

LÝ NHƯỢC THẦN

Từ ghế nhà trường đến giảng đường đại học

-NHỮNG BÍ QUYẾT ĐỂ HỌC NHẸ NHÀNG,
THI HIỆU QUẢ, SỐNG HẠNH PHÚC-

Vũ Quang Huy dịch

Trung thành với lý tưởng, đối diện với hiện thực

Chương 1. Học tập - Mọi con đường đều dẫn tới Roma

Lên núi tri thức cũng có thể “đi tắt đón đầu”

Mỗi siêu nhân đều là “ốc sên”

Vắt nước từ tấm bọt biển thời gian

Định sẵn mục tiêu – Nhẹ nhàng dẫn đầu trên đường chạy marathon của cuộc đời

Trở thành Tiểu Cường – Người bạn không bao giờ bị thất bại quật ngã

Học lệch ư? Đừng từ bỏ nhé!

Yêu người, yêu cả sách mang theo

Phân khối tự nhiên và xã hội – không có tốt hơn, chỉ có thích hợp

Tự chủ tuyển sinh, là “mất” hay là “được”

Học đại học trong nước hay là ra nước ngoài?

Đăng ký nguyện vọng đại học, hãy lắng nghe tiếng nói từ trái tim

Chương 2. Giao tiếp xã hội - Dùng trái tim dệt yêu thương

Thực ra, các thầy cô chẳng hề đáng sợ chút nào!

Ai cũng có thể được “vạn người mê”

Yêu sớm – Món quà lưu niệm của tuổi thanh xuân

Cha mẹ cũng có thể trở thành “quân sư tình yêu” đáng tin cậy

Thất tình cũng có thể rất đẹp

Sống cùng cha mẹ: giao tiếp là vàng, thấu hiểu là ngọc!

Thoát khỏi sự cản nhàn – hãy dùng hành động để chứng minh sự trưởng thành

Muốn báo hiếu, hãy tranh thủ khi cha mẹ vẫn còn

Cáo biệt ỷ lại, hướng đến tự lập

Chương 3. Cuộc sống - Trưởng thành bằng trải nghiệm mới thực sự thú vị

Nỗ lực phấn đấu mới có thể giành chiến thắng

Tìm thấy dải ruy băng xanh của chính mình

Quan tâm đến người khác = thành công cho chính mình

Tự mình “động thủ” thích hơn nhiều!

Cuộc sống vui vẻ khi có thú cưng

Đi trên đường cũng nên ngắm cảnh

Ý nghĩa của du lịch

Càng vận động, càng khỏe mạnh, càng vui vẻ!

Cảm nang khỏe mạnh dành tặng bạn!

Tiết kiệm là quốc sách!

Đua đòi chẳng có ý nghĩa gì cả

Chương 4. Tương lai - Bước chân theo đuổi mơ ước không ngừng nghỉ

Học tập thời đại học sẽ ra sao?

Cuộc sống thời đại học sẽ ra sao?

Quan tâm và gánh vác trách nhiệm xã hội

Trung thành với lý tưởng, đối diện với hiện thực

Trung thành với lý tưởng, đối diện với hiện thực

Khó khăn lắm mới sống sót qua cơn sóng thần cuồng bạo như muốn nhấn chìm tất cả mang tên “deadline” của đợt thi giữa kỳ. Tranh thủ khi bóng đêm u ám của đợt thi cuối kỳ vẫn chưa hoàn toàn bao phủ lấy tâm trí, tôi nghĩ mình cần phải nghỉ xả hơi đôi chút, thế là vội vội vàng vàng rủ mấy cô bạn thân đến phố ẩm thực để ăn uống, chơi bời một trận.

Bước ra khỏi nhà hàng sau khi đã com no rượu say, khung cảnh trước mắt bỗng thoáng vài dáng áo đỏ lướt qua, nom trông thật quen mắt. Nhíu mày nhìn kỹ, thì ra là mấy cô bé cậu bé học dưới khóa tôi ở ngôi trường cũ 101 cách đó không xa đến đây để ăn com. Quân áo mà các em đang vận trên người chính là bộ đồng phục sọc trắng đỏ “thần thánh” mà hai năm trước khi tốt nghiệp, tôi đã từng gửi gắm bao ưu tư khắc khoải và những niềm vui trong sáng thuở học trò.

Mấy đứa con trai cõng trên lưng những chiếc cặp xách xệ xuống tận hông, khoác hờ trên mình bộ đồng phục mà hể vừa bước ra khỏi cổng trường là y như rằng lại vội vội vàng vàng cởi phất ra, để lộ chiếc áo T-shirt sặc sỡ bên trong, cùng nhau quàng vai bá cổ, cười nói ầm ĩ; chỏm tóc đuôi ngựa lắc lư trên lưng áo, mấy em gái đang xì xầm to nhỏ về chiếc cặp tóc mình mới mua và anh chàng đẹp trai cùng khóa vừa chuyển từ nơi khác tới, trông có vẻ vô cùng hào hứng.

Tôi thần thờ đứng đó, nhìn các em đi ngang qua rồi dần khuất phía xa xa. Trông thấy chúng, tôi như đang nhìn thấy chính mình của hai năm trước, bỗng có cảm giác được quay trở về với những năm tháng mài dũa quần trên ghế nhà trường. Trong lòng dâng trào một xúc cảm khó tả, rất thân thiết, rất ấm áp, thậm chí là rất ngưỡng mộ. Trước nay, tôi chưa từng tự phụ rằng mình là “bề trên”, nhưng khi nhìn thấy chúng mới càng ngộ ra một điều – quãng thời gian trung học mà tôi từng bước qua chính là bóng hình đẹp nhất của tuổi thanh xuân.

Hắn ai đó sẽ nói rằng: “Những tháng ngày đen tối hết thi cấp ba lại vất chân lên cổ chuẩn bị thi đại học đấy, đẹp ở chỗ nào cơ chứ?”

Quả vậy, mỗi ngày cứ hơn 6 giờ sáng là phải dậy, qua 12 giờ là phải ngủ. Sáng buồn ngủ đến nỗi ngồi toilet mà còn ngủ gà ngủ gật, lúc đánh

răng thì mí mắt như bị dính keo 502, chẳng thể mở nổi ra. Có một dạo, tôi cảm thấy lồng ngực bí bách khó chịu, cứ tưởng mình mắc bệnh tim, còn hoang tưởng rằng sẽ đẹp mặt biết mấy nếu một ngày chạy thể dục bỗng lảo đảo quay ra ngất lịm trên sân tập. Thế là hốt hải bảo mẹ đưa đi khám và chụp điện tâm đồ, bác sỹ nói chỉ là do mệt mỏi thôi, nghỉ ngơi một chút là được. Đúng thế thật, vừa vào kỳ nghỉ là bệnh liền tự khỏi! Haiz... những tháng ngày đó thực sự là không dễ chịu chút nào.

Đúng vậy, ngày nào cũng học từ sáng đến tối, rồi cuối cùng ngay cả đề mới cũng không còn nữa, suốt ngày quanh quẩn ôn đi ôn lại từng đó môn của kỳ thi đại học, nhìn thấy thời khóa biểu là bất giác dâng trào cảm giác buồn nôn. Thầy cô nào cũng năm lần bảy lượt nhấn mạnh rằng môn của mình quan trọng đến mức nào, vừa kể lễ bài tập giao của mình tinh túy, tinh hoa, tinh luyện ra sao, vừa vung tay phát động bài thi ngút ngàn như tuyết rơi. Không, không phải là tuyết rơi, mà là tuyết lở mới đúng! Trong giờ xin ra ngoài đi toilet một cái trở về bàn học liền tức khắc bị động bài thi vùi xác chôn thân, tin tôi đi, đây thực sự không phải là truyền thuyết.

Đúng vậy, lẽ “cảm nắng” một bạn nào đó ở trong lớp, nhìn thấy cậu ấy là cảm thấy cuộc sống như tràn đầy màu sắc. Kết quả là thầy cô đe dọa, phụ huynh ngăn cấm, cùng với lời phán bất di bất dịch: “Mới tí tuổi đầu, yêu đương cái gì?”, kết hợp với đủ các biện pháp trừng phạt nghiêm khắc, cuối cùng mầm tình vừa mới chớm nở lại bị phũ phàng dúi thẳng về với lòng đất.

Đúng vậy, “nhiệm vụ chính của học sinh là học tập, học tập và học tập, không được mảy may lơ là hay phân tâm!”, không được ra ngoài chơi, không được yêu đương, không được bla, bla... Ngoài học ra thì chẳng được làm gì cả, ngay cả mở sách thư giãn, do bị coi là “chẳng giúp ích gì cho việc ôn luyện” cũng bị liệt vào danh sách đen.

Những tháng ngày như thế, “đẹp” cái nổi gì cơ chứ?

Mỗi lần nghe đám hậu bối tuôn một tràng oán thán khổ não như vậy, tôi luôn kịp thời cảm khái, ra vẻ một kẻ đã từng trải. Khi đó không hề cảm thấy vậy, nhưng bây giờ hồi tưởng lại cảm giác cũng hoàn toàn khác biệt: Những ngày tháng cả lớp chui trong một cái phòng học, cùng nỗ lực vì một mục tiêu, cùng chiến đấu vì một ước mơ, điều đó thật đẹp để biết bao! Cái cuộc sống đơn giản kiểu như “chỗ ngồi hoàn hảo là được ngồi cạnh một đứa học thật giỏi, một người mình thích, một đứa bạn thân và một tên hay làm trò cười” đó thật đẹp để biết bao? Khoảng thời gian có thể thường xuyên về nhà, học mệt rồi thì có thể mở toang cửa đi ra trò chuyện với cha mẹ, ăn chút trái cây đã gọt sẵn, uống chút trà đã pha sẵn đó thật đẹp để biết bao!

Chỉ khi mất đi một thứ gì đó, chúng ta mới biết trân trọng.

Chẳng phải thế sao? Cuộc đời trung học của tôi rất phong phú và đầy màu sắc. Kết giao với đủ thể loại bạn thân, ngoan ngoãn có, ù lý có, ham chơi nghịch ngợm có, và cũng nếm được mùi vị đắng cay mặn ngọt của tình yêu đầu đời. Trải qua những thời điểm up and down trong cuộc sống và học tập, cũng học được cách thưởng thức cuộc sống. Tóm lại một câu: tôi không hề bỏ lỡ bất kể điều gì, từ ăn uống chơi bời cho đến hò hẹn yêu đương, và không để lại bất cứ dư vị nào của sự luyến tiếc. Nhưng tôi vẫn nhớ như in năm đó, khi đến trường Đại học Bắc Kinh để tự học, câu mà tôi nói nhiều nhất là: “Sau này mà được học ở đây thì thật tốt biết bao!” Khi thốt ra câu đó, tôi vẫn là một cô nhóc chưa thể với tới bậc cửa của Đại học Bắc Kinh. Nhưng rốt cuộc, mười mấy năm đèn sách vất vả, hơn ba trăm ngày đêm không có cuối tuần cũng chẳng biết đến ngày nghỉ đã mang tới trái ngọt mà tôi hằng mong muốn. Mãi cho đến thời khắc nhận được giấy báo trúng tuyển của Đại học Bắc Kinh, tôi mới cảm thấy rằng cuộc sống trung học của tôi đã được hồi viên mãn, bởi vì trong tuổi thanh xuân, tôi chưa từng phung phí thời gian theo đuổi lý tưởng của mình. Và tôi cũng biết, dám nghĩ, dám làm thì sẽ chắc chắn sẽ làm được!

Thế nhưng, tuổi thanh xuân sớm muộn rồi cũng sẽ mất đi, vậy thời trung học chúng ta nên trải qua như thế nào? Tuổi trẻ nên trải qua ra sao?

Trên mạng có một câu nói như sau: “Bạn không hẹn hò, không yêu đương, không ra ngoài chơi, không đi lượn lờ, không điên cuồng ngông đại, không làm loạn, không đuổi theo những vì sao, không yêu đơn phương, không thổ lộ, không uống rượu, không đàn đúm, không karaoke, vậy xin hỏi tuổi thanh xuân của bạn bị chó gặm rồi sao?”

Đừng vội thích thú, còn có một câu khác: “Bạn hẹn hò, yêu đương, ra ngoài chơi, đi lượn lờ, điên cuồng ngông đại, làm loạn, đuổi theo những vì sao, yêu đơn phương, thổ lộ, uống rượu, đàn đúm, karaoke, xin hỏi tuổi thanh xuân của bạn chó có muốn gặm không?”

Cả hai câu này tôi đều không đồng ý, bởi vì tuổi thanh xuân đẹp nhất là chơi hay, nhưng học cũng phải giỏi.

Tôi muốn hẹn hò, muốn yêu đương, muốn ra ngoài chơi, muốn đi lượn lờ, muốn điên cuồng ngông đại, muốn làm loạn, muốn đuổi theo những vì sao, muốn yêu đơn phương, muốn thổ lộ, muốn uống rượu, muốn đàn đúm, karaoke, nhưng tôi còn phải học! Còn phải phấn đấu!

Trong trái tim tôi, tuổi thanh xuân như vậy mới là trọn vẹn.

Còn bạn, bạn nghĩ sao?

Thành tích tốt không nhất thiết là phải vượt qua cả một biển bài thi, nếu biết nắm bắt phương pháp kỳ diệu của sự “lười biếng”, sở hữu phương pháp học tập của riêng mình, nâng cao khả năng tiếp thu thì việc học tập một cách nhẹ nhàng hoàn toàn không đến mức diệu vợi đến vậy.

rước nay, tôi chưa từng là một “học sinh ngoan”. Nhưng đó lại là điều mà tôi luôn lấy làm tự hào.

Khi đám “học sinh ngoan” trong mắt thầy cô, bạn bè và phụ huynh đang cù cựa chăm chỉ, nghiêm túc phấn đấu, trong đầu không chút tạp niệm, “hai tai không nghe chuyện ngoài thêm, một dạ nghiên ngâm sách thánh hiền”, tôi lại cười nói hỉ hả, chơi bời nghịch ngợm, mặt thì lúc nào cũng nhơn nhơn, cho dù không khí học tập xung quanh có căng thẳng thế nào, tôi cũng không hề lãng quên việc ăn uống chơi bời, chẳng muốn bỏ dù chỉ một chút công sức vào cái sự học chán ngắt, khô khốc kia. Học hành tẻ nhạt như vậy, phiền hà như vậy, ai mà thích cơ chứ?

Nhưng, “học sinh hư” bất trị ngang tàng là tôi đây cuối cùng lại luôn có được thành tích khả quan một cách kỳ lạ. Đây không phải do tôi thần thông quảng đại, tài năng xuất chúng, bí quyết chỉ xuất phát từ một đặc điểm của tôi: đó là lười.

Có đứa bạn học còn cảm thấy kỳ quái: “O, tở lười, cậu cũng lười, tại

sao tớ càng lười thì điểm lại càng kém, còn cậu càng lười thì điểm lại càng cao nhì?” Không hề không hề! Lười kiểu này hoàn toàn khác với kiểu lười kia: lười của tôi không phải theo kiểu chẳng hề đụng tay làm bất cứ thứ gì, đình công một cách tiêu cực; mà theo kiểu “tìm lối tắt, kiếm cách nhanh” để tiết kiệm thời gian học tập.

Bản tính lười thì ai ai cũng có. Trong cuộc sống chúng ta đều thích lười biếng, cũng phổ biến như kiểu ngồi cáp treo lên núi hoặc là đi đường tắt vậy. Thế nên khi phải đối mặt với cái việc khổ ải mà tránh không được, né cũng không xong như học hành, tội gì mà không đi lối tắt, lười biếng một chút chứ?

Phương pháp đề dù lười biếng nhưng vẫn có thể đạt được thành tích tốt thực ra không hề phức tạp, chỉ cần luyện được hai tuyệt chiêu: “Thói quen học tập tích cực” và “Phương pháp học tập phù hợp với bản thân” là bạn cũng có thể giống tôi – học tập, chơi bời cả hai đều giỏi, đạt đến đẳng cấp “thần thánh” mà những kẻ bàng nhân thế tục phải tròn mắt ngưỡng mộ!

Còn nhớ hồi lên cấp ba, tôi là một trong những “cua nợ” mà cả lớp bắt đắc dĩ phải gánh theo. Nhìn những đứa gần như chẳng phải nhọc công tốn sức mà vẫn có thể nắm được kiến thức, thành tích thì lúc nào cũng cao chót vót, tôi chỉ có thể chua chát công nhận rằng “kẻ thông minh quả là khác với người thường...” Thế nhưng, sau một vài cơ hội tình cờ, tôi đã “chôm” được không ít những bí quyết thuộc hàng độc của đám học sinh ưu tú kia.

Tên A Bàng ngồi sau lưng tôi có cả một quyển sổ ghi chép tỉ mỉ những từ vựng dễ sai và những câu thành ngữ của môn Ngữ văn. Trước kỳ thi, khi cả lớp đều ôm từng tập đề cương dày cộp như bách khoa toàn thư, vò đầu bứt tai đánh vật với đống bài ôn tập, A Bàng lại chỉ lăm lăm trên tay một cuốn sổ nhỏ, nhưng cuối cùng lại đạt được thành tích rất tốt, thế mới lạ chứ!

Cả lớp trưởng Tiểu Dã nữa, trong giờ học Toán lúc nào cũng lúi húi làm việc riêng, tranh thủ lúc thầy giáo đang giảng những bài mà mình đã biết làm, nó lặng lẽ ngồi ngâm cứu những nội dung mà mình chưa biết hoặc làm bài tập. Kết quả sau khi tan học, nó cứ thanh thoi đi đá bóng hoặc ra chơi game, mỗi bận thi vẫn đều đặn đạt được thành tích khiến ai cũng phải ngưỡng mộ đến phát ghen lên được!

Nhìn đám bạn ai nấy đều có “chiêu thức” của riêng mình, tôi tự thấy hổ thẹn vì chẳng thể sánh bằng. Thì ra thành tích tốt không nhất thiết là phải vượt qua cả một biển bài thi, nếu biết nắm bắt phương pháp kỳ diệu của sự “lười biếng”, sở hữu phương pháp học tập của riêng mình,

nâng cao khả năng tiếp thu thì việc học tập một cách nhẹ nhàng hoàn toàn không đến mức điệu vơi đến vậy.

Lý thuyết không bằng hành động! Tôi nhanh chóng tối ưu hóa phương pháp học tập của mình, và bây giờ xin chia sẻ cùng các bạn. Những mẹo nhỏ này mặc dù chưa chắc đã thích hợp với tất cả mọi người, nhưng hy vọng ít nhiều có thể giúp ích hoặc mang tới những sự gợi mở cho các bạn:

Đầu tiên, *phải có được một cuốn nhật ký độc nhất vô nhị của riêng mình*. Thường ngày tôi hay thích sưu tập những món đồ nhỏ được bọc giấy đẹp dễ, giấy thư, hình dán, giấy bọc... rồi nhét đầy cả một ngăn bàn sắc sỡ lòe loẹt, món nào cũng chẳng nỡ vứt bỏ. Lần này, tôi đã nắm bắt được tâm lý của mình, bèn mua một cuốn sổ ghi chép với họa tiết đơn giản tinh tươm bên ngoài và chất giấy tuyệt hảo bên trong, rồi viết ở bìa những mục tương ứng. Khi mang theo cuốn sổ mà mình vô cùng ưng ý, chẳng phải chúng ta sẽ luôn háo hức được viết lên đó hay sao? Ở trên lớp, tôi bắt đầu viết bài một cách rõ ràng hơn, nội dung cũng sắp xếp quy củ chỉnh tề hơn, cố gắng duy trì sự sạch đẹp của cuốn sổ, bởi tôi biết giá trị lớn nhất của việc chép bài là dùng để ôn tập, mà nếu như những thứ mình viết rồi tung rồi mù thì khi đọc cũng phát ngán, ghi xong một lượt đến lật lại xem cũng chẳng thêm nữa, vậy thì có dùng cuốn sổ đẹp để đến mấy, rồi ghi chép tỉ mỉ đến mấy e cũng chỉ phí của giờ, vừa tốn giấy vở, vừa phí bút mực.

Thứ hai là ôn tập và chuẩn bị bài mới. Chúng ta thường rất dễ lơ đi hai công đoạn này, vì cho dù không ôn lại bài vở, chúng ta cũng có thể chép nhật ứng biến làm bài tập về nhà một cách đại khái; cho dù trước giờ lên lớp không chuẩn bị bài mới thì đến khi thầy giáo giảng, chúng ta cũng có thể ứng biến nghe hiểu một cách tương đối, chẳng thấy có ảnh hưởng gì quá tiêu cực. Lại cộng với việc ôn tập và chuẩn bị bài mới sẽ tốn mất khá khá thời gian, xem ra là một việc tốn công vô ích, vì thế rất nhiều bạn đều phó mặc. Nhưng chỉ cần thử là sẽ thấy, thực ra chúng vô cùng hữu hiệu và rất đáng để thực hiện.

Sau một ngày lên lớp đầu đầu mắt mỏi, não của chúng ta bị nhồi nhét quá nhiều kiến thức, nhưng một số nội dung vẫn ù ù cạc cạc, một số thì gần như đã quên sạch, nên khi làm bài tập hiệu suất thường không được cao. Và ôn tập có thể giúp chúng ta củng cố kiến thức sau một ngày học tập, giúp chúng ta làm bài nhẹ nhàng, thành thơi hơn, từ đó xác suất làm đúng cũng cao hơn.

Vậy còn đọc trước bài mới thì sao? Nó có thể giúp chúng ta làm quen với nội dung bài vở trước khi lên lớp. Trong quá trình này, có thể chúng ta sẽ phát hiện ra một số chỗ khó hiểu, vậy thì hôm sau có thể mang câu

hỏi đó đến lớp để “thỉnh giáo” thầy cô. Và như vậy, ở trên lớp chúng ta có thể tiếp thu bài nhanh hơn những bạn chưa đọc trước bài mới, hiệu suất nghe giảng được nâng cao và cũng giúp chúng ta tận hưởng cảm giác “thể nhân đều say, mình ta tỉnh”.

Bên cạnh đó tôi nghĩ rằng, việc đọc trước bài mới và ôn tập có thể thay đổi linh hoạt tùy theo tình hình từng người và từng môn học. Yêu cầu ôn tập, đọc trước bài mới của mỗi môn là không giống nhau, ví dụ như khi đọc trước bài mới môn Ngữ văn, chúng ta thường phải đọc trước tác phẩm, rồi tìm hiểu phần chú thích, giải nghĩa; môn Toán thì phải hiểu được những công thức mà thầy giáo sẽ giảng, rồi thử làm những bài luyện tập; còn tiếng Anh thì phải đọc bài khóa và học thuộc từ mới. Với những môn mà chúng ta học không thật ỏn thì càng cần phải làm tốt từng hạng mục công việc.

Giống như môn Toán, do tư duy tương đối chậm chạp nên khi lên lớp tôi thường không theo kịp lời thầy giáo giảng, không nắm vững khái niệm, rồi thí dụ nghe cũng không hiểu. Để tránh bị rơi rớt những kiến thức quan trọng, tôi sẽ luôn tranh thủ đọc trước bài mới, như vậy sẽ không phải tự ti, lo lắng vì không theo kịp bài giảng trên lớp. Đồng thời sau khi tan học tôi cũng sẽ tranh thủ ôn tập, giải quyết hết những kiến thức và thí dụ mà mình không hiểu bằng cách hỏi các bạn hoặc hỏi trực tiếp thầy giáo, tuyệt đối không để hỏng kiến thức. Hai công việc này thực sự giúp ích rất lớn cho tôi, khiến cho môn Toán dặt dẹo của tôi không bị tụt lại quá xa, và cũng giúp cho tôi có được nền tảng để “đi tắt đón đầu”.

Thứ ba, học tập một cách có trọng điểm. Đây cũng là con át chủ bài trong việc nâng cao hiệu quả sử dụng thời gian.

Lên lớp 12, để đảm bảo chất lượng ôn tập, thầy cô thường giao bài tập nhiều chất ngất, học sinh khối xã hội còn đỡ hơn một chút, nhưng bài tập mà học sinh khối tự nhiên phải giải quyết thực sự nhiều đến mức khủng khiếp. Còn nhớ cứ mỗi lần có đợt nghỉ nào kéo dài 2-3 ngày, thầy giáo lại như thể ông già Noel, cười híp mắt nói với chúng tôi rằng: “Thầy có một món quà nhân dịp nghỉ lễ đấy nhé, các em phải đón nhận nồng nhiệt đấy...” Sau đó chẳng nói chẳng rằng, vung tay phát một đống bài tập ken đặc những chữ “tặng” cho chúng tôi. Thực lòng mà nói, nếu muốn làm hết, làm tốt tất cả đống bài tập của mỗi thầy cô giao về gần như là điều không thể. Vì vậy, để đạt được hiệu quả học tập tốt nhất mà không đến nỗi khiến bản thân mình chết mệt, tôi bắt đầu hoàn thành nhiệm vụ mà thầy cô giao một cách có chọn lọc. Ví dụ, đối với môn Toán mà tôi học dở ẹc, mỗi một lần làm bài tập tôi đều làm một cách tỉ mỉ, cẩn thận; còn đối với môn tiếng Anh mà tôi nắm tương đối vững, tôi biết

rõ rằng những bài tập mà cô giáo giao sẽ không giúp mình tiến bộ thêm bao nhiêu, vì vậy đa phần tôi sẽ không làm, mà sẽ tự tìm cách nâng cao trình độ thông qua việc đọc các sách vở hoặc xem phim nguyên bản tiếng anh. Như vậy có thể giảm thiểu làm những việc vô ích, dồn sức vào những việc quan trọng hơn và có thể thu được hiệu quả tối đa.

Cuối cùng và cũng là điều quan trọng nhất, đó là giao lưu, đặc biệt là giao lưu với thầy giáo.

Bình thường ở trên lớp, thầy cô thường xuất hiện trước mắt chúng ta bằng một hình tượng nghiêm túc thậm chí là có phần cổ lỗ, hà khắc. Sau khi bị phê bình vài lần, thái độ của chúng ta với thầy cô lại càng e dè sợ sệt. Điều này là hết sức bình thường, vì xét cho cùng địa vị của thầy cô rất đặc biệt, làm sao có thể thân mật vô tư như bạn bè được? Thế nhưng, thực ra thầy cô không hề đáng sợ, bởi một người dù nghiêm khắc đến mấy ắt cũng có mặt thân thiết nhẹ nhàng. Về mặt này không thể xâm phạm mà thầy cô tỏ ra, thường chỉ là để khiến chúng ta nghiêm túc học tập mà không được đòi hỏi gì, điều đó là để tốt cho chúng ta. Chúng ta có thể coi thầy cô như những người bạn, khi có điều gì không hiểu thì kịp thời thỉnh giáo, khi mơ hồ bối rối có thể tìm đến thầy cô để tâm sự, tháo gỡ nút thắt trong lòng.

Những vấn đề học thuật mà thầy cô có thể giúp đỡ đương nhiên không cần phải nói, nhưng trong cuộc sống, thầy cô cũng có thể giúp chúng ta vượt qua những thời khắc khó khăn. Thầy cô đã từng tiếp xúc với vô số người, đúng như câu nói “học sinh như nước chảy, thầy giáo như thép tôi”, các thầy các cô đã dạy qua hết lứa học sinh này đến lứa học sinh khác – những người cũng giống như bạn và tôi, thế nên những khúc mắc tương tự của tuổi học trò, chắc hẳn “những người bàng quan ném đủ hồng trần” như thầy cô ắt sẽ có cách giúp chúng ta giải quyết thỏa đáng. Còn tôi, mãi đến giai đoạn cuối của lớp 12 mới hiểu được đạo lý này và trở thành một học sinh tích cực phát biểu trên lớp, giữa giờ thường xuyên lên bục trò chuyện với thầy cô và cũng là “khách quen” trong văn phòng của giáo viên.

Trong quá trình giao lưu với thầy cô, những điều tôi được nghe đều là những kiến giải cao xa thấu triệt, nhưng thứ mà tôi được học đều là những phương pháp tối ưu, vô cùng hiệu quả. Dưới sự giúp đỡ của giáo viên, tôi còn có thể phát hiện ra những lỗ hổng kiến thức tiềm ẩn trong những bài tập sai, lợi ích quả thực nhiều vô kể. Vì vậy, hãy tích cực giao lưu với thầy cô, có việc hay không cũng hãy chăm chỉ cầm theo cuốn sổ rồi lượn một vòng ở văn phòng của các giáo viên, điều này chỉ có lợi mà chẳng có hại, tội gì mà không làm cơ chứ?

Chia sẻ bảy nhiều phương pháp học tập như vậy, bất giác cảm thấy

ngán ngâm vì bản thân rõ thật khù khờ, mãi đến lớp 12 mới ngộ ra được những lợi ích tuyệt vời mà chúng mang lại. Nếu như có thể tỉnh ngộ sớm hơn một chút, thu nạp những món “bữa bổi” này vào trong tay áo, chắc chắn tôi sẽ có thể tiết kiệm được vô số thời gian học tập để chơi bời, ăn uống và hưởng thụ cuộc sống, chẳng phải là tuyệt vời hay sao?

Hãy dùng một công thức để tổng kết nhé:

Phương pháp học tập tốt = Hiệu suất học tập cao = Thời gian học tập ngắn + Thành tích tốt + Thời gian chơi nhiều hơn nữa = Cha mẹ vui lòng + Thầy cô công nhận + Bạn bè “ngưỡng mộ đến phát ghen lên được”.

Tuyệt chiêu “hại bất cập lợi” như vậy, bạn còn chần chừ gì nữa?

Mỗi siêu nhân đều là “óc sên”

Yếu tố căn bản của mọi phương pháp học tập chính là sự cần cù. Tất cả những thành tích trong học tập và cuộc sống đều phải trả một cái giá tương xứng mới có thể nhận lại được.

Xã hội hiện nay dường như đang thịnh hành một làn sóng mang tên “siêu”: người mẫu xinh đẹp với ba vòng “siêu hot”, cặp đôi “siêu kute”, học sinh giỏi với thành tích “siêu khủng”, tỷ phú với khối tài sản “siêu đồ sộ”... Thế nhưng, trào lưu hot nhất và dường như cũng có ý nghĩa nhất hiện nay đang thuộc về “siêu kinh nghiệm” của những nhân vật thành công xuất hiện trong các chương trình phỏng vấn hoặc các cuốn tự truyện. Thế nhưng, nếu có thể luyện được kỹ năng bỏ ngoài tai những lời lừa phỉnh, khoác lác đó để soi vào bản chất bên trong, chúng ta sẽ phát hiện ra những kinh nghiệm sắc mùi diêm dúa kia, đều không hề xa rời hai chữ – chăm chỉ.

Ở phần trước tôi đã giới thiệu rất nhiều phương pháp học tập “có lợi cho việc lười biếng”, nhưng thực ra, chăm chỉ mới là phương pháp học tập tốt nhất. Hay nói cách khác, chăm chỉ chính là nền tảng cơ bản để tất cả các phương pháp có đất dụng võ.

Đúng với câu nói “có bột mới gột nên hồ”, phương pháp học tập tốt cũng giống như kỹ năng gột vậy, còn bột thì sao? Đó chính là thời gian dùng để học tập. Học tập cũng giống như một phép nhân: thời gian x phương pháp = kết quả. Nếu thời gian bằng 0, vậy thì giá trị của phương pháp có cao đến mấy, kết quả cũng chỉ có thể bằng 0.

Một đứa “học lệch⁽¹⁾” như tôi vẫn luôn coi môn Toán là tâm bệnh, hễ lần nào tự thấy bản thân đã cố gắng rất nhiều là y như rằng đến lúc nhận điểm toàn thấy điểm số lẹt đẹt đến mức đáng thương, quả thực sốc vô cùng. Cuối cùng có một lần tôi không thể chịu đựng được nữa, hằm hằm bất mãn cầm theo bài thi đi tìm thầy giáo, muốn biết lý do thực sự của việc học trăm lần vẫn không thấm được môn Toán, phải chăng “nó”

ghét tôi đến thế hay sao?

Do bình thường rất ít khi tiếp xúc với thầy giáo dạy Toán, nên tôi phải dò hỏi mãi mới tìm được văn phòng của thầy, gõ cửa bước vào bỗng nhìn thấy Tiểu Hồ – cô bạn với điểm Toán lúc nào cũng chễm chệ nhất nhì của lớp đang ôm một cuốn sách ôn tập dày như cục gạch mài mê thảo luận với thầy. Tiểu Hồ lúc nào cũng hoạt bát đáng yêu, khi cười thì tít cả hai mắt, là một cô bạn được rất nhiều người yêu quý, cũng thường xuyên tùm năm tùm bảy buồn đưa lê, bán đưa chuột với chúng tôi, trông chẳng có vẻ gì là con mọt sách cả. Thế nhưng thành tích của cậu ấy lại vô cùng “khủng”, đặc biệt là môn Toán, thi thoảng trên lớp còn giải được những bài khó mà ngay cả thầy giáo cũng phải toát mồ hôi, khiến ai nấy mắt tròn mắt dẹt. Tôi luôn cho rằng Tiểu Hồ là một đứa thông minh hơn người, vậy mới có thể học dễ như trở bàn tay cái môn mà tôi dù làm thế nào cũng chẳng thể hiểu nổi kia chứ! Vậy mà sao cậu ấy vẫn có chỗ không hiểu, phải đi hỏi thầy giáo nhỉ? Tôi bèn lân la đến bên cạnh, bỗng cảm thấy xấu hổ không để đâu cho hết: cuốn sách ôn tập kia thầy giáo không hề yêu cầu chúng tôi làm, nhưng trên sách của Tiểu Hồ thì viết chằng viết chịt, ken đặc những chữ, còn mép sách thì quần hết cả lại, chỉ cần ngó qua là biết đã làm đi làm lại tới mấy lần. Tôi không cam lòng, cố lục tìm trong đầu những ký ức có liên quan đến sách ôn tập của mình, chỉ nhớ là sau khi nhận được sách, chẳng biết là tôi đã quẳng nó mất tiêu đâu rồi, nếu bỏ nhãn vở và lau sạch bụi ở bìa rồi đem bán đi có khi còn được giá cũng nên!

Cầm trên tay bài thi với điểm thấp tẹt của mình, nỗi ám ức ban nãy đã tiêu tan từ lúc nào, đột nhiên hiểu được thế nào là sự chênh lệch. Đây chính là chênh lệch! Thì ra Tiểu Hồ không hề giống như những gì tôi nghĩ, chỉ cần dựa vào trí thông minh trời cho của mình để đạt được thành tích tốt một cách ung dung nhàn hạ. Cần cù chăm chỉ đến vậy, cậu ấy không xuất sắc thì còn ai xuất sắc nữa? Tự nhìn lại bản thân ngay đến kiến thức căn bản cũng không nắm vững, ngoài việc làm những bài tập theo kiểu rập khuôn theo mẫu mà thầy giáo giao thì gần như chẳng buồn đụng tay vào làm bất cứ bài gì khác, vậy thì có tư cách gì để nói “mình đã rất cố gắng rồi, tại sao vẫn học không giỏi?” chứ? Bắt đầu từ hôm ấy, tôi dần dần phát hiện ra những đứa bạn xuất sắc quanh mình cũng đều chăm chỉ như Tiểu Hồ: tập làm văn viết làu làu như cháo chảy, vừa hay lại vừa ý nghĩa như thể chẳng cần phải vắt óc suy nghĩ, cứ thế xuất khẩu thành văn, nhưng thực ra kỹ năng này đã được cậu ấy rèn luyện ngay từ nhỏ qua những lần chăm chỉ đọc sách, cho dù học hành căng thẳng đến mấy, cậu ấy cũng sẽ bớt chút thời gian để đọc sách; tiếng Anh của Tiểu Trần thì giỏi đến mức kinh hoàng, trước giờ tôi chưa từng thấy cậu ấy phải nhọc công tốn sức đọc bài khóa hay ghi từ mới mà vẫn

làm hết tập đề này đến tập đề khác, mỗi lần thi toàn nộp bài khi cả lớp còn ngồi chưa ấm chỗ, nhưng kỳ thực điều này có quan hệ mật thiết với việc bắt đầu từ năm lớp 10, cậu ấy đã quên ăn quên ngủ, hết ngày dài đến đêm thâu luyện tập tiếng Anh với cường độ cao để chuẩn bị thi Toefl, nghe nói chỉ sau một kỳ nghỉ mà mắt kính của cậu ấy đã dày thêm nửa milimet! Thường ngày trêu đùa cười nói vô tư lự cùng mọi người là vậy, ấy thế mà những nội dung phải học thuộc cậu ấy có thể đọc chuẩn xác đến mức ở hàng thứ mấy, từ thứ mấy... Cậu ấy thường bốc phét rằng đó là nhờ trí nhớ mình tốt, nhưng thực ra sự trơ trẽn này được đánh đổi bằng những ngày tháng nỗ lực tay chẳng rời sách, bài không rời miệng trước khi thi... Những người mà chúng ta tưởng rằng chỉ cần dựa vào tài năng thiên phú là có thể nổi bật xuất chúng kia, kỳ thực họ đều rất cần cù hiếu học, mỗi một thành tích đều phải đổ mồ hôi, sôi nước mắt để đạt được.

Đúng thế, làm gì có cái chuyện “ngồi mát ăn bát vàng”? Kỳ thực, mỗi một siêu nhân đều là một chú “ốc sên” cần cù. Người thông minh cần phải chăm chỉ, cần phải khai phá tối đa tiềm năng của bản thân, thực hiện được giá trị tự thân thông qua sự nỗ lực; kẻ ngốc thì cần phải nỗ lực, vất vả hơn nữa để giành lấy cuộc đời mà mình hằng mong muốn. Khi thành công rồi chúng ta càng phải chăm chỉ, bởi vì thành quả đạt được cần phải được duy trì, và để thực hiện được những mục tiêu siêu việt hơn nữa thông qua việc tranh đấu không ngừng; khi thất bại càng cần phải chăm chỉ, bởi vì khó khăn trước mắt đòi hỏi chúng ta một ý chí sắt đá, nỗ lực khắc phục và đột phá. Cho dù nhất thời chưa đạt được thành công nổi trội, nhưng sự nỗ lực đó chắc chắn sẽ không hoài phí, bởi vì tất cả mọi chuyện đều phải có một quá trình tích lũy, thành công không thể đến trong ngày một ngày hai, còn những điều mà sự nỗ lực đem đến cho chúng ta không chỉ là những thu hoạch về trình độ kiến thức, mà còn có cả sự rèn luyện về phẩm chất, ý chí. Những điều này đều không thể cân đo đong đếm dựa trên cái tiêu chuẩn “phải chăng đã thành công?”

Tôi hiểu rồi, lười biếng thì có thể thông cảm được, nhưng nếu không dành đủ thời gian và sự chú tâm cho việc học hành, thì chắc chắn sẽ không bao giờ giành được kết quả mà mình mong muốn. Thế là tôi hạ quyết tâm trở thành một chú “ốc sên” không sợ khó, không sợ khổ.

Tôi bắt đầu đến trường để tự học mỗi tối, hoàn thành xong bài tập mà không kêu ca than thở, rồi lại luyện tập bổ sung kiến thức một cách có mục đích. Khi trăng sao đã treo tít trên đỉnh đầu, tôi sẽ trở về nhà với cảm giác mãn nguyện đủ đầy. Cuối tuần và những kỳ nghỉ, tôi cũng quyết tâm thay đổi thói quen “ngủ đến khi nào tự tỉnh thì thôi”, một

ngày mới bắt đầu từ buổi trưa, ngày nào cũng phải đánh vật với sự cảm dỗ của giường êm nệm ấm. Cứ 8 giờ sáng dậy đánh răng rửa mặt, ăn sáng rồi đến mài đống quần ở thư viện hoặc phòng tự học, ám chỗ là học một mạch hết buổi sáng. Sau bữa trưa đơn giản, tôi tiếp tục cặm cụi đến tối mới về nhà. Còn bình thường thì sao? Tôi cố gắng ít lên mạng, ít buồn dưa lê với bạn, mà tranh thủ khoảng thời gian vốn không nhiều để đọc thêm sách, chăm đến văn phòng thầy cô để hỏi bài vở... Đương nhiên, kết quả sự thay đổi này dù có chậm chạp nhưng rất rõ ràng: thành tích các môn của tôi bắt đầu chuyển biến tích cực, ngay cả Toán – cái môn khổ ải này cuối cùng cũng bắt đầu đi vào quỹ đạo.

Sau này, khi ai đó hỏi rằng nên học như thế nào cho hiệu quả, tôi đã có thể thao thao bất tuyệt, liệt kê tràng giang đại hải vô số phương pháp và mẹo hay để học tập, nhưng tôi cũng sẽ không quên nền tảng của tất cả những phương pháp đó chính là sự cần cù. Bởi lẽ để nếm được trái ngọt của thành công, chúng ta luôn phải đánh đổi bằng mồ hôi, công sức, bằng một cái giá tương xứng.

Nếu như trong vòng 60 phút, bạn có thể hoàn thành được nhiều việc hơn, sáng tạo ra được nhiều giá trị hơn người khác, vậy coi như trong một tiếng đó bạn đã “lãi” rồi.

i đó đã từng nói rằng: “Thời gian chính là nước trong tám bọt biển, nếu như chịu khó vắt chiết thì sẽ luôn có.” Thế nhưng chúng ta không có chiếc đồng hồ cát ma thuật của Hermione Granger⁽¹⁾ hay cỗ máy thời gian của Đô-rê-môn để có thể làm được rất nhiều việc cùng một lúc; cũng chẳng có tài phép như Tôn Ngộ Không, nhờ một cọng lông là có thể biến ra cả một đàn khỉ con khỉ cháu, giúp mình chia sẻ mọi việc. Thầy cô và cha mẹ vẫn luôn nhấn mạnh về việc “tiết kiệm thời gian”, nhưng lại chẳng có ai thực sự nói với chúng ta rằng rốt cuộc nên làm thế nào để vắt được nước trong tám bọt biển thời gian, để bản thân có thêm được nhiều thời gian hơn nữa? Tiết lộ cho bạn một bí quyết nhé, đó là: Hãy sắp xếp cuộc sống của bạn!

Không biết bạn có giống như tôi, thường xuyên phải trải qua cảm giác bối rối cuống cuống như vậy: rõ ràng trước mắt có những việc làm mãi chưa xong, thế nhưng cứ cảm lên rồi lại đặt xuống, đang làm việc này trong đầu lại nghĩ xem có phải việc kia gấp hơn hay không. Mọi việc cứ thế rồi tung rồi mù, thời gian thì cứ lặng lẽ luôn qua kẽ ngón tay, việc này vẫn chưa xong nên với việc tiếp theo cũng chẳng có tâm trạng đầu mà làm, cứ thế rơi vào một vòng tuần hoàn ác tính. Thực ra, nguyên do dẫn đến việc này là bởi trước khi làm, chúng ta chưa thực sự sắp xếp ổn thỏa.

Tôi cũng từng là một đứa không thích lên kế hoạch, ưa tự do tùy hứng. Buổi tối khi làm bài tập về nhà lúc nào cũng cà kê dê ngỗng, mãi đến rất muộn mới xong. Người khác nhìn thì thấy tôi ngày ngày thấp đèn học đêm, có vẻ rất cần mẫn chịu khó, nhưng thực ra là do khi học toàn làm việc nọ việc kia, lúc làm việc này một tý lát làm việc kia một tý, nên hiệu suất khi làm bài tập quá thấp. Hết đến kỳ nghỉ là cái thói lười

biếng trong tôi như hồ mọc thêm cánh, ngày nào cũng ngủ lịm đến trưa mới tỉnh, lóc cóc mở vở bài tập, chốc thì viết đôi ba chữ, lại vẽ đôi ba nét, lúc sau thì lên mạng, thậm chí còn đeo tai phone nghe nhạc, phong thái rất nhàn hạ thoải mái. Đến nửa cuối của kỳ nghỉ là y như rằng tôi lại vất chân lên cổ làm bù bài tập, chỉ muốn mọc thêm ba đầu sáu tay mười hai khối óc để kịp deadline. Cứ như vậy, trong tôi vô hình trung đã hình thành thói lề mề.

Mặc dù rất lười biếng, nhưng có lẽ vì áp lực bài vở vẫn chưa đến nỗi quá nặng, nếu giờ trò khôn vặt như làm qua loa, mượn bài bạn để chép hoặc học theo kiểu đối phó thì cũng không đến nỗi bị rơi rớt quá nhiều kiến thức, vì vậy tôi cũng không mấy quyết tâm sửa đổi thói xấu này của mình. Thế nhưng lên lớp 12, khi nhịp sinh hoạt và học tập bỗng chốc tăng nhanh gấp mấy lần so với trước, bản thân tôi mới thực sự phát hiện ra cứ học theo kiểu nhàn hạ rề rà như thế này thì không ổn, bắt buộc phải thay đổi và nâng cao hiệu suất. Cũng giống như chạy 1.000m, khi mọi người bắt đầu dốc sức về đích ở 100m cuối rồi, mình vẫn duy trì vận tốc tầm tầm như trước thì đương nhiên sẽ bị người khác bỏ lại, lẻ loi cô đơn trong gió.

Tuyệt chiêu lên kế hoạch này thực ra tôi học lỏm từ cha. Một lần thấy cha viết ra một bản kế hoạch nhỏ phải làm trong ngày, từng việc từng việc phải làm sẽ được liệt ra lần lượt theo trình tự trước sau, mỗi một việc làm xong, cha sẽ đánh một dấu tích, cho đến khi hoàn thành tất cả các nhiệm vụ trong kế hoạch. Tôi chợt bừng tỉnh, chẳng trách hiệu suất làm việc của cha cao đến vậy, thì ra là nhờ sự trợ giúp của “sổ kế hoạch nhỏ”. Phương pháp hay như vậy, tại sao tôi không thử nhỉ? Thế là bắt đầu từ hôm ấy, tôi cũng bắt tay lên kế hoạch làm việc của riêng mình.

Bắt đầu từ kế hoạch hằng ngày. Trước kia tôi luôn có thói quen sau khi tan học thì viết bài tập lên một cuốn sổ nhỏ để đề phòng bản thân lơ đãng quên mất. Nhưng thông thường chỉ làm bài tập một cách lộn xộn, khi làm bài A nghĩ đến đâu thì viết đến đó, rồi chuyển sang bài B, bài B tắc tịt lại quay ra nghĩ cách giải bài C, nên thường xuyên cầm sổ mà mặt mày đờ đẫn, tư duy rối tung rối mù, dẫn đến hiệu suất rất thấp. Sau khi hạ quyết tâm lập kế hoạch, hằng ngày sau khi về nhà, trước lúc bắt đầu làm bài, tôi đều lấy cuốn sổ đó ra, căn cứ theo mức độ quan trọng và mức độ gấp gáp của những nhiệm vụ phải hoàn thành rồi sắp xếp thứ tự trước sau một cách rõ ràng và chỉnh tề, tiếp sau đó lấy tất cả những vở bài tập, sách tham khảo sẽ dùng đến và cũng sắp xếp sẵn theo thứ tự đã liệt kê, xếp thành một chồng rồi bắt đầu làm bài tập. Bắt đầu làm từ cuốn đầu tiên trên cùng, làm xong một cuốn thì đánh một dấu tích vào sổ, sau đó đặt phần bài tập đã hoàn thành đó sang một bên, bắt đầu tiến

hành làm cuốn tiếp theo, cứ như vậy cho đến khi làm hết tất cả các bài tập.

Sau khi dần dần nuôi dưỡng được thói quen này, tôi kinh ngạc phát hiện ra hiệu suất học buổi tối tăng cao một cách rõ rệt, tôi đã có thể hoàn thành được nhiều nhiệm vụ hơn, học được nhiều kiến thức hơn trong một khoảng thời gian ngắn hơn so với các bạn khác, thậm chí còn có thể tranh thủ thời gian để đọc sách, xem phim giải trí trong những lúc bài vở căng thẳng. Không chỉ có vậy, tôi phát hiện ra mình còn có nhiều thời gian để ngủ hơn, đây thực sự là một “điểm phúc” lớn đối với một đứa trẻ vừa trải qua một ngày mệt mỏi lại ham ngủ như tôi!

Nếu như nói tại sao việc lập kế hoạch lại mang đến một hiệu quả tốt đến vậy, đầu tiên tôi cho rằng sắp xếp thứ tự những việc cần làm trước khi bắt tay vào làm sẽ tiết kiệm được rất nhiều thời gian dành để đắn đo xem “phải làm cái gì” trong lúc làm bài, khiến chúng ta cảm thấy việc học tập có được một nhịp độ rõ ràng và thuận lợi hơn, tránh được trạng thái gián đoạn vì cứ phải nghĩ trước xét sau, làm chậm tiến độ học tập và rối loạn mạch suy nghĩ.

Tiếp theo, khi lập kế hoạch cần căn cứ theo tình hình cụ thể để điều chỉnh thứ tự công việc, có thể giúp cho những nội dung công việc được tiến hành khớp nối, liên kết một cách có mục đích hơn, không phải liên tục hao phí quá nhiều thời gian ở một nội dung công việc, dẫn đến tâm lý chán nản, không muốn tiếp tục làm. Ví dụ, có thể học môn Toán trước, tiếp theo thì học tiếng Anh, rồi học tiếp Vật lý, sau đó lại học Ngữ văn để cho các môn tự nhiên và xã hội xen kẽ lẫn nhau. Các nghiên cứu khoa học đã chứng minh rằng, chuyển sang tư duy một lĩnh vực khác là một phương thức nghỉ ngơi rất tốt cho não. Thế nên nếu thời gian gấp gáp thì không cần phải ngưng trệ việc học, chỉ cần chuyển sang một môn học khác là sẽ giúp chúng ta có cảm giác thoải mái minh mẫn, và não cũng sẽ trở nên nhanh nhạy hơn hẳn đấy!

Lập kế hoạch cũng có thể giúp chúng ta cảm thấy yên tâm. Một kế hoạch tường tận có thể sẽ mang đến một ám thị tâm lý tích cực cho con người: nhiệm vụ dù phức tạp đến mấy cũng đã được sắp xếp một cách thỏa đáng rồi, chỉ cần mình thực hiện một cách chuyên tâm thì nhất định có thể hoàn thành. Cứ như vậy, chúng ta sẽ có thể chú tâm học tập một cách nhẹ nhàng hơn, không cần phải làm việc một cách mơ hồ, vội vã vì trong lòng lúc nào cũng lo sẽ làm không xong. Khi học tập cũng có thể tập trung hơn, qua đó đạt được hiệu quả học tập tốt nhất. Sau khi lập kế hoạch, thậm chí bạn sẽ phát hiện ra những việc cần làm thực ra không hề nhiều như mình tưởng tượng.

Ngoại trừ những lợi ích cho việc học tập, lập kế hoạch cũng có rất

nhieu “đất dụng võ” trong cuộc sống thường nhật của chúng ta.

Ví dụ như hôm nay có rất nhiều việc muốn làm: giúp mẹ dọn dẹp nhà cửa, đi xem phim cùng người yêu, đi mua vài món đồ lặt vặt, phải viết một vài bài văn, còn định đi làm tóc nữa... Nếu không lên sẵn kế hoạch thì e rằng trong một ngày rất khó để có thể làm hết nhiều việc như vậy. Nhưng nếu như bình tĩnh và thử sắp xếp một chút thì sao nhỉ? Phải chăng sáng có thể dậy sớm để viết văn trong ba tiếng, sau đó bỏ một tiếng để dọn dẹp nhà cửa, sau khi ăn trưa xong thì đi xem phim với người yêu, trên đường trở về thì mua đồ trong siêu thị, ăn xong cơm tối thì chuồn ra ngoài làm tóc, đến tối thì có thể nằm nhả tắm giặt rồi đi ngủ. Thấy đấy, nếu như lập sẵn kế hoạch trước khi làm việc thì bao nhiêu việc cũng đều có thể làm xong. Một ngày trọn vẹn viên mãn, chẳng phải rất đơn giản hay sao?

Cho dù trong những ngày tháng học hành bận rộn như lớp 12, tôi vẫn sống một cách rất trọn vẹn và thú vị, cuộc sống ngoài giờ học cũng rất phong phú, vui vẻ. Cứ đều đặn đến thứ 7 lại say sưa xem bộ phim Mỹ mà tôi thích nhất, hằng ngày cứ đến trưa và sau khi tan học thì lại ra ngoài khuôn viên trường để cho các chú mèo hoang ăn, cuối tuần hoặc những kỳ nghỉ ngắn thì đi xem phim, lượn lờ phố xá với đám bạn... Kỳ thực, bí quyết để trọn vẹn cả việc học tập lẫn vui chơi chính là lập kế hoạch và nâng cao hiệu suất của từng công việc.

Thời gian luôn luôn công bằng với tất cả mọi người, mỗi ngày có 24 giờ, mỗi giờ có 60 phút, một phút dù không nhiều nhưng cũng không ít. Nếu như trong vòng 60 phút, bạn có thể hoàn thành được nhiều việc hơn, sáng tạo ra được nhiều giá trị hơn người khác, vậy coi như trong một tiếng đó bạn đã “lãi” rồi.

Hãy lập kế hoạch cho cuộc sống của mình nhé, đây chính là bảo bối độc nhất vô nhị giúp cho cuộc sống của chúng ta luôn tràn đầy màu sắc, trọn vẹn và ý nghĩa đấy!

Định sẵn mục tiêu – Nhẹ nhàng dẫn đầu trên đường chạy marathon của cuộc đời

Mục tiêu lớn giúp chúng ta học cách nhẫn nại, mục tiêu nhỏ thì mang đến cho chúng ta sự hưởng thụ, bởi hoàn thành những mục tiêu nhỏ mỗi ngày có thể giúp bạn và tôi từng bước tiếp cận đến thành công mà mình mong muốn một cách vui vẻ.

Đôi khi tôi thường oán trách, cũng hay nghe thấy các bạn quanh mình than thở rằng: “Học tập thật mệt, thật khổ, thật phiền phức, mình muốn trốn tiết, mình muốn bỏ học quá đi thôi...” Nhưng sau khi ăn vạ chán chê, chúng tôi vẫn sẽ uể oải lết về bàn học, cắn răng tiếp tục cái công việc cực hình này.

Đó là tại vì sao? Nghiệp học mệt như vậy, khổ như vậy, phiền hà như vậy, tại sao chúng ta vẫn không thể dứt khoát bỏ nó mà đi chứ? Tại sao khi đối diện với sách vở, vô số người đều than vãn: “Mệt quá, không thể mê nổi nữa rồi...” nhưng vẫn phải lao đầu vào học? Tôi nghĩ đáp án chính là bởi chúng ta đã có mục tiêu.

Khát vọng thực hiện mục tiêu trường kỳ của bản thân khiến cho chúng ta đành “ngâm bồ hòn làm ngọt” với cái công việc khổ sai này. Và những thành tựu nhỏ khi thực hiện các mục tiêu ngắn hạn giúp chúng ta duy trì sự tự hào “mình cũng không tồi đâu chứ” để tiếp tục vui vẻ tiến về phía trước. Một câu nói: mục tiêu có thể giúp chúng ta tìm thấy lạc thú trong học tập.

Không còn nghi ngờ gì nữa, đại đa số mọi người đều cảm thấy quá trình học tập thực sự chẳng có gì thú vị, đặc biệt là khi phải học những thứ mình không thích và không có sở trường chỉ để đạt được một thành tích tốt. Học hành phiền hà như vậy, nên chẳng ai muốn cả. Thế nhưng,

một số mục tiêu có ý nghĩa trọng đại đối với cuộc đời, hoặc những mục tiêu mà chúng ta thực sự rất muốn thực hiện lại chỉ có thể đạt được dựa vào giai đoạn học tập.

Mục tiêu này có thể nhỏ như muốn được cha mẹ và thầy cô tán dương, cụ thể như muốn dùng một điểm số đẹp để chứng minh khả năng của mình; cũng có thể lớn như thi đỗ vào một trường trung học hoặc đại học lý tưởng, nhận được những cơ hội tốt hơn; có thể vĩ đại hoành tráng như xây dựng tổ quốc giàu mạnh hơn, thậm chí là muốn được “phấn đấu vì hạnh phúc của loài người” như Mác... Nhờ có sự hiện hữu của mục tiêu, chúng ta mới có động lực cho việc học. Cũng giống như những bạn ở nước ngoài một thời gian dài thường có được thói quen tự nấu ăn, không phải vì họ thích cái quá trình xào nấu phức tạp này, mà vì họ nghĩ đến việc sắp được thưởng thức những món ngon do tự tay mình nấu, quá trình nấu ăn sẽ trở thành một dạng hưởng thụ.

Mục tiêu có công hiệu thần kỳ như vậy, vậy làm thế nào để chúng ta đặt ra mục tiêu đây?

Theo cách hiểu của tôi, mục tiêu có hai loại: dài hạn và ngắn hạn. Mục tiêu dài hạn đại khái cũng tương tự như lý tưởng, là sự định sẵn đối với tương lai của chúng ta, có thể là một năm, cũng có thể là vài năm, vài chục năm. Có được một mục tiêu lâu dài là vô cùng quan trọng, một mặt có thể giúp chúng ta tràn đầy động lực phấn đấu và kiên trì qua từng ngày, mặt khác có thể giúp tầm nhìn của chúng ta không chỉ giới hạn trong những thành-bại, được-mất trước mắt, giúp chúng ta trưởng thành sau mỗi một vấp nhỏ và mỗi một thành công nhỏ, từ đó có được một tâm thái bình tĩnh và đỉnh đạc hơn.

Còn mục tiêu ngắn hạn thì sao? Chúng ta có thể đi vào tiểu tiết như: mỗi ngày cần hoàn thành những nhiệm vụ nào, tuần này phải tìm hiểu và nắm vững được những kiến thức nào, kỳ thi sau phải đạt được tiến bộ ở những phương diện nào. Từ đó, chúng ta có thể lập ra một thời gian biểu, một bảng kế hoạch cụ thể và có ý nghĩa thực tiễn hơn.

Lấy bản thân tôi làm ví dụ, mục tiêu dài hạn đã mang tới cho tôi không ít trái ngọt. Khi mới lên cấp hai, tôi đã đặt ra mục tiêu với thời hạn là ba năm cho chính mình: thi đỗ vào trường trung học 101 mà tôi hằng mơ ước. Sở dĩ tôi khao khát được vào ngôi trường này, là vì tôi mê mẩn khung cảnh rộng rãi nhưng đượm vẻ trầm mặc của khuôn viên trường, thích sự vắng vẻ, rợp bóng lá đầy thi vị và lãng mạn ở khu vườn sau. Và còn một nguyên nhân rất quan trọng, đó là phía bên trái của cổng trường trước kia từng có một tòa Tứ hòa viên nhỏ xinh, đó là nơi gia đình tôi đã cư ngụ khi mới đến Bắc Kinh, đó là nơi ghi dấu toàn bộ ký ức về cuộc sống của tôi từ năm lên 3 đến năm 6 tuổi. Khi lên trung

học, do học lực không tốt nên tôi chẳng thể vào học ngôi trường 101 trong mơ của mình, cảm thấy vô cùng tiếc nuối. Cũng may, trường trung học sở tại của tôi là phân hiệu của trường 101, nên khóa nào cũng có một số học sinh được chuyển đến thực tập tại đó. Thế nên ngay từ năm lớp 6, việc lọt được vào danh sách thực tập với số lượng ít ỏi này đã trở thành mục tiêu để tôi bắt đầu nỗ lực ngày đêm.

Nhờ có được mục tiêu dài hạn này, tôi hiểu rằng mọi nỗ lực hiện tại đều là để từng bước tiếp cận với lý tưởng của bản thân, tiếp cận với điều mà mình mong muốn. Vì vậy tất cả sự cần cù, chăm chỉ của tôi cũng thực sự xuất phát từ ý thức chủ động, và tôi cũng muốn bỏ nhiều thời gian và công sức nhất để dành cho việc học, muốn làm tốt đến mức tôi đã những việc cần làm, không để lại lỗ hổng, mặc dù mệt nhưng không cảm thấy đó là khổ. Hơn nữa, động lực từ bên trong này cũng là ngọn nguồn cho khả năng tự không chế bản thân, khiến một đứa ham chơi như tôi có thể tự không chế được thời gian của mình, chỉ thư giãn thả lỏng với điều kiện phải đảm bảo chất lượng của việc học. Bởi tôi biết rõ rằng, “mục tiêu ba năm” kia không cho phép tôi nuông chiều bản thân.

Có được mục tiêu dài hạn đương nhiên là tốt, thế nhưng những thứ nghe có vẻ hơi xa xăm, trừu tượng như lý tưởng, mơ ước cũng giống như một cuộc marathon dài hơn 40 cây số. Trong hành trình đó, ngay cả sự tự tin rằng mình sẽ hoàn thành cũng khó có thể duy trì. Vì vậy, chúng ta nên chia mục tiêu dài hạn ra thành những cột mốc nhỏ, dùng cảm giác tự hào sau mỗi lần vượt qua những cột mốc đó để tiếp thêm động lực và sự tự tin, giúp bản thân tiếp tục tiến bước một cách vững chắc.

Việc “kế hoạch hóa” mục tiêu mỗi ngày có lẽ tôi không cần phải nhắc lại thêm nữa, nhưng “giai đoạn hóa” mục tiêu cũng vô cùng quan trọng. Hồi cấp hai, mục tiêu thi vào trường trung học 101 được tôi phân tích kỹ càng: trường trung học sở tại của tôi mỗi năm chỉ có 30 học sinh trong danh sách được gửi đi, vì vậy lọt vào top 30 của kỳ thi cuối kỳ sẽ trở thành một mục tiêu ngắn hạn. Trong lớp thực tập, tôi có thể cảm nhận được một bầu không khí cạnh tranh tương đối khốc liệt, thế nhưng cái hay ở đây là tôi luôn tìm thấy những bạn học có trình độ cao hơn mình một chút, biến họ trở thành mục tiêu cụ thể để mình tiến bộ, cô bạn thân Tiểu Du cũng từng là đối tượng mà tôi ngắm đến. Phương thức cạnh tranh lành mạnh này quả thực có rất nhiều lợi ích, quá trình bám đuổi và vượt lên đó đã không ngừng mang tới cho tôi những niềm vui nho nhỏ khi đạt được những thành công mang tính giai đoạn, và tiếp thêm niềm tin để thực hiện lý tưởng cuối cùng của mình.

Mục tiêu còn có thể hóa giải tâm trạng chán nản khi phải đối diện với thất bại. Lên đến cấp ba, với kỳ thi đại học đang ngày một đến gần,

áp lực tâm lý của tôi cũng tăng lên rõ rệt, tinh thần cũng trở nên nhạy cảm, yếu đuối, giống như việc vừa trải qua tuổi thanh xuân đã lập tức bước vào thời kỳ mãn kinh vậy. Đặc biệt là năm lớp 12, cứ ba ngày một lần thi thử lớn, hai ngày một lần thi thử nhỏ, thành tích thường xuyên lên xuống thất thường như đạp xe leo núi vậy, khiến tâm trạng của tôi cũng hết “tăng xông” lại đến trầm cảm, khó có thể bình tĩnh được, ảnh hưởng nghiêm trọng đến hiệu suất học tập.

Thế nhưng, không biết ai đã buột miệng nói ra một câu khiến cho tôi bừng tỉnh: “Mục tiêu cuối cùng của chúng mình là thi đỗ đại học, những đợt thi thử trước mắt chỉ có một mục đích duy nhất là tìm kiếm, bù đắp những điểm còn thiếu sót, thế nên thi trượt mới có thể thể hiện giá trị lớn nhất của nó chứ! Thành tích lên xuống thất thường cũng chính là dịp để chúng ta rèn luyện tố chất tâm lý, mỗi một lần thất bại thực ra đều mang một ý nghĩa tích cực nào đó, vì vậy hãy phấn chấn lên nhé!” Tôi chợt hiểu ra rằng, vì có được một mục tiêu lâu dài, chúng ta sẽ nhận ra những giá trị độc đáo của thất bại trước mắt đối với việc sửa chữa sai lầm, tâm hồn vốn hứng chịu đủ sự giằng co chán nản cũng dần bình tĩnh lại, tôi cũng có thể điều chỉnh tâm trạng với tốc độ nhanh hơn, bình tĩnh phân tích nguyên nhân sai lầm để hướng tới sự tiến bộ tiếp theo.

Tầm quan trọng của mục tiêu là không còn nghi ngờ gì nữa, nhưng bất luận là mục tiêu dài hạn hay ngắn hạn, thực ra đều để hướng đến một cái đích chung, đó là giúp cho sự phấn đấu của chúng ta được định hướng một cách rõ ràng hơn, từ đó tạo ra động lực và sự quyết tâm. Vì vậy, mục tiêu nhất định phải cao hơn khả năng, nhưng vẫn phải phù hợp với thực tế; phải có khả năng thực hiện, nhưng không được xa quá tầm với, giống như một đỉnh núi cao vừa đủ để khiến cho con người ta tràn đầy hy vọng để leo lên, chứ không phải là nhìn đề rồi khiếp sợ.

Hãy đặt ra mục tiêu rõ ràng và phù hợp, đừng bao giờ đánh giá thấp lòng dũng cảm và kiên trì tiếp bước của bản thân, bạn nhé! Mục tiêu lớn giúp chúng ta học cách nhẫn nại, mục tiêu nhỏ thì mang đến cho chúng ta sự hưởng thụ, bởi hoàn thành những mục tiêu nhỏ mỗi ngày có thể giúp bạn và tôi từng bước tiếp cận đến thành công mà mình mong muốn một cách vui vẻ.

Cho dù là thất bại như thế nào thực ra cũng không hề đáng sợ, nó chỉ là viên đá nhỏ đâu đâu cũng có thể thấy trên bước đường trưởng thành, điều quan trọng nằm ở thái độ nhìn nhận của chúng ta đối với viên đá nhỏ đó.

ở dĩ gián, loài động vật nhỏ bé đáng ghét được người đời ban cho một cái tên nghe có vẻ mỹ miều – Tiểu Cường, là bởi bản năng sinh tồn “đánh không chết, diệt không hết” cực kỳ ngoan cường của mình. Trong quãng đời học sinh mịt mù đặng đặng, chẳng ai có thể thuận buồn xuôi gió mãi được, cho dù là những “học sinh bá đạo” một ngày dành cả 24 tiếng để tập trung toàn bộ sức lực cho việc học, hay là đám “con nhà người ta” lúc nào cũng thành thoi, tự biết cách đối phó với sự nghiệp học hành cũng không thể đảm bảo rằng mình chỉ tiến chứ không lùi, chẳng gặp bất cứ thất bại nào. Vì vậy, thất bại là một vấn đề nan giải mà trong cuộc sống chúng ta bắt buộc phải đối mặt, không thể né tránh. Chúng ta phải dùng lý trí và lòng dũng cảm để vỗ về tâm thái, nhìn nhận một cách chính xác, trở thành “Tiểu Cường” không bao giờ gục ngã.

Trong một khoảng thời gian rất dài, thành tích học tập của tôi luôn không ổn định, việc bỗng dưng tiến bộ nhảy vọt hoặc tụt dốc thảm hại đã trở nên rất đổi bình thường, đôi khi xếp hạng giữa hai kỳ thi còn chênh lệch nhau tới cả trăm bậc. Lần hoành tráng nhất là môn Ngữ văn của tôi, sau một kỳ trượt dốc thê thảm lại bất ngờ đổi vận, bỗng chốc từ vị trí hơn 300 của khóa nhảy thẳng lên top đầu, đám bạn thấy tôi nhảy cóc tới hơn 300 bậc đều giật mình kinh hãi, hỏi rằng: “Không phải là

xếp từ dưới lên đây chứ?” Cứ như vậy trước mỗi lần thi, tôi đều hy vọng rằng mình có thể đạt được một thành tích đáng tự hào, thế nhưng sau mỗi lần thất bại, mức độ kỳ vọng đối với bản thân lại điên cuồng trượt dốc, khiến tôi khổ não khôn nguôi.

Trong một lần thi thử quan trọng của năm lớp 12, tôi ngã một vố rất đau: 5 môn chính gần như đều bị đánh trượt, môn sở trường tiếng Anh và môn Ngữ văn điểm số đều bình bình, không đủ để nâng điểm, môn Toán cũng chẳng có gì khởi sắc, khiến tổng điểm bị kéo tụt một cách thảm hại, những lỗi ngớ ngẩn trong môn Chính trị, Lịch sử và Địa lý lại càng được đà vắt kiệt cái bảng thành tích vốn đã cạn tro đáy của tôi. Hôm nhận được bảng điểm, cả ngày tôi như cà chua ngâm sương muối, uể oải gục đầu chán nản, thậm chí còn cố lẩn tránh ánh mắt của thầy cô và bạn bè, cảm thấy vô cùng mệt mỏi và thất vọng với chính mình, trở về đến nhà cơm cũng chẳng buồn ăn, tôi liền nhốt mình trong phòng, lặng lẽ rơi nước mắt.

Vốn là người rất tâm lý, lúc này mẹ không hề gặng hỏi điểm số của tôi, không nổi cơn thịnh nộ chửi mắng té tát, cũng không nói những lời an ủi sáo rỗng như: “Đừng khóc nữa, không sao đâu!” để phủ định cảm xúc của tôi, mẹ chỉ nhẹ nhàng đến bên để trò chuyện.

“Thi không tốt phải không con?” Mẹ nhẹ nhàng hỏi.

“Vâng.” Tôi trả lời một cách bất lực.

“Môn nào thi không tốt?”

“Tất cả đều không tốt...” Tôi bắt đầu có chút chán nản, chỉ sợ mẹ lại tiếp tục gặng hỏi.

“Chỉ là một lần thi không tốt thôi mà? Có gì là ghê gớm đâu, không có nghĩa là con học không giỏi, phải không nào?”

“Cái này không có nghĩa là con học không giỏi thì còn có nghĩa là gì ạ? Cái cần nhất khi thi đại học là thành tích, học giỏi nhưng lại không được điểm cao thì vẫn vô dụng thôi ạ!” Tôi nói, cảm giác uất ức dâng tràn trong tim.

“Vậy theo con, lần thi này không tốt là vì học không giỏi, hay là do thi không tốt?” Mẹ không chấp câu nói của tôi, tiếp tục hỏi.

“Đều có chút vấn đề ạ, chủ yếu là do thi không tốt, lúc học cũng bị hỏng một số kiến thức.” Tôi tư lự một lát, tâm trạng dần bình tĩnh lại.

“Vậy bây giờ điều quan trọng là phải nâng cao thành tích phải không? Thế thì phải kịp thời ghi nhớ những chỗ mình thi chưa tốt, rồi học bù những chỗ hỏng kiến thức, như vậy chẳng phải thành tích sẽ tốt

lên sao?”

“Vâng ạ... Nhưng mà nói có vẻ đơn giản, nhưng khi thực sự làm thì khó lắm, bao nhiêu là vấn đề rối tung rối mù, con chẳng biết nên bắt đầu từ đâu, chỉ nghĩ thôi cũng đau đầu ý...” Tôi vẫn chưa thể thoát ra khỏi mớ cảm xúc tiêu cực của chính mình, hể nghĩ tới đồng bài thi tham hại là tôi lại cảm thấy hoa mày chóng mặt, ngay cả dũng khí để lật ra xem lại cũng chẳng có.

“Nghĩ kỹ xem, thực sự phức tạp đến vậy sao? Bây giờ bắt đầu làm từng chút từng chút một thì có thể xong không?” Mẹ vẫn nhẫn nại động viên tôi.

“Hình như cũng không phức tạp đến vậy... Có lẽ được ạ, tối nay xử lý một phần, ngày mai lại xử lý phần còn lại, có lẽ sẽ xong ạ.” Tôi vừa nghĩ vừa nói, cố thoát khỏi nỗi buồn bã và thất vọng vốn đã vây kín tâm trí cả một ngày dài, bắt đầu động não tìm cách giải quyết vấn đề. Nghĩ kỹ lại mới thấy rằng, nếu phân loại những câu hỏi có trong bài thì thực ra cũng chỉ giới hạn trong mấy loại, những kiến thức bị rơi rớt cũng không nhiều đến mức kinh hoàng. Tôi chỉ cần làm được hai việc này, tìm ra vấn đề của mình trong lần thi này và cố gắng khắc phục trong lần thi tiếp theo thì việc lật ngược thế cờ có lẽ cũng không quá khó! Tư duy dần dần liền mạch rõ ràng, tôi không còn cảm thấy trống rỗng, nản lòng và mất phương hướng nữa, chỉ cảm thấy ngọn lửa của niềm hứng khởi, muốn lập tức bắt tay vào học bùng cháy trong tim: bây giờ, tôi sẽ bắt đầu sắp xếp, phân tích lại các câu hỏi của lần thi này, không muốn bỏ lỡ dù chỉ một giây nào nữa, tin tưởng rằng lần sau nhất định sẽ tiến bộ hơn rất nhiều!

Cứ như vậy, tôi ăn qua loa bữa rồi tức tốc chuyển sang “trạng thái chiến đấu cấp 1”, lôi bài thi ra, sắp xếp nửa phần đầu của đề tiếng Anh, Ngữ văn và Toán mà hôm nay cần phải phân tích, ngày mai sẽ tiếp tục phân tích đề Toán, Chính trị, Lịch sử và Địa lý, sau đó bắt đầu tiến hành một cách hăng hái và kiên trì. Tối hôm đó, tôi “chiến” một mạch tới nửa đêm gà gáy với hiệu suất cực cao, hai cuốn sổ ghi những bài sai và bài khó đã tăng thêm kha khá. Hoàn thành xong nhiệm vụ của ngày hôm nay, lúc ngẩng đầu lên từ đồng sách vở, trong lòng tôi cảm thấy thật nhẹ nhõm, bởi vì đối với tôi mà nói, thất bại lần này đã được chuyển hóa từ một cú sốc đơn thuần thành một cơ hội tốt để rút kinh nghiệm lại giai đoạn học tập trước đây và rèn luyện tố chất tâm lý của bản thân. Tôi đã biến lần vấp ngã này thành một tài sản quý giá và cất vào trong túi, để lần thi sau là có thể lấy ra sử dụng.

Có được kinh nghiệm lần này, kỹ năng “vật lộn” với trở ngại của tôi càng ngày càng cao. Thông qua việc tổng kết phân tích, tôi đã có thể

đúc rút kinh nghiệm, nâng cao năng lực một cách tối đa từ những lần vấp ngã. Sau khi học được cách nhìn nhận thất bại, thành tích của tôi được từng bước cải thiện và cũng dần ổn định một cách rõ rệt.

Mặc dù thi cử thất bại là chuyện thường tình trong quá trình học tập, nhưng cái cảm giác trống rỗng khi mọi sự nỗ lực đều như nước chảy bèo trôi, quả thực có khả năng dập tắt ngọn lửa hy vọng và nhấn chìm tất cả sự lạc quan của chúng ta một cách phũ phàng. Nếu như không biết cách đối diện với nó, rất có thể chúng ta sẽ trở nên chán nản, tự phủ định bản thân và trượt dốc về mặt tinh thần, điều này không chỉ ảnh hưởng tiêu cực đến cảm xúc mà còn lãng phí rất nhiều thời gian quý báu, nhất là trong giai đoạn cực kỳ căng thẳng trước khi thi đại học, quả đúng là “vừa mất phu nhân, vừa thiệt quân⁽²⁾”!

Vậy khi phải đối diện với thất bại, làm sao để có thể nhanh chóng khôi phục tinh thần, làm lại từ đầu đây?

Trong một bài viết tiếng Anh có tên là *What is your recovery rate*, tác giả đã nêu một quan điểm như sau: “Đầu tiên, chúng ta có thể phó mặc tâm trí và cơ thể chìm đắm trong mớ cảm xúc bị quan đó, cảm nhận một cách đầy đủ mỗi phút giây của nó, nhưng tiếp theo phải hạ quyết tâm để thoát khỏi nó, hãy dùng bất cứ phương pháp nào như vận động, tìm người tâm sự hay thậm chí là khóc òa một trận để kịp thời trút hết cảm xúc ra bên ngoài, nhanh chóng lấy lại trạng thái bình thường.” Đọc xong bài viết này, tôi cảm thấy thực sự hữu ích.

Khi phân tích nguyên nhân thất bại của kỳ thi lần này, tôi thường soi xét cân trọng từng bài làm sai, từng điểm kiến thức một, nghiêm túc phân tích xem vì nguyên nhân gì mà mình bị mất điểm ở những chỗ không đáng để mất điểm như vậy. Tiếp theo, tôi sẽ tỉ mỉ kiểm tra xem những bài làm sai phân bố ở những chỗ nào trong đề, rồi tổng kết ra những vấn đề nào mà mình hoàn toàn có thể giải quyết được, để thời gian tới sẽ tập trung ôn luyện và xử lý triệt để. Cuối cùng và cũng là quan trọng nhất, đó là phải biết tự lượng sức mình, không được cố nhồi nhét một cách khiên cưỡng, chỉ cần vững tin rằng kỳ thi này sẽ tiến bộ hơn kỳ thi trước thì chắc chắn, mỗi một bước nhỏ sẽ tích lũy thành một cuộc “đại nhảy vọt”.

Không chỉ trong học tập chúng ta mới có thể gặp thất bại, mà đôi lúc những vấp vấp trong cuộc sống cũng sẽ ập đến và làm nhiều loạn cảm xúc của chúng ta. Thế nhưng, cho dù là thất bại như thế nào thực ra cũng không hề đáng sợ, nó chỉ là viên đá nhỏ đâu đâu cũng có thể thấy trên bước đường trưởng thành, điều quan trọng nằm ở thái độ nhìn nhận của chúng ta đối với viên đá nhỏ đó: nếu coi nó là một viên đá

ngáng đường, một mực than thở trách móc, chìm đắm vô vọng trong cảm xúc tiêu cực và không thể thoát ra được, ắt sẽ khó tránh khỏi việc bỏ dở giữa chừng; nếu coi nó là một viên đá hữu dụng, có thể đối mặt một cách lý trí và tận dụng một cách triệt để, thì khi đó, mỗi thất bại sẽ có thể đắp thành bậc thang, giúp chúng ta từng bước leo lên đỉnh thành công.

Học lệch ư? Đừng từ bỏ nhé!

Nếu như có một môn nào đó mà bạn học yếu, trầy trật mãi vẫn chẳng ngóc đầu lên được, thậm chí hại khôn cùng, vậy chỉ e những môn khác có giỏi đến mấy cũng chẳng thể nào cứu được “người họ hàng nghèo” này rồi!

C ho dù là thi lên cấp ba hay thi đại học, khi tính điểm đều phải cộng tổng thành tích của ba môn chính là Ngữ văn, Toán và tiếng Anh, cộng thêm điểm của 2-3 môn phụ khác nữa, mục đích là để chọn lọc ra những học sinh được phát triển toàn diện. Thế nhưng, điều này đã làm không ít các bạn học sinh phải đau đầu, bởi nhiều khi do sự khác biệt về gene di truyền hoặc quá trình học tập, nên gần như ai cũng bị “học lệch” với những mức độ khác nhau: có những môn sở trường ưa thích, khi học dễ dàng như cá gặp nước; có những môn thì học vất vả vô cùng, lúc nào cũng lê lét trầy trật. Những môn “què quặt” này thường khiến chúng ta phải bó tay chịu chết, dù có nỗ lực đến mấy cũng chẳng khởi sắc là bao, khó tránh khỏi cảm giác chán nản, thế là một số bạn liền dứt khoát “không ăn được thì đập đổ”, từ bỏ thẳng tay, kệ cho nó tự sinh tự diệt luôn! Thế nhưng, khi đối diện với những môn học yếu của mình, thái độ đúng đắn của chúng ta phải là “không bao giờ từ bỏ”, chỉ cần đủ nỗ lực thì nhất định có thể chiến thắng cái sự “học lệch” này.

Bắt đầu từ tiểu học, tôi đã học tương đối nhàn hạ hai môn Ngữ văn và tiếng Anh, còn cái môn Toán trời đánh thánh vật kia lại luôn là kẻ thù số một của tôi! Năm lớp 5, có lần điểm Toán của tôi không đạt yêu cầu, tôi và đứa bạn cùng chung cảnh ngộ then quá hóa giận, dùng dùng xé tan bài thi ngay trong lớp để trút hết sự ức chế trong lòng. Việc này đã để lại một nỗi ám ảnh rất lớn trong tâm hồn non nớt của tôi, thế nên bây giờ cứ nhắc đến môn Toán là trong lòng lại bất giác cảm thấy sợ hãi.

Sau này, khi học thử vài tiết ở trường Loo-keng Hua, tôi chợt phát hiện ra rằng dù có làm thế nào cũng chẳng thể theo kịp lời giảng của

thầy giáo, mỗi tiết học cứ như thể đang nghe sách trời vậy, chẳng khác gì bị đầy ải! Lần kinh hãi nhất là học về tích phân, từ trước đến nay tôi chưa từng hiểu được lời giảng của thầy giáo, và cũng chẳng thể đọc hiểu những con chữ và dãy số kỳ quái kia, ấy vậy mà thầy vẫn cứ “ám nào chưa sôi, chọn luôn ám đó”, một mực gọi tôi lên bảng để làm bài. Tôi ngồi chết gí tại chỗ, trộm nghĩ trốn cũng chẳng trốn được rồi, thế là đành lết xác lên bảng, chọn đại một bài cũng dài kha khá rồi chẳng nghĩ ngợi gì chép thẳng lên bảng, đoạn mặt dày giả vờ tính toán như thật, cuối cùng ra được một dãy số vô cùng kỳ khôi. Thế là dưới sự chống chế của tôi, sự nghiệp môn Toán vĩ đại cũng đành tàn lụi.

Rồi sau đó, để không bị tụt lại quá xa so với những đứa “con nhà người ta” đang tham gia đủ các thể loại lớp Toán học cao cấp kia, tôi và mấy đứa bạn học lực tà tà ngang nhau cũng mời gia sư để học thêm, đến lúc đó mới tiếp xúc được một vài kiến thức hạn hẹp, thành tích môn Toán cũng chỉ lay lắt, ngụp lặn ở “vùng trung du”.

Quãng thời gian tiểu học cuối cùng cũng trôi qua trong màn sương mù mịt của môn Toán, lên đến cấp hai, Toán học vẫn là tâm bệnh của tôi. Trong suy nghĩ của thầy giáo dạy Toán, tôi vẫn là một học sinh có thể coi là chăm chỉ cố gắng, nhưng thành tích lại chẳng bao giờ khá nổi. Đến nổi trong kỳ thi thử cấp ba, khi tôi “xuất thân” thi được 79 trong tổng số 120 điểm, đủ điểm để sang trường trung học 101, người thầy vốn rất hiền hòa, điềm đạm này cũng mắt tròn mắt dẹt, ngỡ ngàng nói rằng: “Lý Nhược Thần, em cũng đủ điểm đặc cách cơ đấy! Đúng là không thể tin nổi!” Khiến cho tôi dở khóc dở cười.

Lên đến cấp ba, môn Toán của tôi vẫn chẳng có gì khởi sắc. Bài kiểm tra đầu tiên của tôi trong năm lớp 10 cũng “tạch” như một thói quen, thầy dạy Toán còn thở dài bảo với mẹ tôi rằng: “Nếu môn Toán cứ tiếp tục như vậy, bảng điểm của con bé e là không ổn đâu!” Quả thực, môn Toán đã đem đến cho tôi vô vàn thử thách, muôn trùng thất bại, từng chút từng chút mài mòn dần sự tự tin và hứng thú trong tôi. Tôi có thể nói một cách thẳng thắn rằng, tôi không thích Toán, thực sự là không thích. Nhưng dù là như vậy, tôi vẫn chưa bao giờ từ bỏ sự nỗ lực đối với nó, và trên thực tế, đây là môn học khiến cho tôi hao tâm tổn sức nhất. Tôi hiểu, dù cho không thích, dù cho học rất vất vả nhưng hiệu quả vô cùng nhỏ giọt, tôi cũng buộc phải gắng sức để học tốt nó, bởi vì thực sự mà nói, tôi cần thành tích của cái môn chiếm 150 điểm trong kỳ thi đại học này để bước vào ngôi trường đại học lý tưởng của mình, đạt được bước tiến như mình hằng mơ ước. Sau khi hạ quyết tâm, tôi liền đi bước đầu tiên để chiến thắng tình trạng “học lệch” này của mình.

Muốn chiến thắng tình trạng “học lệch”, đầu tiên chúng ta phải chấp

nhận sự không hoàn thiện của bản thân, thoát khỏi tâm lý tự ti và nỗi sợ hãi. Bởi có lẽ do sự sai khiến của tâm lý sĩ diện và lòng tự trọng, nên ai cũng muốn che đậy những điểm yếu và phô bày ra những sở trường của bản thân. Trong học tập, chúng ta cũng thường xuyên khoe khoang về những môn mà mình chiếm ưu thế, nhưng lại cố tình lờ đi những môn mà mình học kém. Điều này vốn có thể hiểu được, nhưng khi đối mặt với tình trạng mất cân bằng trong học tập, làm như vậy là hoàn toàn vô ích, chẳng thể thay đổi chút xíu nào cái hiện trạng “học lệch” kia. Vì thế, đầu tiên chúng ta buộc phải nhìn thẳng và chấp nhận sự thực rằng có một số điểm chúng ta giỏi, nhưng một số điểm lại không được nhanh nhạy cho lắm. Nhân bất thập toàn, ai mà chẳng có sở đoản cơ chứ? Nếu để ý kỹ những “siêu học sinh” tưởng như môn nào cũng giỏi, chẳng hề có bất cứ sở đoản nào xung quanh mình, bạn sẽ thấy rằng thực ra thành tích của họ cũng không được phân bố một cách hoàn toàn cân bằng, họ cũng đang phải đau đầu với một vài môn mà mình yếu kém. Chỉ là họ đã rất nỗ lực để khiến cho những môn yếu kia không bị tụt lại phía sau, lại cộng thêm sự bù đắp của những môn ưu thế, nên tổng điểm lúc nào cũng vượt trội đầy thôi.

Ngoài ra, tôi còn phát hiện ra sự nghiêm trọng của việc học lệch: nếu như một môn đã trở nên “què quặt” thì rất có khả năng sẽ dẫn đến tình trạng sụp đổ tất cả. Trên thực tế, sự phân bố điểm số các môn của những học sinh có tổng điểm cao đa phần đều trong tình trạng “một siêu, nhiều cường” – họ có chí ít một môn cực kỳ lợi hại, các môn còn lại hoàn toàn có thể bình thường, thậm chí là hơi kém một chút. Nhưng nếu như có một môn nào đó mà bạn học yếu, trầy trật mãi vẫn chẳng ngóc đầu lên được, thậm chí khôn cùng, vậy chỉ e những môn khác có giỏi đến mấy cũng chẳng thể nào cứu được “người họ hàng nghèo” này rồi!

Thế nên chiến thắng tình trạng “học lệch” là điều vô cùng thiết yếu, sau khi hạ quyết tâm, chúng ta còn phải xây dựng một mục tiêu thiết thực. Đối với môn Toán, mục tiêu của tôi rất rõ ràng: không cần phải cố đuổi kịp những “siêu nhân” trong lớp, chỉ cần ở trên hay dưới điểm trung bình một chút, hoặc cố gắng đạt điểm cao hơn mức trung bình là được rồi. Và điều này thì tôi vẫn có sự tự tin.

Sau khi tư tưởng đã thấu suốt, tôi đã chuẩn bị sẵn tâm lý để chiến thắng học lệch, bước tiếp theo là phải dấn thân vào thực tiễn rồi! Muốn kéo những môn yếu kém lên, tiền đề ở đây là phải dành cho nó đủ thời gian và công sức. Trong suốt quãng thời gian căng thẳng của những năm cấp ba, tôi cũng rất chú ý đến việc vạch ra kế hoạch của mình: Tập trung “khung giờ vàng” từ 6 đến 8 giờ tối mỗi ngày cho Toán – cái môn

học đầu đầu nhưng lại vô cùng quan trọng; để tiết kiệm thời gian, tôi cũng tiến hành điều chỉnh việc làm bài tập: những môn học khác có thể hoàn thành tùy theo tình hình thực tế, nhưng riêng bài tập Toán tôi nhất định phải làm một cách nghiêm túc và làm cho bằng hết; thường ngày, tôi sẽ ghi lại những vấn đề mà mình chưa hiểu, tích cực hỏi han đám bạn học giỏi trong lớp về những kiến thức và phương pháp học tập cụ thể, dù có những câu hỏi rất ngốc nghếch hay những vấn đề mà bản thân ngại không dám hỏi, tôi cũng mặt dày đến thỉnh giáo đám bạn, và họ cũng rất nhẫn nại giảng giải cho tôi, Tiểu Dã bên cạnh và Tiểu Trần ngồi ngay phía sau chính là tấm gương học tập của tôi; không chỉ có vậy, tôi còn trở thành “khách quen” trong văn phòng của thầy Toán. Những vấn đề mà trên lớp có thể hỏi, tôi sẽ hỏi cho đến khi hiểu ngay trong giờ, còn lại sẽ đến tận văn phòng của thầy để hỏi, làm như vậy có thể khiến cho những thắc mắc không trở thành một quả cầu tuyết khổng lồ, càng lăn càng to, càng lăn càng đáng sợ nữa. Có kinh nghiệm giao tiếp với thầy tôi mới phát hiện ra một điều, do trước kia bản thân học không tốt môn này nên mới nảy sinh tâm lý sợ hãi, sợ rằng thầy sẽ coi thường mình, vô tình hiểu lầm người thầy rất mực hiền từ, thân thiện của mình. Trên thực tế, khi tôi bắt đầu tìm đến thầy để hỏi, thầy sẽ nhận thấy sự coi trọng của tôi dành cho môn Toán, thế là bình thường thầy sẽ chú ý hơn tới tình hình học tập của tôi, chỉ bảo tôi một cách nhẫn nại hơn, thậm chí ở trên lớp cũng bắt đầu hướng ánh mắt về phía tôi nhiều hơn, căn cứ theo mức độ hiểu của tôi để điều chỉnh tiến độ giảng bài. Dưới sự quan tâm của thầy, tôi không chỉ nhận được rất nhiều sự ưu ái, mà qua đó còn nhận được sự động viên khích lệ, vững tin để tiếp tục phấn đấu trong môn Toán.

Nhờ sự nỗ lực và lòng kiên trì, thành tích môn Toán của tôi bắt đầu tốt dần lên, từng chút từng chút tiếp cận với điểm trung bình, sau đó vượt qua vài điểm, thậm chí vài lần còn bất ngờ thăng hoa, xộc thẳng vào top đầu của cả lớp.

Quá trình này thực sự rất dài và vất vả, tôi thường vô cùng chán nản khi đã nỗ lực phấn đấu hàng tháng trời, vậy mà khi làm bài kiểm tra vẫn trượt vớ chuối. Những lúc đó tôi lại hoài nghi rằng sự kiên trì này liệu có giá trị? Sự nỗ lực này phải chăng chẳng có ý nghĩa nào cả? Quả thực tôi không có duyên với môn Toán hay sao? Lẽ nào số trời đã định rằng tôi không thể học giỏi môn Toán? Nhưng sau khi nổi đau khổ giày vò trôi qua, tôi vẫn không hề từ bỏ, bởi vì tôi biết rằng mọi sự nỗ lực tất nhiên sẽ không thể gặt hái được quả ngọt tương xứng ngay trong thời gian đầu, nhưng nếu như từ bỏ sự cố gắng, vậy thì tôi chắc chắn sẽ thất bại, mà tôi thì không được phép thất bại. Cho dù vấp ngã đến n lần, tôi cũng phải đứng dậy trong lần thứ $n+1$, mang theo sự quyết tâm của mình, sự kỳ

vọng của cả gia đình và sự khích lệ âm áp của thầy giáo để tiếp tục chạy về phía trước.

Kết quả cuối cùng thực sự khiến tôi được an ủi: trong kỳ thi đại học, điểm số môn Toán của tôi đã vượt qua cả hai môn sở trường là Ngữ văn và tiếng Anh để chạm mốc 137 điểm. Mặc dù mức điểm này không nằm trong top đầu của cả lớp, nhưng tôi đã hoàn thành một cách viên mãn mục tiêu “không cần tốt nhất, chỉ cần đừng lê lét ở phía sau” mà mình đã đặt ra, biến cái môn què quặt này thành một cánh tay hoàn toàn tự tại, giúp cho tôi thực hiện được mơ ước của mình.

Vậy là tôi đã giành thắng lợi trong cuộc chiến trường kỳ với tình trạng “học lệch” của mình. Hiện giờ, tôi đang theo học khoa Trung văn của trường Đại học Bắc Kinh, không còn phải đối mặt với môn Toán đau đầu nhức óc kia nữa, nhưng mỗi khi nhớ lại những năm tháng xanh non thời trung học của mình, ký ức về quãng thời gian “đánh vật” với môn Toán để thực hiện mơ ước vẫn còn tươi mới, nguyên vẹn như thuở đầu. Giờ đây, những công thức, định lý tôi gần như đã quên sạch, nhưng niềm hăng hái phấn đấu quyết không bỏ cuộc, cũng như sự quan tâm giúp đỡ của cha mẹ, thầy cô, bạn bè, tôi sẽ mãi không bao giờ quên. Chính điều đó đã giúp tôi đối diện và nỗ lực cải thiện bản thân vốn không hoàn thiện của mình.

Sách hay không chỉ là người thầy giỏi dạy cho ta cách làm người, làm việc, mà còn là người bạn đồng hành cùng chúng ta đi qua những năm tháng cô độc, và cũng là một bài thuốc tốt không hề chất đắng, có thể dùng những hàng chữ như hoa như ngọc, vỗ về tâm hồn đã bị tổn thương của chúng ta.

ó một câu thành ngữ tiếng Anh là “Love me, love my dog⁽¹⁾”, nhưng trong cuốn sách *Companionship of Books* của nhà văn, nhà cải cách người Scotland, Samuel Smiles–Essay, ông lại cho rằng: “There is more wisdom in this: Love me, love my book”, tức: “Yêu người, yêu cả sách mang theo rõ ràng là trí tuệ hơn.” Một người đã đọc qua rất nhiều cuốn sách, ắt sẽ thể hiện được giá trị nội hàm và học vấn của bản thân họ.

“Phục hữu thi thư khí tự hoa⁽²⁾”, đọc sách là một quá trình học tập kiến thức và làm phong phú nội tâm. Đọc một cuốn sách hay cũng giống như được đàm thoại với một tâm hồn cao thượng, bởi vì đó là sự thăng hoa tư duy được tạc nặn nhiều lần trong đầu của tác giả và tỏa sáng trên những trang sách, không những vậy qua dòng chảy của thời gian, nó sẽ càng thấm thía, lay động lòng người. Thông qua việc duyệt đọc đơn giản, chúng ta có thể thu hoạch được những suy niệm độc nhất vô nhị của những tâm hồn vĩ đại, những đáp án hoàn hảo cho những vấn đề tưởng chừng như rất nan giải sâu xa, làm phong phú nội tâm của chính mình, quả đúng là kỳ diệu, phải không nào?

Nhưng đối với tôi mà nói, đọc sách thực ra không hề có mục đích tươi sáng là “học tập”. Tôi đọc sách là vì nó có thể mang tới cho tôi nhiều niềm vui.

Khi còn nhỏ, cuốn sách đầu tiên tôi đọc thực ra là truyện tranh, chú chó Snoopy ngây thơ đáng yêu, mèo Garfield béo ú, chú chuột Mickey nhanh nhẹn lương thiện, và cả chú mèo máy Đôrêmon với chiếc túi

thần kỳ của mình... Từ truyện ngắn cho tới truyện dài, những nhân vật hư cấu đó đã cùng tôi trải qua những năm tháng thơ ấu cơ cực, chiến thắng khó khăn, lần đầu được thưởng thức niềm vui thú của việc đọc sách. Sau đó tôi bắt đầu đọc tiểu thuyết, từ tiểu thuyết nhĩ đồng trong nước cho đến các tiểu thuyết kinh điển nổi tiếng thế giới, từ những thư tịch đương đại của châu Á cho đến văn học cổ điển của phương Tây... Khi đó lúc nào tôi cũng chìm đắm, không thể thoát ra khỏi những tình tiết và nhân vật, cả ngày dán mắt vào cuốn sách, vừa đi vừa đọc, vừa ngồi vừa đọc, vừa nằm vừa đọc, quả đúng là “sách không rời tay”, “ngày quên ăn đêm quên ngủ”. Điều muôn phần duy nhất đó là vì quá yêu sách, nên đến năm cấp hai tôi đã phải đeo một cặp kính nhỏ.

Cho dù bây giờ đã bước vào thời đại thông tin, nhưng so với phim ảnh, phim truyền hình, tôi vẫn thích đọc sách hơn. Đã từng có rất nhiều lần trải nghiệm như sau: khi đọc một cuốn tiểu thuyết mà mình rất thích, trong đầu tôi tự động xây đắp nên một hình tượng nhân vật chính tiệp cận sự hoàn hảo, dù có thưởng thức bao nhiêu lần cũng không cảm thấy nhàm chán. Thế nhưng hễ cuốn sách đó được chuyển thể thành phim, tôi mang theo kỳ vọng lớn lao bước vào rạp chiếu là y như rằng lại phải thất vọng ra về, lần nào cũng cảm thấy nhân vật nam chính chưa đủ đẹp trai, còn nhân vật nữ chính thì không đủ xinh xắn... Đây thực chất là điều có thể đoán trước được, bởi vì chẳng có diễn viên nào có thể đóng đạt vai nhân vật chính đến mức “cực chuẩn”, lúc nào cũng sẽ sót lại những đặc điểm tinh tế mà tôi tâm đắc nhất, vô tình phá hoại hình tượng hoàn hảo trong tôi, ví dụ như người đẹp Margaret trong phim *Trà hoa nữ*, hay anh chàng ma cà rồng Edward trong *Chạng vạng*. Ngoài ra, khi đọc sách chúng ta có thể thưởng thức một cách tỉ mỉ những tình tiết giật gân căng thẳng theo tiến độ của mình, dần dần xây đắp nên những nhân vật đa diện theo ý muốn của bản thân, và như vậy, chúng ta sẽ có được một sự thưởng thức độc đáo riêng biệt và thú vị hơn nhiều so với việc xem một cách trực quan tác phẩm điện ảnh vốn chỉ dựa trên ý đồ của tác giả. Vì vậy, đến giờ tôi vẫn có thói quen nếu như có điều kiện thì nhất định phải đọc nguyên tác trước khi xem phim chuyển thể.

Ngoài việc đọc sách dịch, tôi còn rất thích đọc sách nguyên bản tiếng Anh. Ngôn ngữ của các tác phẩm cổ điển trứ danh quá ư khó hiểu, thế là chuyển sang đọc những cuốn tiểu thuyết best-seller. Tác phẩm đầu tiên tôi đọc là *Chạng vạng*, khi đó tôi đã mua sách dịch, nhưng khổ nỗi văn phong dịch thuật của cuốn sách này khó lòng khiến người ta thỏa mãn, ngay đến từ “my love” đơn giản lại được dịch thành “tôi yêu”, đọc được một hồi cảm hứng tiêu tan hết cả. Dưới sự dụ dỗ của bà chị hàng xóm, tôi hạ quyết tâm tìm về một cuốn sách nguyên bản để đọc thử. Ban đầu lo rằng với vốn tiếng Anh trình độ lớp 10 của mình, khi đọc e sẽ khó

khăn, nhưng rất nhanh sau đó tôi đã quen dần và chìm đắm trong nội dung cuốn sách, bắt đầu cuộc hành trình thần bí với ma cà rồng. Lần đầu tiên đọc hết cuốn sách này, tôi phát hiện ra mình đã yêu cảm giác đó, không thể đợi thêm được nữa mà đi lòng ngay cuốn thứ hai, rồi đến cuốn thứ ba, thứ tư... Đến cuốn cuối cùng và cũng là cuốn dày nhất, tôi thức đến 4 giờ sáng đọc một lèo hết cả cuốn sách. Kể từ đó, thi thoảng tôi lại tìm một số tác phẩm tiểu thuyết tiếng Anh để đọc, thưởng thức những câu chuyện lay động lòng người được biểu đạt bằng một ngôn ngữ khác biệt, và dưới những bối cảnh văn hóa khác biệt.

Mặc dù khi đọc sách, tôi không tâm niệm rằng phải gặt hái lợi ích gì từ trong đó, nhưng một cách vô thức, tôi vẫn thu hoạch được rất nhiều điều. Ví dụ như môn Ngữ văn, nhờ có nền tảng vững chắc nên trước nay tôi chưa từng phải bỏ quá nhiều tâm sức để ôn tập hay nâng cao mà vẫn đạt được thành tích tốt. Những bài tập làm văn khiến cho cả lớp đau đầu nhức óc, với tôi mà nói chẳng những không phải là một con hổ chặn đường, mà ngược lại còn là một viên mãnh tướng giúp tôi nâng cao tổng điểm. Điều này có được là nhờ vô số cuốn sách mà tôi đã đọc từ tám bé. Còn môn tiếng Anh thì sao? Nhờ thường xuyên đọc sách nguyên bản nên kỹ năng đọc hiểu của tôi tiến bộ vượt bậc, không chỉ tốc độ đọc ngày càng nhanh, mà độ chuẩn xác cũng được nâng cao. Bên cạnh đó, do đã quen với mô thức tư duy phương Tây, nên tôi có thể nhanh chóng bước vào bối cảnh được xây dựng trong các bài khóa.

Đây chính là một vòng tuần hoàn rất lành mạnh: nhờ đọc rất nhiều sách nên trong quá trình học tập, tôi không phải bỏ quá nhiều thời gian mà vẫn đạt được thành tích như mong muốn, từ đó lại có thêm nhiều thời gian để đọc sách, và lại đạt được thành tích tốt hơn nữa... Ngay cả năm lớp 12, khi những bạn khác phải vò đầu bứt tai cày đi cày lại những đề luyện tập tiếng Anh khô khốc, tôi vẫn nhàn hạ ôm một cuốn sách ngoại khóa và say mê đọc, vậy mà cuối cùng điểm vẫn cao hơn trước. Bạn thấy đấy, phương pháp để trộn vụn cả chơi lẫn học, không phải đọc sách thì là gì?

Tôi từng đọc được một câu như sau: “Nuôi dưỡng thói quen đọc sách chính là xây nên một cảng tránh gió, giúp chúng ta tạm thời tránh được những khổ nạn trong cuộc đời.” Tôi hết sức tán thành quan điểm này. Khi tâm trạng chìm trong đau khổ và nuối tiếc vô vọng, đọc một vài câu khích lệ tinh thần trong sách có thể giúp chúng ta góp nhặt dũng khí, tiếp tục tiến bước; qua những nhân vật với tính cách kiên cường trong sách, chúng ta có thể rút kinh nghiệm và nhìn lại chính mình; qua những câu chuyện đau thương trong sách, chúng ta lại càng biết cách trân trọng những gì mình đang có và tìm được vẻ đẹp trong cuộc sống.

Trong trái tim tôi, những cuốn sách hay không chỉ là người thầy giỏi dạy cho ta cách làm người, làm việc, mà còn là người bạn đồng hành cùng chúng ta đi qua những năm tháng cô độc, và cũng là một bài thuốc tốt không hề chất đắng, có thể dùng những hàng chữ như hoa như ngọc vỗ về tâm hồn đã bị tổn thương của chúng ta.

Vì vậy tôi nghĩ rằng, những người thích đọc sách thì luôn luôn hạnh phúc. Hãy nuôi dưỡng thói quen đọc sách, cầm trên tay một cuốn sách hay, thưởng thức một tách trà ngon và bắt đầu cuộc hành trình tâm hồn trong mùi hương trầm ấm phảng phất của từng trang sách. Trong thế giới chỉ thuộc về riêng chúng ta, hãy tìm kiếm sự cộng hưởng khiến trái tim mình run rẩy. Chỉ có như vậy, chúng ta mới có thể mở rộng và coi sâu tâm hồn, giống như lời ai đó đã từng nói: “Sống những ngày tháng rộng lớn vô hạn trong thời gian và không gian hữu hạn.”

Phân khối tự nhiên và xã hội – không có tốt hơn, chỉ có thích hợp

Khi lựa chọn khối tự nhiên và xã hội, điều quan trọng nhất không phải là xem xem ngành nào mà đa số mọi người đều cho rằng có viễn cảnh tìm việc tốt hơn, có phạm vi lựa chọn rộng hơn, mà là nên xem xem sở thích của bạn là gì, đam mê của bạn là gì.

Thời điểm từ lớp 10 lên lớp 11, tôi phải đối diện với một sự lựa chọn trọng đại sẽ quyết định phương hướng cuộc đời trong tương lai: hoặc là khối tự nhiên, hoặc là khối xã hội. Cũng giống với rất nhiều bạn đang ở trong giai đoạn này, tôi phải trải qua sự giằng co nội tâm một cách ghê gớm, cuối cùng mới có thể đưa ra lựa chọn chính xác.

Thực ra khi phân khối, các môn tự nhiên của tôi cũng không đến nỗi tồi, cũng không cảm thấy quá tự ti với ba môn Lý, Hóa, Sinh. Nhưng thực sự đối với tôi mà nói, ba môn xã hội đã thể hiện những ưu thế rõ ràng, đặc biệt là Địa lý và Lịch sử, khi học tôi luôn cảm thấy rất nhẹ nhàng và hứng thú nhưng vẫn có thể đạt được thành tích rất tốt. Nếu như phải đưa ra quyết định, chắc chắn cán cân trong lòng sẽ nghiêng hẳn về khối xã hội. Thế nhưng, cha và một người thầy mà tôi rất kính trọng lại thuyết phục tôi chọn khối tự nhiên. Và thế là mâu thuẫn đã bắt đầu nảy sinh: rốt cuộc là nên chịu một áp lực vừa phải, suy xét đến độ rộng của việc lựa chọn chuyên ngành mà chọn khối tự nhiên; hay là tôn trọng sở thích của mình, lựa chọn khối xã hội tương đối nhẹ nhàng đây? Khi đối diện với lựa chọn này, điều tôi cần làm là tìm hiểu mặt lợi mặt hại của hai khối tự nhiên và xã hội.

Thông thường khi nhắc đến việc chọn khối tự nhiên hay xã hội, đại đa số mọi người sẽ nghĩ rằng khối tự nhiên tốt hơn như một lẽ đương nhiên, đây cũng là suy nghĩ chung của rất nhiều thầy cô, bạn bè hay thậm chí là gia đình tôi lúc đó.

Không thể phủ nhận rằng khối tự nhiên có những ưu thế riêng của nó. Đầu tiên, so với môn Văn, Sử, Địa của khối xã hội, ba môn Toán, Lý, Hóa khi học cần phải sử dụng tư duy nhiều hơn, có thể rèn luyện não và giúp cho chúng ta có được khả năng tư duy logic linh hoạt hơn, rất hữu ích cho cả công việc lẫn cuộc sống sau này. Thứ hai, lựa chọn khối tự nhiên đồng nghĩa với việc sau này khi ghi danh thi đại học, chúng ta sẽ có phạm vi lựa chọn chuyên ngành lớn hơn, có thể căn cứ theo sở thích của mình để đưa ra quyết định một cách tốt hơn. Khi so sánh chúng ta có thể thấy, những chuyên ngành mà học sinh khối xã hội có thể lựa chọn rõ ràng là ít hơn nhiều. Ngoài ra, cho dù là những chuyên ngành hiện nay tương đối “hot” và bao quát cả khối tự nhiên và xã hội như Tài chính kinh tế, thì dường như cũng yêu cầu nhiều về tư duy lý tính cùng với một nền tảng toán học tốt, cho nên đối với những học sinh theo khối xã hội mà nói, điều này là vô cùng bất lợi. Bắt nguồn từ suy nghĩ như vậy, và trên cơ sở nghiêm túc đánh giá năng lực và ý nguyện của mình, rất nhiều học sinh đã tự tin lựa chọn vào khối tự nhiên; nhưng một số bạn thì lại ồ ồ cạc cạc lựa chọn khối tự nhiên dưới sự khuyên bảo, chỉ dẫn của phụ huynh và thầy cô.

Còn tôi thì lại thấy khối tự nhiên không phải là hoàn hảo tuyệt đối, việc lựa chọn khối xã hội hay tự nhiên cần căn cứ vào tình hình riêng của mỗi người để quyết định. Khối xã hội cũng không phải là không có đất dụng võ, nó cũng có rất nhiều ưu điểm đặc biệt. Ví dụ như học khối xã hội có thể giúp cho chúng ta tích lũy được những tố chất nhân văn tương đối “thâm hậu”, nói một cách đơn giản là có thể khiến cho chúng ta trở nên “uyên bác” hơn. Những bạn học khối xã hội sẽ không có quá nhiều đề toán phải giải, thế nên có thể sắp xếp thời gian của mình một cách linh hoạt hơn, và như vậy sẽ có nhiều thời gian để đọc sách, làm phong phú thế giới nội tâm, từ đó sẽ lan tỏa ra một phong thái điềm đạm, một sự nho nhã của văn nhân. Ngoài ra, những trở ngại khi học khối xã hội là tương đối thấp, mặc dù không phải cứ đọc thuộc lòng một cách đơn thuần là có thể học tốt được, nhưng khi so sánh với các môn tự nhiên, chúng ta sẽ không phải đối mặt với những công thức, định lý tẻ nhạt, không phải tính toán đầu đầu nát óc, thì đây rõ ràng là thoát khỏi gánh nặng, thậm chí nhờ vậy mà cuộc sống trở nên nhẹ nhàng thú vị hơn.

Nói đến đây không thể không nhắc đến đặc điểm học tập của hai khối tự nhiên và xã hội, đây cũng là một phương diện vô cùng quan trọng khi chúng ta lựa chọn; điều cốt lõi nhất khi theo học khối xã hội là “học thuộc” – sự kiện lịch sử phải thuộc, đặc trưng địa lý phải thuộc, nội dung tác phẩm phải thuộc, liệu bạn có thể chấp nhận được không? Còn khối tự nhiên thì sao, thì phải tính toán, chứng minh, suy luận, bạn

có thể làm tốt được những điều này không?

Sau khi tìm hiểu về hai khối tự nhiên và xã hội, tôi phát hiện ra sở thích thực sự của mình vẫn thuộc về các môn xã hội – thuộc về đại dương rộng lớn của các câu chữ, trong sự tích tụ lâu đời của lịch sử, giữa khoảng không vời vợi của trái đất và vũ trụ, trong những sự kiện chính trị và xã hội phức tạp. Còn khối tự nhiên, nếu như lựa chọn nó, tôi sẽ tự tăng thêm rất nhiều áp lực và nỗi khổ cho mình. Không những thế, trong tương lai nó cũng chưa chắc sẽ giúp ích cho sự phát triển của tôi, bởi vì mơ ước của tôi không phải là trở thành một nhà khoa học hoặc một chuyên gia Kinh tế học. Vì vậy, tôi đã dứt khoát lựa chọn khối xã hội.

Sự thực đã chứng minh lựa chọn của tôi khi đó là hoàn toàn sáng suốt. Năm lớp 10 khi chưa phân khối, xếp hạng của tôi lúc nào cũng ngụp lặn ở vị trí thứ 200 của khóa, bởi lẽ điểm số môn Lý, môn Hóa cứ kéo tụt tổng điểm lại phía sau, thực sự là rất khó để tôi xông lên phía trước. Vậy mà sau khi phân khối xong, trong kỳ thi chia lớp tôi đã thi đỗ vào lớp thực nghiệm của khối xã hội một cách thuận lợi, kể từ đó xếp hạng của tôi lúc nào cũng trong top 30 của khóa. Không những vậy, với sự tiến bộ không ngừng trong năm lớp 12, tôi nhảy vọt từ top 20 lên gần top 10, rồi lọt vào top 10, khi chuẩn bị thi đại học thì lọt vào top 5 của khóa, cuối cùng thi đỗ vào trường Đại học Bắc Kinh đúng như sở nguyện của mình. Không thể phủ nhận rằng tất cả những sự tiến bộ này đều bắt nguồn từ sự lựa chọn chính xác khi phân khối tự nhiên và xã hội trước kia.

Tại sao thành tích của tôi đột nhiên tiến bộ vượt bậc như vậy? Thực ra là vì tôi đã tìm được lĩnh vực phù hợp với mình. Trong thế giới của khối xã hội, tôi cảm thấy thật tự do, nhẹ nhàng và tự tin, trút bỏ được tất cả những gánh nặng trầm trọng của Lý, Hóa, Sinh, không cần ngày nào cũng phải vò đầu bứt tai tính toán những dãy số phức tạp, cũng chẳng cần phải nhọc sức tìm cách giải những bài mà mình không hiểu. Tôi như thể một chú chim đã bị nhốt quá lâu, cuối cùng đã có thể sải cánh bay lên!

Thế nên tôi cho rằng khi lựa chọn khối tự nhiên và xã hội, điều quan trọng nhất không phải là xem xem ngành nào mà đa số mọi người đều cho rằng có viễn cảnh tìm việc tốt hơn, có phạm vi lựa chọn rộng hơn, mà là nên xem xem sở thích của bạn là gì, đam mê của bạn là gì. Nếu như khối tự nhiên không phải là sở trường của bạn, vậy thì phạm vi lựa chọn chuyên ngành có nhiều đến mấy cũng chẳng có bất cứ ý nghĩa gì, cũng giống như một số bạn học sinh khối tự nhiên, đến cuối cùng lại lựa chọn chuyên ngành Ngôn ngữ hoặc Lịch sử. Tương tự như vậy, nếu như

ngành mà bạn yêu thích thuộc khối tự nhiên, vậy thì cho dù khối xã hội có ưu điểm lớn thế nào chẳng nữa, cũng không nên lấy đó làm sự lựa chọn của mình. Khi đưa ra lựa chọn giữa hai khối, cũng có nghĩa là chúng ta đang tìm phương hướng cho tương lai của mình, mặc dù không phải theo kiểu “được ăn cả, ngã về không”, nhưng khi đã biết thứ gì thích hợp với mình, vậy thì tại sao phải nghe theo lời của người khác, rồi lại mất công đi đường vòng trong suốt những năm cấp ba quý báu cơ chứ?

Hãy lắng nghe tiếng nói từ con tim, đây là lựa chọn thuộc về chính bạn. Hãy lựa chọn điều mà bạn yêu thích, chứ không phải là thỏa hiệp cầu toàn. Ở ngã ba đường này, chẳng có gì là “tốt nhất” với tất cả mọi người, chỉ là đối với bạn mà nói, liệu nó có phải là “thích hợp nhất” hay không thôi.

Đối với vấn đề tự chủ tuyển sinh, chúng ta nhất định phải suy xét một cách lý trí. Nếu như không cân nhắc kỹ lưỡng, hùa theo phong trào một cách mù quáng rồi dồn hết công sức để chuẩn bị thì rất dễ mất cả chì lẫn chài.

hi đám học sinh chuẩn bị thi học kỳ một năm lớp 12 cũng là lúc “khúc chiến ca” tự chủ tuyển sinh của các trường cao đẳng và đại học bắt đầu ngân vang. Ghi danh, thi viết, phỏng vấn... sau khi trải qua đủ vòng tuyển chọn, các trường sẽ chọn ra những học sinh mà họ cho rằng xứng đáng được cộng điểm, sau đó những bạn này sẽ hồ hỏi mang theo 5~60 điểm “ưu thế trời cho” này để bước vào phòng thi đại học.

Không còn nghi ngờ gì nữa, cộng thêm điểm rõ ràng là một cám dỗ cực lớn, thế nên hàng năm luôn có rất nhiều thí sinh gò lưng vắt óc để làm sao chen được vào cái danh sách cộng điểm thông qua việc tham gia những hình thức như “thi viết tự chủ tuyển sinh”, “bồi dưỡng thi phỏng vấn”... Tôi không dám nói rằng mình có kinh nghiệm thành công gì trong quá trình kiếm thêm điểm cộng của các trường cao đẳng, đại học tự chủ tuyển sinh, nhưng kinh nghiệm về các lớp bồi dưỡng thì quả thực rất nhiều.

Học kỳ một lớp 12 cũng là lúc chúng ta bước vào giai đoạn tổng kết ôn tập của cấp ba, là thời kỳ quá độ quan trọng với không khí học tập bắt đầu căng thẳng. Dẫu biết rằng nên chú tâm vào công việc học tập trước mắt, nhưng tư tưởng của tôi lại bị nhiễu loạn bởi cái phương thức tự chủ tuyển sinh kia. Đợt oanh tạc đầu tiên đến từ giai đoạn ghi danh: đầu tiên là danh sách giới thiệu của trường sẽ được sắp xếp theo bảng xếp hạng niên khóa, những bạn nào được trường giới thiệu thì có thể được miễn vòng thẩm định, được gửi hồ sơ vào trường đăng ký tương

ứng và trực tiếp vào thẳng vòng thi viết; còn những bạn không có trong danh sách giới thiệu của trường thì có thể căn cứ theo sở thích của mình để lựa chọn một vài trường đại học và nộp hồ sơ, sau khi tự giới thiệu thành công thì có thể tham gia thi viết. Còn tôi thì đã trải qua cả hai kiểu trên: đủ tiêu chuẩn tham gia thi viết vào trường Đại học Nhân dân nhờ sự giới thiệu của trường, rồi đủ tiêu chuẩn thi viết vào trường Đại học Bắc Kinh thông qua việc tự chủ đăng ký. Tôi thực sự biết ơn cha mẹ, đặc biệt là trong bản tự giới thiệu, ngoại trừ việc viết nội dung tự giới thiệu ra, tôi gần như không phải hao tổn quá nhiều tâm sức, cha mẹ đã nhanh chóng giúp tôi lựa chọn trường, tìm hiểu quy trình ghi danh, chỉnh lý hồ sơ ghi danh và cuối cùng giúp tôi nhận được tư cách thi viết của trường Đại học Bắc Kinh một cách thuận lợi. So với những bạn phải tự mình thu thập tài liệu để ghi danh, tôi có thể chuyên tâm ôn luyện chuẩn bị cho cuộc chiến đại học mà không phải vướng bận quá nhiều.

Ở đây có hai kinh nghiệm: thứ nhất là phải cố gắng lọt vào danh sách giới thiệu của trường, nếu không lọt được vào thì cũng không được từ bỏ nỗ lực học tập, khi gửi hồ sơ phải cố gắng hoàn thiện hết mức có thể, một bộ hồ ghi danh được chăm chút kỹ lưỡng, làm nổi bật được ưu thế, phong cách, nét đặc sắc của bản thân có thể sẽ thu hút được sự chú ý của người thẩm định, qua đó tự giới thiệu thành công và đủ điều kiện thi viết; thứ hai, không nên để việc ghi danh ảnh hưởng đến tiến độ học tập của bản thân, những việc phiền hà phức tạp có thể nhờ cha mẹ xử lý, bởi vì tạm thời chưa nói đến việc liệu có được điểm cộng hay không, cho dù có được cộng điểm thì cuối cùng điều quan trọng nhất vẫn là đạt được thành tích tốt khi thi đại học.

Khi đủ điều kiện thi viết của hai ngôi trường mà tôi tương đối ưng ý là Đại học Bắc Kinh và Đại học Nhân dân cũng là lúc phải suy nghĩ xem nên trải qua kỳ nghỉ đông trước mắt như thế nào: nên dồn sức chuẩn bị cho kỳ thi viết tự chủ tuyển sinh, hay là vẫn chủ yếu chuẩn bị cho kỳ thi đại học, không chia quá nhiều thời gian cho việc tự chủ tuyển sinh? Và cuối cùng tôi đã chọn phương án 2, bởi tôi cho rằng mình không thuộc nhóm học sinh có tài năng gì đó đặc biệt để có thể được tuyển chọn từ việc tự chủ tuyển sinh, mà chỉ là dạng “cần cù bù thông minh”, tiến lên một cách bình thường, chẳng có điểm gì nổi trội. Nếu như tốn quá nhiều công sức cho việc tự chủ tuyển sinh trong kỳ nghỉ này cũng chưa chắc sẽ nhận được điểm cộng, mà đến lúc đó có muốn lấy lại quãng thời gian bị lãng phí e rằng cũng không thể nữa rồi. Thế là tôi coi việc tự chủ tuyển sinh kia “có cũng được, không có cũng chẳng sao”, cũng chẳng chuẩn bị gì trong kỳ nghỉ đông, chỉ xem thêm một số bài bình luận thực tiễn và tin tức nóng hổi được cha chọn lọc cho, để mọi thứ được chuẩn bị theo lẽ tự nhiên.

Có lẽ là vì tâm thái ổn định, chẳng có gì áp lực nên khi bước vào hội đồng thi Bắc Ước và Hoa Ước, đối diện với những câu hỏi có chút kỳ lạ, ngồi giữa những bạn học có vẻ rất tự tin và đã chuẩn bị rất đầy đủ kia, trong lòng tôi cũng chẳng hề dậy sóng, tôi chỉ làm hết những bài mà mình biết một cách rất bình thản rồi rời khỏi phòng thi. Khi cha mẹ hỏi làm bài thế nào, tôi chỉ trả lời qua loa đại khái: “Cũng được ạ, chẳng cảm thấy gì cả.”

Mà đúng là tôi chẳng có cảm giác gì cả, không ôm kỳ vọng gì to tát nên cũng chẳng thêm để ý, rất ung dung tự tại. Nhưng có lẽ trong lòng tôi vẫn hy vọng rằng mình có thể đủ điều kiện phỏng vấn, thậm chí là kiếm được một số điểm cộng, nếu không thì sau khi có điểm, tôi cũng không đến nỗi buồn bã đến vậy – Đại học Nhân dân và Đại học Bắc Kinh, tôi đều thiếu 2 điểm, để rồi vượt mất cơ hội phỏng vấn.

Tại sao chỉ có 2 điểm kia chứ? Nếu như là 20 điểm, 200 điểm thì tôi cũng không tiếc như vậy, nhưng tổn thất mà 2 điểm này gây ra lại khiến cho tôi mãi chẳng thể quên, bởi vì chỉ cần nỗ lực thêm một chút là tôi có thể đạt được rồi. Ngày thứ hai sau khi nhận được kết quả, không khí trong lớp vô cùng náo nhiệt, đại đa số các bạn đều đủ điều kiện phỏng vấn, một số bạn thậm chí còn được tham gia phỏng vấn của 2-3 trường. Mọi người đều đang bàn luận, chúc tụng say sưa. Còn tôi thì sao, chỉ đành âm thầm ngồi im tại chỗ, nhìn vẻ phấn chấn rạng rỡ của các bạn mà thở dài náo nức. Nhưng tôi biết, tất cả những điều này đều là tự tôi chuốc lấy, “hạn chế tổn công tổn sức cho việc tự chủ tuyển sinh” là lựa chọn của tôi, kết quả như bây giờ rõ ràng chỉ có thể, và chỉ nên để mình tôi gánh chịu.

Cú sốc thất bại mà kỳ thi tự chủ tuyển sinh gây ra cho tôi là không hề nhỏ, tôi buồn bã chán nản những vài ngày liền. Những cảm xúc nuôi tiếc, bất mãn, trống rỗng, phần uất cú thi thoảng lại cuộn trào trong lòng, khiến tôi rất khó để bình tâm học hành. Thế nhưng sau vài ngày thần thờ u uất, tôi bỗng nhiên bừng tỉnh, chợt nhớ ra bản thân đã phung phí biết bao thời gian vàng bạc một cách vô nghĩa trong lúc nước sôi lửa bỏng thế này. Thế là tôi hạ quyết tâm xốc lại tinh thần, bước ra khỏi bóng đêm của thất bại lần này.

Đầu tiên, tôi tự nhủ với bản thân rằng phải chấp nhận sự thực này, hơn nữa phải nhận thức được đây là hệ quả do chính mình gây ra, chẳng có lý do gì mà than thân trách phận cả, cũng không nhất thiết phải buồn bã. Thứ hai, cần nghĩ kỹ xem bây giờ phải làm gì: lãng phí thời giờ để tiếc nuối những gì đã mất, hay là tiếp tục giương cờ giống trống tiếp tục tiến lên, nắm lấy những gì của hiện tại? Không còn nghi ngờ gì nữa, đáp án là về thứ hai! Đúng như câu nói “Thời gian qua đi không thể lấy lại

được”, tranh thủ thời gian để học tập, tiến bộ từng ngày, dùng sự nỗ lực gấp bội trong quá trình chuẩn bị thi đại học để bù đắp cho những điểm số đã mất trong kỳ thi tự chủ tuyển sinh, cố giành được kết quả khả quan mới là đúng đắn! Những bạn được cộng điểm kia cũng chưa chắc đã giỏi hơn tớ, các bạn đỗ đại học tốt nhờ cộng điểm, còn tớ chỉ cần điểm thi không cũng có thể đỗ được nhé!

Sau khi lên dây cót tinh thần, tôi cảm thấy bùng bùng khí thế, dường như tâm trạng được thay đổi hoàn toàn và tôi quyết tâm chăm chỉ hơn nữa. Vì có áp lực và động lực nên tư duy càng tập trung, hiệu quả học tập càng cao. Học kỳ hai năm lớp 12, thành tích của tôi dần dần ổn định trong top đầu của khóa, thiết nghĩ điều này chắc chắn có liên quan rất lớn đến việc tôi đã nỗ lực phấn đấu sau cú vấp ngã đó. Đôi lúc tôi còn nghĩ, nếu như lần đó tôi “ăn may” nhận được 5 hoặc 10 điểm cộng, liệu tôi sẽ sinh ra tự kiêu tự đại vì cho rằng mình đã nhận được vé vào trường Đại học Bắc Kinh, Đại học Nhân dân, để rồi buông lỏng tinh thần và cuối cùng vẫn trượt vô chuỗi hay không? Thực sự mà nói, tôi thấy khả năng này là hoàn toàn có.

Cách nhìn nhận của mỗi người đối với việc tự chủ tuyển sinh là khác nhau, do đó phương thức xử lý cũng khác nhau. Tôi chỉ có thể căn cứ theo kinh nghiệm của bản thân để nói rằng, đối với vấn đề tự chủ tuyển sinh, chúng ta nhất định phải suy xét một cách lý trí. Nếu như không cân nhắc kỹ lưỡng, hùa theo phong trào một cách mù quáng rồi dón hết công sức để chuẩn bị thi rất dễ mất cả chì lẫn chài.

Đầu tiên, phải nghĩ kỹ xem mình có bao nhiêu phần trăm khả năng nhận được điểm cộng? Liệu có nhất định phải giành được điểm cộng hay không? Và số điểm đó xứng đáng để bạn nỗ lực đến mức nào? Nếu như đã nắm chắc phần thắng hoặc là cảm thấy đủ sức, vậy tại sao không quyết một phen; còn nếu như cảm thấy khả năng của mình không đủ, 8-9 phần là “công toi” thì thà từ bỏ cho xong, không cần nuôi tiếc; nếu như khả năng của bạn cũng “lửng lơ cá vàng” ở giữa giống như tôi, cảm thấy nhai thì dai, bỏ thì tiếc, vậy thì có thể chuẩn bị một cách vừa đủ, nhưng cũng không nhất thiết phải quá coi trọng, cố gắng không làm ảnh hưởng tới việc chuẩn bị thi đại học, theo kiểu “được thì cũng tốt, thua cũng chẳng sao”.

Cuối cùng, hãy nhớ rằng ngay cả những bạn cực kỳ tự tin với khả năng của mình cũng có khả năng thất bại trong cuộc tuyển chọn trái với những quy tắc thông thường này, thế nên lúc này, việc điều chỉnh tâm thái là điều vô cùng quan trọng. Thất bại trong kỳ thi tự chủ tuyển sinh không hề chứng tỏ rằng chúng ta học không tốt, lại càng không chứng minh rằng chúng ta sẽ chẳng thể có được một thành tích lý tưởng trong

kỳ thi đại học sắp tới. Không được điểm cộng cũng chẳng sao cả, nếu các bạn vẫn dốc sức nỗ lực thì cũng có thể giống như tôi – biết hỏ thẹn để phấn đấu bước tiếp, và cuối cùng lên bảng vàng bằng điểm thi của mình một cách kiêu hãnh, chẳng cần nhờ đến điểm cộng!

Học đại học trong nước hay là ra nước ngoài?

Không có con đường nào là tốt tuyệt đối hay xấu tuyệt đối, nhưng mỗi người đều có cơ hội để lựa chọn phương hướng phát triển phù hợp nhất với mình. Chỉ có như vậy mới có thể thu nạp được tối đa kiến thức và sự trưởng thành như mong muốn.

Vài năm trở lại đây, lựa chọn của học sinh đối với các trường đại học, cao đẳng cũng ngày một đa nguyên hóa. Khu vực Hồng Kông với những trường như Đại học Hồng Kông, Đại học Khoa học Kỹ thuật Hồng Kông v.v., cùng với các trường đại học của Mỹ cũng đã trở thành điểm đến lý tưởng trong mắt của rất nhiều thí sinh. Đứng trước nhiều sự lựa chọn như vậy, chúng ta nên suy xét thế nào, nên đi đâu về đâu?

Đầu tiên, liệu có nên ra nước ngoài học đại học? Điểm này cần phải cân nhắc và quyết định càng sớm càng tốt. Khi lên lớp 10, tôi đã từng có suy nghĩ ra nước ngoài du học, thế là bỏ cả kỳ nghỉ hè để đắm chìm trong việc ôn luyện Toefl, toàn bộ bài tập tiếng Anh của trường tôi đều gác sang một bên, bởi vì tôi cho rằng độ khó của Toefl đã bao trọn và vượt qua cả nội dung của môn tiếng Anh cấp 3. Đến lúc khai giảng phải nộp bài tập, tôi đã kể cho thầy giáo tiếng Anh và cũng là thầy chủ nhiệm lớp tôi về tình hình luyện tập Toefl trong kỳ nghỉ hè của mình, lý giải nguyên nhân cho việc tôi không làm bài tập.

Thầy giáo gật gật đầu tỏ ý đã hiểu, sau đó hỏi tôi: “Em đã quyết định sẽ đi du học rồi sao?”

“À vâng, cái này... Em cũng chưa quyết định dứt khoát, chỉ nghĩ là có thể bước thử trên con đường ấy xem sao, cũng có thể là không đi ạ.” Tôi bắt đầu có chút mơ hồ.

“Ừ, lời khuyên của thầy là dù xuất ngoại hay là học đại học trong

nước, em phải quyết định càng sớm càng tốt. Bởi vì để chuẩn bị đi nước ngoài thì chắc chắn sẽ phải tiêu tốn rất nhiều thời gian cho những việc như Toefl, SAT... và ngoài việc nâng cao trình độ tiếng Anh ra, thì những kỳ thi này hầu như không đem lại lợi ích gì cho việc chuẩn bị thi đại học. Nếu đến giờ mà vẫn do dự chưa quyết, lúc này muốn du học, lúc khác lại muốn thi đại học thì rất dễ mất cả chì lẫn chài, cuối cùng thiệt cả đôi đường đấy nhé.” Thầy giáo khuyên tôi một cách chân thành.

Câu nói của thầy đã khiến tôi bừng tỉnh, thế là tôi bắt đầu cân nhắc một cách thận trọng về việc có nên đi du học hay không. Thứ nhất, học phí khi đi du học sẽ rất đắt đỏ, nếu như gia đình không có điều kiện thì sẽ mang đến một áp lực kinh tế rất lớn cho cha mẹ, vì vậy việc suy xét xem điều kiện kinh tế có cho phép đi du học hay không là một vấn đề tối quan trọng. Đương nhiên nếu như đạt được thành tích xuất sắc, đủ tự tin và quyết tâm để giành được học bổng, chia sẻ gánh nặng kinh tế cho cha mẹ thì đó lại là chuyện khác. Thứ hai, việc một thân một mình “dùi mài kinh sử” ở nước ngoài sẽ phải đối diện với rất nhiều vấn đề, vấn đề đầu tiên là phải vượt qua cửa ải ngôn ngữ. Xét cho cùng tiếng Anh không phải là tiếng mẹ đẻ của tôi, để có thể theo kịp tiết tấu giảng dạy trong môi trường hoàn toàn sử dụng tiếng Anh sẽ cần một trình độ tiếng Anh cực vững, mà điều này phải đánh đổi bằng rất nhiều nỗ lực. Vậy, liệu bạn có thể chấp nhận và cho rằng nó xứng đáng hay không?; thứ ba, khi sang một đất nước khác để du học, chúng ta sẽ phải giải quyết rất nhiều khó khăn trong cuộc sống, sự khác biệt về văn hóa Đông – Tây dẫn đến “độ vênh” về sự lý giải giữa người và người, hay nói cách khác là “Culture shock⁽¹⁾”; thế giới da trắng của các quốc gia phát triển Âu Mỹ sẽ không hiểu được và thậm chí là nảy sinh sự kỳ thị với những người da vàng chúng ta; xa rời vòng tay của cha mẹ, bạn bè, quê hương, chúng ta phải tự mình giải quyết tất cả những vấn đề liên quan đến ăn, ở, đi lại; những vấn đề an toàn khi đi du học đến những đất nước mà việc mua bán sở hữu súng đạn đã được hợp pháp hóa... Đây đều là những vấn đề phải cân nhắc và suy xét tỉ mỉ khi quyết định xem có nên ra nước ngoài hay không. Thế nhưng, phương hướng cân nhắc mà tôi đưa ra chưa chắc đã là toàn diện, các bạn cũng có thể nhờ sự tư vấn của thầy cô, cha mẹ, hoặc những anh chị đã từng đi du học, cố gắng tìm hiểu và đặt lên bàn cân những mặt lợi – hại của nó rồi mới đưa ra quyết định.

Sau khi so sánh đầy đủ những ưu nhược điểm của việc du học, một đứa chỉ thích ở nhà hưởng thụ cuộc sống yên an là tôi đã quyết định từ bỏ, lựa chọn tập trung chuẩn bị thi đại học.

Trước và sau khi thi đại học, việc có nên đăng ký vào những trường đại học ở khu vực Hồng Kông hay không lại trở thành một vấn đề tôi cần

phải cân nhắc. Khi ghi danh thì chẳng cần nghĩ ngợi gì nhiều, cứ chọn trường mà bạn thích là được, bởi vì cuối cùng liệu có thể thi đỗ hay không còn chưa biết, nhưng có thêm một con đường nữa thì cũng chẳng có gì không tốt cả. Khoảng thời gian bận khoản nhất là sau khi nhận được kết quả thi đại học: Đại học Hồng Kông thì đã gửi giấy báo đỗ cho tôi, ngôi trường mà tôi hằng mong ước – Đại học Bắc Kinh thì vẫn chưa công bố điểm sàn. Thế nên khi đó, tôi đã phải đối diện với thế lưỡng nan.

Chỉ vài ngày sau khi công bố điểm sàn, Đại học Hồng Kông đã thông báo tôi trúng tuyển, mà trong vòng hai ngày bắt buộc phải quyết định rằng có đồng ý theo học hay không. Trong khi đó, điểm sàn của trường Đại học Bắc Kinh vẫn chưa được công bố, và điều đầu tiên nhất là điểm thi đại học của tôi chỉ nằm ngấp nghé với ngưỡng điểm sàn, nên nguy cơ bị loại là rất lớn. Thế nên tôi cũng chẳng biết làm thế nào: nếu như lựa chọn trường Đại học Hồng Kông, vậy thì tôi sẽ phải gửi hồ sơ đi, nếu thế thì dù điểm của tôi có cao hơn điểm sàn của Đại học Bắc Kinh thì cũng chẳng thể theo học được nữa; còn nếu như từ bỏ Đại học Hồng Kông, vậy thì hồ sơ tài liệu của tôi sẽ bị xóa sạch, lỡ chẳng may thi trượt vào Đại học Bắc Kinh thì cũng không còn cơ hội để vào Đại học Hồng Kông, lại phải ngâm ngùi theo học một trường nguyện vọng hai nào đó...

Hai ngày hôm đó tôi thấp thỏm không yên, trần trọc mắt ngủ chỉ để suy xét chuyện này. Để hiểu rõ hơn về trường Đại học Hồng Kông, tôi có ghé sang nhà bà chị hàng xóm đang học năm thứ nhất tại trường Đại học Khoa học Kỹ thuật Hồng Kông, lần nào cũng buôn dưa lê tới mấy tiếng đồng hồ. Nghe chị ấy giới thiệu về môi trường học tập, sinh hoạt của những trường cao đẳng và đại học ở Hồng Kông, tôi hiểu được rằng: đầu tiên là mức chi tiêu khi học tập ở Hồng Kông cao hơn nhiều so với ở Trung Quốc, học phí không chỉ cao xấp xỉ các trường đại học bên Mỹ, mà ngay cả chi phí ăn, ở, đi lại cũng khá cao, đó là chưa kể các hoạt động xã giao cũng sẽ ngốn một khoản tiền lớn. Một đứa có gia cảnh bình bình như tôi, nếu không giành được học bổng thì ắt phải lựa chọn một cách cẩn trọng; thứ hai, tất cả các trường đại học, cao đẳng ở Hồng Kông đều giảng dạy hoàn toàn bằng tiếng Anh, còn người bản địa thì lại đều dùng tiếng Quảng Đông, thế nên nếu muốn sống một cách tự tại ở Hồng Kông thì phải nắm vững cả hai ngôn ngữ là tiếng Quảng Đông và tiếng Anh, nếu không cả hai phương diện học tập lẫn cuộc sống đều sẽ rất khó để thích ứng.

Ngoài ra, khi lựa chọn học một trường cao đẳng hay đại học ở Hồng Kông, bạn cũng sẽ gặp phải những thách thức tương tự như khi lựa chọn học đại học ở Mỹ. Phương thức dạy học của các trường cao đẳng, đại học

Hồng Kông thiên nhiên về tự chủ, điều này một mặt sẽ rèn luyện một cách tối đa khả năng tự giác học tập, thể hiện thành quả nghiên cứu và khả năng giao tiếp của học sinh, mặt khác đó sẽ là một thử thách không dễ vượt qua cho những bạn có tính cách hướng nội, hay ngại ngùng khép kín; còn nữa, việc bạn có tự tin rằng mình có khả năng tự chăm sóc mọi mặt trong cuộc sống của bản thân khi một mình xa nhà để đến một nơi hoàn toàn xa lạ hay không cũng là một vấn đề cần phải cân nhắc. Chính vì những điểm tương đồng này, nên đối với rất nhiều nghiên cứu sinh muốn đi du học, thậm chí là muốn cư trú lâu dài ở nước ngoài, việc lựa chọn vào một trường đại học Hồng Kông vẫn là một bàn đạp không hề tệ, có thể giúp họ thích ứng một cách nhanh hơn và sớm hơn với phương thức dạy học và cuộc sống tự lập ở phương Tây.

Điều cuối cùng và cũng vô cùng quan trọng, đó là phải xem bạn muốn học khoa ngành nào? Thành phố Hồng Kông mang những nét sôi nổi, hiện đại, quốc tế hóa của riêng nó, liệu có phù hợp với chuyên ngành mà bạn muốn học hay không? Mỗi một trường đại học của Hồng Kông đều có những nét đặc sắc khác nhau trong công tác giảng dạy, có những chuyên ngành ưu thế và khiêm khuyết riêng, vì vậy phải xét xem chuyên ngành và trường đại học mà bạn nhắm đến có những thành quả xuất sắc nào, và trình độ dạy học liệu đã đủ cao hay chưa?

Sau khi cân nhắc dựa trên việc tổng hợp những yếu tố này, tôi cho rằng khoa Trung văn mà tôi muốn học trường Đại học Bắc Kinh có thể mạnh hơn Đại học Hồng Kông, cá tính của tôi chưa chắc đã thích hợp và có tiềm năng phát triển tại Hồng Kông, tôi cũng không có dự định sau này sẽ sinh sống ở nước ngoài, cộng thêm những khao khát và ước ao đối với Bắc Kinh từ ngày còn nhỏ, hơn nữa sau khi phân tích, tôi cho rằng xác suất trúng tuyển vào trường Đại học Bắc Kinh tương đối lớn, thế là sau năm lần bảy lượt so sánh, tôi đã quyết định từ bỏ Đại học Hồng Kông, lựa chọn chờ đợi điểm sàn tuyển sinh của Đại học Bắc Kinh.

Khi giấy thông báo trúng tuyển của Đại học Bắc Kinh hân hoan bay đến, tôi đã thở phào một hơi, hoan hỉ với kết quả mà mình mong mỏi nhất này. Tôi rất vui vì sau khi đã suy xét cân nhắc một cách thận trọng, tôi đã đưa ra được quyết định phù hợp nhất với bản thân mình. Mặc dù cho đến bây giờ, khi nghe kể rằng tôi đã tự động từ bỏ sau khi nhận được giấy báo của Đại học Hồng Kông, vẫn có người sẽ lắc đầu cảm thán: “Đại học Hồng Kông tốt như thế! Sao cậu không học ở đó chứ!”, trong lòng tôi cũng khẽ gợn lên những cơn sóng lẫn lẫn tiếc nuối. Nhưng tôi biết rằng “cá và tay gấu không thể có được cả hai”, xét từ góc độ của tôi mà nói, tôi đã lựa chọn món tay gấu mà mình thích, được cái này thì mất cái kia, thực sự chẳng có gì nuối tiếc. Khi lựa chọn việc học đại học

trong nước hay là du học nước ngoài, chúng ta cần suy xét tỉ mỉ, so đi sánh lại, rồi đưa ra quyết định một cách thận trọng. Không có con đường nào là tốt tuyệt đối hay xấu tuyệt đối, nhưng mỗi người đều có cơ hội để lựa chọn phương hướng phát triển phù hợp nhất với mình. Chỉ có như vậy mới có thể thu nạp được tối đa kiến thức và sự trưởng thành như mong muốn.

Trong mỗi một giai đoạn của quá trình thi đại học, chúng ta đều phải nhất mực cẩn trọng, kiên quyết không được hòa theo đám đông, quyết định một cách qua loa đại khái. Tôi tin rằng sau khi cân nhắc kỹ càng tất cả các nhân tố quan trọng, chúng ta có thể đưa ra một quyết định chính xác và phù hợp nhất với bản thân mình.

ác sỹ tử khổ công đèn sách 12 năm trời chỉ để giành chiến thắng trong một kỳ khảo thí duy nhất, đó là thi đại học. Yếu tố quyết định trong kỳ thi đại học cố nhiên là kết quả thi, thế nhưng, việc đăng ký nguyện vọng cũng là một trong những mắt xích quan trọng quyết định xem liệu chúng ta có thể bước vào ngôi trường đại học lý tưởng mà mình mong ước hay không. Hiện tại, số lượng các trường đại học trong nước là cực kỳ nhiều, số lượng chuyên ngành có thể lựa chọn cũng nhiều như cát sông Hằng, khiến cho các bạn học sinh vốn chỉ “chuyên tâm đọc sách thánh hiền” khó tránh khỏi bị hoa mày chóng mặt, không biết nên “hạ thủ” như thế nào. Tôi cho rằng khi đăng ký nguyện vọng thi đại học, điều quan trọng nhất là lắng nghe tiếng nói của con tim.

Rốt cuộc là nên quyết định chuyên ngành trước rồi mới lựa chọn trường, hay là chọn trường trước rồi cân nhắc chuyên ngành sau? Đây là một vấn đề nan giải, nhưng do sự kỳ vọng đối với tương lai của mỗi người là không giống nhau, nên tôi cũng không thể đưa ra một đáp án chung thích hợp nhất, nhưng với cá nhân tôi mà nói, tôi cho rằng đầu tiên phải lựa chọn chuyên ngành mà mình yêu thích.

Còn nhớ khi việc học tập cuối cấp ba vào thời điểm căng thẳng nhất, trong những phút tạm thoát khỏi bài vở khổ ải, tôi và mấy đứa bạn thường tụm lại với nhau, tưởng tượng về cuộc sống đại học sau này: khuôn viên trường rộng rãi thoáng đãng, các thầy cô thân thiện dễ gần,

học thức uyên bác và mang phong thái của những bậc “đại sư”, trai xinh gái đẹp nhan nhản, nhiều như lá mùa thu... Thế nhưng, điều quan trọng nhất và khiến cho người ta khao khát nhất lại chẳng phải là những thứ này, mà là cuối cùng chúng tôi cũng có thể quẳng bỏ những môn học bắt buộc mà bản thân chẳng chút hứng thú, chuyên tâm theo học chuyên ngành mà mình yêu thích, tự do chìm đắm trong lĩnh vực mà mình đam mê. Nhưng nếu muốn học những thứ mà mình thích trong quãng thời gian 4 năm học đại học, điều đầu tiên cần làm là... điền tên chuyên ngành mà mình thích vào tờ đăng ký nguyện vọng đại học.

Sau khi tốt nghiệp cấp ba, chúng ta cần phải suy xét đến rất nhiều yếu tố khi lựa chọn chuyên ngành: áp lực bài vở liệu có quá nặng? Bản thân liệu có thể gánh nổi hay không?; viễn cảnh tìm việc sẽ thế nào, liệu có thể tìm được việc hay không?... Tất cả những câu hỏi tưởng chừng rất “phàm tục” nhưng cũng rất thực tế này khiến cho chúng ta khó có thể hoàn toàn lắng nghe theo trái tim, lựa chọn chuyên ngành mà mình yêu thích. Thế nhưng, hãy thử nghĩ một chút, nếu chỉ vì quá đề tâm đến những nhân tố như tìm việc làm mà lựa chọn một chuyên ngành bản thân hoàn toàn chẳng thấy hứng thú, thậm chí là chán ghét, để rồi ngày nào cũng phải đối mặt với nó trong 4 năm trời đại học, vậy học kiểu đó có khác gì đi đày? Cho dù nhẫn nại một cách miễn cưỡng, thì kiểu học tập khi trong lòng mang theo tâm lý chán nản này liệu có thể mang tới cho chúng ta bao nhiêu kiến thức thực tiễn trong quãng thời gian đại học quý giá? Cũng như trong khoa Trung văn của trường Đại học Bắc Kinh chúng tôi, hiện có không ít những anh chị khoá trên chuyển đến từ Học viện Khoa học Kỹ thuật, Học viện Ngoại ngữ hay Học viện Quản lý Quang Hoa, đa phần là do trước kia họ đã suy tính quá nhiều đến những yếu tố hiện thực mà lựa chọn những ngôi trường này, cuối cùng lại phát hiện ra rằng mình chẳng hề hứng thú với những lĩnh vực đó, thế là lại quyết tâm chuyển đến khoa Trung văn để theo đuổi lý tưởng của mình. Mỗi lần trông thấy họ, tôi đều trộm nghĩ, nếu như năm xưa lựa chọn dựa trên sở thích của mình, vậy thì những anh chị khoá trên này sẽ bớt được biết bao đường vòng?

Một ví dụ khác từ người bạn cấp ba của tôi, mơ ước của cậu ấy khi đăng ký nguyện vọng là chuyên ngành Triết học hoặc Pháp luật của trường Đại học Nam Kinh, thế nhưng dưới sự khuyên ngăn của phụ huynh, thầy cô cùng với sự mê hoặc của giá trị quan “tiền bạc là tối thượng” trong thời buổi bây giờ, sau năm lần bảy lượt chần chừ do dự, cô ấy đã quyết định lựa chọn học ngành Kinh tế, để sau này dễ xin việc hơn. Một năm trôi qua, chúng tôi chuẩn bị bước sang năm thứ hai đại học, khi nhớ về cuộc sống học tập trong cả năm vừa rồi, cô ấy tâm sự, than thở với tôi về sự khô khan vất vả khi học Kinh tế, tỏ ra rất hối hận

và mệt mỏi. Tôi vừa an ủi cô ấy, vừa cảm thấy vui mừng vì trước kia đã lựa chọn khoa Trung văn theo hứng thú của mình, tuy hiện giờ khối lượng học tập không hề nhẹ chút nào, nhưng vẫn cảm thấy hết sức vui vẻ và mãn nguyện.

Thế nên, lời khuyên của tôi khi lựa chọn chuyên ngành là hãy nghe theo trái tim của bạn, tìm hiểu xem mình thực sự muốn học cái gì, muốn tượng xem cuộc sống mà bạn mong ước trong tương lai là như thế nào, là theo đuổi sự nghiệp mà mình thích, hay là sẵn sàng dẹp bỏ đam mê để kiếm tiền? Đương nhiên, nếu như lĩnh vực mà bạn yêu thích vốn đã có viễn cảnh tươi sáng, vậy thì tuyệt quá rồi. Còn nếu lý tưởng và hiện thực nảy sinh xung đột, thì tôi cho rằng trong 4 năm đại học vẫn nên lựa chọn chuyên ngành mà bạn yêu thích.

Sau khi lựa chọn được chuyên ngành mà mình yêu thích, lựa chọn ngôi trường thích hợp với mình cũng cực kỳ quan trọng. Chú ý, chữ “thích hợp” này không đồng nghĩa với chữ “tốt” theo ý nghĩa đại chúng như: điểm sàn tuyển sinh cao, sau khi tốt nghiệp dễ tìm được công việc lương cao, xếp ở những vị trí hàng đầu trong danh sách các trường đại học cao đẳng... mà là ngôi trường đó liệu có mang tới cho chúng ta tâm trạng thoải mái nhất, những kiến thức mới mẻ, sự phát triển và những thu hoạch tối ưu hay không.

Có rất nhiều người ao ước được vào học những ngôi trường danh giá hàng đầu mà chẳng cần biết là có thể chen được vào chuyên ngành nào, cứ nhất quyết phải thi vào bằng được. Họ lựa chọn như vậy là có lý do riêng, bởi xét cho cùng không khí học thuật, cơ sở vật chất như thư viện, ký túc xá của những ngôi trường đó thường ưu việt hơn so với mặt bằng chung; bên cạnh đó, nhiều trường còn áp dụng những chế độ chuyển hệ chuyên ngành, cũng như học song song hai văn bằng và hỗ trợ tương đối tốt, sinh viên có thể có hai lần lựa chọn chuyên ngành mà mình thích; hoặc cũng có thể chỉ vì tên tuổi của những ngôi trường đó nghe có vẻ “oách xà lách”, nếu thi đỗ có thể tăng thêm thể diện, sau này khi xin việc biết đâu cũng cộng thêm điểm cho bản thân. v.v.. Ở trường của chúng tôi cũng có không ít bạn nghe lời khuyên bảo của mọi người, tặc lưỡi theo học một chuyên ngành chẳng mấy tên tuổi, rồi sau đó thông qua những phương thức như chuyển trường, học hai văn bằng để theo đuổi chuyên ngành mình thích.

Thế nhưng, làm như vậy sẽ mang đến một hệ quả vô cùng tiêu cực: để vào được những trường nổi tiếng, các bạn đã từ bỏ quyền lựa chọn chuyên ngành mà mình yêu thích, cũng không có cách nào theo học lĩnh vực ưu thế của trường đó, đành phó mặc số phận, kệ cho trường xếp mình vào bất cứ đâu, kể cả đó là một chuyên ngành cực kỳ tẻ nhạt, ít

người lựa chọn. Như vậy, nếu như chuyên ngành mà bạn theo học vừa không phải là chuyên ngành bạn yêu thích, vừa không có tương lai phát triển tốt, vậy thì tôi nghĩ cái mác “trường danh tiếng” này cũng không có quá nhiều ý nghĩa đối với sự phát triển của bạn trong tương lai, thậm chí là có chút uống công vô ích.

Nhưng khi đối diện với tình huống tương tự, nhiều bạn lại lựa chọn vào những trường tuy chưa chắc đã nổi trội và danh tiếng nhất, nhưng chuyên ngành mà họ thích lại nằm trong top đầu, và cũng tương đối chắc rằng mình có thể thi đỗ. Vậy thì tuy không được trải nghiệm không khí học thuật và cơ sở vật chất chất lượng cao của những ngôi trường danh tiếng, thế nhưng chúng ta lại có thể thỏa sức vẫy vùng trong lĩnh vực mà mình đam mê, không những vậy còn được thụ hưởng sự hướng dẫn chuyên ngành với chất lượng tốt, quá trình học tập ắt sẽ rất suôn sẻ! Cũng giống như cô bé học dưới tôi một khóa ở cùng tòa nhà ký túc xá, mặc dù học rất giỏi, đủ khả năng để “đánh chiếm” Đại học Bắc Kinh, Đại học Nhân Dân, nhưng khi đăng ký nguyện vọng, cô bé đã lựa chọn chuyên ngành Đạo diễn điện ảnh của trường Đại học Truyền thông Trung Quốc, bởi vì cô ấy rất yêu thích lĩnh vực này, hy vọng sau này có thể tạo dựng và phát triển sự nghiệp của riêng mình. Cuối cùng, trong kỳ thi đại học năm 2012, dù đủ điểm vào Đại học Bắc Kinh, nhưng cô ấy đã lựa chọn Đại học Truyền thông như mơ ước của mình. Cô ấy không hề hối tiếc, bởi vì dù Đại học Bắc Kinh có các ưu thế tổng hợp tốt hơn rất nhiều so với Đại học Truyền thông, nhưng Đại học Truyền thông lại sở hữu chuyên ngành Đạo diễn điện ảnh tốt nhất cả nước. Đối với cô ấy, đây chính là lựa chọn tối ưu. Hay lấy ví dụ từ chính tôi, khi đối diện với hai lựa chọn khó khăn: nên theo học Đại học Hồng Kông hay là Đại học Bắc Kinh, tôi đã từ bỏ Đại học Hồng Kông – ngôi trường với vị trí xếp hạng nằm trong top đầu cả nước để lựa chọn Đại học Bắc Kinh, bởi vì tôi đam mê Trung văn, và không còn nghi ngờ gì nữa, khoa Trung văn của trường Đại học Bắc Kinh – vốn được chúng tôi mệnh danh là “Khoa Trung văn hàng đầu vũ trụ” – chắc chắn sẽ là điểm đến thích hợp nhất với tôi.

Khi đăng ký nguyện vọng, việc coi trọng xếp hạng của trường hay coi trọng chuyên ngành, sở thích đều có mặt được mặt mất, chứ không có ưu điểm hay khuyết điểm, chủ yếu phải xem xét chúng ta quan tâm đến những yếu tố nào hơn. Trong mỗi một giai đoạn của quá trình thi đại học, chúng ta đều phải nhất mực cân trọng, kiên quyết không được hòa theo đám đông, quyết định một cách qua loa đại khái. Tôi tin rằng sau khi cân nhắc kỹ càng tất cả các nhân tố quan trọng, chúng ta sẽ có thể đưa ra một quyết định chính xác và phù hợp nhất với bản thân mình.

Chương 2. Giao tiếp xã hội - Dùng trái tim dệt yêu thương

Thực ra, các thầy cô chẳng hề đáng sợ chút nào!

Các thầy cô giáo dù nghiêm khắc đến mấy cũng có mặt nào đó đáng yêu dễ gần, đều một lòng mong muốn học sinh của mình có thể trưởng thành một cách khỏe mạnh, vui vẻ, có ích cho xã hội và thu hoạch được nhiều điều.

Rất nhiều bạn khi đứng trước thầy cô thường cảm thấy căng thẳng, sợ hãi. Đặc biệt là những bạn có thành tích không được tốt lắm thì lại càng hết sức né tránh việc giao tiếp ngoài giờ với thầy cô.

Thế nhưng với cá nhân tôi, các thầy cô thực ra chẳng hề đáng sợ chút nào.

Trên lớp, các thầy cô thường tỏ ra nghiêm nghị và đáng sợ, nhưng nếu không làm vậy thì sao có thể quản được đám “nhất quỷ, nhì ma, thứ ba học trò” như chúng ta? Làm sao có thể khiến cho không khí trong lớp trật tự nghiêm túc chứ không ồn ào hỗn loạn như ong vỡ tổ? Khi giao nhiệm vụ và giục cả lớp nộp bài tập, các thầy cô dường như chưa bao giờ nương tay, lúc nào cũng khiến chúng ta mệt muốn chết. Thế nhưng, nào ai biết rằng thầy cô đã bỏ ra biết bao công sức để lựa chọn và tinh giản bài vở? Không yêu cầu một cách nghiêm khắc thì làm sao chúng ta có thể nắm vững kiến thức một cách chắc chắn được?

Khi chúng ta phạm phải lỗi lầm hay vi phạm kỷ luật, thầy cô lại càng mắng mỏ dữ dội hơn, khiến cho chúng ta vô cùng xấu hổ, chỉ muốn tìm cái lỗ nẻ nào để chui xuống. Thế nhưng, nếu không làm như vậy thì sao

có thể khiến chúng ta ý thức được rằng mình đã phạm phải lỗi lầm nghiêm trọng đến mức nào? Sao có thể khiến cho những cậu bé cô bé vẫn đang trong tuổi ấu ương biết được việc gì nên làm và việc gì không nên làm?

Kỳ thực, các thầy cô đều hy vọng mỗi học sinh chúng ta đều có thể nắm được những kiến thức hữu ích, để từ đó trở thành người có ích cho xã hội. Thầy cô là những người đang cố gắng thực hiện giá trị tự thân thông qua cương vị công tác của mình. Chịu khó giao tiếp với thầy cô, chắc chắn bạn sẽ không phải hối hận.

Không hề quá khi nói rằng, từ khi đi nhà trẻ cho đến bây giờ lên đại học, tôi thực sự quý mến tất cả các thầy cô đã từng dạy tôi. Đó không phải vì tôi học giỏi, hay quá may mắn nên luôn gặp được thầy cô tốt, mà vì tôi đã nỗ lực tiếp xúc, tìm hiểu với từng thầy cô, từ đó phát hiện ra những điểm đáng yêu, gần gũi của họ.

Khi lên cấp hai, mối quan hệ giữa tôi và cô Thành – giáo viên chủ nhiệm lớp vô cùng tốt. Mối duyên này dường như là ông trời sắp đặt, hồi đó tôi đeo cặp mắt kính bé tìn hìn trông rất giống cô Thành, không ít bạn thường trêu tôi là “con gái của cô Thành”. Lại cộng thêm thành tích môn Ngữ văn của tôi khá tốt, trên lớp cũng rất hay giơ tay phát biểu, hết giờ cũng rất tích cực giúp cô làm những việc vừa với sức mình, thế nên mặc dù không đảm nhận những vị trí “oách xà lách, ngẫu như táo tàu” trong lớp như lớp trưởng hay chi đội trưởng, mà chỉ làm đội viên tuyên truyền ba năm liền, thế nhưng vẫn được cô rất mực yêu quý.

Với những hành vi vi phạm kỷ luật, cô Thành nhất định không nương tay mà sẽ phê bình vô cùng nghiêm khắc. Thế nên khi mới khai giảng, tôi cũng giống như tất cả các bạn trong lớp, đều bị bộ mặt nghiêm khắc của cô dọa cho chết khiếp, vừa thì thầm to nhỏ với nhau về sự dữ dằn của cô, vừa cảm thán mình “sinh không gặp đúng lớp”.

Có một dạo, cô giáo “hạ chỉ” nghiêm cấm dùng các sản phẩm điện tử như di động, MP3 trong lớp, nếu phát hiện sẽ bị tịch thu. Còn tôi, vì phải tập múa với các bạn nên vẫn cả gan mang MP3 đến lớp, bị cô bắt quả tang ngay tại trận lúc đang nghe nhạc, cô phê bình tôi không thương tiếc và MP3 cũng bị tịch thu. Tôi nghĩ rất nhiều bạn cũng có trải nghiệm này: vi phạm kỷ luật rồi bị thầy cô bắt được là một điều gì đó vô cùng khiếp đảm, sợ hãi tột độ, không chỉ bị ăn mắng té tát mà quan trọng hơn là sợ rằng từ đó sẽ bị cộp mác là “học sinh hư” trong mắt thầy cô, cả đời này sẽ chẳng thể ngóc đầu lên nổi! Nhưng đúng vào giây phút “ngàn cân treo sợi tóc” đó, tôi đã bạo gan đến gặp cô và nhận lỗi, bày tỏ sự hối hận của mình, giải thích một chút rồi xin lấy lại MP3. Tôi nghĩ cô giáo cũng là người, nghiêm khắc đến mấy cũng sẽ thấu tình đạt lý!

Quả nhiên không ngoài dự liệu, sau khi nghe tôi thành khẩn bày tỏ suy nghĩ của mình, cô không những không mắng nữa mà còn trả lại MP3 cho tôi, sau đó dặn tôi rằng từ sau nhất định không được cố ý tái phạm. Lấy lại được MP3, tôi vui mừng khôn xiết! Lúc này mới hiểu rằng người thầy thường ngày nghiêm nghị thì ra lại tâm lý đến thế. Từ đó trở đi tôi không còn sợ hãi nữa, mà cảm thấy vừa yêu quý vừa tôn trọng cô, thế nên tôi lại càng đặc biệt chú tâm đến môn Ngữ văn do cô dạy, thành tích cũng càng ngày càng tốt, lúc nào cũng trong top đầu của lớp.

Đương nhiên, không phải ai cũng dám tiếp xúc theo kiểu “một đôi một” với thầy cô, thế nên thông thường chỉ có thể nhìn thấy mặt “hung tàn” của thầy cô mà thôi. Có không ít bạn vẫn thầm than trách thầy cô, hề trông thấy thầy cô là liền chột dạ chứ chưa cần nói đến việc nghiêm túc học tập môn của thầy cô đó, cứ như vậy, thành tích cũng ngày càng thụt lùi. Có thể thấy, thích hay không thích thầy cô sẽ ảnh hưởng rất lớn đến thành tích học tập! Vì vậy, cho dù chỉ đơn thuần là để học tốt một môn nào đó, chúng ta cũng không thể mãi giữ thành kiến hoặc oán trách thầy cô trong lòng, mà ngay từ đầu nên cố gắng phát hiện ra điểm tốt của thầy cô, rồi quý mến thầy cô, hoặc chí ít là tiếp nhận thầy cô. Nếu không, chỉ vì ghét thầy cô mà làm lỡ dở sự nghiệp học hành thì thực sự có thể coi là đã tự “phá hủy tiền đồ” của mình đấy!

Có lẽ ai đó sẽ cười khẩy và nói rằng: “Chẳng phải vì cậu học giỏi nên thầy cô mới đối xử tốt với cậu hay sao? Rõ là có chút thiên vị rồi!” Vậy xin thưa với các vị huynh đài rằng, nếu soi xét tâm lòng “quân tử quang đại” của các thầy cô bằng con mắt “phàm trần” như chúng ta, có lẽ là hơi phiến diện. Thế nên đừng vội đưa ra kết luận, hãy nghe vài lời từ tôi đã.

Khi lên cấp ba, mức độ “bại liệt” môn Toán của tôi ngày càng nghiêm trọng, lần thi trắc nghiệm đầu tiên của năm lớp 10, thang điểm 100, vậy mà tôi chỉ được có 45 điểm. Đến giờ Ngữ văn, chúng tôi đang học bài *Tái biệt Khang Kiều* của Từ Chí Ma, khi giảng về câu “Nhuyên nê thượng đích thanh hành, do do đích tại thủy đệ chiêu diêu”, cô giáo nói: “Cả lớp xem từ ‘chiêu diêu’ này, dùng thật hay biết mấy! Thể hiện một tâm trạng vui vẻ. Các em xem, con người ta chắc chắn phải vui vẻ mới có thể chiêu diêu được đúng không? Nếu đợt thi nào đó cả lớp đều được 90 điểm, mà có bạn lại chỉ được 45 điểm, vậy bạn ấy có chiêu diêu được không?!” Cô vừa dứt lời, vài đứa xung quanh biết điểm của tôi ngoảnh sang nở nụ cười giễu cợt, tôi bỗng cảm thấy mặt nóng bừng bừng, xấu hổ không để đâu cho hết. Môn Toán của tôi tệ hại đến thế đấy! Nhưng kể cả như vậy, tôi vẫn quý mến những thầy giáo dạy Toán của mình.

Thầy giáo dạy Toán năm lớp 10 của tôi là “Sir” Giang, vì là giáo viên chủ nhiệm của lớp chuyên thực nghiệm 1 nên lúc nào trông thầy cũng

toát lên một vẻ hãnh diện không thể dùng lời để mô tả, thi thoảng lại lôi thành tích môn Toán của lớp số 2 chúng tôi với lớp số 1 “con cưng” của thầy, thực sự khiến người ta chẳng còn lời nào để nói. Thế nhưng, tôi không hề ghét thầy vì điều này. Ngoài trừ tật xấu nhỏ là tính cao ngạo, tự hãnh, Sir Giang thực sự là một thầy giáo rất có trách nhiệm. Thầy thường xuyên tìm một số bài hơi khó một chút để cả lớp luyện tập và thầy giảng giải vô cùng nhiệt tình. Với một đứa có sở trường khiến cho điểm bình quân của cả lớp tụt lùi về phía sau như tôi mà nói, quả thực thầy đã vô cùng nhẫn nại, không hề coi thường hoặc phó mặc tôi muốn giỏi muốn dốt gì thì tùy, mà thầy sẽ giảng giải từng chút từng chút một, cho đến khi thật hiểu, thật nhuần mới thôi, quả thực khiến cho tôi vô cùng cảm động.

Thầy giáo dạy Toán lớp 11 là thầy Gia Càn, một thầy giáo với dáng người cao lớn, mái tóc bông bênh lãng tử và có chút gì đó “khù khờ tự nhiên, ngây ngô vốn dĩ”, từ thầy toát ra một vẻ gì đó rất thư sinh và gần gũi. Thầy là một người rất mực hiền lành, thường là đối tượng “tán tỉnh” của rất nhiều bạn nữ lớp khối văn chúng tôi, thầy thường xuyên bị chòng ghẹo đến nỗi chỉ biết mỉm cười ngại ngùng trên bục giảng. Sự thân mật không khoảng cách giữa thầy giáo và học sinh đã được thể hiện một cách vô cùng sinh động, thấm thiết qua mối quan hệ giữa thầy Gia Càn và chúng tôi. Với thành tích bình bình, ở trên lớp chẳng có câu trả lời nào là đặc sắc chuẩn mực, ngoài giờ cũng ngại ngùng chẳng dám bám lấy thầy để hỏi bài, nên tôi chắc mẩm rằng thầy sẽ quên sạch về tôi ngay sau khi tốt nghiệp (và có lẽ khi dạy, thầy cũng chẳng có ấn tượng gì về tôi). Nhưng rất lâu sau, trong một lần trở về trường và tình cờ gặp thầy, vừa nhìn thấy tôi thầy đã nhận ra ngay, trong lòng tôi bỗng thấy vui sướng vô cùng.

Thầy giáo dạy Toán lớp 12 tên là Nguyên Hùng, là người đã khiến cho thái độ của tôi chuyển biến sâu sắc nhất. Lúc mới tiếp xúc với thầy Hùng, thật lòng mà nói tôi không quý thầy lắm, không thích cách ăn vận đã lỗi thời tới mấy chục năm, trông lúc nào cũng như vừa du hành từ quá khứ đến đây vậy, không thích gọng kính màu trà cổ lỗ, không thích cái giọng nói the thé kỳ lạ của thầy, không thích kiểu cách nói chuyện đôi lúc vô tình chế giễu của thầy... Thế nhưng, khi tôi ôm nỗi bất mãn trong lòng và kể lể với mẹ về chuyện thầy Toán mới của mình, câu nói của mẹ đã làm tôi thức tỉnh: “Khi vừa tiếp xúc với một người nào đó thì không nên đưa ra nhận xét ngay, những anh chị tốt nghiệp khóa trên đều rất thích thầy Hùng đấy. Môn Toán của con lại không được tốt lắm, nên tiếp xúc với thầy nhiều hơn mới đúng, có lẽ con sẽ phát hiện ra thầy không giống như con nghĩ ban đầu.”

Tôi nghĩ bụng: “Cũng đúng! Không quý thầy theo kiểu ‘sét đánh’, vừa gặp là có thiện cảm thì cũng ngại gì mà không tiếp xúc xem sao?” Thế là tôi bắt đầu tích cực giao tiếp với thầy Nguyễn Hùng: khi lên lớp, những chỗ chưa hiểu tôi sẽ lập tức hỏi lại thầy, nói thẳng ra là “không sợ mất mặt”. Khi giảng bài, thầy hỏi: “Bài này em đã hiểu chưa?”, nếu chưa hiểu thì tôi sẽ nói đồng dạc: “Chưa ạ!”, và thế là thầy sẽ tạm dừng và giảng lại phần mà tôi chưa hiểu. Kiểu “phụ đạo cá nhân” hơi thiên vị này đúng là chẳng còn gì bằng!

Lúc tan giờ, tôi sẽ tranh thủ chạy lên “thỉnh giáo” thầy, nhanh chóng giải quyết hết những vấn đề còn khúc mắc. Thực ra, lý do tôi làm vậy có một phần rất lớn là để giảm nhẹ gánh nặng tâm lý cho chính mình: những điều thầy giảng cả lớp đã hiểu được rồi, chỉ mỗi mình tôi vẫn ù ù cạc cạc, đúng là thảm hại! Học như thế một chú mèo bị trùm tắt lên đầu, lại bị túm tai buộc râu, vừa phiền phức vừa bất lực, quả thực rất đau khổ. Nhưng chỉ cần tìm đến thầy là có thể nhanh chóng hiểu được những vấn đề này và quẳng bỏ được những gánh nặng trong lòng, đúng là nhẹ cả người!

Giờ nghỉ trưa nếu như có thời gian, tôi thường xuyên mang những đề kiểm tra trong khoảng thời gian trước đó đến văn phòng thầy. Rất nhiều bài sai mà có nghĩ cả trăm lần cũng không giải được, thầy Nguyễn Hùng chỉ cần “điểm huyết” một cái là khiến tôi bừng tỉnh, thật quá đổi thần kỳ!

Chẳng bao lâu sau, suy nghĩ của tôi với thầy Nguyễn Hùng đã hoàn toàn thay đổi. Tôi bắt đầu phát hiện ra rằng, dù thầy ăn mặc có phần cô lỗ, nhưng tâm hồn thực ra lại rất “fashion”, khi lên lớp thường xuyên dùng những từ ngữ thông dụng trên mạng khiến chúng tôi giật mình, dở khóc dở cười; thầy Nguyễn Hùng còn đặc biệt “gần dân”, thường xuyên khích lệ mọi người đến văn phòng của thầy để hỏi han bài vở, thậm chí có lần khi tôi hỏi bài, thầy bỗng nhìn quanh phòng, thờ dài rồi tự lẩm bẩm một mình: “Giờ nghỉ trưa thầy còn chẳng dám ra ngoài, chỉ sợ có bạn nào đến hỏi, nhưng sao lúc nào phòng này cũng vắng vẻ thế nhỉ...” Nghe xong tôi chợt thấy ấm lòng, nhưng cũng có chút gì đó chua xót; thầy Nguyễn Hùng rất tận tình và trách nhiệm với công việc. Học kỳ hai năm lớp 12, thầy còn mở “lớp nâng cao” và “lớp bổ túc” ở thư viện dành cho những bạn học sinh xuất sắc và những bạn có thành tích yếu kém trong lớp, hy sinh thời gian nghỉ trưa của mình để giảng bài cho mọi người, chẳng hề quản ngại nắng mưa; thầy Nguyễn Hùng cũng rất hài hước thú vị. Trong mắt tôi, đôi khi những câu châm chọc, chế giễu của thầy cũng trở nên thật đáng yêu.

Sau khi bắt đầu có thiện cảm với thầy Nguyễn Hùng, tôi cũng bắt

đầu nỗ lực hơn với môn Toán của mình. Thầy tốt như vậy, đáng yêu như vậy, lại rất mực nghiêm túc trách nhiệm với học sinh, tôi không thể phụ lại sự quan tâm và kỳ vọng của thầy, trở thành một kẻ “vong ân phụ nghĩa” được! Đến khi đăng ký nguyện vọng và phải quyết định có nên tiếp nhận thông báo tuyển sinh của Đại học Hồng Kông hay không, thầy Nguyên Hùng đã trở thành cố vấn của tôi, nhẫn nại giải đáp giúp tôi rất nhiều thắc mắc, thực sự đã giúp ích cho tôi rất nhiều.

Bạn thấy đấy, trải nghiệm thân thiết, hòa hợp giữa tôi và thầy giáo dạy Toán chẳng phải đã chứng minh cho chân lý “các thầy cô không hề đáng sợ” hay sao?

Thực ra, các thầy cô giáo dù nghiêm khắc đến mấy cũng có mặt nào đó đáng yêu dễ gần, đều một lòng mong muốn học sinh của mình có thể trưởng thành một cách khỏe mạnh, vui vẻ, có ích cho xã hội và thu hoạch được nhiều điều. “Một ngày là thầy, cả đời là cha”, câu nói này chúng ta đã nghe không biết bao nhiêu lần, nhưng kỳ thực đây không chỉ nói rằng học sinh nên đối xử cung kính với thầy cô như hiếu kính với cha mẹ, mà cũng chỉ ra rằng các thầy cô cần phải coi học sinh như con cái của mình.

Aristotle⁽¹⁾ từng nói: “Tôi yêu mến thầy giáo của tôi, và cũng yêu mến sự thật”. Nhưng đối với chúng ta – những người vẫn đang trong giai đoạn đầu của con đường học tập, về trước của câu nói đó xem ra vẫn có ý nghĩa tham chiếu hơn.

Cần nhắc đến tiền đồ của mình, chúng ta bắt buộc phải tiếp nạp mỗi một người thầy, nếu chỉ vì ghét thầy cô mà làm lỡ dở chặng đường phía trước thì quả là lợi bất cập hại. Sau khi tiếp xúc và tìm hiểu một cách thực sự, chúng ta sẽ phát hiện ra mỗi thầy cô đều có những điểm tốt và xứng đáng để yêu quý, phía sau vẻ cô lỗ, hà khắc kia thường ẩn giấu một trái tim nhẹ nhàng và chan chứa tình yêu thương. Các thầy cô không chỉ là những bậc “lương sư”, mà cũng là những người “bạn hữu” hiếm có trong đời.

Chỉ cần học cách bao dung, chấp nhận khiếm khuyết của người khác và dũng cảm thể hiện bản thân, dùng tấm chân tình để đối xử với mọi người, ai cũng có thể trở thành nhân vật “vạn người mê”.

ung quanh chúng ta luôn có những nhân vật “vạn người mê” như vậy: họ sở hữu một nụ cười nhẹ nhàng, rất gần gũi thân thiện, rất nhanh chóng trò chuyện vui vẻ với mọi người, đi đến đâu cũng được chào đón, dường như kết bạn đối với họ là một việc hết sức tự nhiên và đơn giản, họ hầu như chẳng biết cô đơn trống vắng là gì. Đối với họ, việc xử lý các mối quan hệ nhân tế dễ như trở bàn tay, có thể ứng phó một cách ung dung tự tại, quả thực khiến cho rất nhiều người vừa ngưỡng mộ, vừa ghen tỵ. Những nhân vật “vạn người mê” này chưa chắc đã có một dung mạo đẹp đẽ theo kiểu “nở một nụ cười nghiêng ngả chúng sinh, chớp thêm ánh mắt nghiêng nước khuynh thành”, nhưng họ chắc chắn sẽ có một phong thái cuốn hút người đối diện, tựa như nam châm vậy. Thực ra, chỉ cần biết tiếp nạp người khác, thay đổi chính mình, học được đạo lý “kết giao bằng hữu”, mỗi người chúng ta đều có thể trở thành nhân vật “vạn người mê” đầy quyến rũ và thu hút!

Thế giới này liệu có ai hoàn hảo tuyệt mỹ? Đáp án đương nhiên là không. Điều đầu tiên và cũng là quan trọng nhất trong việc kết giao bè bạn, đó chính là phải có một tấm lòng bao dung những thiếu sót, khuyết điểm của họ, phải hiểu được cách nhận nhin mỗi khi ý kiến bất đồng. Về cơ bản, trên thế giới này không tồn tại hai cá nhân có thể hợp nhau như ốc vít với bu lông mà không hề có bất cứ kẽ hở hay mâu thuẫn nào. Thế nên khi kết bạn, quý nhất ở hai chữ “bao dung”. Chỉ cần học được cách bao dung, tiếp nhận và thấu hiểu thì không chỉ kết được bè bạn, mà chúng ta còn có thể mang đến cho người khác cảm giác thân thiết, ấm áp trong những mối quan hệ khác.

Bộ phim *Cục tẩy trong đầu tôi* của Hàn Quốc có hai câu thoại kinh

điển: “Tha thứ và oán hận, thực ra chỉ trong một suy nghĩ”, “Kỳ thực, tha thứ không hề khó đến vậy.” Đúng thế, giữa bản thân chúng ta và những người xung quanh liệu có thể xảy ra mâu thuẫn gì lớn kia chứ? Ngoài trừ việc mỗi người đều có thói quen riêng, mỗi người đều có quan điểm riêng mà thôi. Nếu ai cũng cố sống cố chết bám lấy thành kiến của mình, không chịu nhượng bộ đôi phương dù chỉ một chút vì những chuyện nhỏ nhặt này, vậy thì sao có thể chung sống một cách vui vẻ? Trong quá trình trưởng thành, tôi dần dần học được cách dẹp bỏ cái tôi của mình, học được cách chung sống hòa hợp cùng những người xung quanh, dùng nụ cười để đối diện với những tranh cãi, xích mích. Khi bước chân vào xã hội, tôi đã học được cách nhẫn nhịn, bao dung và tiếp nạp, trở thành một người tự tin nhưng không gò ép người khác, lạc quan mà vẫn chừng mực, thân thiết nhưng không vô vạ.

Thế nhưng, chỉ cần tiếp nhận người khác thôi là chưa đủ, chúng ta đã chuẩn bị sẵn sàng để bao dung khuyết điểm của người khác, nhưng đầu tiên cần phải xem xem có kết được bạn hay không mới có thể đánh giá rằng sự bao dung đó là đúng hay sai? Vì vậy, chúng ta cần phải mở cánh cửa trong trái tim mình để người khác bước vào tìm hiểu. Chúng ta cũng cần chủ động bước ra giao tiếp với người khác, tham gia các hoạt động tập thể, trò chuyện hàn huyên cùng các bạn trong lớp, giúp đỡ người khác một cách vô tư, dùng nụ cười để thể hiện bản thân theo một cách tốt đẹp nhất... Sẽ chẳng ai vô duyên vô cớ nảy sinh lòng thù ghét với chúng ta đâu! Chỉ khi dám bày tỏ và thể hiện chính mình thì chúng ta mới có cơ hội thân thiết hơn với những “mối nhân duyên” kia, để từ đó xây đắp nên một tình bạn đáng quý.

Trong *Luận ngữ*⁽¹⁾ có một câu kinh điển: “Bất hoạn nhân chi bất dĩ tri, hoạn kỳ bất năng dĩ.” Câu này có nghĩa là: không sợ người khác không biết mình, chỉ sợ mình không có tài. Mối quan hệ giao tiếp giữa người với người cũng vậy, thật vô nghĩa khi chỉ chăm chăm trách móc người khác không chịu tiếp nhận mình, chẳng thà hãy nghiêm túc nhìn nhận lại bản thân hiện tại, liệu có những phẩm chất xứng đáng để bạn bè công nhận hay không? Thành công trong giao tiếp xã hội không giống với thành công trong sự nghiệp, phẩm chất thiết yếu mà chúng ta cần chính là hai chữ “chân thành”.

Tôi tin rằng có rất nhiều người cùng chung quan điểm này: điều mà một người khiến cho người khác chán ghét, xa lánh không nằm ở việc người đó có bao nhiêu khuyết điểm, bao nhiêu tật xấu, ích kỷ hay có cái tôi quá lớn. Những khuyết điểm này đương nhiên không có lợi cho việc giao tiếp, nhưng những điều này vẫn chưa phải là đáng sợ nhất, mà là sự không chân thành, lừa dối một cách ác ý, có chủ đích. Lừa dối ở đây có

thể chỉ liên quan đến những chuyện vật vãn trong cuộc sống, nhưng lại khiến cho “điểm nhân cách” của người đó bị trừ một cách đáng kể, từ đó đánh mất đi lòng tin của bạn bè. Điều đáng quý nhất khi chung sống với người khác chính là sự chân thành, là sự kết nối giữa hai trái tim, là chữ tín, là không lường gạt giả dối. Chỉ cần đối xử bằng một trái tim chân thành thì dù chưa chắc đã nhận được tình yêu, nhưng gần như chắc chắn sẽ đổi lại được một tình bạn trân quý.

Ở phần trên, chúng ta đã nói về việc làm thế nào để kết giao bạn bè, nhưng không phải cứ xây dựng được tình bạn là mọi chuyện đã xong. Để duy trì một tình bạn đẹp thì cũng giống như đạo lý “phải hy sinh mới có nhận lại.” Nếu chỉ một mực đòi hỏi sự sẻ chia, ủng hộ từ bạn bè thì hoàn toàn không nên, điều chúng ta cần làm là không ngừng cho đi. Sự cho đi về mặt kim tiền, vật chất thực sự rất tế nhị, nói thẳng ra là giữa hai người không nên có sự thiệt thòi về mặt kinh tế, đến anh em ruột thịt cũng cần phải sòng phẳng tiền bạc nữa là! Nếu như một người chỉ biết khư khư giữ chặt túi mình, đi ăn đi chơi chỉ muốn để người khác trả tiền, nợ cũng chẳng muốn trả, ham thích lợi dụng những điều vật vãn, vậy ai sẽ muốn làm bạn cùng người đó đây? Sống hào sảng, phóng khoáng trong phạm vi bản thân có thể chấp nhận được, không quá so đo tính toán thì tình bạn mới có thể bền vững, lâu dài.

Nhưng sự hy sinh quan trọng nhất là sự hy sinh về mặt tình cảm. Tục ngữ có những câu rất hay như “Hoạn nạn mới biết chân tình”, “Đường dài mới biết ngựa hay”, để đánh giá một người nào đó có đáng để quan hệ lâu dài hay không thì phải xem xét cùng với dòng chảy của thời gian, liệu người đó sẽ vẫn chân thành, thiện lương như lúc ban đầu hay không; liệu người đó có thể chìa tay ra giúp đỡ người khác trong những thời khắc quan trọng nhất hay không; liệu người đó có nguyện vì bạn bè mà sẵn sàng làm những việc trong khả năng của mình hay không; liệu người đó có biết giữ vững lời hứa, trân trọng những bí mật mà chỉ hai người biết được hay không... Tất cả những điều này là những điểm mà chúng ta cần chú ý khi chọn lựa bạn bè, và cũng là những điểm mà chúng ta nên gắng sức thực hiện. Ngoài gia đình ra, bạn bè cũng là một cảng tránh gió an toàn của mỗi người, đã là bạn thì chúng ta nên cùng nhau sẻ chia, giúp đỡ để vượt qua muôn vàn thử thách trong cuộc sống, để rồi cùng nhau mỉm cười khi nhìn thấy cầu vồng cuối chân trời.

Ai cũng khao khát sự ấm áp của tình bạn và đều hy vọng rằng mình sẽ có được rất nhiều người bạn đáng tin cậy, cùng nhau “điên”, cùng nhau “quậy”, cùng nhau học, cùng nhau chơi, có phúc cùng hưởng có họa cùng chịu. Thực ra điều này không hề khó, chỉ cần học được cách bao dung, chấp nhận khiếm khuyết của người khác và dũng cảm bày tỏ

bản thân, dùng tấm chân tình để đối xử với mọi người, ai cũng có thể trở thành nhân vật “vạn người mê” được bạn bè chào đón, có được một tình bạn quý giá và đẹp đẽ nhất!

Yêu sớm – Món quà lưu niệm của tuổi thanh xuân

Tình yêu luôn thật đẹp đẽ và thi vị. Nếu như những câu chuyện được ươm mầm từ tình yêu lại có những cái kết xấu xí, vậy thì vấn đề không phải ở bản thân tình yêu, mà bắt nguồn từ những nhân vật chính mà thôi!

Có lẽ tình yêu trước thời đại học (hay còn gọi là “yêu sớm” theo cách gọi của thầy cô và cha mẹ chúng ta) là một trong những điều ngọt ngào nhất của thời trung học. Hễ nhắc đến vấn đề này, thường thường họ sẽ nhíu mày gạt phất: “Mới tỵ tuổi đầu, yêu đương cái gì?! Liệu mà học hành cho tử tế, lên nhà làm bài tập đi! Ngoài việc học ra thì đừng có tư tưởng đến chuyện gì khác!” Thế nên mới có chuyện rất nhiều bạn trẻ ban đầu vốn có một tình yêu trong sáng, đẹp đẽ, nay lại bị áp đặt, dập vùi dưới ánh nhìn hẹp hòi của thành kiến, cuối cùng phải từ bỏ cả mạng sống trong đau khổ.

Đương nhiên không thể phủ nhận rằng trong thời trung học, việc các bạn trẻ nếm thử vị ngọt của tình yêu thường khiến cho các bậc phụ huynh đau đầu, lo lắng. Khi lật mở cuốn sách mang tên “yêu sớm” kia, họ chỉ nhìn thấy toàn những điều tiêu cực như lơ đãng học hành, phung phí tiêu xài chỉ để thể hiện... Vì vậy, sự lo lắng của các bậc phụ huynh âu cũng có lý.

Thế nhưng, mấy ai chưa từng trải qua tuổi thanh xuân với những rung động dại khờ nơi con tim? Vậy thì đối với “yêu sớm”, chúng ta nên nhìn nhận như thế nào?

Thực ra, tôi cũng từng trải qua chuyện “yêu sớm”. Khi đang dốc tất cả tâm sức để học tập trong năm cấp ba, tôi bỗng bước vào một câu chuyện tình thật đẹp. Nó đã mang tới cho tôi động lực rất lớn trong giai đoạn khó khăn này, giúp cho tôi thêm thăng sải bước để cuối cùng đạt

được thành công.

Mùa hè trước năm lên cấp ba, áp lực bỗng nhiên đè nặng. Để tận dụng triệt để khoảng thời gian này, không để thời gian trôi qua uổng phí trong những giấc ngủ triền miên mỗi ngày, tôi quyết định dậy sớm, đạp xe đến Đại học Bắc Kinh để tự học. Người bạn đồng hành của tôi chính là cậu ấy. Do học chung một lớp, cũng là bạn bè khá thân nên chúng tôi rủ nhau ôm sách lên phòng tự học, cùng giả vờ là sinh viên mò vào nhà ăn để xin cơm, cùng nuôi mèo hoang trong khuôn viên trường, cùng ngồi lì cả ngày trước bàn học, cùng “tụng” những bài khóa mà đã thuộc lâu lâu đến phát ón... Như hai đồng đội kề vai sát cánh trên chiến trường, dìu nhau vượt qua từng lớp hầm hào, tránh từng loạt đạn pháo để xông lên phía trước.

Có lẽ cũng giống như mỗi thâm tình khi đã cùng nhau trải qua bao cơn hoạn nạn, sinh tử trên chiến trường, giữa chúng tôi cũng dần nảy sinh một thứ tình cảm sâu sắc hơn, ấm áp hơn, chứ không đơn thuần là thứ tình cảm nghịch ngợm, vui vẻ theo kiểu “anh em bạn bè”. Và tôi nguyện gọi đó là “tình yêu”.

Và thế là, những tháng ngày đen tối nhất của thời cấp ba nay bỗng sáng bừng quang đăng: mỗi sáng, trên bàn học của tôi luôn có sẵn một hộp sữa do cậu ấy mang đến; nụ cười hí hửng, tinh nghịch khiến cho nỗi mệt mỏi của buổi sớm thoáng chốc sạch bay; buổi tối khi đã mệt lử với đồng bài vở, tôi sẽ nhận được những tin nhắn khích lệ, giúp tâm trạng phấn chấn trở lại để tiếp tục chiến đấu...

Ấn tượng sâu đậm nhất là một lần kiểm tra môn tiếng Anh, tôi chỉ đạt điểm thấp tẹt. Sau khi đối chiếu đáp án xong, trời đất quanh tôi như quay cuồng, cảm thấy vô cùng thất vọng: thời khắc quan trọng như thế này mà ngay cả môn tiếng Anh sở trường cũng bị hụt hơi! Tôi cứ một mực tự than trách bản thân sao lại kém cỏi như vậy, nhưng lại không biết nên điều chỉnh từ đâu... Khi chỉ biết nuột nước mắt một cách vô vọng, chính cậu ấy đã lặng lẽ bước đến trước mặt tôi. Khi một người con gái phải đối diện với thất bại hay rơi nước mắt trong đau đớn, thực ra điều họ cần nhất là một sự ủng hộ kiên định, ấm áp. Trong khoảnh khắc có cậu ấy bên cạnh, tôi bỗng hiểu ra rằng mình không hề chiến đấu đơn độc, cảm thấy vững tâm hơn rất nhiều. Tôi cũng hiểu được rằng mình phải kiên cường trở lại, gượng dậy để tiếp tục chiến đấu, không chỉ vì bản thân mà cũng là vì cậu ấy.

Trải qua vô vàn khó khăn, thử thách, cậu ấy vẫn không ngừng ủng hộ tôi, mang tới cho tôi sự quan tâm mà chẳng ai có thể thay thế được, giúp cho tôi tiếp tục vững bước, chưa từng gục ngã hay sụp đổ niềm tin. Và sự thúc đẩy giữa chúng tôi mang tính tuần hoàn. Về phần cậu ấy, do

kiến thức cơ bản không được vững nên trong kỳ thi thử đợt một, cậu ấy đã tụt xuống vị trí thấp nhất từ trước đến giờ. Áp lực của thầy cô và cha mẹ, những sự chỉ trích cứ liên tục ập đến, dường như tất cả mọi thứ đều không có lối thoát. Thấy cậu ấy phiền muộn vô vọng, tôi chỉ biết bật khóc... Thế nhưng, chúng tôi vẫn không hề từ bỏ hy vọng mà cùng nhau nghĩ cách. Vì có nền tảng kiến thức tốt hơn một chút nên tôi đã từng chút, từng chút một chia sẻ những kinh nghiệm và phương pháp học tập của mình cho cậu ấy, rồi không ngừng động viên cậu ấy, kiên định với niềm tin rằng “chúng mình rồi sẽ chiến thắng”. Sau khi trải qua những nỗi thất vọng, đau khổ rồi bắt tay vào phấn đấu với một mục tiêu rõ ràng, cuối cùng cậu ấy đã làm được! Trong kỳ thi thử đợt hai, cậu ấy đã tiến bộ vượt bậc, giành được sự khẳng định mà cậu ấy xứng đáng nhận được! Buổi sáng khi vừa biết điểm, cậu ấy đã chạy thẳng đến nhà tôi để thông báo tin vui này. Hai đứa sung sướng đến nỗi cười chẳng khép nổi miệng. Đến giờ tôi vẫn nhớ cậu ấy đã viết chữ “Tuyệt!” to đùng, được tô thêm bút nhũ bạc óng ánh trong quyển nhật ký. Niềm tự hào và vui sướng đó thuộc về miền ký ức đặc biệt của hai chúng tôi.

Cùng với sự sẻ chia ấm áp như vậy, chúng tôi đã dắt nhau đi qua những năm tháng cấp ba. Dẫu kết thúc cuối cùng không được trọn vẹn như cặp đôi “trạng nguyên” và “phó bảng” của khối tự nhiên, nhưng cũng đủ đến khiến cho chúng tôi hài lòng: cả hai đều thi đỗ vào những trường đại học mơ ước của mình.

Đương nhiên, tôi không hề tuyên dương những lợi ích của việc yêu đương một cách mù quáng, tôi chỉ tin tưởng rằng tình yêu luôn thật đẹp để và thi vị. Nếu như những câu chuyện được uơm mầm từ tình yêu lại có những cái kết xấu xí, vậy thì vấn đề không phải ở bản thân tình yêu, mà bắt nguồn từ những nhân vật chính mà thôi!

Đầu tiên, nếu như yêu đương thời trung học chỉ để tìm chút vui thú, thỏa mãn sự phù phiếm của bản thân mà không muốn đối xử với người kia một cách thật lòng, vậy thì tốt nhất là không nên. Bởi chỉ khi đối xử thật lòng, chúng ta mới nhận được sự thật lòng, giống như lời ai đó đã từng nói: “Tất cả những mối tình không coi kết hôn làm mục đích cuối cùng đều chỉ là phù du mà thôi”, nếu như đặt câu nói này trong thời đại hiện nay thì có thể hiểu là: tất cả những mối tình không thật lòng, chỉ dùng đầu môi chót lưỡi để mưu cầu vụ lợi cho bản thân đều là giờ trò lưu manh cả. Những chuyện hại người, hại mình thì tốt nhất nhất không nên làm, chẳng phải tục ngữ có câu “Gieo nhân nào gặt quả ấy” hay sao?

Thứ hai, trước khi trao gửi tình cảm của bản thân, chúng ta cần phải có khả năng phán đoán. Một số người rõ ràng sẽ chẳng thể có tương lai, thực sự không đáng để chúng ta lãng phí tuổi thanh xuân tươi

đẹp của mình. Đôi khi chúng ta tưởng rằng những câu chuyện tình như vậy sẽ làm phong phú thêm trải nghiệm của bản thân, nhưng thực ra đó chỉ là lãng phí thời gian, chẳng thà hãy tìm những việc có ý nghĩa hơn trong cuộc sống để làm.

Thứ ba, khi trao gửi tình cảm, chúng ta nhất định phải học cách tiết chế. Vì chỉ có như vậy mới có thể bảo đảm được việc học hành, và trong thời học sinh, rõ ràng học hành là điều quan trọng nhất. Đừng ngây thơ cho rằng hai người có thể chẳng cần thứ gì khác ngoài tình yêu. Nếu như không có tiền đồ, tất thấy hạnh phúc đều chỉ là trắng trong nước, hoa trong gương mà thôi. Lỗ Tấn đã từng nói rằng: “Điều quan trọng nhất chính là cuộc sống. Con người bắt buộc phải sống thì tình yêu mới có chỗ nương nhờ.” Vì vậy, nếu như yêu nhau thực lòng thì không được coi tiền đồ của mình là trò đùa, mà càng nên nỗ lực vì tương lai của cả hai, cũng giống như tôi và cậu ấy đã cùng nhau nỗ lực bước qua năm lớp 12 vậy. Cho dù là con trai hay con gái thì cũng đều phải hiểu rằng cần chịu trách nhiệm với người kia, nhưng điều đầu tiên bắt buộc phải có là khả năng chịu trách nhiệm. Một tình yêu như vậy mới có tương lai, mới có thể “tu thành chánh quả”.

Điều cuối cùng và cũng là quan trọng nhất, đó là bất cứ lúc nào cũng phải yêu thương chính mình, nó thể hiện ở việc biết giữ chừng mực. Thứ nhất là chừng mực về mặt tình cảm. Người ta thường nói: “Khi yêu hãy dành tám phần là vừa đủ, còn lại hai phần dành để yêu chính mình”, nếu như bạn đánh mất mình trong tình yêu, ngay cả bản thân cũng không biết trân trọng, vậy thì ai sẽ yêu thương bạn đây? Tuyệt đối không được trở thành nô lệ của tình yêu mà phải trở thành người định đoạt, như vậy cả hai mới có thể cùng nhau xây đắp nên một hạnh phúc thực sự; thứ hai là giới hạn trong việc tiếp xúc thân thể, bất cứ chuyện gì cũng cần cân nhắc kỹ lưỡng rồi mới thực hiện. Nhất định phải nắm vững được những kiến thức giới tính đủ để bảo vệ bản thân, ngoài ra cần phải hành xử một cách lý trí, bởi cho dù trong thời đại mà những giá trị đạo đức truyền thống đang dần suy thoái như hiện nay, sự trân quý của trinh tiết vẫn là một điều hiển nhiên. Vì vậy, con gái cần phải giữ lại giới hạn cuối cùng, còn con trai cần phải hiểu được thế nào là trách nhiệm, thế nào gọi là gánh vác, thế nào mới có thể coi là một “đáng nam nhi” thực sự trưởng thành.

Tôi nói nhiều như vậy là hy vọng trong tuổi hoa học trò, mỗi người trong số chúng ta có thể tìm được những năm tháng đẹp đẽ nhất thuộc về chính mình, có thể trưởng thành trong những mối tình hoặc đại khờ, hoặc sục sôi nhiệt huyết, bớt đi một chút tổn thương và bàng hoàng, nhận thêm nhiều hơn những điều đẹp đẽ và hạnh phúc.

Nói đến đây, hẳn sẽ có nhiều người mong đợi rằng câu chuyện tình của tôi sẽ có một kết thúc viên mãn như trong cổ tích. Nhưng tuổi thanh xuân vốn chẳng thể xác định được, đây là điều đẹp nhất và cũng phũ phàng nhất của nó. Tôi và cậu ấy cuối cùng vẫn lựa chọn rời xa nhau, theo đuổi hạnh phúc phù hợp hơn với mình. Trong thời khắc ấy, nuối tiếc, nhung nhớ và buồn bã đương nhiên là những cảm xúc dâng trào mạnh mẽ nhất nơi con tim. Giờ đây khi ngoảnh đầu nhìn lại, tất cả mọi chuyện của quá khứ như vẫn hiển hiện ngay trước mắt, đó là những thước phim âm ập, hạnh phúc nhất trong cuộc đời. Nhưng điều quan trọng là sau khi trải qua mọi chuyện, chúng ta đều sẽ trưởng thành và trở nên tốt đẹp hơn xưa rất nhiều. Vì vậy, đối với tình cảm trong những năm tháng tuổi xanh, tôi không hề hối hận mà chỉ cảm thấy biết ơn, biết ơn tất cả tình yêu và sự đồng hành.

Cha mẹ là những người thân cận nhất trong cuộc đời và cũng là người yêu thương chúng ta nhất, họ đã hy sinh tất cả chỉ để hy vọng chúng ta có thể vươn tới cuộc sống lý tưởng mà mình mong muốn. Trong cuộc sống, họ là những trụ thủ đắc lực; khi hoạch định tương lai, họ là những người thầy chỉ dẫn; còn khi đứng trước tình yêu đôi lứa, họ cũng có thể trở thành những cố vấn riêng gần gũi nhất, giúp chúng ta đưa ra những lựa chọn chuẩn xác.

ai đa số các bậc phụ huynh đều không tán thành tình yêu thời trung học, hễ thấy con cái có “động tĩnh” thì cha mẹ không nổi trận lôi đình là may chứ chưa cần nói đến việc đưa ra những lời khuyên bảo nhẹ nhàng. Huống hồ, chúng ta cũng sẽ cảm thấy rằng những điều cha mẹ nói đều là những quan niệm cũ rích từ thời của họ, liệu có ích gì kia chứ? Thế nhưng, chúng ta buộc phải thừa nhận một điều rằng kinh nghiệm sống của cha mẹ phong phú hơn chúng ta rất nhiều. Họ đã từng gặp đủ loại người, gặp đủ loại chuyện, trải nghiệm tình cảm lại càng “thâm hậu” hơn nhiều so với những đứa nhóc lơ ngơ như chúng ta. Trong chuyện tình cảm, quả thực có những lúc cha mẹ có thể đưa ra những lời khuyên cực kỳ thiết thực và chuẩn xác.

Năm lớp 12, tôi và bạn trai đang yêu đương tíu tít, chẳng thể cách xa. Trước khi đăng ký nguyện vọng chúng tôi đã bàn bạc với nhau, nguyện vọng có khả năng đỗ lớn nhất của cậu ấy ở tận Nam Kinh; còn tôi, cho dù lúc đó vẫn chưa đủ tự tin thi đỗ vào Đại Học Bắc Kinh, nhưng nếu có thể thi đỗ vào Đại học Nhân dân hoặc Đại học Sư phạm Bắc Kinh thì rõ ràng cũng là sự lựa chọn rất tốt. Nhưng nếu đăng ký như vậy thì “yêu xa” sẽ là điều mà hai đứa phải đối mặt, trong khi chỉ xa nhau có vài ngày đã cảm thấy bứt rứt không yên, vậy thì sao có thể chịu được đây?

Đúng là chỉ nghĩ thôi cũng thấy sợ rồi! Thế là chỉ để có thể cùng học với cậu ấy trong một thành phố, tôi bèn suy nghĩ đến việc từ bỏ đăng ký vào những trường đại học ở Bắc Kinh để lựa chọn Đại học Nam Kinh.

Đúng lúc này, mẹ và tôi đã có một cuộc trò chuyện vô cùng quan trọng.

Đó là một buổi tối đầu hạ mát mẻ, để thư giãn sau những ngày ôn tập căng thẳng năm lớp 12, tôi và mẹ cùng nhau đi dạo trong khu phố. Tôi biết rõ rằng đối với tiền đồ của một người, việc đăng ký nguyện vọng đại học có ý nghĩa trọng đại đến nhường nào, một chuyện đại sự như vậy bắt buộc phải thương lượng cùng cha mẹ, thế là tôi hít một hơi thật sâu rồi kể với mẹ về chuyện muốn đăng ký vào trường Đại học Nam Kinh, thẳng thắn nói rằng muốn đến học ở Nam Kinh là để được gần cậu ấy. Thực ra, tôi biết chắc mẹ sẽ không tán thành, nhưng vẫn muốn nghe thử lời khuyên của mẹ xem sao.

Và quả nhiên mẹ đã phản đối: “Thực ra chuyện này không hề đơn giản như con nghĩ đâu! Thứ nhất, chẳng lẽ hai đứa cứ phải trong cùng một thành phố mới yêu nhau được hay sao?”

Tôi nói chắc như đinh đóng cột: “Đương nhiên ạ, không ở cùng một thành phố thì muốn gặp cũng chẳng được, chỉ có thể gọi điện nhắn tin, hai đứa đau khổ biết mấy! Nếu không ở bên cạnh, chẳng may có người khác xen vào, vậy chẳng phải là xong rồi sao?”

“Nhớ nhưng thì đương nhiên là không dễ chịu, nhưng nếu chỉ vì không gặp được nhau, không ở bên cạnh là sẽ có người khác xen vào, vậy một tình cảm của bọn con liệu có thể vượt qua thử thách không?”

Tôi chỉ biết câm lặng, dường như đã ngộ ra chút gì đó.

Mẹ tiếp tục nhẹ nhàng khuyên: “Con này, yêu xa thực ra cũng là một thử thách với tình cảm của hai đứa, chẳng phải chỉ có 4 năm thôi sao? Hơn nữa năm nào cũng có hai kỳ nghỉ, thời gian xa nhau thực sự cũng không nhiều đến vậy. Nếu ngay cả xa cách địa lý mà cũng không chịu nổi thì chứng tỏ các con vẫn chưa thực sự trưởng thành, tình cảm của các con vẫn chưa đủ sâu đậm đâu.”

Lúc này tôi chợt bừng tỉnh, nhưng vẫn cảm thấy không cam lòng.

Mẹ thấy tôi đã hơi dao động, bèn cười nói: “Còn nữa, con nghĩ mà xem, nếu như con vì cậu ấy mà vứt bỏ cơ hội phát triển tốt hơn của mình thì cậu ấy sẽ cảm thấy áp lực biết mấy? Khi ở bên con lúc nào cũng mang theo tâm trạng như đang mắc nợ con cái gì đó, như vậy chẳng phải sẽ gượng gạo lắm sao?”

Lần này tôi thực sự tiu nghỉu, thấy những lời mẹ nói vô cùng chí lý, mặc dù trong lòng rất buồn nhưng cũng phải miễn cưỡng gật đầu.

Rõ ràng từ xưa đến nay, yêu xa luôn không được mọi người đánh giá cao. Khoảng cách xa xăm, chia cách lâu dài, môi trường sống khác nhau, những “đối thủ cạnh tranh” lúc nào cũng đối cặp mắt sẵn đón quanh người yêu của mình, tất cả những điều này đều là những thách thức cực lớn mà chúng ta cần phải đối diện. Chỉ cần hơi bất cẩn một chút là một mối tình tràn đầy hạnh phúc cũng đành bó tay chịu thua khoảng cách chẳng thể vượt qua, hoặc lặng lẽ rút lui không kèn không trống trong những lời xì xào của mọi người. Lúc này như một lẽ đương nhiên, chúng ta sẽ quy hết trách nhiệm cho khoảng cách. Thế nhưng, sự thực là sự xa xôi về khoảng cách và thời gian đã thử thách tình yêu. Cũng giống như cơn gió có thể thổi tắt những ngọn nến lẻ loi yếu ớt, nhưng cũng có thể khiến cho ngọn lửa cuồng nhiệt thêm phần nồng đượm. Ly biệt sẽ bào mòn những mối tình nhỏ bé hời hợt, nhưng lại có thể giúp cho những tình cảm lớn lao thêm phần tươi thắm.

Qua cuộc trò chuyện với mẹ, tôi đã hiểu được triết lý sâu sắc về tình yêu.

Thế là sau khi trò chuyện cùng cậu ấy, chúng tôi quyết định sẽ theo đuổi cơ hội phát triển tốt nhất của mình, không cần đắn đo về vấn đề yêu xa nữa. Sau khi quyết định như vậy, trong tim tôi vừa cảm thấy chua xót, vừa cảm thấy hạnh phúc, nhưng lại không hề sợ hãi. Bởi vì trong 4 năm sắp tới, trong những tháng ngày không có sự đồng hành của người kia bên cạnh, chúng tôi sẽ dốc toàn bộ sức lực để học tập, thu hoạch kinh nghiệm trên bước đường trưởng thành. Chúng tôi của ngày hôm đó tin tưởng một cách cố chấp và ngây thơ rằng mỗi lần gặp lại đều sẽ tươi đẹp, đáng quý như lần đầu gặp mặt, 4 năm sau, cậu ấy sẽ trở lại thành phố đã cất giữ bao ký ức năm xưa, vẫn mang theo tình yêu và mơ ước thủa nào để cùng nhau xây dựng tương lai thuộc về hai đứa. Cũng giống như lời văn tôi đã từng đọc được ở đâu đó: “Có được một tình yêu xa là điều hạnh phúc, bởi vì bạn đã có được một người có thể kiên trì cùng bạn, có được một trái tim nguyện hy sinh và áp ủ một giấc mơ giống bạn, có được một tình yêu cuồng nhiệt có thể thách thức mọi khoảng cách về không gian và thời gian.”

Giờ đây, tôi đã là một cô sinh viên đại học năm thứ hai, tình cảm năm nào cũng đã hóa thành một miền ký ức ảm áp. Nhớ lại bản thân ngày đó thật ngây thơ, khờ dại biết bao, lại càng cảm thấy câu chuyện với mẹ đã ảnh hưởng sâu đậm tới tôi đến mức nào, và cũng thực sự vui mừng với lựa chọn của mình khi đó. Điều đáng giá nhất trên thế gian này, xét cho cùng vẫn là tài năng và học thức của bản thân!

Tôi đã học được rất nhiều điều từ những lời khuyên của cha mẹ đối với chuyện tình cảm, thế nhưng có rất nhiều bậc phụ huynh lại kiên quyết phản đối chuyện yêu đương, vậy chúng ta phải làm thế nào để đa thông tư tưởng cho họ đây?

Đầu tiên chúng ta phải hiểu rõ: bất luận cha mẹ làm gì cũng đều muốn tốt cho chúng ta, nguyên nhân quan trọng nhất của việc cha mẹ ngăn cản chúng ta yêu đương cũng là vì lo lắng chuyện đó sẽ ảnh hưởng đến việc học tập của chúng ta, hoặc là lo rằng con gái sẽ phải chịu tổn thương, chịu thiệt thòi. Trong sự lo lắng này còn xen lẫn cả tâm lý sở hữu, chỉ muốn giữ con ở bên mình, không chịu nhường đứa con mà mình nhọc công nuôi nấng cho một “tên nít ranh” nào đó. Những điều này đều là biểu hiện của việc cha mẹ yêu thương chúng ta, họ chỉ muốn chúng ta có thể trưởng thành một cách mạnh khỏe và hạnh phúc, chúng ta nên thấu hiểu được tâm tư của họ. Vì vậy trong chuyện tình yêu, tuyệt đối không nên có ý “đôi đầu” với cha mẹ, nếu quả thực bạn đang có một tình yêu đẹp đẽ và nghiêm túc thì cũng nên biết giữ chừng mực, không được để xảy ra những chuyện khiến cha mẹ lo lắng, không hài lòng. Nếu làm được như vậy, ắt cha mẹ sẽ không đến nỗi kiên quyết phản đối, hoặc biết đâu cũng nhắm mắt cho qua thôi!

Còn khi phải đưa ra những sự lựa chọn quan trọng hoặc cảm thấy mâu thuẫn trong hiện tại, nên nhớ rằng ngoài người yêu ra, bên cạnh mình còn có hai vị “tiền bối” kinh nghiệm dày mình, luôn tình nguyện giúp đỡ chúng ta một cách vô tư, một lòng mong chúng ta được vui vẻ, hạnh phúc!

Hãy kể cho họ nghe về nỗi băn khoăn trong lòng, nghiêm túc lắng nghe lời khuyên của họ, chắc chắn sẽ có được sự gợi mở. Bạn không cần nghe theo cha mẹ một cách cứng nhắc, nhưng bạn có thể đưa ra quyết định sau khi đã cân nhắc kỹ càng, như vậy hiệu quả nhất định sẽ cao hơn so với việc một mình ngồi vò đầu bứt tai hoặc kể cho một người bạn đồng trang lứa, chưa có đủ kinh nghiệm sống giống mình.

Cha mẹ là những người thân cận nhất trong cuộc đời và cũng là người yêu thương chúng ta nhất, họ đã hy sinh tất cả chỉ để hy vọng chúng ta có thể vươn tới cuộc sống lý tưởng mà mình mong muốn. Trong cuộc sống, họ là những trợ thủ đắc lực; khi hoạch định tương lai, họ là những người thầy chỉ dẫn; còn khi đứng trước tình yêu đôi lứa, họ cũng có thể trở thành những cố vấn riêng gần gũi nhất, giúp chúng ta đưa ra những lựa chọn chuẩn xác.

Thất tình cũng có thể rất đẹp

Mỗi một lần thất tình, thực ra đều là những dấu kết viên mãn cho một cuộc tình. Nhớ về những ngày tháng cũ khi trong lòng đã thực sự nhẹ nhõm, những điều lắng đọng lại chỉ là những thước phim hạnh phúc và tươi đẹp, là những nụ cười rạng ngời của cả hai, điều đó thật đẹp để biết bao...

Khi năm học lớp 11 vừa mới bắt đầu, tôi bỗng thất tình. Anh chàng thư sinh trắng trẻo, khôi ngô nọ chỉ nhắn tin vồn bẹn ba chữ “chia tay nhé” để kết thúc tình yêu của hai đứa.

Mối tình này nói dài cũng không dài, nói ngắn cũng không ngắn, đủ để hai người từ xa lạ trở nên thân thuộc, từ rung động trở thành say đắm, rồi lại từ say đắm trở thành chán ngán. Có lẽ cái tính cách mềm yếu, ỷ lại của tôi không hợp với bản tính độc lập của cậu ấy, nên cuối cùng cậu ấy đã không thể thực hiện được cái lời hứa vừa ấu trĩ, vừa buồn cười “yêu nhau ít nhất là ba năm” kia, để rồi nói lời từ biệt.

Sau khi nhận được tin nhắn, tôi cảm điện thoại thần thờ trở về nhà, toàn thân như mất hết sức lực, ngồi bệt trên bãi cỏ rồi òa khóc nức nở. Lần đó, tôi thực sự cảm nhận được rằng “đau lòng” không chỉ là một dạng cảm xúc, mà quả thực trái tim tôi như bị từng nhát dao đâm thấu. Tôi ngồi bệt xuống đất, ôm lấy ngực, vò bứt từng đám cỏ đáng thương bên cạnh một cách vô thức để trút bỏ mọi nỗi niềm.

Không biết bao lâu rồi tôi mới khóc òa như một đứa trẻ, chẳng buồn để ý tới hình tượng như vậy. Tôi khóc tới mức giằng xé tâm can, khóc tới mức nước mắt nước mũi hòa vào làm một, khóc tới mức đầu óc mụ mẫm, nhìn không rõ cảnh vật xung quanh. Cô bạn thân vẫn lặng lẽ ở bên cạnh, thi thoảng lại xoa xoa đầu tôi, mang tới sự động viên ấm áp hơn bất cứ lời nói nào; cha thì hốt hải chạy xuống rồi ngồi cạnh tôi, ánh mắt cha vừa phần nộ, vừa thương xót, thực sự khiến cho tôi cảm động.

Tôi tưởng rằng mình sẽ khóc mãi như vậy cho tới ngày tàn của thế

giới. Thế nhưng khi nước mắt đã cạn, cổ họng khản đặc, thân xác rã rời, đột nhiên tôi lại hiểu ra rằng cứ như thế này cũng chẳng có nghĩa lý gì, thế là bèn lau khô nước mắt, gương mặt nắm lấy tay cô bạn thân rồi thất thểu về nhà.

Vào trong nhà, toàn thân vẫn nặng trĩu mỗi một, trái tim tôi như bị đào một cái hố sâu hoắm, đầu óc trống rỗng chẳng thể suy nghĩ được chuyện gì. Đột nhiên, trong đầu tôi chợt lóe lên dòng tin nhắn cuối cùng cậu ấy gửi trước câu “chia tay nhé”, khi hai đứa đang “chiến tranh lạnh”: “Cậu đi tìm ai đó có thể ở bên cạnh cậu được rồi đấy! Cậu không muốn học hành tử tế, nhưng tớ thì muốn học hành tử tế.” Trong phút chốc, tôi bưng bưng lửa hận: “Chia tay vì lý do này sao? Vậy thì được, tôi sẽ học hành tử tế cho xem, tôi sẽ cho cậu thấy tôi còn giỏi hơn cậu!” Mang theo nỗi phần uất tột độ, tôi bước thẳng vào phòng ngủ, thu dọn hết đồ đạc có liên quan đến cậu ta rồi nhét vào một chiếc thùng lớn, xong xuôi liền giao lại cho cha – người đang rất vui lòng “phụng mệnh”, nhờ cha cất ở xó xỉnh nào đó đừng để chúng làm nhiễu loạn cảm xúc của tôi nữa.

Sau khi quyết định cáo biệt quá khứ, bắt đầu lại từ đầu, tôi bỗng cảm thấy nhẹ nhõm hẳn. Mặc dù nghĩ đến những giây phút ngọt ngào, hạnh phúc trước kia, trong tim vẫn âm thầm rỉ máu, nhưng giờ tôi đã tìm thấy nguồn sức mạnh để đứng dậy một lần nữa, đó là chứng minh cho kẻ đã làm tôi tổn thương rằng: cậu ta đã đưa ra một quyết định sai lầm!

Khi đó vừa hay là học kỳ đầu tiên sau khi phân khối tự nhiên và xã hội, tôi và cậu ấy đều học ở khối xã hội. Sự khởi đầu mới này là một thời cơ rất tốt để tôi chứng tỏ bản thân. Không còn bị ràng buộc bởi kết quả học tập trước kia nữa, và cũng không có bất cứ ấn tượng cố định nào, tôi sẽ bắt đầu tăng tốc từ thời điểm này, để cho cậu ấy nhìn thấy sự trưởng thành, sự tiến bộ và sự huy hoàng của tôi!

Sau đợt thi giữa kỳ đầu tiên, nhà trường đã dán danh sách 30 học sinh thuộc top đầu lên bảng thông báo để biểu dương, tên của tôi nằm trong số đó. Thấy cảnh học sinh các lớp khác chen nhau trước bảng, nghĩ đến việc có thể cậu ấy cũng đọc được tên tôi ở trên đó, trong lòng vô cùng đắc ý. Rồi sau đó, bài tập làm văn môn Ngữ văn và tiếng Anh của tôi cũng thường xuyên được lấy làm tài liệu tham khảo cho toàn khối; bài kiểm tra các môn Địa lý, Lịch sử và Chính trị cũng lần lượt được biểu dương trước các lớp. Nghĩ đến vẻ mặt phức tạp của cậu ấy khi năm lần bảy lượt nghe thầy cô xưng tên tôi, rồi khen ngợi bài làm của tôi, trong lòng bỗng dấy lên một cảm giác vô cùng thỏa mãn. Với suy nghĩ hiếu thắng này, tôi đã dồn sức phấn đấu hết lần này tới lần khác để chứng tỏ bản thân, và nhờ đó thành tích cũng dần được nâng cao.

Sau này, tôi cũng dần nguôi ngoai. Mỗi lần nhớ lại việc nỗ lực chúng

minh giá trị bản thân cho kẻ đã làm tổn thương mình năm xưa, ít nhiều cũng thấy ngậm thơ ấu trĩ, bởi vì người đã rời bỏ bạn chưa chắc sẽ để ý xem sau này bạn sẽ ra sao, tất cả đều chẳng còn liên quan gì đến họ nữa; sự nỗ lực giá trị nhất là vì chính bản thân mình, chứ không phải là vì một người đã không còn can dự gì đến mình nữa. Nhưng dầu thế nào, sự “tra thù” trẻ con và đầy phần nộ trong những ngày tháng đó đã mang tới cho tôi động lực trong vài tháng liền, giúp cho tôi có được một khởi đầu tương đối ổn sau khi phân khối tự nhiên và xã hội, đặt nền móng vững chắc cho sự nghiệp học hành ngày một tấn tới sau này.

Giờ đây nghĩ lại, tôi thực sự vui mừng vì sau khi thất tình, tôi đã lựa chọn cách “báo thù” theo kiểu “nỗ lực phấn đấu, chứng tỏ bản thân để khiến cho cậu ta phải hối hận”, chứ không phải là những hành vi tiêu cực, vô trách nhiệm như “tự hành hạ bản thân, buông xuôi sa đà, bắt cậu ta phải chịu trách nhiệm”, giúp cho tôi sau khi vượt qua trải nghiệm đau đớn này lại có được một cuộc sống mới bừng sáng, có được sức mạnh để phấn đấu, giành được những thành tích đáng kể và trưởng thành hơn rất nhiều.

Lẽ dĩ nhiên, thất tình luôn mang tới một cảm giác tan nát, giằng xé tâm can. Khi người mà bạn yêu thương sâu đậm bỏ bạn mà đi, sự trống rỗng, nỗi tuyệt vọng và phần nộ bùng chốc vùi lấp những nguyện ước tươi đẹp đối với tình yêu, hạnh phúc và tương lai, khiến cho bạn có cảm giác như trời đất sụp đổ ngay trước mắt.

Nhưng thực ra, thất tình không hề đáng sợ đến vậy. Cũng giống như câu hát của Vương Tâm Lăng trong ca khúc *Người yêu đầu tiên*: “Đã từng tưởng rằng, tình yêu là toàn bộ nhịp đập nơi con tim. Mất đi tình yêu chúng ta sẽ dần dần tàn lụi. Trong giây phút khi em đánh mất anh, trái tim em bỗng chốc lụi tàn. The day you went away⁽¹⁾...” Chúng ta tưởng rằng mối tình này là tất cả ý nghĩa của cuộc sống, bởi vì chúng ta thực lòng yêu thương đến vậy, lỡ chẳng may tan vỡ thì chắc chắn sẽ để lại một vết thương không bao giờ lành. Nhưng sự thực là liều thuốc mang tên thời gian sẽ chữa lành mọi vết thương lòng, rồi sẽ đến một ngày, cho dù đã từng yêu thương sâu sắc đến mấy, phải chịu nỗi đau quặn thắt đến mấy, chúng ta đều sẽ tìm lại được sự bình yên, có thể mỉm cười đối diện với người đó – vị khách qua đường trong cuộc đời của chúng ta.

Khi đối diện với thất tình, đối diện với người đã rời bỏ chúng ta, điều duy nhất chúng ta có thể làm là giải tỏa nỗi lòng. Kỳ thực, những mối tình thời thơ trẻ tuy cuồng nhiệt nhưng rất không ổn định, bởi vì nhân sinh quan của con người luôn trong trạng thái biến đổi không ngừng, sự chuẩn bị tâm lý cùng những điều kiện bên ngoài (ví dụ như vật chất,

tiền bạc) vẫn chưa đủ để gánh vác trách nhiệm một cách thực sự, nên tình cảm sẽ khó có thể duy trì ổn định. Dần dà, yêu thương rồi chia tay sẽ trở thành một việc không thể bình thường hơn. Cảm giác đau lòng là khó tránh khỏi, nhưng hãy an ủi bản thân rằng: chia tay bởi vì không hợp. Cũng giống như tôi – một cô bé thích ý lại và cậu ấy – một anh chàng sống tự lập, trong sự kết hợp như vậy, nhu cầu của hai đứa đã nằm sai vị trí, người này cảm thấy bị gò bó, người kia lại cảm thấy chưa được nhận đủ sự quan tâm chăm sóc. Lâu dần sẽ chẳng thể dung hòa, chia tay thì ra lại là sự lựa chọn tốt nhất dành cho cả hai. Nghĩ đến những điều này, tôi chợt cảm thấy nhẹ nhõm vì sự ra đi của cậu ấy đã mang tới cho tôi cơ hội để “phục hồi công lực”, giúp cho tôi tìm lại được mục tiêu của cuộc đời trong thời gian ngắn nhất.

Mỗi một lần thất tình, thực ra đều là những dấu kết viên mãn cho một cuộc tình. Nhớ về những ngày tháng cũ khi trong lòng đã thực sự thanh thản, những điều lắng đọng lại chỉ là những thước phim hạnh phúc và tươi đẹp, là những nụ cười rạng ngời của cả hai, điều đó thật đẹp để biết bao; thất tình cũng có thể giúp chúng ta cảm nhận được những hơi ấm khác ngoài tình yêu, đó là sự an ủi thân tình từ bè bạn, sự động viên thương xót từ cha mẹ; thất tình còn là cơ hội để trưởng thành, giúp cho chúng ta hiểu được rằng tình yêu không phải là toàn bộ cuộc sống, đừng bao giờ nghĩ rằng hạnh phúc của bản thân là do người khác mang đến, điều đáng để nỗ lực hy sinh chính là tương lai đang nằm trong tay chúng ta.

Sau hai năm, giờ đây tôi và cậu ấy đều đã học đại học, đã có cho riêng mình một cuộc sống hoàn toàn mới. Kỳ nghỉ đông vừa rồi, cậu ấy hẹn tôi ra ngoài uống cà phê, sau khi cân nhắc tôi đã vui vẻ nhận lời, bởi vì tôi biết lúc này hai đứa đã hoàn toàn quên đi tình cảm trước kia, có thể thân nhiên đối diện với bản thân của quá khứ và cả hai của hiện tại. Khi một lần nữa nhìn thấy cậu ấy – người đã từng khiến cho tôi “yêu đến say đắm” và “đau đớn vạn phần” – ngồi xuống trước mặt, vẫn tuấn tú rạng ngời như xưa, nụ cười mỉm nơi khóe môi tôi đã không còn mang nét ngây ngô, ngỡ ngàng, mà ánh lên vẻ tự tin, ung dung và nhẹ nhàng.

Không còn là người yêu nhưng vẫn trở thành bạn bè sau khi đã trút bỏ quá khứ, khẽ bật cười khi kể về tôi – cô bé si tình của quá khứ, rồi lại dành cho nhau những lời chúc phúc từ tận đáy lòng. Thất tình như vậy chẳng phải đẹp lắm sao? Nhưng cũng nên tin rằng ngày mai của ngày mai, nhất định sẽ có một người yêu bạn như chính cuộc sống của họ vậy.

Chỉ cần đối đãi một cách thành thật, phá vỡ bức tường ngăn cản giao tiếp thì nhất định có thể “biến can qua thành ngọc lụa”. Dùng phương thức hòa bình để giải quyết tất cả các mâu thuẫn có thể tạo nên một bầu không khí gia đình ấm áp, hòa hợp, đồng thời vẫn có thể thực hiện được nguyện vọng của chính mình.

hác biệt thế hệ” vẫn luôn là một từ thông dụng, bà chị hơn tôi ba khóa từng chép miệng nói rằng: “Em à, bây giờ cứ ba năm là sẽ khác biệt thế hệ, vậy thì chúng mình cũng khác biệt thế hệ rồi đấy!” Chao ôi, mới ba năm đã coi là khác biệt thế hệ, vậy thì khác biệt thế hệ giữa cha mẹ và con cái thì chắc là gấp 10 lần mất!

Chẳng phải thế sao? Tuổi thanh xuân của chúng ta gặp phải tuổi mãn kinh của mẹ, có khác gì mặt trăng với mặt trời? Ngày nào cũng phải trải qua những “cuộc chiến sống còn”, chẳng ai chịu nhường ai. Đúng vậy, chúng ta muốn nhanh chóng trưởng thành, muốn nhanh chóng làm chủ cuộc đời của mình nên khi xử sự khó tránh khỏi việc bất cần, ngỗ nghịch; còn phụ huynh thì sao? Lúc nào cũng lo lắng rằng chúng ta sẽ đưa ra những lựa chọn sai lầm, nên lúc nào cũng muốn theo sát từng giờ từng phút, ra lệnh phải làm thế này làm thế nọ, quan tâm một cách thái quá. Hai thái cực sống dưới một mái nhà, sao có thể không nảy sinh mâu thuẫn?

Thực ra, sống cùng cha mẹ không phải chỉ có duy nhất một mô thức như vậy, muốn chung sống hòa hợp cùng với họ không hề khó, miễn là chúng ta nắm vững một số phương pháp để giao tiếp, trò chuyện.

Trước kia mẹ tôi từng viết một cuốn sách với cái tên rất thú vị: *Cuộc chiến tranh của tuổi 14 và tuổi 41*. Các bạn nghe tên cũng có thể đoán

được nội dung, nói về vô số những “cuộc chiến” lớn nhỏ, dở khóc dở cười do cô bé 14 tuổi là tôi và người cha 41 tuổi của mình gây ra. Lúc thì tôi muốn cùng bạn ra ngoài hát Karaoke, bỗng bị người cha thuộc “phái bảo thủ” của mình nghĩ trăm phương ngàn kế để ngăn cản; lúc thì tôi đang xem bộ phim mà mình yêu thích, bỗng bị cha tuôn một tràng giáo huấn “chẳng lo học hành, suốt ngày đâm đầu vào máy tính”; lúc thì tôi bịt tai không thèm nghe những lời khuyên của cha về chuyện bài vở... Những ngày tháng đó, không khí trong nhà quả là náo nhiệt vô cùng, ba ngày cãi nhau một trận lớn, hai ngày cãi nhau một trận nhỏ, tưởng như chẳng bao giờ có hồi kết. Giữa tôi và mẹ cũng không được “thái bình” cho lắm. Ví dụ như năm lớp 10 tôi muốn đi duỗi tóc, trước đó mẹ cũng đã đồng ý rồi, đột nhiên lại không cho đi nữa. Tôi tức sôi, vùng vằng chạy thẳng ra ngoài. Mẹ thì đứng trước cửa trừng mắt quát: “Mới tỵ tuổi ranh, duỗi duỗi cái gì?” Tôi cũng chẳng vừa, vênh mặt cãi: “Mẹ thì tiền mãn kinh rồi, cũng cần gì duỗi!” Cãi xong đi một mạch đến cửa hàng làm tóc mà chẳng thèm ngoảnh đầu lại.

Thế nhưng, dù những màn tranh cãi trong nhà tôi chưa bao giờ chấm dứt, nhưng vẫn không hề xuất hiện bất cứ “sự kiện cực đoan” nào, mỗi một lần nguy cơ chuẩn bị bùng phát là y như rằng lại được hóa giải ổn thỏa. So với bên ngoài, tình hình của một số bạn còn nghiêm trọng hơn nhiều, tôi có cậu bạn bỏ nhà ra đi mấy ngày liền do cự cãi với cha mẹ vì chuyện yêu đương, khiến cả nhà náo loạn một phen. Cuối cùng, cậu ấy cũng trở về sau khi nhận được cái gật đầu miễn cưỡng từ cha mẹ, có thể coi cậu ấy “đã thắng ván này”, nhưng nếu mỗi lần mâu thuẫn là lại xử sự như vậy, chẳng phải mối quan hệ gia đình sẽ ngày càng trở nên tiêu cực sao? Vậy chúng ta nên sống với cha mẹ như thế nào đây?

Là phận làm con, đầu tiên chúng ta nên dũng cảm bày tỏ suy nghĩ chân thực của mình. Cha mẹ kinh nghiệm phong phú là điều không phải bàn cãi, nhưng họ lại hơi kém một chút trong việc theo kịp với trào lưu của thời đại, thực sự không thể giúp chúng ta trong một số chuyện. Nhưng thường họ sẽ rất khó ý thức được những điều này. Vì vậy, nếu chúng ta mơ mộng rằng những bậc phụ huynh “cổ hủ” kia có thể hiểu được tâm tư của mình, e rằng chỉ công cốc mà thôi! Chẳng thà cứ thẳng thắn nói chuyện với họ. Nếu cứ giữ khư khư ở trong lòng, một mực muốn đối đầu với cha mẹ, tất nhiên họ chỉ có thể coi chúng ta là “đứa trẻ cứng đầu ưa nổi loạn”, e rằng có cãi vã hết lần này đến lần khác cũng chẳng ăn thua gì. Ngược lại, nếu như chịu thổ lộ để họ có thể lý giải được những suy nghĩ chân thực nhất của mình, dù chưa chắc mọi chuyện đã có thể giải quyết, nhưng cha mẹ cũng chẳng phải là những ông bà cụ cổ lỗ sĩ, chúng ta vẫn có thể tranh thủ một số lợi ích cho bản thân bằng biện pháp hòa bình, như vậy chẳng phải rất tốt hay sao?

Đương nhiên, dù giữ chủ kiến đến mấy chúng ta vẫn phải nghiêm túc cân nhắc ý kiến của cha mẹ. Nếu như thực sự có lý, vậy chúng ta cũng nên bình tĩnh suy xét lại lựa chọn của mình, nếu như những lời khuyên của cha mẹ không đem lại nhiều lợi ích, vậy thì vẫn nên cố gắng nói rõ và thương lượng với họ, không nên nhất nhất chỉ làm theo ý mình.

Nhưng điều đáng buồn là trong rất nhiều trường hợp, việc nói chuyện trực tiếp lại không được hiệu quả cho lắm. Bởi khi trạng thái bị kích động, chúng ta và cha mẹ rất dễ nói những lời làm tổn thương đối phương, từ đó nảy sinh mâu thuẫn. Nếu không thể “đàm phán hòa bình” với nhau, vậy phải làm thế nào? Cũng không nên từ bỏ việc đối thoại với cha mẹ nhé, chúng ta có thể chuyển sang một biện pháp ôn hòa hơn – viết thư.

Chiều này tôi đã dùng đi dùng lại mà không biết chán. Ngay từ khi tôi còn bé, trong nhà đã có một chiếc túi thư treo trên tường, trong đó đựng những bức thư qua lại mà các thành viên trong gia đình gửi cho nhau, cũng giống như hòm thư vậy. “Hòm thư” này tuy nhỏ, nhưng lại có tác dụng vô cùng lớn trong việc giao tiếp của cả nhà. Sau mỗi bận cãi vã, “chiến tranh lạnh” là điều khó tránh khỏi, thế nhưng không chịu nói chuyện với người kia cũng có nghĩa là chúng ta đã tự “cắt đứt đường dây liên lạc”, vấn đề sẽ mãi chẳng thể được giải quyết thực sự, ngược lại mâu thuẫn còn tích tụ nhiều hơn. Thế thì viết thư vậy! Tuyệt chiêu của tôi là dùng tình cảm để khiến cha mẹ dao động, dùng lý lẽ để cha mẹ hiểu, giải thích một cách cặn kẽ toàn bộ câu chuyện, những ảnh hưởng mà nó có thể gây ra, bày tỏ rằng mình đã suy xét thấu đáo trên mọi phương diện, sau đó lại kể lể i ôi rằng việc này quan trọng với tôi đến mức nào, rằng tôi hy vọng nhận được sự đồng ý của cha mẹ ra sao... Đây gọi là “chiến thuật vu hồi”, cần vận dụng khá khá chất xám: sau khi đọc xong lá thư cha mẹ có lập tức đồng ý hay không thì chưa biết, chí ít là “chiến tranh lạnh” sẽ kết thúc, cánh cửa “đàm phán” sẽ mở ra một lần nữa, hai bên có thể cân nhắc một cách bình tĩnh hơn, có lợi cho việc tiến hành một cuộc trò chuyện bình tĩnh và hiệu quả. Đợi đến khi cha mẹ không nổi cơn tam bành nữa, rồi cứ thế chậm chậm mà “mài”, tôi nghĩ chỉ cần không phải chuyện gì quá đáng thì cha mẹ đều có thể hiểu được thôi!

Trên thực tế, nguồn gốc của việc nảy sinh mâu thuẫn với cha mẹ không gì khác ngoài việc chúng ta cho rằng bản thân đã có khả năng để tự đưa ra quyết định, còn cha mẹ thì lại không tin tưởng chúng ta, muốn chúng ta làm theo ý của họ. Thực ra suy nghĩ của họ cũng không có gì quá đáng, chỉ là họ muốn dùng kinh nghiệm của mình để giúp chúng ta bớt chút đường vòng, đỡ phải chịu khổ. Thế nên, khi bàn bạc thì cần tiến hành theo phương thức mà cả hai đều có thể chấp nhận được. Thấy

chúng ta đưa ra quyết định sau khi đã suy nghĩ một cách chín chắn và thấu đáo, có lẽ cha mẹ sẽ cảm thấy yên lòng và dễ dàng giải thích lý do vì sao họ đã từ chối chúng ta. Còn việc lắng nghe những lời khuyên của cha mẹ rõ ràng sẽ có lợi cho việc hoàn thiện những lựa chọn của chúng ta.

Giao tiếp là tiền đề của sự hòa hợp, giúp cho mỗi trái tim trong gia đình trở nên gần gũi, thấu hiểu nhau hơn. Đều là những người thân yêu trong cùng một gia đình, làm gì có mối “thâm thù đại hận” nào mà không thể hóa giải kia chứ? Huống hồ nhiều khi những xung đột đều bắt nguồn từ việc hai bên hiểu lầm hoặc không đặt mình vào địa vị của nhau, chỉ cần thẳng thắn mở lòng thì không những có thể tạo nên một không khí gia đình ấm áp, mà còn có thể hiện thực hóa nguyện vọng của mình. Những mẹo nhỏ khi giao tiếp cùng cha mẹ, bây giờ bạn học vẫn chưa muộn đâu!

Sống cùng cha mẹ: giao tiếp là vàng, thấu hiểu là ngọc!

Thoát khỏi sự cần nhand – hãy dùng hành động để chứng minh sự trưởng thành

Những lời cần nhand liên tục không dứt đương nhiên sẽ khiến cho con người ta cảm thấy mệt, nhưng bất cứ lúc nào chúng ta cũng cần phải ghi nhớ rằng: vì quan tâm nên mới không yên tâm, vì không yên tâm nên mới cần nhand.

Trong quá trình chung sống cùng cha mẹ, điều khiến cho chúng ta khó chịu nhưng vẫn chẳng thể nào thoát được, có lẽ chính là đủ thể loại những lời cần nhand, lúc nào cũng văng vẳng bên tai: “Thằng ranh này đừng chơi game nữa, đọc sách không phải có ích hơn sao? Lúc nào cũng khiến cho mẹ phải lo!”, “Con nhóc này không được lên mạng nữa, mắt sắp hỏng đến nơi rồi, kính đắt lắm đấy biết không?”, “Trẻ con vắt mũi chưa sạch uồn uồn cái gì, hại tóc lắm biết không? Đến lúc đấy đừng có trách là mẹ không báo trước!”, “Đừng có đọc mấy thứ sách báo vớ vẩn đó nữa, hay ho gì đâu chứ? Bài tập đã làm xong chưa?”... Những lời cần nhand như thế dường như kéo dài bất tận, khiến chúng ta hoa mày chóng mặt. Nhưng khi đối diện với cha mẹ – những người lúc nào cũng nói năng hùng hổ, lúc nào cũng mang tâm thế “dùng ánh sáng văn minh để giáo hóa con cái”, quả thực chúng ta chẳng thể nào khiến họ thay đổi được.

Tránh cũng không được, né cũng không xong, chúng ta nên giải quyết những màn “tra tấn lỗ tai” này như thế nào đây? Bí quyết để thoát khỏi sự càu nhàu của tôi chính là dùng hành động để chứng minh sự trưởng thành của bản thân.

Kỳ thực, sự cần nhand thường bắt nguồn từ cảm giác không yên tâm, mà những điều cha mẹ không yên tâm nhất về chúng ta không nằm

ngoài hai phương diện: thứ nhất là liệu có thể chăm sóc được cho cuộc sống của mình hay không; thứ hai là liệu có thể quản lý được việc học hành của bản thân hay không. Nếu như chúng ta nỗ lực thực hiện cả hai phương diện này một cách tối đa, dùng hành động để chứng minh rằng: “Đây, cha mẹ nhìn xem, những điều cha mẹ không yên tâm con đều đã hiểu, và cũng làm được rồi.” Như vậy, cha mẹ tự khắc sẽ trút bỏ được tảng đá đè nặng trong lòng, và những lời căn nhắc cũng sẽ bớt đi rất nhiều.

Về phương diện tự chăm sóc cuộc sống của bản thân, tôi đã bắt tay vào tiến hành từ hai góc độ là sinh hoạt điều độ và sức khỏe bản thân, hay nói cách khác, tôi đã nỗ lực để khiến sinh hoạt của bản thân trở nên quy củ, tích cực và lành mạnh mà không hề có sự giúp đỡ của cha mẹ.

Điều này thể hiện qua rất nhiều tiểu tiết: tự giặt quần áo lót và tất của mình, quần áo cũng phải thay giặt kịp thời, duy trì tốt việc vệ sinh cá nhân, lên kế hoạch sinh hoạt điều độ, tạo ra một môi trường sống sạch sẽ cho bản thân, chịu khó dọn dẹp phòng, ngủ sớm dậy sớm, ba bữa một ngày đủ lượng đủ chất, sắp xếp thời gian tập luyện thể dục thể thao; dùng máy tính một cách tiết chế, hiểu được cách bảo vệ cột sống và đôi mắt của mình; trời lạnh phải mặc áo ấm, không được “thời trang quan trọng hơn thời tiết”... Đây là những điểm mà cha mẹ không an tâm và cũng hay căn nhắc với chúng ta nhất. Họ đâu có biết rằng trông qua thì có vẻ đơn giản, nhưng để làm hết từng đó việc mà vẫn kiên trì đều đặn là điều không hề dễ chút nào.

Còn tôi, để né tránh những lời căn nhắc của cha mẹ, tôi đã nỗ lực thực hiện tốt những việc trên một cách tối đa. Mặc dù không thể đạt đến mức hoàn hảo, ví dụ như nhiều khi trong phòng vẫn hơi bừa bộn vì quên chưa dọn, đôi lúc vì phải hoàn thành bài vở mà thức đến nửa đêm mới đi ngủ, thi thoảng vì ham chơi mà ảnh hưởng đến kết quả thi cử... Thế nhưng, sự nỗ lực và tiến bộ của tôi đã khiến cho cha mẹ thấy được sự trưởng thành của tôi, thấy được rằng tôi đã có thể tự lập, có thể tự lo liệu cho cuộc sống của mình. Cứ như vậy, cha mẹ sẽ cảm thấy vô cùng yên tâm, không còn hay căn nhắc, than vãn như trước nữa. Vì cha mẹ yên tâm, nên tôi cũng không còn phải nghe những lời căn nhắc “ngàn lần như một” nữa, và như vậy cuộc sống của cả hai chẳng phải sẽ nhẹ nhõm hơn rất nhiều hay sao?

Ngoài đời sống sinh hoạt, điều mà đáng sinh thành căn nhắc nhiều nhất có lẽ vẫn là việc học tập của chúng ta.

Học tập rõ ràng là cực hình. So với chơi điện tử, lên mạng, xem ti vi, tán gẫu cùng bạn bè, loăng quăng trên phố... thì sự thú vị của nó hoàn toàn kém xa. Chính vì vậy khi ngồi học, chúng ta thường phải cưỡng lại

những sự dẫu dờ từ bốn phương tám hướng, liệu chúng ta có thể kiềm chế trước những cám dỗ này để chú tâm vào học hay không là điều khiến cha mẹ băn khoăn nhất. Thực ra cũng không khó để thoát khỏi sự cần nần này, điều mấu chốt nằm ở việc liệu chúng ta có thể thực sự cân bằng giữa việc học tập và giải trí, hơn nữa còn có thể đạt được thành tích tốt để chứng minh với cha mẹ rằng chúng ta biết chịu trách nhiệm cho tương lai của chính mình hay không.

Tôi là một cô bé ham chơi, thích cùng đám bạn đi hát karaoke, lượn lò phở xá, shopping mua sắm... nên thường xuyên không thể chú tâm vào việc học. Nhưng cho dù như vậy, cha mẹ cũng chẳng mấy khi cần nần tôi về chuyện học hành, đó là vì cho dù có chơi tung bừng đến mấy, thành tích học tập của tôi cũng không bị ảnh hưởng quá nhiều, khiến cha mẹ vô cùng yên tâm. Đó là vì tôi có thể điều chỉnh tốt cân cân giữa học và chơi, lúc chơi thì chơi thoải mái nhiệt tình, còn lúc cần phải bắt tay vào học, tôi có thể lập tức tĩnh tâm chăm chỉ, không bị ảnh hưởng bởi những cám dỗ bên ngoài. Nhờ biết phân phối thời gian một cách hợp lý và kết quả học tập không đến nỗi tồi, cha mẹ đã tin tưởng rằng tôi không còn là con bé chỉ biết suốt ngày tung tăng chạy nhảy, mà giờ đã có thể tự kiểm soát bản thân một cách hiệu quả rồi.

Khi cha mẹ hiểu được rằng không nhất thiết phải suốt ngày nhắc đi nhắc lại tầm quan trọng của việc học tập, cường điệu hóa về những điều đại loại như “không nên ham chơi mà lơ là phần đầu” bởi vì tôi đã hiểu được ý nghĩa của sự nỗ lực, hiểu được rằng cần phải chịu trách nhiệm với tương lai của chính mình, tự khắc cha mẹ cũng sẽ yên tâm, sau đó để tôi tự mình xử lý việc học tập và vui chơi, tự mình sắp xếp thời gian một cách thích hợp. Cha mẹ vừa bớt lo lắng, còn chúng ta cũng bớt được phiền hà, đây chẳng phải là một mũi tên trúng hai đích sao?

Thực ra nếu suy xét một cách thấu đáo, sẽ thấy rằng những lời cần nần không ngót của cha mẹ cũng chính là một niềm hạnh phúc mà chúng ta không thể nhận được nhiều trong cuộc sống. Bởi đó chính là một biểu hiện (dù hơi phiền hà) của tình yêu thương mà cha mẹ dành cho chúng ta. “Đã nhớ phải uống nhiều nước chưa?”, “Thi cử bận rộn, mấy ngày nay con có ăn sáng không đấy, buổi tối có ngủ sớm hay không?”, “Trời lạnh rồi mặc thêm áo ấm chưa?”, “Con đã uống thuốc chưa?” Bao nhiêu năm sau, tất cả những điều này đều sẽ trở thành những ký ức cụ thể nhất về tình yêu thương của cha mẹ dành cho chúng ta.

Cha mẹ biết rõ rằng rồi sẽ có một ngày chúng ta trưởng thành, rời xa vòng tay cha mẹ như những chú chim rời tổ, bỏ lại sự chăm sóc và bảo vệ từng ly từng tý của họ. Vì không thể đi theo chúng ta suốt cuộc đời,

thế nên cha mẹ muốn dùng những lời căn nhắc, nhắc nhở không dứt này để nói cho chúng ta biết làm thế nào để chăm sóc tốt bản thân, làm thế nào để có được một cuộc sống khỏe mạnh và hạnh phúc.

Những lời căn nhắc bất tận đương nhiên sẽ khiến cho chúng ta cảm thấy mỏi mệt, nhưng hãy luôn ghi nhớ rằng: vì quan tâm nên mới không yên tâm, vì không yên tâm nên mới căn nhắc. Khi đối diện với những lời căn nhắc như vậy, chúng ta có thể dùng hành động để chứng minh rằng mình có đủ khả năng để chăm sóc tốt bản thân, giảm bớt gánh lo của cha mẹ, từ đó thoát khỏi những sự căn nhắc. Thế nhưng chính vì tình yêu của cha mẹ đối với chúng ta là không có giới hạn, và sự quan tâm cũng không có giới hạn, thế nên chẳng thể nào dập tắt được hoàn toàn những lời căn nhắc của họ. Lúc này chúng ta cần phải học cách trân trọng, bởi vì đằng sau mỗi lời căn nhắc chính là tình yêu sâu sắc mà cha mẹ dành cho con cái.

Nếu như chúng ta có thể sớm ý thức được rằng tình yêu cha mẹ dành cho chúng ta là độc nhất vô nhị, không thể thay thế, chỉ bằng hãy bắt đầu học cách trân trọng, yêu thương và hiếu thảo với họ nhiều hơn, như vậy chẳng phải rất tốt hay sao?

Cha mẹ là những người yêu thương chúng ta nhất trên thế gian, tôi tin rằng ai cũng sẽ hiểu đạo lý này. Về phần mình, tôi cũng luôn thấm nhuần đạo lý “Tình cha như núi ngất trời, nghĩa mẹ như biển đời đời mệnh mang”, khi viết văn, tôi cũng có thói quen hết lời ngợi ca cha mẹ để tranh thủ sự cảm động của cô giáo. Thế nhưng trong thực tế cuộc sống, tôi lại luôn coi tình yêu mà cha mẹ dành cho mình như một lẽ đương nhiên, thường xuyên tỏ ra búong bình, cứng đầu. Ví dụ như chẳng may gặp phải vấn đề gì đó trong học tập, dù vẫn có thể cười nói hi hã với chúng bạn, nhưng hễ về đến nhà là lại vô cớ trút giận lên cha mẹ, thậm chí còn mặt nặng mày nhẹ với họ.

Đó là bởi khi đứng trước cha mẹ, chúng ta có thể trút bỏ mặt nạ nguy trang của bản thân, có thể nhẹ nhõm trở về với cái tôi búong bình, ương ngạnh của mình, có gì uất ức sẽ nói ra ngay, muốn khóc thì khóc, muốn xỉ mặt thì xỉ mặt, có gì bức dọc cũng cứ thể trút hết ra. Những điều này vốn dĩ không có gì đáng trách, vì nếu ở nhà mà chúng ta vẫn phải đeo một chiếc mặt nạ để che đậy cảm xúc của mình, vậy thì chẳng phải rất mệt mỏi hay sao? Nhưng nếu có thể thấu hiểu hơn nữa tình yêu mà cha mẹ dành cho mình, chúng ta sẽ hiểu được những điều mà họ làm, hiểu được rằng đằng sau những điều tưởng như “vô lý đùng đùng” kia lại là cả một sự quan tâm chu đáo.

Kỳ nghỉ hè sau khi thi xong đại học, tôi bỗng cao hứng ghé thăm trang Weibo⁽¹⁾ của mẹ (dù trước giờ chưa từng vào), chẳng ngờ lại thu

hoạch được cả một rổ đầy ắp những sự cảm động. Tận mắt đọc những dòng tâm sự của mẹ trong quãng thời gian học lớp 12 của tôi, mới biết rằng trong những ngày tháng vô đầu bứt tóc vì áp lực học hành đó, dù bề ngoài cha mẹ chẳng có gì khác lạ, nhưng trong lòng lại vô cùng lo lắng cho tôi.

Khi bắt đầu đợt tổng ôn tập, tôi dành phần lớn thời gian mỗi ngày cho việc học, từ trường về đến nhà liền chui ngay vào phòng, ngoài việc vùi đầu vào học ra, tôi chỉ có một số cách giải trí đơn giản, đầu óc lúc nào cũng căng như dây đàn. Không biết từ bao giờ, sau khi ăn tối xong là cha mẹ sẽ lắc vòng trong nhà, hai người thi nhau ngúng nguẩy, trông có vẻ rất vui. Tôi cũng thi thoảng tham gia cái hoạt động vừa không tốn thời gian lại vô cùng thú vị này để giãn gân giãn cốt, thường xuyên cười đau cả bụng vì những động tác kỳ quái của cha mẹ. Mặc dù “thời gian lắc vòng” này chỉ kéo dài trong mười mấy phút ngắn ngủi hay thậm chí là vài phút, nhưng tôi có thể tạm thời trút bỏ gánh nặng bài vở, thoải mái cười đùa, tận hưởng sự nhẹ nhõm và vui vẻ.

Nếu không nhờ lần này đọc được những bài viết của mẹ, e rằng tôi sẽ chẳng thể biết được quãng “thời gian lắc vòng” tưởng chừng vô thưởng vô phạt này thực ra lại là một “nước cờ” do cha mẹ dày công nghĩ ra! Cha mẹ thấy tôi quyết tâm hùng hục, cả ngày giam mình trong phòng quên ăn quên ngủ nên vừa thương, vừa rất lo lắng. Thế nhưng cha mẹ cũng biết cái tính khí ương ngạnh của tôi, chưa làm xong việc gì là chắc chắn tôi sẽ không chịu ra ngoài. Thế là sau khi suy đi tính lại hồi lâu, cha mẹ mới nảy ra “phương pháp thư giãn lắc vòng” này. Cha mẹ cố tình đi mua loại vòng lắc mềm rất khó tập, ngày ngày giả vờ ngúng nguẩy rất vui vẻ, thi thoảng lại bật cười khanh khách để dụ tôi ra khỏi phòng, thử thách với “nội dung thi đấu” có độ khó cao này chính là để tôi có thể thư giãn, nghỉ ngơi đôi chút sau cả ngày dài học tập.

Lại đọc những dòng mẹ viết khi tôi đăng ký nguyện vọng thi đại học, mới biết được những nỗ lực của cha mẹ nhằm san sẻ gánh nặng cho tôi. Mặc dù mỗi lần bàn luận về việc đăng ký, cha mẹ đều dùng giọng điệu bình thường để nói đi nói lại với tôi về những ưu, khuyết điểm của từng trường, có vẻ nắm vững tất cả những chi tiết dù là nhỏ nhất của mỗi trường. Nhưng tôi đâu biết rằng khi mình đang yên tâm đọc sách trong phòng điều hòa, cha mẹ phải đội cái nắng oi bức của đầu hè để đến từng trường dò hỏi, tham gia biết bao nhiêu hội thảo tư vấn, thu thập biết bao tài liệu để xác định cho tôi phạm vi lựa chọn thích hợp? Nếu như không đọc được những bài viết này, e rằng tôi sẽ mãi chẳng hề hay biết tới những sự vất vả của cha mẹ.

Khi đọc xong nhật ký của mẹ, trong lòng tôi chợt dấy lên một niềm

âm áp khó tả. Bỗng nghĩ lại bao nhiêu năm qua, mặc dù có thể coi là một đứa con ngoan, chưa từng mang đến phiền phức gì cho cha mẹ, nhưng khi thâm thía những nỗi khổ tâm của cha mẹ, biết ơn sự quan tâm, yêu thương của cha mẹ, khi đó tôi mới thấy rằng mình vẫn làm chưa đủ. Tôi chỉ biết đòi hỏi mà chưa biết dùng những hành động thực tế để báo đáp công ơn của cha mẹ.

Đang đầu đầu nghĩ xem nên làm thế nào để bày tỏ lòng biết ơn của mình thì bỗng dừng, cơ hội đã tới – tôi chào đón “Ngày của mẹ” đầu tiên sau khi lên đại học! Lúc nào mẹ cũng luôn chân luôn tay bận việc nhà, nên tôi nghĩ một bữa tối thịnh soạn sẽ là món quà ý nghĩa nhất.

Hôm đó là chủ nhật, tranh thủ ban ngày mẹ bận việc phải đi ra ngoài, tôi có đầy đủ thời gian để triển khai kế hoạch. Vừa quá buổi trưa, tôi “tháp tùng” cha đến siêu thị để chọn lựa kỹ lưỡng mấy loại rau củ: cà tím, măng, hành tây, cà chua. Tiếp đến, tôi tính toán xem nên xử lý mấy loại nguyên liệu này thế nào, cuối cùng quyết định làm nộm măng, cà tím xào thịt và món cà chua xào trứng “huyền thoại”. Do thường ngày hề có thời gian là tôi lại vào bếp phụ giúp mẹ, khi thì thái rau, khi thì đảo thức ăn, nêm gia vị... thế nên cũng không đến nỗi hoàn toàn lạ lẫm với các công đoạn nấu nướng. Vừa về đến nhà, tôi đã hồ hởi bắt tay ngay vào việc: rửa rau, rửa đông thịt, thái rau, chuẩn bị hành tỏi... Lần đầu tiên làm “bếp trưởng” mới thấy ba cái chuyện lắt nhắt sao lại nhiều đến thế chứ? Tôi bỗng loạn cào cào, chẳng biết nên làm gì trước làm gì sau, khi thì thái được nửa quả cà chua lại chạy ra lột tỏi, nêm gia vị cho măng chưa xong lại chợt nhớ ra thịt vẫn ở trong lò vi sóng... Đơn độc “tác chiến” trong bếp mới hiểu được rằng, nấu nướng không chỉ là một kỹ thuật mà cũng là cả một môn nghệ thuật, làm thế nào để trong một khoảng thời gian ngắn có thể sắp xếp biết bao nhiêu việc quả là không hề dễ dàng.

May mà có sự trợ giúp của cha nên cuối cùng tôi đã làm xong, lần lượt bày từng đĩa lên bàn. Để hoàn thành nhiệm vụ, đương nhiên tôi đã phải đi rất nhiều đường vòng, ví dụ như phải hì hục để nêm vừa vị cho món nộm măng; vì không biết nêm các loại gia vị với lượng thế nào, nên đành phải vừa nêm vừa nếm thử; ngoài ra cũng gặp không ít sự cố, ví dụ như khi xào rau đỗ “ào” một cái rồi lăm xì dầu, khiến cho cả chảo bỗng chốc đen sẫm một màu, chẳng phân biệt được đâu là thịt, đâu là cà tím, đâu là hành tây nữa. Tôi hỡi quá chẳng dám cho gia vị vào nữa, nhưng may thay cuối cùng món này vẫn mặn vừa phải. Đúng vào lúc tôi bung món cuối cùng ra bàn thì mẹ về đến nhà. Người thấy mùi cơm thơm nức, nhìn thấy những đĩa thức ăn trên bàn, nụ cười ngạc nhiên nở trên môi mẹ. Mẹ vội bước chạy đến ôm lấy tôi và cha, sau đó bắt đầu thưởng thức

tiệc chiêu đãi cao cấp chỉ dành cho “Hoàng thái hậu trong nhà”, mẹ ngồi xuống chờ hai cha con sắp đĩa bát chuẩn bị ăn cơm, gương mặt ánh lên niềm hạnh phúc. Lần đầu tiên ném thử bữa cơm do tự tay cô con gái nấu, cha mẹ đều tán thưởng không ngớt, cũng không biết là ngon thực sự hay mẹ sợ rằng làm tôi phật ý thì sau này sẽ không được ăn cơm do tôi nấu nữa, thế là cứ thêm mắm dặm muối, khen nhiều tới mức khiến cho cô “bếp trưởng” gà mờ là tôi cũng phải ngượng ngùng. Bữa cơm đó, cả nhà ăn uống cười nói vô cùng vui vẻ, ai cũng cảm nhận được sự ấm áp mà không khí gia đình mang lại. Ngày lễ của mẹ đặc biệt này chắc chắn cũng sẽ trở thành một trong những thước phim khó quên nhất trong ký ức của gia đình chúng tôi.

Khi còn nhỏ, tôi chỉ biết hưởng thụ sự cưng chiều của cha mẹ dành cho mình, nhưng cùng với năm tháng, tôi dần hiểu được rằng cảm kích tấm ân tình của cha mẹ là việc mà mỗi người đều nên và cũng hoàn toàn xứng đáng để làm. Còn nhớ, sau khi ông bà ngoại lần lượt qua đời, mẹ đã khóc lóc vô cùng thảm thiết, tự trách bản thân rằng: “Trên thế giới này chẳng còn ai yêu thương mẹ như ông bà nữa rồi...” Tôi chỉ biết đứng bên, bồi rối an ủi mẹ: “Không sao, còn có con và bố mà!” Nhưng mẹ vẫn một mực lắc đầu, bảo rằng hai điều này hoàn toàn khác nhau. Ban đầu tôi không hiểu, tôi và bố đều rất yêu mẹ, khác ở chỗ nào cơ chứ? Nhưng giờ đây tôi đã ngộ ra, trên thế giới này thực sự không còn người thứ ba nào có thể yêu thương tôi giống như cha mẹ, có thể tiếp nhận mọi thứ thuộc về tôi một cách vô điều kiện, chỉ biết hy sinh tất cả mà không cần bất cứ sự báo đáp nào.

Con muốn báo hiếu, nhưng cha mẹ không thể đợi chờ. Có lẽ ở thời điểm hiện tại, câu nói này thật quá xa vời, nhưng nếu chúng ta có thể sớm ý thức được tình yêu mà cha mẹ dành cho mình là độc nhất vô nhị, chẳng thể thay thế, để bắt đầu học cách trân trọng, yêu thương và hiếu thuận với họ thì chẳng phải là rất tốt hay sao?

Một số thứ mất đi vẫn có thể tìm lại được, nhưng sớm muộn cũng có một ngày cha mẹ sẽ rời bỏ chúng ta mà đi, đến lúc đó muốn học cách trân trọng, học cách cảm ơn cũng không kịp nữa rồi. Có thể chúng ta không cần phải bày tỏ quá nhiều trong những ngày lễ trọng đại, mà chỉ cần thường ngày quan tâm, thấu hiểu cha mẹ hơn một chút, chịu khó gánh vác những trách nhiệm trong gia đình, tự chăm sóc tốt bản thân, không để cha mẹ lo lắng, muộn phiền và cảm nhận được tình yêu chứ không phải sự phiền phức trong những lời căn nhắc của cha mẹ, thiết nghĩ đây mới là lòng hiếu thảo trọn vẹn nhất.

Cáo biệt ỷ lại, hướng đến tự lập

Cáo biệt ỷ lại, hướng đến tự lập là con dốc mà chúng ta bắt buộc phải vượt qua trên con đường trưởng thành. Chỉ khi làm được điều này, chúng ta mới có thể tự hào nói với thế giới rằng: “Tôi đã lớn rồi!”

Tên bước đường trưởng thành, sớm muộn rồi cũng đến một ngày chúng ta phải tự bay lên bằng đôi cánh của mình. Nhưng rời khỏi vòng tay của cha mẹ, một mình bươn trải trong thế giới bên ngoài quả thực không phải là một việc dễ dàng. Điều đó đòi hỏi chúng ta phải dần dần bồi dưỡng tính tự lập, không được lúc nào cũng ỷ lại vào sự quan tâm, chăm sóc của cha mẹ nữa.

Tôi thực sự hiểu được ý nghĩa của từ “tự lập” là vào mùa hè năm lớp 8, khi tham gia trại hè du học nước Anh trong vòng một tháng. Trước khi lên máy bay, tôi tràn đầy tự tin rằng mình có thể giải quyết ổn thỏa tất cả những vấn đề mà mình sẽ gặp phải, vỗ ngực bảo rằng cha mẹ không cần phải lo.

Ai biết rằng khi vừa bước ra từ sân bay London đã xảy ra chuyện: trong lúc chờ lấy hành lý, được sự đồng ý của người dẫn đoàn, tôi tự tìm đến phòng vệ sinh theo bảng chỉ dẫn, rẽ qua rẽ lại một hồi cuối cùng cũng tìm được phòng vệ sinh. Nhưng khi tôi định “tìm về với tổ chức” thì bất ngờ lại bị chặn ở bên ngoài, họ nói rằng đã qua cửa rồi thì không được vào lại. Thế nhưng thầy giáo và bạn học của tôi vẫn đang ở bên ngoài! Làm thế nào bây giờ? Đành phải đi tìm nhân viên phụ trách ở đây thôi. Thật may mắn làm sao, người quản lý lại là người gốc Hoa, sau khi nghe lời giải thích của tôi, chú ấy bèn đi qua cửa kiểm tra giúp tôi tìm người, còn tôi đành đứng ở lối ra, đợi chờ trong lo lắng. Cũng may là không lâu sau, thầy giáo và bạn học của tôi cũng bắt đầu lục tục đi ra, tôi nhận hành lý mà trong lòng cảm thấy vô cùng áy náy.

Lần này vẫn chưa được coi là mạo hiểm, trải nghiệm đáng sợ nhất phải kể đến “sự kiện lạc đường lúc nửa đêm”. Hôm đó là sinh nhật tôi,

các bạn ở trường đã tổ chức một buổi party vô cùng vui vẻ, khi tôi và hai cô bạn bắt đầu trở về nhà trọ thì đã hơn 10 giờ đêm. Mặc dù đã là ngày thứ ba kể từ khi đặt chân đến đây, nhưng do chưa thuộc hết đường xá nên cuối cùng chúng tôi vẫn bị lạc, đứng bối rối ở một trạm dừng xe buýt hoàn toàn xa lạ. Đường xá ban đêm thanh vắng tĩnh mịch, trên đường chẳng có một ai, chỉ có ánh đèn phủ một dải sáng mờ vàng trên con đường ẩm ướt và những ngôi nhà cô kính hai bên đường. Ba đứa sợ chết khiếp, vội móc điện thoại ra gọi về nhà trọ, nhưng do chẳng có cách nào để phán đoán vị trí cụ thể nên họ cũng không thể đến đón chúng tôi, còn thầy giáo dẫn đoàn cũng đành bó tay hết cách. Tình thế nguy ngập, tôi đành gọi 911, nhưng họ cũng chẳng thể giúp đỡ... Khung cảnh vắng lặng mà chỉ có ba đứa con gái trối gà không chặt, chẳng may mà có kẻ xấu thì... Càng nghĩ càng sợ, thế là ba đứa bật khóc tu tu. Qua làn nước mắt giàn giụa, tôi bỗng trông thấy một chiếc xe cảnh sát đang dừng chờ đèn đỏ giữa đường, chúng tôi vội vàng vớ lấy “chiếc phao cứu sinh” này, hốt hải chạy ra chặn xe rồi áp a áp úng nói với bác cảnh sát rằng mình bị lạc đường, rồi đưa địa chỉ nhà trọ cho bác ấy. Bác cảnh sát gật gật đầu rồi bảo chúng tôi lên xe, sau đó bật cả còi hụ đưa thẳng chúng tôi về nhà.

Trong thời gian ở Anh, còn có không ít việc khiến cho tôi phải đau đầu khó xử, lúc thì phải ngồi tàu điện ngầm với lộ trình phức tạp để đến khu trung tâm thành phố mua đồ, lúc về xem chút nữa lại lên nhầm xe buýt; lúc thì hồ hởi đến “Con mắt London⁽¹⁾”, nhưng do không đủ tuổi nên chẳng được ngồi lên chiếc vòng xoay khổng lồ mà mình ao ước bấy lâu nay, năn nỉ cả hòng với nhân viên phụ trách nhưng vẫn chẳng được toại nguyện; lúc thì đánh rơi ví trên đường, thế là coi như bị cắt mất “lương thảo” của cả tháng... Rất nhiều nỗi phiền phức ngoài dự liệu cứ nối gót nhau đến, khiến tôi phải không ngừng động não để giải quyết.

Sau khi bình an vô sự trở về nước, tôi mới thở phào nhẹ nhõm. Bị quăng sang một nơi xa xôi lạ lẫm, chẳng có sự chăm sóc của cha mẹ, khi đó tôi mới thực sự hiểu ra một điều: cuộc sống tự lập thì ra không hề dễ dàng như trong tưởng tượng, chúng ta luôn phải đối diện với rất nhiều vấn đề xảy ra ngoài ý muốn. Cái câu “sự gian khổ của cuộc sống” mà cha mẹ vẫn thường nhắc đến, thì ra không chỉ để dọa chơi!

Mặc dù vất vả, nhưng khoảng thời gian ở nước Anh cũng mang đến cho tôi một cơ hội cực tốt để rèn luyện tính tự lập của mình, giúp cho tôi có thể mở mang đầu óc, tùy cơ ứng biến khi đối diện với vấn đề, dựa vào sức mạnh của bản thân để hóa giải nguy cơ chứ không phải chờ đợi người khác đến giải quyết. Những trải nghiệm này đã giúp tôi tăng cường năng lực sống tự lập của mình, và cũng giúp tôi củng cố thêm

niềm tin để có thể gánh vác trọng trách. Bạn thấy đấy, khi ở bên ngoài tôi hết đánh mất bình nước, đánh rơi tiền rồi lại đánh mất cả kính râm, có khi xem chút nữa là đánh mất cả chính mình rồi, nhưng chẳng phải cuối cùng vẫn trải qua hết mọi thử thách đó sao?

Cuộc sống an nhàn thực sự khiến cho chúng ta cảm thấy thỏa mãn, nhưng nếu quen trốn trong “tháp ngà” do cha mẹ dựng lên, sống những tháng ngày áo đưa tận tay, cơm đút tận miệng, vậy đến khi phải tự mình xông pha lăn lộn, chúng ta sao có thể nhanh chóng thích ứng với xã hội phức tạp ngoài kia đây?

Vì thế, chúng ta cần rèn giũa bản thân càng sớm càng tốt, tìm kiếm cơ hội để tôi luyện tinh thần tự lập. Không nhất thiết phải một mình đến những nơi đất khách quê người, học cách xử lý những việc quanh mình cũng là bước đầu tiên để hướng đến sự tự lập, ví dụ như tự giặt quần áo, tự dọn dẹp phòng ốc; ví dụ như tham gia vào những buổi bàn bạc trong nhà, thử công hiến một chút gì đó cho gia đình; ví dụ như thử một lần tham gia ứng cử lớp trưởng để bồi dưỡng khả năng lãnh đạo, xử lý tốt những mối quan hệ nhân tế; hay ví dụ như giữ gìn đồ đạc thật tốt, không tiêu tiền vô tội vạ hoặc để đồ đạc bừa bãi...

Chúng ta đều khao khát trưởng thành, nhưng trưởng thành đâu chỉ đơn giản và trực tiếp như việc có được một thân thể khỏe mạnh cường tráng, hay một khuôn mặt được trang điểm rạng ngời? Trưởng thành cần đến sự dũng cảm để đối mặt với những thử thách sau khi rời khỏi vòng tay của cha mẹ; trưởng thành cần đến khả năng để nỗ lực tạo ra không gian sinh tồn và phát triển của bản thân; trưởng thành cần đến sự gánh vác, cần phải chịu trách nhiệm đối với hành vi của mình với tư cách là một người lớn...

Cáo biệt ỷ lại, hướng đến tự lập là con dốc mà chúng ta bắt buộc phải vượt qua trên con đường trưởng thành. Chỉ khi làm được điều này, chúng ta mới có thể tự hào nói với thế giới rằng: “Tôi đã lớn rồi!”

Nếu như chỉ biết mơ hồ đánh giá xem năng lực của bản thân có thể đi được bao xa, chẳng thà hãy ngồi xuống, xác định mục tiêu rồi nỗ lực phấn đấu để thực hiện nó.

Trong một thời gian dài, tôi đã chắc như đinh đóng cột rằng mình là một “cô gái ngoan”, chỉ thích một cuộc sống an yên trầm lắng, không thích ồn ào cũng chẳng thích thử thách, là một người rất đỗi bình thường trong số những người bình thường của xã hội. Vì vậy, khi đối diện với rất nhiều cơ hội đòi hỏi mình phải xông lên phía trước, tôi thường bối rối do dự, nghĩ rằng: “Haiz, dù sao thì khả năng của mình cũng chỉ ‘lùn’ đến vậy. Ngoài thất bại ra, liệu còn kết quả nào khác cơ chứ?”

Nửa cuối học kỳ một năm lớp 12 cũng là lúc thời gian đăng ký tự chủ tuyển sinh bắt đầu, với sự tiến bộ ít ỏi và bảng thành tích khiêm tốn từ năm lớp 11, tôi may mắn đủ tiêu chuẩn thi viết trong đợt tự chủ tuyển sinh của trường Đại học Nhân dân và Đại học Bắc Kinh. Thế nhưng đúng như lời người xưa đã nói: “Kiêu ngạo sẽ kéo con người ta tụt lại phía sau”, và bất hạnh thay, tôi đã “dính chương!” Có lẽ vì điểm thi cuối kỳ tốt hơn dự đoán, lại cộng thêm việc bất ngờ đủ tiêu chuẩn thi viết vào Đại học Bắc Kinh nên tôi đã lâng lâng tự đắc, nghĩ rằng mình sắp “công thành danh toại” đến nơi, chỉ cần nửa bước nữa là sẽ đặt được chân vào ngôi trường nổi tiếng này rồi. Thế là trong kỳ nghỉ đông sau

đó, khi các bạn vui đầu vào ôn luyện, tôi lại thanh thoi an nhàn, ngủ quên trên chiến thắng. Khi đó tôi cứ đinh ninh rằng: có gì khó lắm đâu, chẳng cần phải vất vả chuẩn bị, mình vẫn sẽ đỗ thôi!

Tưởng là đỗ, ai dè lại trượt chổng vó – chỉ vì thiếu vòn vẹn 2 điểm mà tiêu chuẩn thi phỏng vấn vào trường Đại học Nhân dân và Đại học Bắc Kinh đã vượt khỏi tầm tay. Cú sốc này khiến cho tôi vô cùng sùng sốt, nhưng tiếc thì cũng đã muộn. Nhìn đám bạn xung quanh vui vẻ hỏi nhau xem được cộng thêm bao nhiêu điểm, kiểu như Tiểu Mộng nói: “Ôi trời, tớ chỉ được cộng thêm 15 điểm vào Đại học Thanh Hoa, có cũng như không...”, Tiểu Kinh lập tức an ủi: “Tớ chỉ được 10 điểm đây này, khá hơn gì đâu chứ...”, Tiểu Dương hả hê nói: “Ha, còn tớ được hẳn 30 điểm vào Đại học Nam Kinh đấy nhé!”... trong lòng tôi cảm thấy đắng chát, thực sự chỉ muốn khoác chiếc áo tàng hình để biến mất khỏi chúng bạn đang hoan hỉ trước mắt.

Thế nhưng buồn vẫn hoàn buồn, trốn tránh cũng đâu có giúp được gì, hiện thực dù phũ phàng nhưng chúng ta vẫn phải đối diện. Đây chính là quả báo do sự biếng nhác, đặc chí do tôi gây ra mà thôi, chẳng thể nào trách người khác được! Thất bại lần này giống như một hồi chiêm chối tai, bỗng chốc đập vỡ giấc mơ đẹp đẽ của tôi, khiến cho tôi hiểu được rằng mọi giấc mơ đều chẳng có ý nghĩa gì, nếu cứ mãi tính toán xem liệu có phải bản thân chỉ thiếu một chút xíu nữa là vượt qua được hay không, chẳng thà hãy xắn tay nỗ lực phấn đấu ngay từ bây giờ. Trong trận chiến mà mọi đối thủ chỉ nói chuyện với nhau bằng thực lực này, ai lười biếng kẻ đó sẽ nắm chắc phần thua; còn ai nỗ lực kiên trì mới có thể giành chiến thắng.

Phải biết hỏ then để đứng dậy mạnh mẽ. Tôi lau khô nước mắt, âm thầm hạ quyết tâm bước vào một giai đoạn học tập mới: điểm tự chủ tuyên sinh đã đánh mất, vậy thì tôi sẽ vượt qua bằng chính điểm thi của mình!

Và thế là tâm trạng của tôi như được lột xác hoàn toàn, quyết tâm hừng hực, khí thế bừng bừng. Ngồi trên lớp, tôi không còn đầu óc trên mây nữa; khi làm bài tập, tôi cũng sửa được cái tật lúc nào cũng làm bài qua loa; trước kia vừa đến giờ nghỉ giải lao, tôi và đám bạn liền túm năm tùm bảy, buôn dưa lê những chuyện vô thưởng vô phạt, bây giờ cũng không nói chuyện nữa. Tôi dồn cả tâm hồn lẫn thể xác cho việc học tập, cảm thấy trong người lúc nào cũng có một nguồn sức lực vô tận. Thế là trong lúc một số bạn được cộng điểm tưởng rằng mình đã lọt được vào “vòng an toàn”, để rồi trở nên an nhàn phó mặc, không còn nỗ lực như trước nữa, tôi lại đạp chân ga, dốc sức ôn luyện. Cuối cùng trong học kỳ cuối năm lớp 12, tôi đã vượt lên top đầu.

Con sóng này vừa lặng, con sóng khác lại ập đến, trước khi đăng ký nguyện vọng, một lần nữa tôi lại đứng trước ngã ba đường: nên thi vào Đại học Nhân dân cho chắc ăn, hay là liều một phen thi vào Đại học Bắc Kinh?

Từ nhỏ đến giờ, Đại học Bắc Kinh luôn là ngôi trường trong mơ của tôi. Lịch sử lâu đời, không khí học tập say mê cùng với khuôn viên tĩnh lặng, thanh bình của nó, tôi đã dõi ánh mắt “thèm khát” biết bao lâu nay. Thế nhưng, hiện thực phũ phàng là thành tích của tôi vẫn chưa đủ xuất sắc đến mức có thể bước vào cổng trường Đại học Bắc Kinh một cách ung dung, vì vậy nếu đăng ký thì sẽ có xác suất thi trượt nhất định. Còn Đại học Nhân dân cũng là một trường đại học danh tiếng, nhưng điều đó lại không có ý nghĩa với tôi cho lắm.

Cha đã dùng hàng loạt dữ liệu và con số để thuyết phục tôi thi vào Đại học Bắc Kinh, đương nhiên tôi có thể hiểu được sự kỳ vọng rất lớn của ông, nhưng sự kỳ vọng này cũng khiến cho tôi phải chịu một áp lực khủng khiếp, bởi rủi ro vẫn sò sò ở đó mà! Nên tôi cứ quanh quẩn do dự mãi.

Bước ngoặt khiến tôi hạ quyết tâm là một bài trắc nghiệm tâm lý nhỏ của mẹ: mẹ bảo tôi hãy lựa chọn trong đầu hai hình ảnh liên quan đến Đại học Nhân dân và Đại học Bắc Kinh, sau đó lần lượt kéo lại gần và phóng to ra. Nghe lời mẹ, tôi bèn nhắm mắt tưởng tượng, trong đầu bỗng hiện ra khu vườn của Đại học Bắc Kinh, bên dưới hàng liễu là sóng nước lăn tăn của mặt hồ đang phản chiếu ánh nắng của ngày đầu thu, thì vị lặng mạn như một thiếu nữ dịu hiền e ấp... quang cảnh như đang hiện hiện ngay trước mắt; còn với Đại học Nhân dân, tôi chỉ tưởng tượng ra một quang cảnh sôi động nhưng mơ hồ. Khoảnh khắc đó đã khiến tôi bừng tỉnh: là Đại học Bắc Kinh! Ngôi trường này đã trú ngụ trong tim tôi quá lâu rồi, nó chính là ngọn nguồn mơ ước, giúp cho tôi vẫn kiên trì nỗ lực bấy lâu nay! Không còn tiếp tục do dự nữa, tôi lập tức điền tên Đại học Bắc Kinh vào tờ biểu đăng ký nguyện vọng. Dẫu biết lựa chọn này mang theo khá nhiều rủi ro, nhưng tôi đã hạ quyết tâm sẽ nỗ lực đến cùng.

Sau khi đăng ký nguyện vọng, quả thực tôi đã chiến đấu đến cùng, không ngơi nghỉ dù chỉ một ngày, không có giây phút nào là không tranh thủ. Mỗi chủ nhật, khi các bạn khác tận dụng quãng thời gian nghỉ ngơi hiếm hoi để ngủ nướng, tôi vẫn dậy sớm chạy bộ đến thư viện của Đại học Bắc Kinh, vùi đầu lên kế hoạch ôn tập trong ngày. Khi mệt mỏi, trong tôi lúc nào cũng có một niềm tin rằng: lần này mình sẽ “quyết chiến” một phen, lần này tuyệt đối không được để bản thân phải hối hận!

Nỗ lực chiến đấu trong giai đoạn cuối của năm lớp 12 thực sự đã phát huy một vai trò hết sức quan trọng với mục tiêu thi đỗ đại học của tôi. Nếu như không gắng sức, có lẽ tôi đã hài lòng dừng ở vị trí thứ mười mấy; hoặc có lẽ những tháng ngày cuối của đời học sinh, tôi vẫn sống một cách vô tư vui vẻ, nhưng cuối cùng chỉ có thể bước vào một trường đại học làng nhàng nào đó.

Giờ đây nhìn lại những ngày tháng đầy nỗ lực đó, ngay cả tôi cũng khâm phục chính mình, sao lại có thể quyết tâm đến vậy nhỉ? Khi đó đề động viên cả lớp, thầy giáo suốt ngày dạy chúng tôi về “kiên trì + hăng hái”. Thực ra tôi nghĩ cả bốn chữ này cộng lại, chẳng qua cũng chính là chữ “liều” mà thôi.

Vì thế, nếu như chỉ biết mơ hồ đánh giá xem năng lực của bản thân có thể đi được bao xa, chẳng thà hãy ngồi xuống, xác định mục tiêu rồi nỗ lực phấn đấu để thực hiện nó. Einstein từng nói: “Khi bạn sống vì những việc xảy ra ngoài bản thân mình, đó là khi bạn đã tìm được chân lý.” Ông đã dẫn ra ý nghĩa của từ “theo đuổi”, mà bản thân quá trình theo đuổi cũng chính là quá trình phấn đấu hết mình.

Đừng tiếc nuối những giọt mồ hôi, nước mắt của bạn. Khi còn trẻ, hãy xông pha phấn đấu hết mình! Phấn đấu rồi thì sẽ không phải hối hận; phấn đấu rồi thì mới làm chủ được cuộc đời của chính mình!

Tìm thấy dải ruy băng xanh của chính mình

Nếu như tốn công tốn sức, mất thời gian để đi sắm áo quần đẹp đẽ, cắt những kiểu tóc thời thượng, chẳng thà tĩnh tâm ngồi xuống đọc một cuốn sách, dong đầy thế giới nội tâm của mình, bồi dưỡng sự tự tin để tạo ra một phong thái nho nhã thực sự ngay từ cử chỉ, ánh nhìn của bản thân.

Tôi từng đọc một câu chuyện hết sức cảm động có tên là *Ruy băng xanh*:

Có một cô gái nọ luôn cảm thấy bản thân mình thật tầm thường, lúc nào cũng chìm ngấm giữa đám đông, chẳng ai đoái hoài đến, vì vậy cô rất tự ti và buồn chán. Một ngày nọ, cô bé mua được một dải ruy băng xanh, hy vọng rằng món đồ trang sức nhỏ này có thể giúp mình thu hút được ánh nhìn của người khác.

Sau khi đeo chiếc ruy băng lên, cô bé cảm thấy mình như biến thành một con người khác, cực kỳ lộng lẫy, xinh đẹp. Cô bắt đầu ngẩng cao đầu, mỉm cười tự tin, điều đó đã giúp cho cô lọt vào mắt xanh của anh chàng mà cô thầm thương trộm nhớ đã lâu. Nhưng lúc đó cô mới kinh ngạc phát hiện ra rằng, thực ra chiếc ruy băng đã rơi từ trong cửa hàng, và cô vẫn chưa hề đeo nó lên.

Thật là một câu chuyện đầy ý nghĩa phải không nào? Chiếc “ruy băng xanh” đẹp nhất chẳng phải chính là nụ cười tự tin của chúng ta sao?

Học kỳ một năm lớp 12, tôi may mắn lọt vào danh sách giới thiệu của thầy hiệu trưởng gửi tới Đại học Hồng Kông, chuẩn bị tham gia kỳ thi phỏng vấn hoàn toàn bằng tiếng Anh. Kỳ thi đại học vốn rất khốc liệt, nên nhận được sự giới thiệu của thầy hẳn là một cơ hội hiếm có, nhưng vừa nghe thầy phải thi phỏng vấn, đã thế còn hoàn toàn là tiếng Anh,

ngay cả ban giám khảo cũng là những người ngoại quốc tóc vàng mắt xanh, tôi bỗng cảm thấy khả năng của bản thân là cực kỳ có hạn! Hơn nữa trong kỳ thi còn có màn “thảo luận bàn tròn” đòi hỏi phải các thí sinh phải cạnh tranh trực tiếp, mà đối với một đứa thường ngày luôn khiêm tốn e dè, trước nay chưa từng biết tranh luận với ai như tôi, đây quả thực là hai vấn đề hóc búa. Ban đầu, tôi liên tục nghi ngại trình độ khẩu ngữ tiếng Anh của mình, đến lúc đó lỡ may căng thẳng, chẳng dám hé răng nửa lời thì làm sao đây? Thế thì chẳng phải là đã bị loại “thăng cẳng rồi sao?” Càng nghĩ càng thấy lo lắng, sự yếu đuối trong lòng bỗng chốc chiếm thế thượng phong, nhao nhao dụ tôi đánh bài chuồn.

Thế nhưng, lý trí của tôi cũng không đến nỗi nào, tôi thầm nghĩ: “Haiz... dù sao thì vẫn bắt buộc phải phỏng vấn mà, chẳng thể bỏ cuộc ngay được.” Bình tĩnh lại mới thấy trình độ tiếng Anh của mình cũng đâu có kém so với các bạn khác! Khi phỏng vấn, tôi chỉ cần dám nghĩ, dám nói thì liệu có khó khăn đến vậy không? Thế là tôi tự nhủ: “Mình siêu mà! Cứ liều một chút được!” Điều này đã mang tới ám thị tâm lý tích cực cho tôi, giúp tôi dần lấy lại sự tự tin và cũng cảm thấy yên tâm hơn rất nhiều.

Đến ngày thi phỏng vấn, các bạn thí sinh ai cũng có thành tích học tập rất tốt, vừa nhìn là đã biết đáng gờm rồi! Tôi lại thấy hơi run một chút. Thế nhưng đến nước này thì sợ cũng chẳng có tác dụng gì, vậy tại sao không đặt cược vào bản thân, liều mạng một phen? Dù sao cũng chẳng thể chết được!

Thế là tôi điều chỉnh lại tâm trạng, mỉm cười tự tin bước vào phòng thi. Chẳng ngờ biểu hiện của tôi trong kỳ thi phỏng vấn này lại tốt đến kinh ngạc. Tôi và các bạn đều tự tin đưa ra quan điểm của mình, không hề rụt rè hay ấp úng. Trong phần thi viết sau đó, tôi cũng tự nhủ: “Tin tưởng chính mình, tin tưởng chính mình!”, dốc hết sức hoàn thành bài thi rồi lên nộp.

Một thời gian sau kết quả đã có: tôi được cộng 20 điểm vào Đại học Hồng Kông! Rõ ràng đây là một thành tích vượt quá sự kỳ vọng của tôi, điều đó cũng có nghĩa là tôi đã có thêm nhiều cơ hội hơn so với các bạn khác để bước vào trường đại học nổi tiếng thế giới – Đại học Hồng Kông! Kết quả mỹ mãn này có được là nhờ tôi đã dũng cảm thể hiện trình độ của mình, và cũng khiến cho tôi càng thêm vững tin rằng chỉ cần đối diện với cuộc sống bằng tâm thế tràn đầy tự tin, chúng ta mới có thể nắm bắt được những cơ hội vụt qua trong khoảnh khắc để hướng đến thành công.

Thực ra, thi phỏng vấn cũng giống như việc tự tiếp thị bản thân vậy: đối mặt với bao nhiêu đối thủ cạnh tranh như vậy, họ dựa vào điều gì để

chọn bạn đây? Phẩm chất đặc biệt mà bạn có là gì? Trong bối cảnh xã hội cạnh tranh khốc liệt như hiện nay, nếu ngay cả bản thân chúng ta cũng không tin tưởng rằng mình có thể chiến thắng, cứ mãi chần chừ do dự, vậy thì ai có thể tin tưởng chúng ta, để chúng ta đảm đương trọng trách đây? Bây giờ sự cạnh tranh trong học tập là như vậy, còn sau này bước chân vào xã hội, sự cạnh tranh trong công việc còn lớn hơn nhiều. Điều đó càng đòi hỏi chúng ta phải tự tin, dũng cảm thể hiện hết thế mạnh của bản thân. Đương nhiên, tự tin không có nghĩa là “tự phụ”, lòng tự tin phải được xây dựng trên nền tảng của tài năng và sự chăm chỉ thực sự, chứ không phải là khoác lác một tác lên trời, ba hoa về tài cán của mình. Nói cách khác, muốn có được một sự tự tin lâu bền thì chúng ta buộc phải có được một năng lực “cứng” thực sự, đã được rèn giũa suốt một thời gian dài và kinh qua muôn vàn thử thách.

Những kẻ không có học vấn, suốt ngày chỉ biết áo quần đẹp đẽ, chơi sang hàng hiệu cũng có thể nở những nụ cười gần giống với “tự tin”, nhưng kiểu tự tin đó chỉ bắt nguồn từ việc họ đã thỏa mãn được tâm lý sĩ diện của bản thân, kiểu tự tin này vừa không lâu dài, cũng chẳng hề có thực; còn những bậc giáo sư, học giả trong bụng chứa cả “một bồ thi thư” tuy thường bước đi từ tốn, nụ cười khiêm nhường nhưng lại luôn toát ra một khí chất điềm đạm và tự tin, không cần quá nhiều sự tôn nền của phục sức nhưng vẫn khiến cho người khác phải tôn trọng, vị nể.

Sự tự tin thực sự không cần phải “thể hiện” ra bên ngoài, mà đó là một phẩm chất ưu việt chẳng thể ngụy tạo, duy chỉ những người có sự trau dồi nội tâm mới có thể đạt đến “cảnh giới” đó. Vì vậy, nếu như phải tốn công nhọc sức để mua sắm áo quần đẹp đẽ hay cắt những kiểu tóc thời thượng, chẳng thà tĩnh tâm ngồi xuống đọc một cuốn sách, đong đầy thế giới nội tâm của mình, bồi dưỡng sự tự tin để tạo ra một phong thái nho nhã ngay từ cử chỉ, ánh nhìn của bản thân. Đến lúc đó bạn sẽ hiểu ra rằng, kỳ thực không cần đến sự tô điểm của những vật ngoài thân, vẻ đẹp của tâm hồn sẽ đem đến cho bạn nụ cười lay động lòng người, khiến cho bạn mang một vẻ đẹp ngời sáng, tĩnh tại giữa đám đông náo nhiệt.

Hãy tự tin rằng: “Mình vốn đã rất đẹp!” Tin tưởng bản thân, tin tưởng rằng: “You are the best of the best!”

Nếu đã từng trải nghiệm cảm giác tự hào, thỏa mãn khi được dùng sự nỗ lực của bản thân để đem tới sự vui vẻ cho người khác, bạn sẽ hiểu được rằng so với đòi hỏi, cho đi còn hạnh phúc hơn nhiều!

Liên hệ quan” của triết học Marx có nói rằng: thế giới này được liên hệ bởi những điều bình thường. Mỗi người trong số chúng ta đều có những mối quan hệ chằng chịt, đan xen với vô số những người xung quanh. Sự vui vẻ của mỗi người không chỉ được quyết định bởi việc thực hiện những giá trị tự thân, mà cũng bắt nguồn từ việc cho đi và giúp đỡ người khác. Hay nói cách khác, “Mọi người đều vui mới là cái vui thực sự”, “Tặng người hoa hồng, trên tay sẽ còn lưu hương” không chỉ là những câu nói giáo điều trong sách giáo dục công dân, những lần tham gia công việc thiện nguyện đã giúp tôi hiểu được một điều: thì ra nụ cười rạng rỡ của người khác có thể mang đến cho tôi nhiều hạnh phúc đến vậy.

Đó là hồi lớp 10, trong một lần ngang qua thư viện, tôi bỗng nhìn thấy trên cổng có dán tấm áp-phích cỡ lớn của “Câu lạc bộ Liên Tâm”, kêu gọi mọi người đến làm tình nguyện tại viện dưỡng lão. Vẻ mặt sầu khổ như đã từng ném đủ mọi phong ba cuộc đời của cụ già trên tấm áp-phích đã khiến cho tôi vô cùng xúc động. Trong tim dâng trào một cảm xúc khó tả, tôi liền đi đăng ký và cùng các bạn đến viện dưỡng lão vào thứ bảy.

Trước kia thông qua tạp chí báo đài, ít nhiều tôi cũng được biết về tình hình của các viện dưỡng lão hiện nay. Trong đầu hình dung ra nơi đó có những khu vườn sạch sẽ thoáng đãng, những căn phòng rộng rãi sáng sủa, những nhân viên phục vụ nhân hậu nhiệt tình và những ông bà cụ đang an hưởng tuổi già. Thế nhưng lần đầu tiên bước vào viện dưỡng lão, tôi bất giác nhú mày nhìn quanh cái nơi mà dù có thế nào tôi cũng

chẳng muốn ở lại lâu này – bầu không khí ẩm ướt nồng nặc một mùi khai ngái, những nhân viên mặc đồ trắng mặt không chút cảm xúc, ánh đèn trong phòng lớn tỏa ra thứ ánh sáng nhờ nhờ trắng đục, những cụ ông cụ bà người thì ngồi, người thì chống gậy lặng lẽ đi lại. Không khí như đặc quánh cả lại, và tôi cũng chẳng nghe thấy bất cứ tiếng cười nói vui vẻ nào.

Đám trẻ con lít nhít chúng tôi chẳng ai có kinh nghiệm đi làm tình nguyện, nên bỗng cảm thấy đứng ở đây thật thừa thãi, chỉ biết tùm tùm đứng nghệt ra ở đó, không biết làm gì. Một lúc sau, anh dẫn đoàn gọi chúng tôi tập trung lại, biểu diễn những tiết mục nhỏ đã chuẩn bị từ trước cho các ông bà xem. Hát xong vài bài, trên mặt của các ông bà dần nở một nụ cười, có bà còn khe khẽ hát theo chúng tôi. Thấy bầu không khí đã bớt phần trầm lắng, chúng tôi mới thở phào nhẹ nhõm.

Tiếp theo, chúng tôi chia nhóm ra để trò chuyện với các cụ. Tôi và một bạn nữa đến ngồi cạnh một cụ bà trông vẫn rất minh mẫn, hỏi han tình hình gia đình, trò chuyện rất vui vẻ. Sau đó cao hứng, ba bà cháu còn cùng nhau hát, cùng nhau múa mà chẳng cần “giữ hình tượng”. Mặc dù hát hò nhảy múa không phải là sở trường của tôi, nhưng tôi cũng chẳng bận tâm nhiều đến vậy. Thấy các cụ vỗ tay lác lác theo, khuôn mặt nở nụ cười tươi như hoa, những nếp nhăn cũng giãn ra thư thái, nhẹ nhàng, trong tim tôi bỗng cảm thấy ấm áp lạ thường. Trước kia mỗi lần gặp những người cao tuổi, tôi thường không biết tiếp xúc với họ thế nào, nhưng lần này tôi đã phát hiện ra trò chuyện với người già thật đơn giản, chỉ cần nhẫn nại nghe họ kể chuyện, sau đó hưởng ứng một cách nhiệt tình, thế là các cụ sẽ cảm thấy vô cùng vui vẻ. Đem đến niềm vui cho người khác, bản thân chúng ta cũng sẽ cảm thấy rất tự hào và hạnh phúc đấy! Cảm giác này thật kỳ diệu, chúng ta không thể tìm thấy ở bất cứ hoạt động giải trí nào.

Trò chuyện một hồi, tôi bắt đầu muốn đi khắp nơi trong viện dưỡng lão, xem xem có thể giúp đỡ được gì không. Khi đi xuống dưới tầng, tôi nghe thấy giọng nói quen thuộc của các bạn phát ra từ một căn phòng. Vừa bước vào, tôi bỗng giật mình, cổ họng như bị nghẹn lại: một cụ bà tóc trắng phau, có vẻ đã rất lớn tuổi đang ngồi trên một cái xô nhôm cũ kỹ, ánh mắt ngây dại nhìn về phía cửa như đang chờ đợi ai đó. Bạn tôi ngồi cạnh trò chuyện cùng bà cụ, nhưng bà cụ chẳng chút phản ứng, cứ dôi dôi mắt nhìn về phía tôi. Tôi bỗng cảm thấy vô cùng bất mãn, thậm chí oán trách đôi vợ chồng trẻ nào lại để cho người mẹ già của mình trải qua những năm tháng cuối đời cô độc ở cái nơi tăm tối thế này? Tôi nhẹ nhàng đến ngồi bên cạnh giường, cùng các bạn trò chuyện, gần gũi với bà, hy vọng có thể xoa đi nét bi thương trong ánh mắt bà.

Thời gian trôi qua thật nhanh, đã đến lúc chúng tôi phải đi. Đúng vào lúc tôi đứng dậy, bà cụ nãy giờ vẫn ngồi im không động đậy bỗng nắm chặt lấy tay tôi, nhất quyết không chịu buông ra. Nước mắt tôi tuôn rơi mà chẳng hề báo trước. Nhìn bà, tôi chỉ biết hứa rằng: “Bà ơi, lần sau chúng cháu lại đến, lại đến với bà nhé...” Nghe vậy bà liền buông tay ra, đưa mắt trông theo chúng tôi dần bước ra khỏi cửa phòng. Đám bạn xung quanh lặng lẽ thở dài, nước mắt cũng vòng quanh khóe mắt.

Trải nghiệm trong viện dưỡng lão lần này, mỗi khi nhớ lại vẫn như vừa mới xảy ra ngày hôm qua. Chỉ cần nhớ đến bàn tay bám chặt của bà cụ trước lúc tôi đi là trái tim tôi lại cảm thấy nhói đau. Thực ra nhu cầu của người già không hề nhiều, họ chẳng đòi hỏi cơm áo, tiền bạc mà chỉ mong con cái, cháu chắt có thể bớt chút thời gian đến thăm nom và trò chuyện cùng họ, cho dù chỉ là ngồi lặng yên bên cạnh một chút thôi cũng được, tất cả những điều đó đều là sự an ủi không gì sánh nổi. Tiếc là đại đa số con cháu bây giờ đều không làm được điều này. Từ đó trở đi, tôi cũng hay nhắc cha mẹ thường xuyên về thăm nom ông bà nội ngoại, trò chuyện với họ nhiều hơn.

Trong một dịp tình nguyện khác, tôi đến trường trung học Minh Nguyên, cùng các bạn ở đó trải qua một mùa Giáng sinh ấm áp khó quên. So với khuôn viên trường sáng sủa, rộng rãi chẳng khác gì một vườn hoa của chúng tôi, trường trung học Minh Nguyên chỉ có một khu dạy học cùng với một khu vườn nhỏ toàn đất cát và đủ các thứ đồ tạp nham, e rằng cũng chẳng thể gọi là “khuôn viên trường”. Cả đám chúng tôi dựa vào ánh đèn điện lơ mờ trên đầu, bước lên chiếc cầu thang gỗ ọp ẹp để lên tầng hai. Phòng học với nền nhà trắng xi măng, bàn ghế rất cũ kỹ và thô sơ, thậm chí ngồi lên có thể nghe thấy tiếng kêu kệt, trần nhà rất thấp và ngấn, khiến cho người ta có cảm giác chật chội. Các bạn đã ngồi ở đó hết sức trật tự, chờ đợi sự xuất hiện của chúng tôi, khuôn mặt ai cũng nở một nụ cười bẽn lèn.

Sau lời giới thiệu ngắn gọn, chúng tôi bắt đầu bữa tiệc Giáng sinh. Đầu tiên, cả nhóm biểu diễn tiết mục văn nghệ, tôi góp vui một màn ảo thuật nhỏ với đồng xu, màn ảo thuật này tôi học lỏm từ đứa bạn, lúc luyện tập chỉ cần sơ hở một cái là xôi hỏng bỏng không ngay, thế nên lúc lên biểu diễn tôi cực kỳ căng thẳng. Thế nhưng tôi đã kịp thời trấn tĩnh lại, còn mời hai bạn lên biểu diễn cùng, cuối cùng không để xảy ra sai sót nào, nhận được tràng pháo tay và huýt sáo nhiệt tình của các bạn. Cuối cùng là màn tặng quà kỷ niệm, tôi và cô bạn ngồi cạnh tặng cho nhau quà, bạn ấy còn tặng cho tôi một tấm thiệp Giáng sinh nho nhỏ.

Khi về đến nơi cũng là lúc bữa tiệc Giáng sinh hoành tráng ở trường

tôi vừa mới kết thúc, các bạn túm năm tụm bảy bàn luận về những màn biểu diễn đặc sắc. Tôi khẽ mỉm cười, bởi cho dù bữa tiệc hôm nay vô cùng đơn sơ, nhưng khoảng thời gian được chia sẻ cùng các bạn trường Minh Viên đặc biệt đến vậy, giả như có lỡ mất “bữa tiệc Giáng sinh hoành tráng nhất trong lịch sử trường trung học 101” cũng đâu có gì đáng tiếc?

Tôi dần hiểu được rằng, mặc dù giúp đỡ người khác không phải để mong chờ sự báo đáp, nhưng nếu đã từng trải nghiệm cảm giác tự hào, thỏa mãn khi được dùng sự nỗ lực của bản thân để đem tới sự vui vẻ cho người khác, bạn sẽ hiểu được rằng so với đòi hỏi, cho đi còn hạnh phúc hơn nhiều! Bởi nụ cười rạng rỡ mà bạn đem đến cho người khác sẽ như một dòng suối mát vỗ về những cảm xúc muộn phiền, cô quạnh, mang đến một vẻ đẹp an nhiên, ấm áp.

Bạn còn muốn điều gì nữa? Giúp đỡ người khác, sự đáp lại ngọt ngào nhất chẳng phải chính là nụ cười của họ sao?

Tự mình “động thủ” thích hơn nhiều!

“Vốn nhỏ” hoàn toàn không có nghĩa là cho đi ít, tình cảm ít; “vốn lớn” cũng chưa chắc là có nội hàm thực sự. Cũng giống như khi quay phim, quan trọng là phải truyền tải được sự bất ngờ và cảm động.

Tôi nấu ăn không được giỏi lắm, cũng chẳng thích dọn dẹp nhà cửa. Điều duy nhất đáng để tôi tự coi mình là “hiền đảm” là tôi có khả năng “động thủ” siêu phàm.

Từ nhỏ, tôi đã thích làm đủ thể loại thủ công: những món đồ bỏ đi thì cảm thấy tiếc, nhưng cất đi thì lại chẳng đụng đến, tôi bèn thu thập lại, làm thành những món đồ nhỏ nhỏ xinh xắn; vải của đồng quần áo cũ vẫn còn rất tốt, màu sắc cũng rất dễ thương, thế là lôi ra may may cắt cắt thành những món đồ “thời trang”; tôi còn thích nặn đất sét mềm thành những nhân vật hoạt hình; thích đan váy áo cho búp bê Barbie... Mỗi món đồ thủ công đều là kết quả của những sáng tạo độc đáo và sự lao động chăm chỉ của tôi, dù không phải món nào làm ra cũng hay ho đẹp đẽ, nhưng mỗi lần hoàn thành một tác phẩm nhỏ, tôi lại cảm thấy cực kỳ thú vị.

Hồi tiểu học, trong đồng bài tập mà nhà trường giao trước mỗi kỳ nghỉ có một dạng bài là “5 số 1”, trong đó có một bài chắc chắn sẽ là “tự mình hoàn thành một món đồ thủ công”. Khi đó chúng tôi vẫn còn nhỏ, khả năng động tay động chân vẫn chưa giỏi nên thường mất rất nhiều thời gian và công sức để hoàn thành một món đồ thủ công, đa số các bạn đều nhờ cha mẹ làm hộ, còn mình thì đi chơi quên trời quên đất. Thế nhưng tôi thì luôn hào hứng với bài tập này, bởi vì đối với tôi nó cũng giống như chơi vậy. Mà không phải, nó chính là chơi! Thế nên mỗi lần có bài tập thủ công, tôi luôn làm rất nghiêm túc, lần nào tác phẩm cũng đoạt giải toàn trường. Tác phẩm mà tôi đặc ý nhất có lẽ là bộ quần áo mini được may bằng vải đỏ: một chiếc áo dài tay cổ tròn cài cúc kết

hợp với một chiếc váy đáng yêu, túi áo dùng vải hoa may ở hai bên tà áo. Cả bộ trang phục không bị xô lông, cũng không bị rách lỗ, từng khe chỉ nhỏ xíu được đan chắc chắn vào nhau, nom rất ra dáng, khiến cho tôi tự hào mãi.

Trong những ngày tháng may quần áo mini, mỗi ngày trôi qua đối với tôi thật vui vẻ và tràn đầy cảm hứng. Bởi trong lòng lúc nào cũng nghĩ về “sự nghiệp” chưa được hoàn thành này, nên khi làm cứ mong ngóng, chờ đợi. Hễ rảnh là tôi lại ngồi khâu kim may vá, đến ti vi cũng chẳng buồn xem, máy tính cũng chẳng buồn nghịch nữa, thực chẳng khác nào những người vợ hiền dịu, đảm đang thời xưa.

Dần dà, tôi bắt đầu phát hiện ra ý nghĩa của việc làm thủ công không phải chỉ để hưởng thụ quá trình tự tay sáng tạo, mà tác phẩm làm ra còn có thể dùng làm những món quà gửi gắm tình cảm của mình với người khác.

Một lần, sắp tới ngày kỷ niệm kết hôn của cha mẹ mà tôi nghĩ nát óc cũng không biết nên tặng món quà gì cho ra hồn. Rốt cuộc món quà nào vừa có thể bày tỏ lời chúc phúc tốt đẹp của tôi, vừa không được quá tầm thường? Suy đi tính lại mãi, tôi chợt lóe lên một ý tưởng: hay là tự mình làm một đôi búp bê nhỏ. Thứ đầu tiên hiện lên trong đầu tôi là hai chú thỏ đáng yêu, đôi mắt được làm từ hai chiếc khay to, một chú thỏ thất cà vạt, còn cô thỏ kia sẽ thất nơ, hai chú thỏ tay nắm tay, tình cảm ân ái, đôi mắt cười híp híp dễ thương. Ừm, cũng khá hay ho đây!

Ý tưởng đã có, tôi lập tức bắt tay vào thực hiện. Việc đầu tiên là tìm chất liệu vải thích hợp nhất. Tôi lật tung đồ đạc, tìm được một chiếc quần vải sợi nhét dưới đáy va ly đã cũ sờn đến mức không nhận ra hình thù gì nữa. Ngoài vải ra còn cần một ít đồ để độn vào, hồi trước làm búp bê gấu còn thừa lại một ít bông sợi, tôi tiếc rẻ không nỡ vứt đi, ai dè lại có ngày dùng đến. Tiếp theo là tìm kim chỉ, sau đó có thể bắt tay vào “khởi công” rồi. Đầu tiên, tôi dựa theo trí tưởng tượng của mình, lần lượt vẽ đầu, thân và tay chân của thỏ lên giấy, ước cắt trên vải rồi bắt đầu khâu lại.

Vì tất cả đều dựa trên óc tưởng tượng nên tôi thường xuyên mắc lỗi: khi thì tai cắt quá nhỏ, chẳng giống tai thỏ mà lại giống...tai gấu; khi thì ống tay quá chật, sau khi khâu xong còn chẳng nhét nổi bông vào nữa; bực bội nhất là lúc sắp hoàn thành, tôi mới phát hiện ra thân của một chú thỏ khâu không chắc nên hở ra một đoạn nhỏ, thế là bông trong đó cứ thi nhau lòi ra ngoài... Tôi mất mấy tiếng đồng hồ để “sáng tác nghệ thuật”, đến thỏ cũng không dám thỏ mạnh, vậy mà những vấn đề cứ thỉnh linh xuất hiện khiến cho tôi hoa mày chóng mặt, chẳng biết phải làm sao.

Vất vả mãi mới khâu xong được tay chân của thỏ, lúc sau lại phát hiện ra không tài nào nhét nổi bông vào trong, thực sự khi đó tôi chỉ muốn tung hê tất cả, chẳng thèm làm nữa, vừa dậm chân vừa lảm bảm: “Thỏ kiêu quái gì thế này? Tức chết mất, chả thèm làm nữa, lên mạng mua xù luôn một đôi là xong chuyện!...” Nhưng sau khi nguôi cơn giận, tôi vẫn cầm chú thỏ lên, hoàn thành từng chút, từng chút một...

Hai hôm sau, ngày kỷ niệm của cha mẹ đã đến. Khi tặng cho cha mẹ đôi tình nhân thỏ mà mình đã tốn biết bao công sức để làm, ánh mắt rạng rỡ của cha mẹ đã khiến tôi hiểu rằng mọi sự vất vả trước đó là hoàn toàn xứng đáng. Những món quà mua ngoài có thể sẽ đẹp hơn nhiều nhưng cũng không thể thay thế cho món quà mà tôi đã tự tay may vá từng mũi kim sợi chỉ này.

Từ hôm đó, tôi bắt đầu thích tự tay làm những món quà để tặng cho bạn bè. Búp bê cừu, khăn choàng, găng tay, gấu Teddy, hoa hồng vải... đều là những món đồ thủ công mà tôi từng tặng cho người thân, bạn bè, lần nào cũng mang đến sự bất ngờ cho họ. Khi tốt nghiệp cấp 3, tôi còn làm “đệ tử” của bà nội, học cách thêu hoa lên một đôi lót giày để tặng cho người bạn thân nhất của mình trước khi đi xa. Lúc này tôi chợt hiểu ra rằng, phụ nữ thời xưa tự tay làm của hồi môn cho chính mình, thêu khăn sửa túi cho người mình thương, hay như việc mẹ dệt áo mới, làm giày mới cho các con không hoàn toàn bắt nguồn từ hoàn cảnh thiếu thốn của thời đại đó, mà sự chân thành, yêu thương thực sự đã được gửi gắm trong từng đường kim mũi chỉ. Những món quà chan chứa tình cảm này, có lẽ còn giá trị hơn những món đồ xa xỉ như LV, Prada nhỉ?

Những lợi ích mà môn thủ công mang đến cho tôi không chỉ là những thứ này.

Khi chăm chú làm những món đồ mình thích, trong lòng tôi cảm thấy an yên đến không ngờ. Xuyên kim luôn chỉ không phát ra tiếng động, chỉ có thời gian vẫn lặng lẽ trôi qua, những giây phút đó như một cảng tránh gió để tôi ngoi nghỉ sau những phút ôn ã, sôi nổi.

Khi cố gắng hoàn thành chiếc khăn mà đan mãi vẫn không xong, tôi thường xuyên phải vỗ về tư tưởng, động viên chính mình. Thế nhưng, những chuyện phiền toái chẳng phải cũng giống như chiếc khăn đó sao? Dù tiếp tục kiên trì cũng chưa chắc đã làm ra được một tác phẩm đẹp đẽ, nhưng nếu từ bỏ thì tâm huyết bỏ ra trước đó cũng coi như đổ sông đổ bể.

Khi tặng một món quà do chính tay mình làm, tôi hiểu rằng “vốn nhỏ” hoàn toàn không có nghĩa là cho đi ít, tình cảm ít; “vốn lớn” cũng chưa chắc đã mang sự chân thành thực sự. Cũng giống như khi quay

phim, quan trọng là phải truyền tải được sự bất ngờ và cảm động.

Thú cưng giúp tôi hiểu được làm thế nào để trân trọng và yêu thương mỗi một sinh mệnh trên thế gian này, làm thế nào để gánh vác trách nhiệm đối với chúng, làm thế nào để duy trì sự kiên nhẫn của mình... Lòng tin được tạo lập với chúng luôn thuần khiết và đẹp đẽ nhất. Thú cưng quả không hổ danh là “phương thuốc trị liệu tâm hồn” cho chúng ta.

ôi yêu động vật, yêu đến nỗi chưa bao giờ cảm thấy nhàm chán. Khi nhìn thấy những chú cún con, mèo con hay thỏ con lông lá rậm rạp, rất nhiều cô gái sẽ kêu lên: “Ôi, đáng yêu quá!” Điềm này thì tôi hoàn toàn giống với họ, thậm chí chỉ có hơn mà không có kém. Nhưng điều buồn cười là nếu nhìn thấy những loài bò sát bé tí, trườn bò như thạch sùng, ếch ộp, ốc sên... trong khi các cô nương hét lên kinh hãi rồi chạy mất tiêu, tôi thì lại hai mắt sáng trưng, ríu rít chạy đến để quan sát chúng.

Vì vậy, khi trên thế giới này có những người theo trường phái “Lolita Complex⁽¹⁾”, thích những bé gái non nớt ngây thơ, có những người lại theo trường phái “Uncle Complex⁽²⁾” thích những ông chú lớn tuổi, còn tôi thì tự phong mình là “Animal Complex”.

Từ khi còn nhỏ, nhà tôi đã chẳng khác gì một vườn bách thú. Đương nhiên không phải là “vườn bách thú gia đình” như trong phim *Cuộc đời của Pi*, nhưng chủng loại cũng có thể coi là rất phong phú: gà, vịt, cá, thỏ, rùa, vẹt, chuột hamster... những loài thú nuôi phổ biến này, nhà tôi thường nuôi mấy loại cùng một lúc; ngoài ra còn một số loài thú nuôi kỳ lạ như ốc đồng, ếch xanh... cũng là “khách quen” của nhà tôi. Chúng như những người bạn mùa vụ, cứ đến rồi lại đi trong cuộc sống của tôi.

Những ngày tháng “tiếp đón” chúng quả thực đã mang đến cho tôi một niềm vui khôn tả, ví dụ như hồi cấp hai nuôi đôi chuột hamster, từ khi nhận được sự đồng ý của cha mẹ, ngày nào tôi cũng sượng điên

sương đảo, lúc đem chúng về nhà còn vui hơn thế.

Nhưng tuổi thọ của những loài vật nhỏ không bao giờ bằng chúng ta, sớm muộn cũng có ngày phải ngậm ngùi tiễn chúng ra đi. Mỗi lần đến lúc đó, tôi đều cảm nhận được nỗi đau “người đầu bạc tiễn kẻ đầu xanh”. Mặc dù mẹ mới là người thường xuyên phải dọn dẹp vệ sinh và chăm bẵm chúng, nhưng người thích chơi với chúng nhất có lẽ vẫn là tôi, người ít được trải nghiệm nỗi đau “sinh tử ly biệt” nhất cũng là tôi, khả năng tiếp nhận nỗi đau kém nhất cũng là tôi. Thế nên mỗi lần những người bạn nhỏ rời tôi mà đi là một lần tôi nước mắt lưng tròng, chẳng thể kìm nổi.

Nhà tôi từng nuôi một chú thỏ con màu xám tro, không biết ăn phải món gì độc hay là mắc phải bệnh gì mà một sáng nọ tôi thấy nó nằm im trong ổ không nhúc nhích nữa, người nó cũng dần dần lạnh ngắt. Tôi đã khóc đến cạn nước mắt, đến tận bây giờ, hình ảnh “cục bông nhỏ” lúc nào cũng nhảy nhót tinh nghịch, mộng ngoáy loạn xạ, khi ăn cỏ non lúc nào cũng cắm đầu vào phòng miệng nhai rau rầu như bị bỏ đói lâu ngày vẫn ngủ yên trong tâm trí tôi.

Có lẽ rất nhiều bạn cũng giống như tôi, từng làm một việc vừa ngây ngô, vừa đẹp đẽ như thế: Tôi đem một lớp cỏ dày vào chiếc hộp, là loại mà thỏ con thích ăn nhất, sau đó cẩn thận đặt nó vào, còn cố ý tạo thành tư thế như đang chạy, lầm rầm bảo rằng như vậy thì nó có thể chạy đến thiên đường nhanh hơn, sau đó còn không quên đặt một vài bông hoa dại bên cạnh. Tôi chôn thỏ con bên dưới một gốc cây hạch đào trong vườn, sau này mỗi lần nhìn ngắm cây hạch đào xanh mướt, hoa phủ tràn mặt đất, tôi sẽ nghĩ rằng đó là sự nối tiếp cuộc đời của thỏ con.

Qua những lần từ biệt như vậy, dần dần tôi đã hiểu được rằng cuộc đời rồi cũng có lúc tận, dù không cam lòng đến mấy, chúng cũng chỉ theo tôi được một chặng đường, sớm muộn gì cũng sẽ đến ngày rời xa, nhưng cuộc sống thì vẫn sẽ tiếp diễn.

Những chuyện u buồn xin không kể nữa. Người bạn mang tới cho tôi nhiều niềm vui nhất có lẽ là Đậu Đậu – một chú thỏ tai cụp mà gia đình tôi nuôi được hai năm. Mãi đến kỳ nghỉ hè năm lớp 12, Đậu Đậu mới “dọn đến” ở nhà tôi. Lần đầu tiên gặp mặt, thân hình tí xíu co rúm trong lồng gương mắt nhìn tôi đầy cảnh giác, vừa rờ vào là nó liền rên lên, có vẻ rất sợ hãi. Bà chị tặng tôi thỏ nói rằng hồi ở trong tiệm thú cưng, Đậu Đậu từng bị đối xử ghê lạnh, anh chị em của nó đều được khách hàng chọn hết, chỉ còn mỗi mình nó là chẳng ai thích, cuối cùng đành phải ở một mình, thế nên nó hơi “tự kỷ” một chút.

Nuôi thỏ con không chỉ cần cho nó ăn uống đầy đủ, quan trọng hơn

là chúng rất cần tình cảm, cần được vuốt ve, cần được khen ngợi, cần được trò chuyện. Nghe xong tôi đờ ra mất mấy giây, thì ra nuôi một chú thỏ cũng cần nhiều kiến thức đến vậy! Nó thực sự có thể hiểu được lời tôi nói, xây dựng được tình cảm với tôi sao? Tôi đem Đậu Đậu về mà lòng bán tín bán nghi.

Ngày đầu tiên vuốt ve Đậu Đậu, nó vẫn run lên từng hồi. Nhưng dần dần, Đậu Đậu đã có thể tiếp nhận được điều đó một cách vui vẻ, thậm chí còn biết nghe lời, thò cái đầu bé xíu ra để tôi vuốt, hề cảm thấy thoải mái là nằm thẳng căng ra, đôi mắt lim dim trông rất ra dáng hưởng thụ. Để Đậu Đậu nhanh chóng làm quen với môi trường mới, ngày nào tôi cũng mở lồng thả nó chạy một lúc trong nhà, co tay đuổi chân vận động một chút. Thế là Đậu Đậu dần dần mở rộng “lãnh địa”: đầu tiên là hoạt động xung quanh lồng, trên ban công, sau đó bắt đầu thám hiểm ra phòng khách, tiếp đó là xuyên qua cửa thăm thú từng phòng một. Anh bạn nhỏ này dường như thực sự đã coi đây là nhà của mình, chạy ngang chạy dọc khắp nơi như chỗ không người, thi thoảng còn nhảy cộn lên, trông đến là thích chí!

Đương nhiên, nuôi Đậu Đậu cũng có những nỗi phiền toái. Ví dụ như lúc mới đầu do chưa quen nên nó thường tè ở góc tường, khiến cả nhà nhức hết cả mũi. Để huấn luyện Đậu Đậu đi vệ sinh đúng nơi quy định, tôi mua về một chiếc chậu vệ sinh chuyên dành cho thỏ, rồi đặt ở chỗ mà nó hay tè bậy. Nhưng nó thật biết cách khiến cho người ta tức chết, lần nào cũng ung dung gạt chậu sang một bên để tè xuống sàn nhà. Nhưng tôi vẫn không hề nản, thử đem những thứ có mùi của Đậu Đậu đặt vào trong chậu, sau đó dùng dấm và nước xịt lau sạch sẽ xung quanh. Chiêu này quả thực đã đem lại hiệu quả, Đậu Đậu bắt đầu ngoan ngoãn ngồi lên chậu để đi vệ sinh! Mỗi lần trông thấy nó ra khỏi lồng là lại chạy ra góc tường “ngồi bô”, cả nhà ai nấy đều thở phào nhẹ nhõm.

Chẳng phải có câu: “Vui xuân mới, quên nhiệm vụ” sao? Khi vừa bắt đầu nuôi Đậu Đậu, cha mẹ thường lo rằng không biết tôi có lơ là học hành hay không. Sau này mới biết hoàn toàn không phải như vậy.

Khi bắt đầu lên lớp 12, nhà trường tổ chức các lớp tự học buổi tối. Trở về nhà sau khi học hành căng thẳng suốt hai tiếng đồng hồ, việc đầu tiên tôi làm đó là mở lồng cho Đậu Đậu ra ngoài chơi. Mỗi lần vuốt ve thân hình tròn như cục bông của nó, cảm táo, hạc đào trên nư nó, nhìn nó tí tởn nhảy phốc lên rồi lăn lộn thì dù áp lực ban ngày có lớn đến mấy, tâm trạng tôi đều nhanh chóng vui vẻ trở lại. Có Đậu Đậu bầu bạn, tối nào tôi cũng có thể điều chỉnh lại tâm trạng, thậm chí còn tiếp tục hào hứng học thêm hai tiếng từ 9 giờ đến 11 giờ nữa mới nghỉ. Có thể nói kỳ thi đại học của tôi thành công nhờ một phần công lao rất lớn của

Đậu Đậu.

Ngoài việc nuôi thú cưng trong nhà, tôi còn thường hay cho mèo hoang ăn. Trong khuôn viên trường tôi có rất nhiều mèo hoang, thường xuyên có người đem thức ăn đến cho chúng, thế nên em nào em nấy béo nung núc. Một lần nọ, vì không cưỡng lại được cám dỗ từ ánh mắt ngây thơ của các em ấy, tôi cũng bắt đầu gia nhập đội ngũ nuôi mèo trong trường. Hôm nào ăn tối xong tôi cũng thả bộ ra sân thể dục để cho mèo ăn, chỉ cần lắc lắc chiếc hộp đựng thức ăn là 5-6 em liền chui ra từ khắp nơi, đuôi dựng đứng rồi kêu meo meo chào đón bữa tối được mang đến.

Đôi khi ám ức trong việc học hành, tôi cũng thường lặng lẽ mang theo hộp thức ăn ra cho chúng ăn. Trốn trong góc phía sau khu lớp học, không có ai làm phiền, cũng chẳng có ai chạy nhảy cười đùa, chỉ có vài chú mèo an nhàn cuộn mình nằm cạnh chân, thưởng thức món ngon một cách thỏa mãn. Khi ngắm chúng ăn, dường như bầu không khí cũng ngập tràn một dư vị tốt lành, nhịp tim cũng theo đó mà bình tĩnh trở lại, hít đầy một hơi là lại có thể tiếp tục chiến đấu. Hồi đó, cho mèo ăn là quãng thời gian mà tôi ngóng chờ nhất trong ngày.

Bây giờ, trong nhà tôi cũng nuôi một chú mèo trắng tên là Lucky, cậu bạn này khiến cho tôi hiểu được thế nào là “duyên trời định”.

Lần đầu tiên gặp Lucky, nó vẫn một chú mèo sơ sinh nhỏ xíu. Trời mùa hè nắng nôi như vậy mà không hiểu tại sao lại chui được vào nắp trước của một chiếc ô tô, kẹt giữa động cơ và hộp gầm xe chẳng nhúc nhích được. Lúc đi ngang qua, tôi nghe thấy tiếng meo meo đầy mệt mỏi, thả chậm bước ngo nghiêng xung quanh, tưởng rằng cậu chàng đang trốn dưới gầm xe, nhưng vẫn không tìm thấy. Lẽ nào bị kẹt trong xe rồi? Tôi bất giác giật mình. Nếu chẳng may tài xế không phát hiện ra, cứ thế nổ máy lái xe đi, vậy anh bạn nhỏ này chết chắc! Thế là tôi cứ chờ cạnh xe không rời nửa bước, đợi tài xế xuất hiện. Tiếng kêu của chú mèo con ngày một yếu dần, tim tôi cũng thất lại từng hồi. Đợi gần một tiếng, cuối cùng chú tài xế cũng xuất hiện. Tôi vội vàng chạy đến kẻ với chú ấy sự tình. Cũng may lần này gặp được một người tốt, chú nhanh chóng mở nắp trước xe, cầm đèn pin soi vào trong. Thế nhưng chỉ nghe thấy tiếng kêu tuyệt vọng của chú mèo con, mãi vẫn chưa nhìn thấy nó đâu. Sau đó trong lúc hoảng loạn, tôi đã gọi điện cho cha, cha bèn gọi cho một bác bạn ở xưởng sửa xe ô tô. Nhìn thấy bác ấy, tôi như người nhà bệnh nhân tìm được lương y vậy, vội chạy ra cầu cứu: “Bác ơi, bác làm ơn cứu lấy nó...”

Bác sửa xe thật là chuyên nghiệp, chỉ vài thao tác nhỏ đã tháo được lớp xe, rồi dỡ luôn cả nắp gầm để soi đèn pin vào, lúc này mới nhìn thấy anh bạn nhỏ mặt mũi lấm lem bị kẹt ở giữa. Tôi nằm bò trên đất nhìn,

bất giác bật khóc tu tu. Chú mèo con nhắm hờ đôi mắt, không kêu cũng chẳng động đậy, tôi cứ tưởng nó không trụ được nữa rồi.

Cũng may, khi bác sửa xe kéo được ra, chú ta vẫn còn sống. Tôi ôm lấy sinh mệnh chỉ to hơn lòng bàn tay chút xíu này vào lòng mà không nề hà đất cát lấm lem, thoáng chốc đã cảm nhận được hơi ấm của nó. Khi đó, trái tim tôi treo lơ lửng này giờ mới nhẹ nhàng đáp xuống. Nếu như trong trường hợp khác, chắc hẳn mẹ sẽ không cho phép nuôi mèo trong nhà, nhưng lần này ai cũng chẳng phản đối việc tôi đưa em mèo rất có duyên với tôi về nhà. Tôi đặt tên cho nó là Lucky. Sau khi kiểm tra tổng thể, tiêm vắc-xin, Lucky với sự nghịch ngợm, dễ thương và nũng nịu đúng lúc đúng chỗ của mình đã hòa nhập vào cuộc sống của gia đình tôi, và cũng hòa nhập vào trái tim của ba người nhà chúng tôi. Giờ đây Lucky rất khỏe mạnh, bộ lông trắng tuyết mượt mà, đôi mắt to một xanh một vàng toát lên vẻ tinh khôn, lạnh lẽ, chú ta chạy nhảy khắp nhà, muôn ngủ ở đâu thì ngủ, dù cho đó là nền nhà, sô-pha, trên giường, trên đùi tôi, hay thậm chí là trên cái bụng bia của cha.

Tôi nghĩ Lucky là thiên thần nhỏ của tôi, nhìn thấy đôi mắt của nó đang nhìn về phía mình, tôi cảm thấy rằng nó cũng yêu tôi giống như tôi yêu nó vậy (đương nhiên không thể phủ nhận rằng, thứ mà nó yêu nhất là thức ăn dành cho mèo). Đợt thi cuối kỳ thức trắng đêm để ôn tập và viết luận văn, nó thường nằm vắt vẻo trên đùi tôi, nếu không thì sẽ ngủ sau lưng tôi, hoặc là ngồi trên bàn chờ đợi. Cảm nhận được hơi ấm của nó, trong lòng tôi bỗng ấm áp lạ thường, cũng hết như lần đầu tiên được ôm nó vào lòng vậy.

Cho dù là Đậu Đậu, những chú mèo hoang trong trường hay là Lucky nhà tôi, những ngày tháng sống cùng các loài thú nhỏ có thể dùng hai từ “hạnh phúc” để hình dung. Thú cưng giúp tôi học được cách trân trọng và yêu thương mỗi sinh mệnh trên thế gian này, làm thế nào để gánh vác trách nhiệm đối với chúng, làm thế nào để duy trì sự kiên nhẫn của mình... Lòng tin được tạo lập với chúng lúc nào cũng thuần khiết và đẹp đẽ nhất, thú cưng quả không hổ danh là “phương thuốc trị liệu tâm hồn” cho chúng ta.

Rất nhiều người không thích nuôi thú cưng. Người thì bảo rằng nuôi chúng thật phiền phức, người thì cho rằng tuổi thọ của động vật ngắn ngủi hơn người, nếu chẳng may chúng chết thì họ sẽ rất đau lòng, có người thậm chí còn coi thường kiểu sống “ăn nhờ ở đậu” của chúng... Nhưng tôi thì cho rằng, tất cả những điều này không thể trở thành lý do cho việc không thích chúng, bởi dù cho chỉ là một năm, 5 năm hay 10 năm, thú cưng cũng đã dành cả cuộc đời của mình để bầu bạn với một quãng đời của con người. Còn những loài vật bị bỏ mặc ở bên ngoài,

chúng cũng cần nhận được sự quan tâm của chúng ta, bởi tất cả sinh mệnh trên thế gian này đều là sự tồn tại, không hề có sự phân chia địa vị, và chúng cũng có quyền được sống.

Hãy yêu thương những loài vật nhỏ quanh mình nhé! Nếu không thể nuôi dưỡng thì hãy cố gắng đem đến một ít thức ăn sạch cho những chú mèo hoang, chó hoang đang lang thang ở bên ngoài. Chỉ cần cho đi một cách chân thành, chúng ta sẽ thấy việc chung sống vui vẻ cùng những loài vật nhỏ sẽ mang tới rất nhiều niềm vui cho cả hai, giúp cuộc sống chúng ta có thêm nhiều màu sắc, và đó quả thực là một sự hưởng thụ hiếm có.

Đi trên đường cũng nên ngắm cảnh

Việc chạy đương nhiên là rất quan trọng, thế nhưng cũng đừng quên ngắm nghía phong cảnh xung quanh nhé. Nếu cứ vội vã chạy về phía trước mà bỏ lỡ phong cảnh nên thơ, cây cỏ hữu tình thì dù có đến được điểm cuối, chuyến du lịch này cũng đâu có ý nghĩa gì?

T hái độ sống như thế nào là tồi tệ nhất nhỉ? Tôi cho rằng không phải là mệt mỏi, cũng chẳng phải là vất vả, mà chính là sự tẻ nhạt, vô vị. Tự nhìn lại cuộc sống của chính mình, chúng ta sẽ cảm nhận được mỗi ngày đều trôi qua đều đều như vậy: ăn, ngủ, đi học, lên mạng chơi điện tử... chẳng có bất cứ điều gì mới mẻ và thú vị. Nhưng trên thực tế, chúng ta có thể tự mình tìm kiếm những niềm vui trong cuộc sống. Chỉ cần quảng bỏ phiền muộn để theo đuổi những phong cảnh tuyệt đẹp, những phút giây thú vị, bạn sẽ thấy rằng cuộc sống vốn thật đẹp đẽ.

Mùa hè năm 2009, bộ phim *Cùng nhau ngắm mưa sao băng* mặc dù bị rất nhiều người chê là “dở ẹc”, “chán đến kinh hồn”, nhưng tôi vẫn xem không ít tập. Bởi công bằng mà nói, tôi thấy nam chính và nữ chính quả thực đẹp long lanh. Mặc dù kỹ năng diễn xuất không thể sánh với các minh tinh gạo cội, nhưng tôi thực sự thích nụ cười ngời sáng, trẻ trung của họ, hy vọng họ có thể cùng nhau đi đến cuối con đường.

Thế nhưng điều tôi muốn nói không phải là bộ phim này, mà là nó đã thôi thúc niềm khao khát được ngắm mưa sao băng một cách mãnh liệt trong tôi.

Mưa sao băng rốt cuộc trông như thế nào nhỉ? Từ lâu tôi đã tưởng tượng ra cảnh trên bầu trời đêm, một ngôi sao vụt qua kéo theo một cái đuôi dài lấp lánh, chiếu sáng cả một vùng trời.

Kỳ nghỉ gộp của tết Trung thu và dịp Quốc khánh, tôi cùng cha mẹ về quê thăm ông bà nội ngoại hai bên. Sau khi về quê, tối nào tôi cũng mang chiếc ghế đẩu ra ngồi ở vườn hoặc nằm trên mái nhà, ngược đầu

ngắm bầu trời sao, hy vọng có thể nhìn thấy sao băng giữa cảnh đồng quê lác đác ánh đèn. Nhưng ngẩng đến nỗi cổ sắp tê cứng rồi mà cuối cùng vẫn đành thất vọng trở về.

Ngày 16 tháng 11, khi đang ăn cơm tối, mẹ bỗng hỏi tôi với vẻ bí hiểm: “Con gái, có muốn ngắm mưa sao băng không?”

“Dạ? Muốn... ạ?..” Tôi thấy hơi kỳ quặc.

“Thứ tư này có mưa sao băng đấy, nếu thích thì mình đi xem nhé?”

Thứ tư đi ngắm mưa sao băng? Tôi và cha vẫn đang ngỡ ngàng. Thì ra lúc chiều mẹ đọc tin tức trên mạng, biết rằng đêm thứ tư sẽ xảy ra mưa sao băng ở chòm sao Sư tử. Mẹ biết rằng tôi đã mong ngóng từ rất lâu rồi, bèn lên kế hoạch để cả nhà đi xem trận mưa sao băng này.

Thời gian quan sát tốt nhất của trận mưa sao băng này là 4 giờ sáng ngày 18, điểm quan sát tốt nhất là khu vực Hohhot ở Nội Mong, mẹ định đưa cả nhà bay sang Hohhot vào tối thứ ba, ngắm mưa sao băng xong lại bay về Bắc Kinh vào sáng thứ tư. Vé máy bay cũng nhắm trước cả rồi!

Sau khi trung cầu được sự đồng ý của tôi và của cha, mẹ lập tức cầm điện thoại gọi đặt vé máy bay và khách sạn.

Ôi, tôi sướng phát điên lên được! Người hiểu tôi nhất đúng là chỉ có mẹ!

Tối thứ ba, cha mẹ đón tôi ở trường rồi đến thẳng sân bay. Chúng tôi trải qua hành trình vạn dặm để đến Hohhot. Lúc làm thủ tục check-in ở khách sạn, tim tôi vẫn đập rộn ràng, cảm giác cứ như đang mơ.

3 giờ đêm, chuông báo thức vang lên – đã đến giờ G rồi! Ba người chúng tôi mặc quần áo dày cộm từ đầu xuống chân, chỉ sợ cái rét căm căm đầu đông sẽ ảnh hưởng đến tâm trạng ngắm sao. Cha gọi một chiếc xe đưa cả nhà ra ngoại ô, khi đến một nơi bốn bề tối om, chẳng có ánh đèn, chúng tôi liền xuống xe.

Điều cần làm bây giờ là chờ đợi.

Đợi mãi, đợi mãi... Thời gian cứ từng giây từng phút trôi qua, màn đêm trước mắt vẫn chẳng hề thay đổi. Đúng vào lúc cổ nhức vai mỏi, sự nhần nại đã gần cạn kiệt, trước mắt tôi bỗng nhiên lóe lên, một quang sáng lóa mắt vụt ngang qua bầu trời. “Sao băng! Sao băng!”, tôi sung sướng nhảy cẫng lên, nhưng chỉ trong chớp mắt đã không thấy đâu nữa. Vẫn chưa kịp tiếc rẻ thì “vụt” một cái, lại một ngôi sao băng nữa lướt qua. Ngôi sao này sáng đến lạ thường, vẽ một cái đuôi dài trắng lóa trên trời đêm tối thẫm, sau đó biến mất ở đường chân trời. Lần này tôi đã kịp

nhìn, nhưng vẫn chưa thấy “đã”.

Ông trời không phụ lòng người, cao trào của trận mưa sao băng có vẻ sắp đến gần! Những ngôi sao lướt qua ngày càng dày đặc hơn, bầu trời như được điểm sáng. Sao băng cắt qua màn đêm tối thẫm, mang đến những rung động ngấn ngủi nhưng vĩnh hằng cho những ai đang chăm chú ngắm nhìn.

Khi dõi theo những tinh linh của bầu trời này, dường như bản thân ta cũng hóa thành một trong số chúng, dùng quầng sáng cuối cùng để thấp sáng thế gian và rồi biến mất. Khoảnh khắc ấy, mọi chuyện phiền muộn như đều tan biến, tôi chỉ cảm thấy tâm hồn mình thật tĩnh lặng, thật hạnh phúc. Sau đó mệt không chịu nổi, cả nhà tôi đều nằm vật ra đất, hưởng thụ một cách thoải mái. Tôi mãi đếm những ngôi sao băng nhìn thấy, một, hai, ba... tổng cộng có 34 ngôi sao!

3 tiếng trôi qua, do quá mãi ngắm nhìn cơn mưa sao băng nên cả nhà tôi đã sắp hóa đá trong cơn gió buốt. Không chịu nổi cái rét thấu da cắt thịt, chúng tôi đành tặc lưỡi đứng dậy để ra về, lúc ấy mới phát hiện ra hai chân đã đông cứng. Kể cả như vậy, mỗi khi nhớ về chuyến “du lịch điên cuồng” này chúng tôi vẫn cảm thấy vô cùng thỏa mãn.

Ngồi trên máy bay trở về Bắc Kinh, chúng tôi hào hứng bàn luận xem ngôi sao nào đẹp nhất, ngôi sao nào chưa kịp nhìn rõ, rồi đã thăm cầu nguyện bao nhiêu ước mơ... Dẫu biết rằng sau khi trở về, mọi thứ sẽ trở lại quỹ đạo ban đầu, nhưng dường như chuyến du lịch mới mẻ và quý giá này khiến cho những ngày tháng sau đó trở nên phong phú hơn, tràn đầy hy vọng và hứng khởi.

Cuộc sống vốn là như vậy, nhiều khi chúng ta quẩn quanh với những việc thật đơn điệu và nhàm chán. Nhưng bức tranh cuộc sống cần chúng ta tô vẽ, những rung động nơi con tim và những vẻ đẹp vụt qua phút chốc cần chúng ta dừng chân để nắm lấy, để thưởng thức.

Có thể không cần phải trốn đến một nơi xa xăm như gia đình tôi, mà chỉ cần tặng cho tâm hồn mình một kỳ nghỉ. Trong cuộc sống hối hả như hiện nay, lúc nào chúng ta cũng có cảm giác mình đang chạy marathon vậy. Việc chạy đương nhiên là rất quan trọng, thế nhưng cũng đừng quên ngắm nghía phong cảnh xung quanh nhé. Nếu cứ vội vã chạy về phía trước mà bỏ lỡ phong cảnh nên thơ, cây cỏ hữu tình thì dù có đến được điểm cuối, chuyến du lịch này cũng đâu có ý nghĩa gì?

Phong cảnh là nơi trú nghỉ của tâm hồn. Vì vậy đừng nhốt mình trong đồng sách vở và những âu lo không lối thoát, mà thi thoảng hãy ngược đầu lên, nhìn xem xung quanh liệu có những phong cảnh nào đáng để chúng ta nán lại. Như vậy cuộc sống mới trở nên phong phú, thi

vị và đầy ý nghĩa.

Ý nghĩa của một chuyến du lịch nằm ở việc trải nghiệm những vẻ đẹp không giống nhau, lịch sử không giống nhau, phong tục tập quán không giống nhau và cả tâm cảnh không giống nhau.

u lịch, tức là đi từ một nơi mà mình đã chán ngán để đến một nơi mà người khác chán ngán.” Tuy hơi tiêu lâm nhưng câu nói này lại ẩn chứa một triết lý khiến cho chúng ta phải băn khoăn: những phong cảnh đem đến sự ngạc nhiên thích thú cho mỗi người, thực ra lại chỉ là một phần rất đổi bình thường trong cuộc sống của những người đã sinh ra và lớn lên tại vùng đất ấy. Nếu nói như vậy thì hóa ra việc chúng ta rời xa quê hương, mang theo hành lý để đến với vùng đất mới nhìn thì có vẻ tiêu dao phóng khoáng, nhưng thực chất lại chẳng có ý nghĩa gì sao? Vậy thì chẳng phải hai chữ “du lịch” đã đánh mất đi sự hấp dẫn và ý nghĩa của nó rồi sao?

No, no, no! Ý nghĩa của du lịch không chỉ dừng lại ở đó. Tôi thích đi du lịch, và đối với tôi ý nghĩa của du lịch nằm ở việc trải nghiệm. Cho dù là phong cảnh mà mọi người đã chán ngán sau nhiều lần thăm thú, đến nỗi đã thuộc từng con đường ngõ hẻm, chỉ cần đối với tôi những điều đó là mới mẻ thì tôi đều yêu thích.

Năm lên 6, cả nhà tôi đi du lịch Đại Liên. Do lúc đó vẫn còn quá nhỏ nên những ký ức liên quan đến nơi đó đã trở nên mơ hồ, gần như chìm vào quên lãng. Nhưng tôi vẫn nhớ rất rõ đó là lần đầu tiên chúng tôi đến miền biển, vì vậy rất muốn được một lần chứng kiến mặt trời mọc trên mệnh mang sóng nước.

Sau khi hỏi nhân viên khách sạn về địa điểm thuận lợi nhất để ngắm mặt trời mọc, ba giờ sáng cả nhà bắt đầu xuất phát. Tài xế đưa chúng tôi tít lên núi, nhưng đến nơi mới phát hiện ra trên ngọn núi nhỏ hoang vắng này duy chỉ có ba người chúng tôi, trời thì lạnh cắt da thấu thịt,

còn xung quanh thì tối đen như mực, sợ chết đi được! Thế nhưng đã hạ quyết tâm thì phải làm cho bằng được, làm gì có chuyện rút lui trước khi “lâm trận”? Hơn nữa ở đây cũng chẳng bắt được xe, ngay cả rút lui cũng chẳng được nữa rồi. Thế là chúng tôi đứng lên một phiến đá đối diện với biển và chờ đợi. Gió cứ thổi lồng lộng, khoác tận 4-5 lớp áo mà vẫn run cầm cập, cuối cùng chúng tôi lôi luôn cả ga giường ra để choàng, trông thật là nhếch nhách!

Đúng vào lúc sắp hết kiên nhẫn, sắc trời bắt đầu trở nên nhạt và xanh hơn. Góc biển phía đông bắt đầu ửng trắng, ửng hồng, ửng vàng, cứ như có ai đó chấm vài giọt màu nước, từng lớp từng lớp loang ra đều đặn ở nơi biển trời giao hòa phía xa xa.

Một lúc sau góc trời ngày càng sáng tỏ, mặt trời hé lên chồm đầu tỏa ra thứ ánh sáng nhàn nhạt, không trung như được nhuộm màu vàng kim. Như một thiếu nữ e thẹn ngượng ngùng, mặt trời lên cao từng chút từng chút một, không vội vã, cũng chẳng thông dong. Khi lộ ra cơ thể tròn căng của mình, phía sau lưng mặt trời lãnh đăng vài đám mây mỏng tang vẫn quyến luyến không chịu tan đi. Tôi nãy giờ vẫn nín thở dõi theo, bỗng ngẩng đầu kêu lên kinh ngạc: “Bố, mẹ xem kìa! Mặt trời giống bánh hamburger không! Chỗ bị mây cắt ngang qua là hai chiếc vỏ bánh, còn mây là thịt ở giữa!” Trên núi bỗng chốc vang lên tiếng cười vui vẻ của gia đình tôi.

Du lịch còn giúp tôi trải nghiệm bề dày của lịch sử cùng với phong tục tập quán độc đáo của những vùng đất khác nhau. Tượng Phật khổng lồ trong hang đá Long Môn nghe nói được xây dựng từ thời Bắc Ngụy, khi Hiếu Văn Đế dời đô về Lạc Dương, rồi trải qua sự tôn tạo của 5 thời đại: Đông Ngụy, Bắc Tề, Tùy, Đường; phố xá ngõ ngách của thành cổ Lê Giang thì ghi nhận trí tuệ của tộc người Nạp Tây, tựa như tà áo tuyết đẹp, duyên dáng của những cô gái Nạp Tây; những con rạch đan xen chằng chịt ở Tô Châu, những rặng liễu e ấp buông dáng bên hồ, những tiếng sáo dật dìu trầm bổng trên chiếc thuyền độc mộc nơi suối xa... đối với tôi, tất cả những danh thắng tinh tại qua hàng ngàn năm lịch sử đều ẩn chứa vô số điều thần bí, mới lạ. Đạo bước để ngắm nhìn, hít thở, chụp ảnh giờ ngón tay hình “chữ V thần thánh” để lưu lại nụ cười rạng rỡ lúc này, cuộc sống thật đẹp để biết bao!

Sau này tôi mới dần hiểu được rằng, ý nghĩa của những chuyến du lịch không chỉ nằm ở việc đi đâu, ở đâu mà còn nằm ở việc bạn đồng hành với chúng ta là ai. Phong cảnh dĩ nhiên vẫn sẽ khiến cho con người ta mê đắm, nhưng khi đi du lịch tâm trạng buồn rầu hay vui vẻ chẳng phải được quyết định bởi người đồng hành cùng chúng ta hay sao?

Chuyến du lịch vui vẻ nhất trong ký ức của tôi là khi đi xem Hội chợ Triển lãm quốc tế Thượng Hải năm lớp 12.

Thượng Hải những ngày tháng 7 vẫn chìm trong bầu không khí oi ả nóng bức, thế nhưng mặt trời vẫn chẳng thể thiêu rụi sự hào hứng của chúng tôi, dòng người xếp hàng dài dằng dặc vào tòa nhà Triển lãm quốc tế cũng không thể khiến chúng tôi ủ rũ, chán nản, bởi vì được đi cùng đám bạn chí cốt thì dù có làm gì cũng thấy vui vẻ, cho dù là đi loăng quăng trên phố cũng chẳng thiếu chuyện để buồn, chẳng thiếu những màn đùa cợt hay chủ đề để bàn tán, quả đúng là lạc thú vô biên! Trên chiếc thuyền ngao du sông Hoàng Phố, chúng tôi còn tổ chức sinh nhật cho cậu bạn Đinh Ca, nhìn nụ cười bên lên sung sướng của Đinh Ca, chúng tôi biết rằng đây chắc chắn sẽ là bữa tiệc sinh nhật độc nhất vô nhị, bỗng cảm thấy vừa ghen tỵ, vừa mừng thay cho anh chàng may mắn này.

Sau chuyến du lịch Thượng Hải, chúng tôi sẽ lên lớp 12, sắp phải đối mặt với một năm học hành đầy vất vả. Thế nhưng, chuyến đi này vẫn không làm giã đám tinh thần của chúng tôi mà còn “sạc thêm điện”, giúp chúng tôi tràn đầy năng lượng để tiếp tục phấn đấu. Đồng thời, mối quan hệ của mọi người trong lớp cũng được thắt chặt và gắn kết hơn vì đã cùng nhau “đồng cam cộng khổ” trong suốt chuyến đi.

Thi sỹ người Pháp Rimbaud từng nói: “Du lịch là sống ở một nơi khác”. Đây có lẽ là nguyên nhân khiến ngày càng nhiều người thích đi du lịch nhỉ? Cuộc sống hiện đại như bị nhét đầy bởi vô số những chuyện phiền phức, phàm tục, lúc nào cũng đầy rẫy những thứ khiến chúng ta cảm thấy bất mãn, bao nhiêu người mà chúng ta không muốn đối diện, bao nhiêu thực trạng mà dù không thể chịu nổi nhưng chúng ta cũng chẳng thể thay đổi được. “Phương xa” tựa như một lời nguyện thần bí, một chiếc chìa khóa kỳ diệu đưa chúng ta bước vào một thế giới mới mẻ, hoàn toàn khác biệt với cuộc sống tẻ nhạt, vô vị của bản thân, mang đến những niềm vui bất ngờ giúp chúng ta tạm quên đi mọi ưu phiền.

Thế nhưng, làm sao có thể sống mãi ở “phương xa” chứ?

Cho dù có ở đó bao lâu chẳng nữa, sớm muộn cũng có một ngày chúng ta phải trở về để đối mặt với hiện thực. Cũng giống như tôi, cứ mỗi lần du lịch trở về là một lần cảm thấy hụt hẫng, tâm trí như bị che phủ bởi một cảm giác “mất mát” vô hình, bởi vì ở nhà vẫn còn một đống bài vở chưa hoàn tất, bởi vì sắp sửa khai giảng, sắp sửa lại bước vào cuộc sống đầy căng thẳng, bộn bề...

Buồn bã tất nhiên là khó tránh khỏi, nhưng để không ảnh hưởng đến nhịp sinh hoạt bình thường, tôi buộc phải điều chỉnh lại trạng thái, tự

nhủ rằng: “Thời gian nghỉ ngơi đã qua, bây giờ mình phải tiếp tục cố gắng thôi!” Cùng lúc đó tôi cũng phát hiện ra rằng mỗi lần tay kéo hành lý, vai khoác ba lô trở về ngôi nhà thân thương, tôi đều cảm thấy nhẹ nhõm vô bờ. Tục ngữ nói quả không sai: “Lầu vàng tháp bạc, chẳng bằng túp lều quen thuộc của mình”, phong cảnh bên ngoài dù có đẹp đến mấy, khách sạn có tiện nghi đến mấy cũng không thể mang tới cho chúng ta cảm giác như “nhà của mình”; bạn đồng hành có hợp cạ đến mấy, hướng dẫn viên du lịch có chuyên nghiệp đến mấy cũng không thể đem đến cho chúng ta sự quan tâm, săn sóc chu đáo như cha mẹ.

Thực ra những điều mà tôi được thưởng lãm khi đi du lịch đều là những cảnh vật đẹp nhất, độc đáo nhất ở nơi đó, còn nếu như thực sự sống ở đó, những chuyện phiền phức nhỏ nhất trong sinh hoạt hằng ngày sao có thể ít hơn được? “Phương xa” đẹp như mơ trong lòng chúng ta thực ra chỉ là một nơi quá đỗi quen thuộc với những người xứ đó; chưa biết chừng nơi mà chúng ta đang sinh sống cũng là “phương xa” mà vô số người đang ngày đêm ao ước được đặt chân đến một lần ấy chứ!

Ý nghĩa của một chuyến du lịch nằm ở việc trải nghiệm những vẻ đẹp không giống nhau, lịch sử không giống nhau, phong tục tập quán không giống nhau và cả tâm cảnh không giống nhau. Nhưng đối với tôi mà nói, mỗi lần đi du lịch trở về là một cơ hội tốt để tôi phát hiện ra cuộc sống của chính mình. Đằng sau sự phồn hoa náo nhiệt, ta sẽ hiểu được bình lặng mới là sự thực, cuộc sống hiện tại của bản thân mới là điều chân thực nhất.

Càng vận động, càng khỏe mạnh, càng vui vẻ!

Vận động là phương thức thư giãn tốt nhất, bởi vì nguồn gốc của sự vui vẻ này đến từ cảm giác được vượt lên chính bản thân mình, bắt nguồn từ sự tâm đắc khi được làm điều mà mình thực sự yêu thích. Càng vận động càng khỏe mạnh, và cũng càng vui vẻ, tội gì mà không làm chứ?

Có lẽ tôi rất tâm đắc với “bí quyết trường thành 4 chữ” của mình, bao gồm: “động (vận động), ăn, ngủ, lớn” nghĩa là: vận động hết mình, sau đó ăn thật nhiều, ngủ thật đầy giấc là có thể “lớn” nhanh. Mỗi lần gặp nhà nào có con cái là cha lại khoa tay múa chân “tuyên truyền” một lượt. Thế nhưng, có một điều khiến cha cut hứng là sau này tôi lại không được “lớn” cho lắm, nhưng tôi vẫn tin bí quyết này hoàn toàn đúng, đặc biệt là việc “động” được xếp ở vị trí đầu tiên.

Có lẽ là do ảnh hưởng từ cha nên tôi rất thích vận động. Thế nhưng, đích đến của tôi lại không nằm ở việc “lớn” mà nằm ở sự vui vẻ, nói thẳng ra chính là “chơi”.

Phương thức vận động ngoài trời sớm nhất của tôi có lẽ là leo núi. Vì đây là phương thức vận động với “hàm lượng kỹ thuật” thấp nhất, chi phí rẻ nhất mà lại rất thoải mái.

Bắt đầu từ hồi tiểu học, gần như cuối tuần nào gia đình tôi cũng ra vùng ngoại ô chơi, hoạt động được tổ chức thường xuyên nhất chính là leo núi. Từ núi Hương Sơn đến dãy Phụng Hoàng, từ núi Bách Vọng đến đỉnh Ung Phong, tất cả núi to núi nhỏ, núi cao núi thấp, núi dốc núi bằng, núi xấu núi đẹp của Bắc Kinh, chúng tôi gần như đã trèo qua hết! Đến tận bây giờ trong ngăn bàn tôi vẫn còn cất một chiếc huy chương làm bằng đồng, phía trên khắc dòng chữ: “Lý Nhược Thần đã lên đỉnh Hương Sơn”, vì là bằng chứng đánh dấu cột mốc “lên đỉnh” thành công

năm 6 tuổi nên tôi đã cất giữ một cách trân trọng.

Bầu không khí trong lành mát mẻ với những tán cây xanh bạt ngàn, những cánh bướm chập chờn quanh những khóm hoa dại lưng chừng núi, tiếng chim kêu thánh thót dưới thung sâu... Đây là những món quà, là vẻ đẹp của mẹ thiên nhiên ban tặng cho tôi. Thế nhưng với tư cách là một môn vận động, điểm hấp dẫn của leo núi không chỉ dừng lại ở đó. Điều khiến tôi cảm thấy sảng khoái nhất là được chạy nhảy thỏa thích dưới trời xanh nắng vàng, cảm giác vui thú khi mồ hôi ướt đầm nhễ nhại; điều khiến tôi tự hào nhất là khi thể bùng bùng khi xông lên đỉnh núi; điều khiến tôi lưu luyến nhất là từng cơn gió mát lành len lỏi giữa ngàn cây, ve vuốt đôi gò má ửng hồng dưới ánh mặt trời chói chang...

Sau này, tôi đã học được rất nhiều loại hình vận động khác nhau, bắt đầu tiến hành những hoạt động với “hàm lượng kỹ thuật” nhiều hơn một chút, “cao cấp” hơn một chút. Trong đó, môn mà tôi yêu thích nhất là bơi lội.

Càng trưởng thành, tôi càng chú ý đến vẻ ngoài của mình, và cùng với đó là sự bất mãn đối với thân hình không mấy lý tưởng mà mình đang sở hữu. Cũng giống với rất nhiều bạn gái khác đang trong độ xuân xanh, hai từ “giảm béo” đã từng ăn sâu vào tâm trí tôi. Muốn giảm bớt đám mỡ thừa để có được một thân hình thon thả, nếu chỉ dựa vào việc kiêng khem thì hoàn toàn không đáng tin cậy, thậm chí còn dẫn đến bệnh chán ăn, tác dụng phụ như vậy thì tôi chẳng thể chịu được.

Vậy rốt cuộc nên làm thế nào đây? Phương pháp tốt nhất chính là vận động, nói một cách rõ ràng hơn là “vận động có dưỡng khí”. Để đạt được hiệu quả rèn luyện tốt nhất, tôi còn chủ động lên mạng để tra định nghĩa về vận động có dưỡng khí, phát hiện ra rằng đặc điểm của nó là cường độ thấp nhưng thời gian duy trì tương đối lâu, thời gian luyện tập mỗi lần kéo dài không dưới 20 phút, mỗi tuần duy trì từ 3-5 lần. Rõ ràng là không dễ để kiên trì nhỉ, nhưng để có được một thân hình đẹp, tôi quyết phải theo cho bằng được!

Ba mùa xuân, thu, đông, việc giảm béo vẫn còn dễ giải quyết: ra ngoài chạy bộ, chơi bóng, đánh cầu lông... là được. Nhưng hễ đến mùa hè, nghe tiếng ve sầu kêu thảm thiết, thấy bên ngoài mặt trời rực lửa và mặt đất đang hầm hấp khí nóng là tôi liền nhụt chí, chỉ muốn trốn trong phòng điều hòa, bật quạt nằm ngủ cho quên sự đời. Lúc này, với tư cách là một môn vận động dưới nước, bơi lội đã trở thành một phương pháp duy nhất và tốt nhất để đảm bảo khối lượng vận động và tránh được cái nóng thiêu đốt của mùa hè.

Từ năm lớp 3 đến năm lớp 5, sau khi trải qua ba khóa học bơi, cuối cùng tôi đã học được tất cả các kiểu bơi. Vì lo rằng trình độ lè tè của mình sẽ khiến chúng bạn cười chê, nên 90% thời gian tôi chỉ dám bơi kiểu ếch. Nhưng khi người khác bàn luận đến bơi lội, tôi vẫn có thể vênh mặt khoe: “Tớ biết hết các kiểu bơi đấy nhé, cộng thêm bơi chó nữa là 5 kiểu.” Đây chính là điều khiến cho tôi tự hào bấy lâu nay.

Không biết ban đầu vì bơi giỏi nên mới thích đi bơi, hay là vì thích bơi nên mới càng bơi càng giỏi, mà kể từ đó tôi và môn thể thao này đã kết nên mối lương duyên bền chặt. Mỗi lần xuống bể bơi là tôi lại như cá được thả về đại dương, thoải mái vẫy vùng, lặn lội, sấp ngửa... Cái cảm giác mát lạnh êm đềm đó quả thực khiến người ta say mê!

Khi lên cấp ba, dù đã làm đủ mọi cách mà tôi vẫn chẳng cao lên nổi 1m60, một lần đi cùng với cô bạn thân Cà Ri, bỗng nhiên tôi lại thích chơi bóng rổ. Cà Ri chơi bóng rổ cực siêu, chẳng hề kém cạnh so với đám con trai. Còn tôi khi đó ư? Thực ra nói là “chơi bóng” cũng hơi miễn cưỡng, bởi vì đa số thời gian tôi chỉ chạy loăng quăng dẫn bóng rồi ném bừa bóng mà thôi. Dẫn bóng tôi chỉ có thể dùng tay phải; còn ném bóng tôi chỉ biết động tác ném cơ bản nhất. Nhưng cho dù như vậy, tôi cứ lách thích chạy theo sau Cà Ri, giành được bóng cũng đã thấy rất vui rồi.

Thi thoảng, mấy đứa con gái trong lớp còn tụ tập, chia phe thi đấu với nhau. Mặc dù khi thi đấu, đám “tuyển thủ nghiệp dư” chúng tôi thường xuyên chạy loạn cào cào, xúm đông xúm đỏ như vịt đòi thóc, luật lệ cũng chẳng hiểu rõ, lúc định chuyền bóng lại ném thẳng vào mặt đồng đội, muốn phòng thủ lại kéo đối phương ngã cái oạch, muốn ném vào rổ lại thành chuyền cho trọng tài... đôi lúc bầu không khí cũng “bạo lực” ra phết! Thế nhưng mặc kệ là chuyên hay không chuyên, chúng tôi chơi bóng chẳng phải chỉ để tìm niềm vui thôi sao? Ai cũng cảm thấy vui vẻ, vậy là được rồi.

Năm lớp 12, do áp lực bài vở nên lúc nào tôi cũng cảm thấy đầu căng như dây đàn, chỉ chực nổ tung. Lúc này, vận động chính là phương thuốc độc nhất vô nhị giúp tôi giải tỏa áp lực. Khi cảm thấy muộn phiền, chán nản, ôm bóng ra sân chạy qua chạy lại một hồi sẽ thấy tâm trạng nhẹ đi rất nhiều. Sau đó về nhà tắm nước nóng rồi ngủ một giấc ngắn, khi tỉnh lại chắc chắn sẽ tươi tỉnh, tràn trề sức lực như cũ.

Thói quen này vẫn được tôi duy trì đến tận bây giờ. Vừa lên đại học, tôi đã gia nhập đội bóng rổ nữ của khoa Trung văn, mỗi tuần hai lần tập luyện mang đến cho tôi cơ hội để rèn luyện cơ thể, thả lỏng đầu óc. Trong trận đấu lần trước, con bé loắt choắt là tôi đã được trở thành dự bị số một, trận nào cũng được tung vào sân chạm bóng đấy nhé!

Còn có một môn thể thao bình dân mà tôi cũng rất yêu thích, đó là trượt patin.

Lần đầu tiên tiếp xúc với môn patin cũng là khi dịch SARS đang hoành hành, tất cả các trường tiểu học, trung học đều phải tạm nghỉ. Đối với đám học sinh chúng tôi, những ngày tháng đó thật chẳng khác gì thiên đường, không cần dậy sớm cũng chẳng cần đi học, cứ tỉnh dậy là tôi lại hô hào đám bạn thân đến khu Hòa Đường ở Thanh Hoa Viên để chơi. Hoạt động giải trí buổi tối là trượt patin ở trước quảng trường, do đã có kinh nghiệm trượt băng nên chẳng mấy chốc tôi đã trượt được patin, mấy hôm sau đã có thể lượn qua lượn lại một cách ung dung, tận hưởng cảm giác “chim bay bướm lượn”. Mỗi tối sau khi ăn xong, chúng tôi lại lục tục kéo nhau ra quảng trường. Đám nhóc tì chúng tôi thực ra chẳng có hoạt động gì cho ra hồn ngoài việc chạy như điên quanh bãi cỏ, thế nhưng cái cảm giác cười nói âm ỉ rồi thi nhau đuổi bắt thật là sáng khoái.

Thích trượt patin là vậy nhưng sau khi lên trung học, một phần do học hành căng thẳng, một phần do đám bạn dần tản mát nên tôi chẳng thể tiếp tục được, đôi giày patin cũng cất trong xó tủ, phủ đầy mạng nhện. Cũng may khi lên đại học, cơ hội “tái xuất giang hồ” đã đến! Học kỳ hai, tôi liền gia nhập câu lạc bộ patin, chuyển sang dùng một đôi giày “chiến” mới tinh. Trong câu lạc bộ, tôi đã có rất nhiều bạn mới, và cũng được tận hưởng trở lại cái cảm giác “chim bay bướm lượn” đã lâu không gặp. Mỗi thành viên đều có biệt danh riêng, có Đăng Tử, Đản Đản, Tử Quyên, còn tôi thì được mọi người đặt biệt danh là Nhược Nhược. Những cái tên kỳ quái này khiến cho việc xưng hô trở nên thân thiết đến lạ, cô bạn cùng phòng nói: “Nếu thấy cậu đang trò chuyện cùng ai đó, nghe thấy cậu gọi họ bằng một cái tên nghe chẳng khác gì ám hiệu, vậy thì chắc chắn người đó ở trong câu lạc bộ patin!” Đúng vậy, câu lạc bộ giống như một gia đình vui vẻ, mọi thành viên đều quan tâm, yêu thương lẫn nhau. Trong mùa tốt nghiệp, chúng tôi còn tổ chức ăn uống để chia tay những thành viên chuẩn bị tốt nghiệp. Mỗi lần tiễn họ rời đi, trong lòng tôi lại dấy lên một nỗi buồn khó tả.

Cùng với thời gian, cường độ luyện tập của chúng tôi ngày càng cao, động tác ngày càng đẹp mắt và cũng đầy thử thách, không hề tẻ nhạt chút nào. Hoạt động của câu lạc bộ patin bắt đầu từ 9 giờ tối mỗi ngày, nếu không có việc gì phải làm ngay, tôi sẽ xỏ giày patin, hào hứng ra trượt cùng đám bạn. Tiếng bánh xe patin vang lên rào rào, tiếng gió thổi vù vù lướt qua tai, tầm nhìn ngày một hiện rõ và khuôn mặt mát rượi sáng khoái. Cái cảm giác tràn đầy sức sống đó vẫn chẳng hề thay đổi, niềm đam mê của tôi cũng chẳng hề thay đổi. Trong những ngày tháng

sau này, “người bạn thân thiết” patin sẽ mãi đi cùng tôi, mang tới cho tôi niềm vui và sự hưởng thụ vô tận.

Bạn thấy đấy, đây chính là những món quà mà vận động đem đến cho tôi: được ngắm nhìn phong cảnh tự nhiên, một cơ thể khỏe mạnh xinh đẹp, giải tỏa và trút hết mọi áp lực, cơ thể được thư giãn và thả lỏng, cảm giác thoải mái tự do tự tại... Khi chìm đắm trong một cuộc sống tràn đầy sắc màu, xin đừng quên rằng chính vận động mới là phương thức thư giãn tốt nhất, bởi vì niềm vui này bắt nguồn từ cảm giác được thể hiện và vượt qua chính mình, bắt nguồn từ niềm thỏa mãn khi được theo đuổi những điều mà mình thực sự đam mê.

Càng vận động, càng khỏe mạnh và cũng càng vui vẻ, tội gì mà không làm nhỉ?

Sức khỏe là vốn quý nhất của con người, không nghỉ ngơi thật tốt thì làm sao có được một cơ thể khỏe mạnh, không có một cơ thể khỏe mạnh thì làm sao đủ sức đối diện với cuộc sống học tập đầy áp lực đây?

ên tới cấp ba, áp lực bài vở và nội dung học với độ khó được nâng lên tầm cao mới vẫn khiến cho tôi cảm thấy hụt hơi. Những môn xã hội còn đỡ, chứ những môn như Toán, Lý, Hóa thực sự khiến cho tôi chẳng thể nuốt trôi, ngày nào cũng phải hao tâm tốn sức gấp mấy lần so với chúng bạn mới không bị tụt lại quá xa. Cứ như vậy, tôi bắt đầu trượt dần vào con đường làm “cú đêm”.

Suốt một khoảng thời gian rất dài, tôi sớm thì 12 rưỡi đi ngủ, muộn thì khoảng 2 giờ mới tắt đèn lên giường. Bài vở nhiều vậy sao? Không hề, chỉ là tôi phát hiện ra việc thức đêm có thể bù đắp cho quãng thời gian mà tôi đã hoang phí ban ngày, thế nên hiệu suất ban ngày thì ngày càng thấp, nên buổi tối phải thức ngày càng muộn... Cứ thế, dần dần tôi bước vào một vòng tuần hoàn tiêu cực.

Thi thoảng thức đêm tôi còn có thể chịu được, ngoài việc sáng nào cũng lơ mơ uể oải, hơi ảnh hưởng đến sự tập trung ra thì cũng không thấy có gì quá khác lạ, cơ thể vẫn khỏe re. Thế nhưng, khi “lịch sinh hoạt không dành cho người trái đất” này kéo dài được vài tháng, tôi bắt đầu “ngắm đờn”.

Sự khó chịu đầu tiên bắt nguồn từ dạ dày. Lần nào thức đêm là y như rằng sáng hôm sau dạ dày tôi lại nhào lộn múa võ, vô cùng khó chịu, cứ phải đi wc mới có thể thoát được.

Đau dạ dày còn đỡ, qua khoảng vài tiếng là sẽ tự khỏi, điều khiến tôi phiền muộn hơn cả là việc mất cân bằng nội tiết do thức đêm khiến da của tôi ngày càng xấu đi. Bào tử vốn nung nính dễ thương bắt đầu lộ ra

những đầu mụn nhỏ đáng ghét, do dầu quá nhiều nên mặt lúc nào cũng bóng nhẫy, sắc mặt cũng trở nên nhợt nhạt thâm quầng, nom cực kỳ khó coi. Với tư cách là một người yêu cái đẹp, điều này đã khiến tôi rất rầu rĩ! Thế nhưng, hồi phục làn da là một công việc tốn rất nhiều thời gian và công sức, cộng với tâm lý “sau này rảnh sẽ chăm sóc da lại từ đầu”, nên cuối cùng tôi vẫn chẳng có động lực để điều chỉnh lại thời gian làm việc và nghỉ ngơi.

Thức đêm thành quen, sức đề kháng của tôi bắt đầu giảm sút rõ rệt. Không sốt thì ho, còn cảm cúm thì sắp thành “người bạn thân thiết” của tôi đến nơi. Thâm nghĩ mấy cái bệnh vặt vãnh này chắc chẳng sao đâu, chỉ cần tắm bỏ một chút là xong! Thế là tôi cũng chẳng coi nó ra gì. Vậy mà vẫn chưa hết, thị lực của tôi cũng bắt đầu xuống dốc, chỗ ngồi trên lớp vẫn thế, nhưng khi nhìn lên bảng thì lại chẳng rõ như trước nữa; quầng mắt thì ngày càng thâm xì, nếu không có cặp kính che chắn thì chắc tôi cũng chẳng dám ra ngoài mắt... Thế nhưng, tôi vẫn chưa buồn hạ quyết tâm điều chỉnh, bởi vì thay đổi lịch sinh hoạt đâu phải là đơn giản chứ?

Hồi chuông cảnh báo thực sự đối với tôi, đó chính là trái tim.

Gia đình tôi không ai có tiền sử bệnh tim, thế nên tim của tôi trước giờ vẫn đập thành thịch khỏe mạnh trong lồng ngực, chẳng có vấn đề gì cả. Nhưng sau một thời gian dài thức đêm, cứ mỗi sáng tôi lại cảm thấy bí bách, khó thở, nếu thử hít sâu sẽ cảm thấy đau như có cái gì bị tắc bên trong, rất khó chịu, đôi khi mất cả sáng mà vẫn không nguôi. Lúc này tôi mới sợ chết khiếp, nom nớp lo rằng mình bị mắc bệnh tim, chẳng may hôm nào đó đang chạy bỗng lảo đảo ra ngất trên đường thì thật đẹp mặt! Cũng hên là viên cảnh đó không hề xuất hiện, nhưng tôi vẫn chưa thể thoát khỏi tảng đá đang đè nặng trong lòng, nên quyết định đến bệnh viện kiểm tra xem sao.

Lần đầu đi xét nghiệm điện tâm đồ, thấy trên người kẹp đủ thể loại dây dẫn xanh xanh đỏ đỏ, tôi cực kỳ căng thẳng.

Khi có kết quả, bác sĩ ngăm ngúa tờ điện tâm đồ của tôi một hồi, bậm bậm môi nói: “Thế này nhé... tim của cháu có lẽ không vấn đề gì đâu, nhưng nhịp tim đúng là hơi loạn một chút, chắc gần đây nghỉ ngơi không được tốt lắm, đúng không?”

Tôi lập tức gật đầu, nói: “Dạo này cháu thức đêm hơi nhiều...”

Bác sĩ cũng gật đầu nói: “Vậy thì đúng rồi, là do sinh hoạt không điều độ dẫn đến nhịp tim rối loạn. Từ nay về sau nhất định phải nghỉ ngơi đầy đủ hơn, nếu như vẫn thấy bí bách trong ngực thì lại đến kiểm tra. Vấn đề liên quan đến tim tuyệt đối không được lơ là đâu nhé!”

Nghe xong chẩn đoán của bác sỹ, tôi thở phào nhẹ nhõm. Mặc dù tim không có vấn đề gì nghiêm trọng, nhưng đó cũng là hồi chuông cảnh tỉnh khiến cho tôi ý thức được rằng, những hệ lụy tiêu cực do thức đêm gây ra là không thể xem thường. Thế là khi trở về, tôi liền bắt tay vào việc điều chỉnh giờ giấc.

Nghĩ lại mới thấy, thực ra nếu biết cách nâng cao hiệu suất học tập, tôi cũng không nhất thiết phải thức muộn đến vậy. Ban ngày có thể tranh thủ được rất nhiều thời gian để hoàn thành bài vở: ví dụ như mỗi lần nghỉ giữa giờ, nếu đi vệ sinh rồi cùng bạn bè ra ngoài lượn một vòng, sau đó về chỗ làm bài thì những bài tập nhỏ lẻ sẽ được hoàn thành rồi; ví dụ như giờ nghỉ buổi trưa ăn cơm nhanh hơn một chút, sau đó trở về ngủ một giấc ngắn, tỉnh dậy làm bài trong 10-20 phút gì đó là có thể giải quyết được một phần bài vở; hoặc ví dụ như bữa tối ăn xong sớm là đã có thể đến thư viện để tự học, khoảng 9 rưỡi học xong về đến nhà coi như tất cả bài vở đã được hoàn thành rồi!

Cứ như vậy, tận dụng triệt để những khoảng thời gian bị phân mảnh trong ngày, hiệu suất học tập của tôi tăng lên đáng kể, khoảng 10 giờ tối là hầu như chẳng còn việc gì phải làm nữa rồi, nếu mệt thì có thể ngủ sớm; nếu vẫn có hứng thì lôi luôn bài vở của ngày mai, ngày kia ra làm trước, tiết kiệm thêm thời gian cho những hôm sau. Và thế là ngày nào tôi cũng có thể làm xong mọi việc trước 11 giờ, sửa soạn sách vở, đồ dùng học tập cho ngày hôm sau rồi leo lên giường đánh một giấc thật ngon.

Được nghỉ ngơi đầy đủ nên tinh thần, sức khỏe của tôi đều chuyển biến tích cực: da dẻ, thị lực, sức đề kháng cũng dần phục hồi, những căn bệnh vặt cũng dần tiêu biến. Không chỉ có vậy, khi lên lớp tôi cũng tỉnh táo hơn nhiều, đầu óc ngày càng tập trung và phản ứng cũng nhanh hơn. Có thể thấy cách này hiệu quả hơn hẳn so với việc sử dụng các loại sản phẩm bảo vệ sức khỏe thật giả khó lường trên thị trường.

Một thời gian sau, gần như tất cả những vấn đề khúc mắc tôi đều có thể giải quyết ngay trên lớp, không cần phải đi hỏi thầy cô, bạn bè sau khi hết tiết nữa, điều này đã góp phần không nhỏ vào bảng thành tích đẹp đẽ năm lớp 12 của tôi. Sau khi nếm được trái ngọt của việc sinh hoạt điều độ, tôi cũng nghiêm túc duy trì thói quen tốt này, kể cả trong những năm đại học, khi mà chúng bạn coi việc thức đêm để “cày” là điều hết sức bình thường, tôi vẫn cố gắng để nghỉ ngơi sớm, đảm bảo trạng thái cơ thể và tinh thần luôn ở mức tối ưu.

Tục ngữ nói quả không sai: “Giữ cho núi mãi xanh, không lo thiếu củi đốt”. Sức khỏe là vốn quý nhất của con người, không nghỉ ngơi thật tốt thì làm sao có được một cơ thể khỏe mạnh, không có một cơ thể

khỏe mạnh thì làm sao đủ sức đối diện với cuộc sống học tập đầy áp lực đây? Sau khi tự trải nghiệm tôi mới hiểu ra rằng, làm “cú đêm” sẽ khiến cho cơ thể phải làm việc quá sức, thực sự là lợi bất cập hại, hiệu suất học tập chưa chắc đã được nâng cao nhưng sức khỏe thì chắc chắn sẽ bị bào mòn. Cũng may là tôi đã kịp thời “cải tà quy chính” khi cơ thể vẫn còn có thể tự chữa lành, nếu không thì có hối cũng đã muộn!

Đương nhiên, thói quen sống tốt không chỉ là nghỉ ngơi, làm việc có quy luật, mà còn bao gồm cả thói quen ăn uống hợp lý, thói quen vệ sinh tốt... 1-2 câu có lẽ cũng không thể nói hết được. Thế nhưng, một cô nhóc không hiểu gì về y học như tôi lại hay thích sưu tầm những kiến thức, lời khuyên liên quan đến đời sống sinh hoạt, đó có thể là một mẹo hay, một lời mách nhỏ của bạn bè; có thể là mẩu tin trên một bài báo; hoặc cũng có thể là một bài viết ngắn trên mạng... chỉ cần để ý một chút, chúng ta cũng có thể tích lũy không ít những kiến thức hay ho về cuộc sống, dần dần nuôi dưỡng thói quen sống tích cực.

Nói hoài nói mãi, chắc hẳn nhiều bạn sẽ nghĩ tôi đang tiếp thị một phương thức bí truyền “chữa lành bách bệnh”. Thế nhưng thói quen sống lành mạnh quả thực là một loại linh đơn diệu dược, độc nhất vô nhị đấy!

Tiết kiệm là quốc sách!

Chắc chắn một điều rằng, tiết kiệm là một thói quen và thái độ sống tích cực. Chúng ta hoàn toàn có thể dựa vào sức mình làm những việc vặt để kiếm tiền tiêu, với điều kiện là không ảnh hưởng đến việc học hành.

Cha mẹ thường kể rằng từ bé tôi đã là một đứa “hiểu chuyện”. Thực ra không phải vậy đâu, chẳng lẽ tôi lại không nghịch ngợm, bướng bỉnh, ham chơi giống như tất cả những đứa trẻ khác hay sao? Hai từ “hiểu chuyện” ở đây dùng để chỉ việc tôi không hay đua đòi, không tiêu tiền lung tung mà thôi.

Haiz, còn có cách nào đây? Con nhà nghèo, sớm hiểu chuyện ầu cũng là lẽ thường tình mà.

Hồi đó, do kinh tế eo hẹp nên gia đình tôi sống khá tằn tiện. Lương của cha mẹ sau khi đã giải quyết những vấn đề ăn, ở, đi lại cơ bản nhất thì chỉ còn lại một khoản rất ít, thế nên khi đó, chúng tôi không được hưởng thụ một cuộc sống no đủ, nói theo cách của cha mẹ là: “Đến thịt cũng chẳng có mà ăn!”

Bắt đầu từ khi học mẫu giáo, tôi đã hiểu rõ tình hình gia đình của mình, vì vậy thấy đồ chơi hay quần áo đẹp nhưng giá chỉ cần hơi đắt một chút thì dù có thích đến mấy, tôi cũng rất ít khi đòi cho bằng được.

Cha từng kể về một chuyện mà ngay cả bản thân tôi cũng đã quên, giờ nghĩ lại mới thấy hóa ra hồi nhỏ mình cũng “chững chạc” ra phết: năm lớp hai, tôi và đám bạn ra ngoài chơi, nhìn thấy bên đường đang bán thứ gì đó rất đắt. Cả đám bạn vừa chen lấn vừa cãi nhau chí chóe để rúc lên trên, chỉ mình tôi chẳng nói chẳng rằng, lẳng lặng đứng bên ngoài. Dì thấy lạ bèn hỏi: “Nhược Thần, con không thích sao?” Tôi lắc đầu nói: “Nhà còn nghèo lắm, mua không nổi ạ.”

Hồi đó, thứ duy nhất khiến cho tôi ấn tượng sâu sắc là búp bê Barbie

được bày bán trong chợ. Cô nàng người Mỹ tóc vàng mắt xanh xinh xắn này đã trở thành nỗi khao khát của tôi rất lâu, rất lâu sau đó.

Lúc tiểu học, cô bé nào cũng đều muốn sở hữu ít nhất một cô búp bê Barbie để có thể chải đầu, thay quần áo, đi giày dép cho nó, coi nó như bảo bối của mình vậy. Thế nhưng, khi một số bạn có thể thoải mái chọn búp bê Barbie mà mình thích, tôi thì ngay cả một con cũng chẳng có, bởi vì đối với gia đình tôi mà nói, chúng quá đắt. Còn nhớ mỗi lần ra chợ, tôi đều lặng lẽ chuồn đến khu đồ chơi, say sưa ngắm nghía một lượt từ đầu đến chân từng con một được bày trong tủ kính.

Búp bê Barbie thật đẹp. Trên người chúng mặc đủ các loại váy áo xinh xắn, mái tóc được chải chuốt thật dễ thương, nụ cười ngọt ngào nở trên môi... Nhưng khi ánh mắt của tôi chạm đến phiếu giá lên tới vài trăm tệ, tôi đành thở dài, buồn bã rời đi; thi thoảng bắt gặp búp bê Barbie rẻ hơn một chút, khoảng hơn 100 tệ là trong lòng tôi sẽ lóe lên một tia hy vọng, nhưng lại tự mình dập tắt ngay lập tức. Tôi biết rằng hoàn cảnh nhà mình không được sung túc, đâu có thừa tiền để mua món đồ chơi xa xỉ này. Thế nên, thi thoảng tôi mới rụt rè đề cập đến búp bê Barbie, chứ chưa bao giờ đòi hỏi cha mẹ mua cho mình một con. Sau này lớn hơn, điều kiện gia đình dần được cải thiện, có thể mua được búp bê Barbie và rất nhiều thứ mà trước kia chẳng dám mơ tới. Thế nhưng, do từng trải nghiệm cuộc sống tàn tiện trước kia nên thói quen tiết kiệm trong tôi vẫn được duy trì.

Lên trung học, cha mẹ bắt đầu cho tôi tiền tiêu vặt. Đối với tôi mà nói, đây là một tin đáng mừng: một mặt tôi đã có được một khoản tiền tiêu vặt để tự mình chi tiêu, không cần lúc nào cũng phải chìa tay xin mẹ nữa; mặt khác, tôi cũng từng bước học cách quản lý tiền bạc của mình.

Lên đến đại học, cha mẹ vẫn định kỳ gửi tiền vào thẻ ngân hàng cho tôi, trong đó bao gồm tất cả các khoản cho việc ăn, ở, đi lại. Điều này đã đặt ra yêu cầu rất cao cho kỹ năng quản lý tài chính của tôi, dù không cần phải tính toán từng ly từng tý, nhưng nếu đầu tháng vung tay quá trán thì đến cuối tháng vẫn có khả năng phải “húp mỳ gói” đây!

Thực ra “tiết kiệm” không có nghĩa là keo kiệt, không phải là để trở thành một “con gà sắt” chỉ biết nắm chặt ví tiền không chịu tiêu lấy một hào; cũng không phải là để cắt đứt mọi sự hưởng thụ của bản thân: không đi ăn hàng, không ra ngoài chơi, không mua quần áo... sống chẳng khác gì một vị sư khổ hạnh. “Tiết kiệm” thực ra là một dạng ý thức để dẫn dắt cuộc sống, và điểm mấu chốt của nó là không được xa hoa và lãng phí tiền bạc.

Cuộc sống vốn đã tràn đầy niềm vui, hưởng thụ, ăn chơi một cách vừa phải có thể làm phong phú thêm thế giới của chúng ta. Mức độ sống nào cũng cần phải tiêu xài ở một khoảng nhất định mới có thể đảm bảo được, điều quan trọng là phải cố gắng hạn chế tiêu những khoản không cần thiết. Lấy ví dụ: cho dù gia đình có điều kiện, nhưng sử dụng các phương tiện công cộng vẫn có thể coi là tiện lợi, vậy thì thay vì cứ phải bắt taxi, tội gì mà không ngồi xe buýt nhỉ?; nếu như trong nhà có đôi giày, cái túi hoặc bộ quần áo nào đã cũ, chưa có đồ thay thế, thì thoảng “có mới nói cũ” một chút thì cũng có thể chấp nhận được, nhưng nếu theo đuổi trào lưu một cách quá đà, liên tục “đổi mới” thì rõ ràng là không nên rồi... Mặc dù cha thường nói với tôi rằng: “Tiền không phải tiết kiệm mà ra, mà phải đi kiếm về”, nhưng nếu cứ mãi tiêu xài hoang phí thì cha mẹ có nhiều tiền đến mấy rồi cũng đến một ngày “thu không đủ chi” mất!

Ở trên tôi đã nói đến việc “tiết kiệm”, vậy thì tiếp đây cũng xin bàn về vấn đề “kiếm tiền”. Thực ra đối với học sinh chúng ta, nhiệm vụ chủ yếu rõ ràng là học tập chứ không phải kiếm tiền, thế nhưng cá nhân tôi nghĩ rằng việc nhận được sự báo đáp về kinh tế bằng chính sự lao động cần cù của bản thân mới thật tuyệt vời làm sao!

Ngay từ khi còn nhỏ, để tôi chịu khó làm việc nhà, mẹ đã áp dụng “chế độ tiền công”, tức là dùng tiền để trả công cho sự lao động của tôi. Mặc dù mỗi lần chỉ được 5-10 tệ, nhưng vẫn khiến cho một đứa có khoản tiền tiêu vặt vô cùng ít ỏi là tôi cảm thấy sung sướng. Hơn nữa, tiền kiếm được bằng sức lao động của mình thì khi tiêu rõ ràng sẽ cảm thấy thoải mái hơn nhiều so với tiền ngửa tay xin bố mẹ. Thế là tôi chủ động nhận việc rửa bát, lau nhà và những việc vặt khác, nghĩ tới việc làm xong sẽ được trả công là tôi lại cực kỳ hăng hái. Điều này vừa giảm nhẹ được gánh nặng của cha mẹ, vừa kiếm được khoản tiền tiêu vặt để tự do chi tiêu, vừa giúp tôi hiểu được chân lý “lao động tạo ra của cải vật chất”. Hiểu được sự vất vả của việc kiếm tiền cũng giúp tôi học được thói quen tiết kiệm, không tiêu pha một cách lung tung.

Thế nhưng, càng trưởng thành tôi lại càng cảm thấy với tư cách là một người con, chia sẻ việc nhà với cha mẹ là một nghĩa vụ và trách nhiệm. Khi còn nhỏ thì có thể dùng phần thưởng để khích lệ bản thân làm việc nhà, nhưng lớn lên rồi mà vẫn kiếm tiền từ cha mẹ thì không được hợp lý cho lắm. Kiếm qua kiếm lại, chẳng phải vẫn là tiền trong nhà hay sao? Thế nên tôi cũng muốn tìm một số nguồn thu nhập khác ngoài khoản tiền tiêu vặt mà cha mẹ cho ra, tự tạo một khoản nhỏ để mua những món đồ đắt một chút hoặc những khoản mà cha mẹ không đồng ý cho lắm.

Việc gì vừa có thể kiếm được tiền, vừa không tốn quá nhiều thời gian, lại không làm lỡ chuyện học hành nhỉ?

Một lần rảnh rồi lật báo ra xem, một hàng chữ nhỏ đập vào mắt tôi: “Hoan nghênh độc giả gửi bài viết về cho chúng tôi!” Thế là một ý tưởng lóe lên trong đầu: viết bài rồi gửi cho tạp chí cũng được đấy chứ! Đây chẳng phải là con đường tốt nhất để có được “nguồn thu” hay sao?

Tôi hiểu rằng việc viết lách không thể gượng ép được, cảm hứng chợt đến thì ngôn từ tuôn như suối thác, không có cảm hứng thì chẳng thể nặn nổi một từ. Thế nhưng, nhờ có động lực nên cứ khi nào gặp được chuyện gì mà bản thân cảm thấy thú vị trong cuộc sống, tôi sẽ ghi chép một cách có hệ thống rồi đào sâu suy nghĩ thêm, sau đó tư duy để viết thành một bài văn được chấp bút bởi những cảm xúc chân thật nhất của mình, gửi đến tòa soạn để thử vận may.

Ông trời thật không phụ lòng người, tôi gửi tổng cộng 3 bài thì cả 3 bài đều được báo *Thanh niên Bắc Kinh* đăng tải trong chuyên mục “Những bài văn trung học thú vị”! Và thế là tôi nhận được 3 khoản nhuận bút, mặc dù đều chỉ 100 tệ nhưng cái cảm giác cầm tờ chuyển khoản đến bưu điện để lĩnh tiền thật sướng chết đi được! Lấy được khoản nhuận bút 100 tệ đầu tiên, tôi tản mẩn kẹp rồi cất vào tủ, thì thoảng lại lôi ra ngắm nghía.

Lên đến đại học, có thể tự mình sắp xếp được thời gian, tôi bèn nhận một việc tương đối nhàn hạ ở một đại lý mắt kính để kiếm chút tiền tiêu vặt. Mỗi khi nhìn thấy những bộ quần áo hay đôi giày ưng ý nhưng lại hơi đắt một chút, tôi đã có thể yên tâm dùng tiền tiết kiệm để mua về. Thi thoảng còn có thể tự thưởng những chuyến du lịch gần mà không cần phải chìa tay xin thêm tiền của bố mẹ. Cái cảm giác được tự do chi tiêu khoản tiền thuộc về mình thật sung sướng biết mấy!

Làm thế nào để nhìn nhận đồng tiền một cách chính xác? Đây là một chủ đề rất rộng lớn, chỉ nói đôi lời e khó có thể giải thích rõ ràng. Nhưng chắc chắn một điều rằng, tiết kiệm là một thói quen và thái độ sống tích cực. Chúng ta hoàn toàn có thể thử dựa vào sức mình làm những việc vặt để kiếm tiền tiêu, với điều kiện là không ảnh hưởng đến việc học hành.

Xét cho cùng, chỉ khi tự mình trải nghiệm chúng ta mới có thể thấu hiểu hơn nỗi vất vả của cha mẹ khi phải làm việc để kiếm tiền, thực sự hiểu được cách trân trọng tiền bạc và hiểu được thế nào là “No pain, no gain”.

Một người thực sự hiểu biết thì sẽ chẳng bao giờ phải dùng đến một hành vi ấu trĩ như “đua đòi” để khoe khoang bản thân. Cũng giống như cao thủ võ lâm thường mai danh ẩn tích, trông vẻ ngoài tầm thường dung dị, nhưng chỉ cần một chiêu là có thể dễ dàng đánh bại đối thủ.

ôi vẫn còn nhớ như in một ngày của năm lớp 5, cậu bạn cùng bàn chỉ vào đôi giày thể thao đã đi được hai năm của tôi, giễu rằng: “A ha ha! Sao cậu lại đi đôi giày rách nát này cơ chứ!” Tôi cúi đầu nhìn đôi giày của mình rồi lại liếc sang đôi giày Nike đen cực ngầu của cậu ta, trong lòng cảm thấy bứt rứt khó tả.

Đây là lần đầu tiên tôi biết một món đồ như giày dép cũng có thể dùng nhãn hiệu để đánh giá một con người, thậm chí đi một đôi giày rẻ mạt còn bị người khác coi thường. Giờ đây nghĩ lại, có lẽ tâm lý đó chính là “đua đòi”.

Nghe cậu ấy nói vậy, lòng tự trọng nhỏ bé của tôi như bị chọc thủng một lỗ to tổ chẳng. Mấy hôm sau cùng mẹ đi ra chợ, tôi bèn chuồn ra cái cửa hàng giày có dấu ngoặc to dùng đó để ngó nghiêng xem sao, đó là cửa hàng mà trước giờ mẹ chưa bao giờ dẫn tôi vào. Tôi không đòi mẹ mua cho một đôi giống như cậu bạn kia, bởi vì sau khi nhìn đơn giá, tôi biết rằng loại giày như vậy nhà tôi không thể mua được.

Khi đó tôi là một con bé nhà nghèo xơ xác, ngay cả búp bê Barbie loại rẻ nhất cũng chẳng mua nổi, suốt ngày cùng cha mẹ đi thuê nhà, nay đây mai đó. Còn cậu bạn kia nếu nói theo kiểu bây giờ là “giỏi, đẹp, giàu”.

Tôi hiểu rằng nhà tôi hoàn toàn khác với nhà cậu ấy.

Sau khi lên trung học, tôi được mua đôi giày xịn đầu tiên trong đời: một đôi giày Kappa đế bằng hơn 300 tệ, tuy rẻ hơn rất nhiều so với những đôi giày thời thượng của Nike hay Adidas, nhưng khi cha mẹ

đồng ý mua cho, tôi vẫn sướng điên lên được. Tự nhủ rằng: “Thế là bây giờ mình không phải đi ‘Song tinh⁽¹⁾’ nữa rồi, và sẽ chẳng còn ai chỉ vào giày mình rồi chê cười nữa!” Thế nhưng sau một thời gian, tôi mới thực sự hiểu được thế nào là “đua đòi”.

Vẫn chưa kịp vui mừng với đôi Kappa thì qua lời của chúng bạn, tôi mới biết rằng Kappa đã là gì đâu? Có vô số nhãn hiệu khác còn đắt đỏ hơn nhiều. Vì phải mặc đồng phục từ đầu đến chân nên để đánh giá “thân phận” của một ai đó, chỉ cần ngó xuống đôi giày của họ là biết ngay. Những cô bạn, cậu bạn nổi tiếng trong khóa chẳng ai là không đi một đôi giày hàng hiệu sắc màu rực rỡ, ở hai bên không vẽ một dấu ngoặc lớn thì là ba đường kẻ sọc. Dường như chỉ cần dựa vào giày là có thể phân chia đẳng cấp con người vậy, nó có thể quyết định “giai cấp” của bạn, quyết định bạn là người “theo một thời thượng” hay là “nhà quê chân đất”.

Khi đó, tôi biết điều kiện gia đình mình đã được cải thiện rất nhiều so với trước, dù chưa phải là dư dả. Nhưng tôi vẫn không kìm được ham muốn về những đôi giày có thể “chứng minh thân phận” đó. Tôi cũng muốn được giống như những đứa bạn kia, đi một đôi giày xịn điều phố, thu hút ánh mắt của những kẻ “phàm tục” xung quanh. Chí ít là trông không được quá đói rách, không được bị coi thường. Nhưng tôi cũng biết rõ rằng một đôi giày như vậy rẻ nhất cũng phải vài trăm tệ, thậm chí cả ngàn tệ hoặc đắt hơn. Đối với gia đình tôi mà nói, đó là một số tiền rất lớn. Chưa cần nói đến cha mẹ, ngay cả tôi cũng cảm thấy ê răng khi thấy phải mất từng đó tiền chỉ để mua một đôi giày.

Thế nhưng tôi rất muốn có một đôi, thực sự rất muốn...

Dịp Tết năm lớp 7, tôi viện lý do phải tập chạy bộ rồi kéo mẹ vào hàng giày Adidas, giả đồ ngắm nghía trước những giá giày mới cóng, nhưng kỳ thực trong lòng cực kỳ căng thẳng. Tôi lấy một đôi có vẻ khá bình thường ra liếc qua giá tiền, trời ạ, những 700 tệ! Lại cầm một đôi khác lên, 600 tệ, cũng chẳng rẻ hơn là bao...

Mẹ đi sát phía sau tôi, ngắm nghía giá tiền rồi khẽ nói: “Con gái, mấy đôi này đắt quá, liệu có đáng không? Mẹ con mình sang hàng khác xem đi.” Tôi biết lời mẹ nói đều là sự thật, chí ít đối với gia đình tôi, đó là sự thật. Nhưng vẫn ngoan cố nói: “Con xem nốt đã.”

Cuối cùng cũng tìm được một đôi dưới 600 tệ, tôi thở phào nhẹ nhõm, như nhìn thấy tia hy vọng. Tôi thử đi thử lại, không ngừng tâm tặc “đi thích quá!”, nhưng mẹ cứ nhìn trước ngó sau, cười cười bảo với nhân viên rằng: “Để tôi xem thế nào đã...” Thế là tôi đành ngoan ngoãn tháo đôi giày kia ra, rồi ngáp ngừng cùng mẹ bước ra khỏi tiệm. Biết cái

giá hơn 500 tệ vẫn là quá cao nên tôi cũng không dám vò vĩnh, nhưng đi mãi mà tôi vẫn tiếc ngẩn tiếc ngơ, ngắm những đôi giày khác nhưng chẳng vừa mắt đôi nào. Lúc sau, tôi cắn răng lắc lắc tay mẹ rồi nói: “Mẹ, con chỉ thích đôi lúc này thôi, mặc dù đắt nhưng con dùng để chạy bộ, đi được bền thì sẽ không lãng phí đâu ạ.” Tôi thoáng thấy nét bối rối trong mắt mẹ, nhưng mẹ chỉ khẽ thở dài, rồi dắt tôi quay lại mua đôi giày đó, đôi Adidas đầu tiên của tôi.

Cầm trên tay đôi giày, trong lòng tôi thực sự rất vui, nhưng đó là một niềm vui đầy băn khoăn.

Tôi không biết mình làm như vậy là đúng hay sai, liệu có phải là không hiểu chuyện, là tăng thêm gánh nặng cho cha mẹ hay không... Thế nhưng bây giờ nhắc lại vẫn cảm thấy buồn cười, khi đi đôi giày đó đến trường, có vẻ nó đã thực sự giúp tôi nâng cao giá trị bản thân, khẩu khí của tôi cũng oách hơn trước nhiều. Không chỉ có vậy, đôi giày này đã thực sự lập được “đại công”: trong những ngày tháng tập luyện cho kỳ thi cuối kỳ môn Thể dục, nó đã cùng tôi trải qua vô số lần chạy 800 mét, vô số lần nhảy xa với số điểm tuyệt đối, mãi cho đến khi tốt nghiệp trung học.

Lên đến cấp ba, điều kiện gia đình ngày càng khá giả, giày dép cũng ngày một nhiều hơn, những món đồ trước kia tôi chẳng dám nghĩ đến giờ đây đều trở nên bình thường quá đỗi, căn bản không được coi là “đắt”, lại càng chẳng thể nói là “xa xỉ”. Thế nhưng tôi cũng phát hiện ra trong lớp của mình, những bạn thực sự xuất sắc, có hoài bão và ước mơ lại chẳng hề quan tâm đến cái “nhãn hiệu” đó. Có điều kiện thì họ dùng những món đồ tốt hơn, xịn hơn chứ không bao giờ coi đó là dấu hiệu để phân biệt đẳng cấp; không có điều kiện cũng chẳng sao, họ sẽ lựa chọn những món đồ thích hợp, sạch sẽ để mặc chứ không bao giờ xấu hổ vì điều đó.

Cùng với năm tháng, tôi dần dần hiểu rằng những thứ như “nhãn hiệu”, “giá tiền” chỉ là phù phiếm, chúng ta không cần thiết phải tự ti vì những thứ đang mặc trên người. Đặc biệt là trong những ngày tháng nỗ lực để thi đại học, tôi càng thấm thía rằng tương lai đang nằm gọn trong tay của mình, điều quan trọng là mình có đủ nỗ lực, thành tích có đủ tốt hay không thôi. Còn quần áo có xịn đến mấy, giày có đắt đến mấy cũng có nghĩa lý gì cơ chứ? Ngoài những kẻ ấu trĩ, chỉ biết dùng tiền mò hôi nước mắt của cha mẹ để nâng cao sĩ diện của bản thân, không có ý thức phấn đấu vươn lên thì liệu ai sẽ để ý đến đây?

“Đua đòi” đâu có giải quyết được gì? Tôi không thể coi đôi giày, cái áo là tấm vé thông hành để vào ngôi trường mà mình mong muốn. Sau khi thi đỗ vào Đại học Bắc Kinh, tôi mới phát hiện ra đây là nơi mà tâm

lý “đua đòi” chẳng hề tồn tại. Các bạn đến từ khắp mọi nơi và đều là những hạt nhân ưu tú của các tỉnh thành trên cả nước, do không phải gia đình nào cũng đầy đủ, no ấm nên rất ít người để ý đến “nhãn hiệu”, “giá tiền” và càng chẳng có ai bàn tán về nó. Họ đều chuyên tâm đèn sách và phấn đấu vì lý tưởng của mình, họ luôn hiểu rằng cuộc sống tốt đẹp sau này phải được xây dựng bằng sự nỗ lực của ngày hôm nay; còn nếu phải dựa vào tiền bạc của cha mẹ để khoe mẽ thì chẳng thể coi là “hào hán”.

Có lần tôi tận mắt chứng kiến một việc như sau: một cậu trai ăn mặc thời thượng, trên tay cầm chiếc iPhone đời mới đi cùng cha mẹ với vẻ lam lũ đến thẳng quầy thanh toán của Nike, nhất định đòi mua đôi giày giá 1.500 tệ. Người cha nghe xong, thất thần kêu lên: “Một đôi giày mà đắt như vậy! Có khác gì đi cướp chứ?!” Bà mẹ thì hơi sợ sệt, cầm đôi giày bối rối nhìn đứa con trai của mình, còn cậu ta vẫn điềm nhiên đòi mua cho bằng được. Cuối cùng, đôi vợ chồng già đành cắn răng mua cho cậu ta đôi giày kia. Cậu ta vênh vác xách đôi giày đi ra, cứ như thể thứ đang cầm trên tay không phải là đôi giày đắt giá mà cha mẹ đã phải đổ mồ hôi, sôi nước mắt để mua cho, mà chỉ là một chiếc bánh rán với giá 1,5 tệ vậy.

Chứng kiến cảnh đó, tôi chợt thấy thương đôi vợ chồng già kia, và cũng nhớ về hồi trung học đã từng kéo tay mẹ để đòi mua giày. Ôi... nhớ lại mới thấy thật xấu hổ! Hồi đó để kiếm được chút tiền cha mẹ phải vất vả biết mấy, vậy mà tôi vẫn đua đòi chuyện giày dép với các bạn, đúng là không hiểu chuyện!

Ai cũng đều yêu thích cái đẹp, nên tâm lý theo đuổi thời thượng âu cũng điều dễ hiểu. Việc lựa chọn hàng hóa, đồ dùng dựa trên sở thích và khả năng kinh tế của bản thân chẳng có gì sai. Nếu như gia cảnh sung túc, có thể bỏ nhiều tiền để mua đồ xịn, để hưởng thụ sự đãi ngộ cao hơn thì cũng là điều tốt. Nhưng nếu điều đó chuyển thành tâm lý đua đòi, mua đồ không phải để đáp ứng nhu cầu thực tế mà để thỏa mãn sĩ diện của bản thân thì rõ ràng là không nên! “Núi cao còn có núi cao hơn”, dù giàu có đến mấy cũng sẽ có những người mua được những món đồ xa xỉ hơn bạn, đua đòi thì làm gì có điểm dừng? So đi tính lại có nghĩa lý gì đâu? Đó là chưa kể tiền đó cũng không phải do chúng ta tự kiếm được mà là do cha mẹ vất vả làm ra, cầm lấy rồi tiêu xài như nước ắt sẽ tăng thêm gánh nặng cho họ, chẳng lẽ như vậy là hợp lý?

Kỳ thực, tâm hồn càng yếu đuối mới càng phải cần dùng đến những vật ngoài thân để tô đắp khoe mẽ. Một người thực sự hiểu biết thì sẽ chẳng bao giờ phải dùng đến một hành vi ấu trĩ như “đua đòi” để khoe khoang bản thân. Cũng giống như cao thủ võ lâm thường mai danh ẩn

tích, trông vẻ ngoài tầm thường dung dị, nhưng chỉ cần một chiêu là có thể dễ dàng đánh bại đối thủ.

Thế nên bạn à, tuyệt đối đừng đua đòi nhé!

Chương 4.

Tương lai - Bước chân theo đuổi mơ ước không ngừng nghỉ

Học tập thời đại học sẽ ra sao?

Lên đến đại học, chúng ta không còn bị điểm số “dắt mũi” nữa mà có thể lưu lại một chút không gian cho mình, tập trung vào những điều mà bản thân thực sự hứng thú, tích cực đọc sách và nghiên cứu sâu hơn ngoài thời gian ngồi trên giảng đường.

Còn nhớ hồi trung học, thầy giáo chủ nhiệm của tôi hay nói rằng: “Hãy chịu khó học nhân lúc thầy còn muốn quản các em đi! Đợi đến khi lên cấp 3, các em có thể nào thầy cô cũng chẳng buồn quản nữa đâu!” Dù mang hàm ý “uy hiếp” nhưng đối với chúng tôi, câu nói của thầy chẳng khác gì tin mừng: Ha, thầy cô mặc kệ chúng mình, vậy chẳng phải lớp học sẽ trở thành vương quốc tự do sao!

Thế nhưng hiện thực luôn thật tàn khốc, lên đến cấp ba các thầy cô vẫn nghiêm khắc như thường. Vì vậy khi các thầy cô “bỏ cũ soạn lại” rằng lên đại học thì việc học sẽ phải tự giác hoàn toàn, chẳng có ai buồn đốc thúc nữa đâu, chúng tôi cũng không tin cho lắm.

Đại học rốt cuộc sẽ thế nào nhỉ? Bắt đầu từ thời trung học, để vượt qua hai quả núi không lồ mang tên thi cấp 3 và thi đại học, áp lực bài vở bắt đầu nặng dần, khi nghe mọi người miêu tả cuộc sống đại học thật nhẹ nhàng và vui vẻ, trong tim tôi ngập tràn cảm giác háo hức. Đó chẳng phải là thiên đường sao? Không cần phải ngày ngày cặm cụi đi học, cũng chẳng có áp lực! Có thể tự do lựa chọn những môn mà mình thích, không cần phải đổ mồ hôi, sôi nước mắt vì điểm số! Đó không

phải là nơi lãng mạn mà nam thanh nữ tú có thể thỏa thích hò hẹn, thoải mái yêu đương hay sao?

Nhưng sau khi đỗ đại học, tôi mới hiểu được cuộc sống đại học là như vậy:

Đại học vẫn coi học tập là nhiệm vụ chủ yếu, có thể rất nhàn hạ, cũng có thể rất vất vả. Sau khi vượt vũ môn, đa số chúng ta đều mong rằng từ nay sẽ thoát khỏi kiểu “giáo dục ứng thí” của thời cấp ba, có thể lựa chọn chuyên ngành mà mình muốn, nghe những bài giảng mà mình thích, nghiên cứu những vấn đề mà mình hứng thú, sau đó nhẹ nhàng cầm lấy tấm bằng với bảng điểm chói sáng. Viễn cảnh này tuy rất đẹp nhưng không hoàn toàn là sự thực, chí ít là đối với những trường đại học nằm trong top đầu.

Đầu tiên, lựa chọn chuyên ngành mà mình thích. Đây không phải là điều mà bạn nào cũng có thể thực hiện được. Một mặt, không phải ai cũng biết rõ mình thích lĩnh vực gì, thế là cứ đổ xô đi lựa chọn những chuyên ngành theo trào lưu, trước khi bắt đầu học cũng chưa chắc đã biết chuyên ngành này liệu có thích hợp với mình không; mặt khác, những bạn đạt điểm cao trong kỳ thi đại học đương nhiên sẽ có rất nhiều sự lựa chọn, muốn học ở đâu thì học, thế nhưng đối với những bạn nằm trong số đông những học sinh có điểm thi làng nhàng mà nói, nhiều khi không phải chúng ta lựa chọn trường và chuyên ngành, mà là trường và chuyên ngành lựa chọn chúng ta. Nếu không khéo thì rất có khả năng bị chuyển đến một chuyên ngành chẳng liên quan chút gì đến sở thích của mình, đối mặt với thứ mà mình không thích trong suốt 4 năm trời chẳng phải là bị kịch hay sao?

Đây là một phương diện khác nghiệt của việc lựa chọn chuyên ngành, thế nhưng chúng ta vẫn có thể dựa vào cái thẻ chế nhập học hoàn toàn khác biệt so với thời trung học này để bước vào chuyên ngành mà mình yêu thích. Cho dù không được vào chuyên ngành đúng với ý nguyện thì sau này cũng có thể đổi chuyên ngành, bỏ tu hoặc học hai văn bằng. Rõ ràng điều này còn hạnh phúc hơn nhiều so với việc bắt buộc phải “học đồng bộ cả 5 môn” cho dù có thích hay không thích, phải không nào?

Đúng như câu nói của thầy chủ nhiệm cấp ba, khi bước chân vào Đại học Bắc Kinh, tôi cảm nhận được đặc điểm lớn nhất của việc học là sự tự chủ:

Chọn môn hoàn toàn do mình tự quyết. Mặc dù mỗi học kỳ, các khoa, ngành đều có những giáo trình do các thầy cô sắp xếp và giới thiệu, nhưng về cơ bản mỗi một môn đều có những thầy cô với phong

cách khác nhau để chúng ta lựa chọn, cho dù bạn thích thầy cô nghiêm khắc hay là hiền hòa, theo kiểu “cánh tả” sôi nổi cấp tiến hay “cánh hữu” bảo thủ vững vàng, trường đều có thể đáp ứng nhu cầu của bạn.

Ngoại trừ những môn trong chuyên ngành ra, bạn còn có thể lựa chọn rất nhiều môn không phải do chuyên ngành tổ chức mở lớp. Nghệ thuật, văn học, tâm lý học, xã hội học, kinh tế học, sinh vật học, thiên văn học, giao lưu đa văn hóa học, tin tức học... Những môn có thể chọn là rất phong phú, gần như “chỉ có những môn mà bạn không nghĩ đến, chứ không có môn nào mà bạn chưa từng nghe nói đến”. Sao nào, bạn có thấy thèm không?

Ngoài việc chọn môn ra, ở một mức độ nào đó thì việc nghe giảng cũng là tự chủ. Lên đến đại học mới thấy “trốn học” lại trở nên đại trà đến vậy. Môn nào đó vừa nhàm chán, vừa vô ích? Trốn luôn! Môn nào đó phải đi từ sáng sớm, sáng mờ dậy đau đầu, đau bụng, chuột rút? Trốn luôn! Môn nào đó không quá quan trọng, lại trùng với hoạt động mà mình không muốn bỏ lỡ! Trốn luôn!... Muốn lên lớp thì lên, chẳng muốn lên thì nghỉ, các thầy cô cũng chẳng buồn bận tâm tới bạn. Sao nào, cuộc sống như vậy thật hấp dẫn phải không?

Không chỉ tự giác trong nghe giảng trên lớp mà việc học tập ngoài giờ cũng sẽ hoàn toàn tự do. Những thầy cô nghiêm khắc thì một học kỳ có thể sẽ giao 2-3 lần bài tập, còn đa số thầy cô chỉ yêu cầu nộp một bài luận giữa kỳ, rồi đến cuối kỳ tiến hành một đợt thi để tính vào tổng thành tích, còn thường thì sẽ chẳng bao giờ giao bài tập.

Không còn bài vở buộc phải ôn tập mỗi ngày, không còn “3 ngày một kỳ thi nhỏ, 5 ngày một kỳ thi lớn”, cũng chẳng phải vò đầu bứt tai vì những đề thi trắc nghiệm... Việc làm thế nào để củng cố những kiến thức mà thầy cô giảng, cần bao nhiêu thời gian để ôn tập, đọc trước bài vở, chỉnh lý ghi chép hoàn toàn dựa vào sự chủ động tự giác của chúng ta. Trước khi lên đại học, tôi ngỡ rằng cuộc sống như vậy thật là nhẹ nhàng thoải mái, không còn phải gánh những áp lực tâm lý khổng lồ nữa. Thế nhưng khi lên đại học tôi mới biết: thoải mái không có nghĩa là tùy mặc, tự do không có nghĩa là phóng túng. Mặc dù việc quản lý hàng ngày không còn cứng nhắc nữa, nhưng nếu muốn có được một bảng điểm tốt, chúng ta cũng phải hết sức chăm chỉ và cần cù, thế nên áp lực cũng không phải là nhỏ.

Áp lực thời đại học đến từ những phương diện nào? Đầu tiên là áp lực tốt nghiệp. Muốn nhận được học vị tốt nghiệp thì chúng ta phải đạt đủ số điểm tiêu chuẩn của tất cả các môn, nhưng nếu ngày thường quá lười hoặc trốn học quá nhiều, điểm chuyên cần quá thấp thì cuối kỳ sẽ

có khả năng bị treo môn. Vì vậy yêu cầu tối thiểu là phải đạt tiêu chuẩn của tất cả các môn.

Theo kinh nghiệm của cá nhân tôi, việc “đạt tiêu chuẩn” không phải là quá khó. Áp lực lớn nhất đến từ việc thi nghiên cứu sinh và tìm việc làm. Ví dụ như khoa Trung văn của tôi, phương hướng sau khi trải qua 4 năm học chuyên ngành chẳng có gì khác ngoài ba sự lựa chọn: học nghiên cứu sinh ở trong nước, học nghiên cứu sinh ở nước ngoài hoặc đi làm. Trong thực trạng xã hội ngày càng chuộng bằng cấp như bây giờ, nếu chỉ cầm trên tay tấm bằng đại học để đi xin việc thì không thể chắc ăn, vì vậy rất nhiều người lựa chọn học lên nghiên cứu sinh. Nếu muốn học nghiên cứu sinh thì cũng sẽ có yêu cầu nhất định đối với bảng điểm trong 4 năm đại học, chuyên ngành nghiên cứu sinh càng hấp dẫn thì cạnh tranh càng khốc liệt, yêu cầu đối với bảng điểm cũng sẽ càng cao, áp lực cũng theo đó mà tăng.

Nhưng nếu chỉ chăm chăm vào điểm số, vậy thì rất có thể chúng ta sẽ rơi vào cái vòng luẩn quẩn của nền “giáo dục ứng thí”, 4 năm đại học sẽ trở thành sự tiếp diễn của quãng thời gian trung học, đánh mất đi sự hấp dẫn và giá trị của nó.

Giống như lời Tuân Tử⁽¹⁾ từng nói: “Cô chi học giả vi kỷ, kim chi học giả vi nhân. Quân tử chi học dã, dĩ mỹ kỳ thân; tiểu nhân chi học dã, dĩ vi cầm như.” Ý nói rằng người thời xưa học tập để nâng cao tố chất tự thân, còn người thời nay thì học để cho người ta xem, để theo đuổi danh lợi. Sau khi trải qua năm thứ nhất đại học, tôi cho rằng trong môi trường học tập đề cao tính tự chủ như vậy thì động lực lớn nhất nên xuất phát từ khát vọng được thu nạp kiến thức. Có được một tâm thái lành mạnh, tích cực như vậy, chúng ta sẽ có thể coi nhẹ điểm số, coi trọng những điều bổ ích thu hoạch được trong quá trình học tập.

Thành tích đương nhiên cũng rất quan trọng. Thế nhưng lên đến đại học, chúng ta không còn bị điểm số “dắt mũi” nữa mà có thể lưu lại một chút không gian cho mình, làm những điều mà bản thân thực sự hứng thú, tích cực đọc sách và nghiên cứu sâu hơn ngoài quãng thời gian ngồi trên giảng đường.

Cuộc sống học tập mà tôi được chứng kiến và trải nghiệm ở thời đại học: tự do, phong phú và nhiều lựa chọn hơn so với thời trung học, nhưng cũng có rất nhiều thử thách và cám dỗ, nhìn chung là vô cùng thú vị.

Ổng nhiên được giải thoát khỏi quỹ đạo trung học chỉ được tập trung duy nhất vào việc học hành để bước vào môi trường hoàn toàn mới lạ của đời sinh viên, ngoài phương thức học tập ra, cuộc sống thường nhật cũng sẽ xảy ra những sự thay đổi đến chóng mặt.

Điểm đặc biệt nhất khi so sánh giữa đại học và trung học, đó là “nhiệt kế tình yêu” bỗng nhiên tăng vọt!

Vừa vào năm thứ nhất, tôi đã học được một từ mới: “Thoát kiếp FA⁽¹⁾”, đại loại là làm thế nào để “thoát khỏi cuộc sống độc thân”. Vừa chân ướt chân ráo vào trường, “thoát kiếp FA” đã trở thành chủ đề hot nhất, các hoạt động kết bạn cũng liên tục được tổ chức: học kỳ đầu tiên, các khoa trong trường cùng nhau tổ chức buổi dạ hội chào đón tân sinh viên; tiếp ngay sau đó là hoạt động ngày Lễ Độc thân cho các bạn sinh viên nam, năm sau thì đến lượt các bạn sinh viên nữ... Thời đại học, chuyện yêu đương có thể “quang minh chính đại”, chẳng cần phải giấu giếm, nhưng vì các bạn đều đến từ rất nhiều tỉnh thành khác nhau trên cả nước, môi trường sống và thói quen sinh hoạt cũng tồn tại rất nhiều khác biệt, vì vậy đa số các cặp đôi sẽ phải đối mặt với rất nhiều thử thách khi đến năm cuối đại học.

Chuyện tình yêu trong giai đoạn này sẽ không còn ngây thơ, trong sáng như thời trung học, cũng chưa đến mức thực dụng như những mối tình sau khi bước vào xã hội. Đã liên quan đến việc xây dựng quan hệ với người khác, đương nhiên điều quan trọng nhất là sự chân thành, nhưng xét cho cùng tuổi đời chúng ta vẫn còn trẻ, tương lai không thể

dự đoán trước. Khi thấy các anh chị khóa trên đang yêu đương nồng thắm bỗng chia tay một cách âm ỉ, tôi nghĩ chúng ta cũng không nên quá nghiêm trọng hóa tình yêu thời đại học, càng không nên vì yêu đương mà lơ đãng học hành, ảnh hưởng đến mối quan hệ với bè bạn.

Mối quan hệ thời đại học cũng khác biệt rất lớn so với trước kia: thời đại học, mọi người sẽ lựa chọn những môn mà mình cảm thấy hứng thú, vì vậy bạn học cũng không giống như xưa – ngày nào cũng ngồi cùng một chỗ, trong cùng một phòng và học cùng một môn. Tôi và ba cô bạn chung phòng thường xuyên không chọn được môn để đi học cùng nhau, ngày nào cũng phải ôm sách vở chạy loanh quanh giữa khu giảng dạy và phòng học. Cứ như thế, ý thức bạn cấp rõ ràng sẽ mờ nhạt đi rất nhiều, không còn đoàn kết như ngày xưa nữa. Thế nhưng vì phải ở ký túc xá nên quan hệ giữa tôi và ba cô bạn chung phòng vô cùng thân thiết, thật may khi có được những người bạn tốt như vậy!

Nhắc đến cuộc sống ký túc xá, vì xưa nay chưa bao giờ phải ở ký túc xá nên tôi đã mất khá thời gian để thích ứng. Do đến từ các địa phương khác nhau nên thói quen học tập, thói quen ngủ nghỉ và thói quen ăn uống cũng có nhiều khác biệt. Có những lúc cả phòng ra ngoài ăn uống, Tiểu Vân thích thức ăn hơi mặn, Tiểu Hân thì thích ăn đồ chay hơn, Đăng Tử không thích ăn những món quá ngọt, còn tôi thì không ăn hải sản, thật khó để vừa lòng tất cả; đôi lúc đến giờ tôi đi ngủ nhưng cô nàng Tiểu Vân lại bật đèn tiếp tục “cày” đến tận khuya, khiến cho một đứa chỉ quen ngủ trong bóng tối là tôi không thể thích ứng được; đôi khi chuông báo thức của Tiểu Hân – một cô nàng rất chăm chỉ sẽ ré lên lúc sáng sớm, phá tan giấc mộng đẹp của ba cô gái ưa ngủ nướng còn lại... Với vô số những khác biệt như vậy, nếu xử lý không tốt sẽ rất dễ dẫn đến mâu thuẫn, ảnh hưởng đến mối quan hệ bạn bè và sinh hoạt thường ngày. Thế nhưng trong phòng của chúng tôi, những vấn đề này đều được điều chỉnh và giải quyết ổn thỏa, bởi vì mỗi người đều có thể bỏ qua những lỗi nhỏ của người kia, đồng thời thấu hiểu và lựa chọn mà sống, thay đổi bản thân trong phạm vi có thể chấp nhận được. Cứ như vậy, bốn đứa chúng tôi đã có thể chung sống hòa hợp cùng với thói quen sinh hoạt khác biệt của nhau.

Đương nhiên ngoài những bạn cùng khóa, cùng chuyên ngành, chúng ta còn có rất nhiều cơ hội để quen biết các anh chị khóa trên, thậm chí là những bạn ở chuyên ngành khác. Vốn thích đàn đúm tụ tập, giao bè kết bạn nên khi lên đại học, những buổi hoạt động đoàn, hội sinh viên đã trở thành điểm đến ưa thích của tôi.

Học kỳ một năm thứ nhất, tôi đã tìm thấy rất nhiều hoạt động hay ho: bắt nguồn từ sự tò mò và hứng thú đối với ngành truyền thông, tôi

đã gia nhập vào hội phóng viên báo mạng của Đại học Bắc Kinh; dưới sự dụ dỗ của “sư huynh” thời trung học, và cũng để rèn luyện năng lực làm việc cho bản thân, tôi đã tham gia vào Ban Văn nghệ của Hội Sinh viên trong trường; vì yêu thích bóng rổ, tôi đã gia nhập vào đội bóng rổ nữ của khoa; vì muốn học bóng bàn, tôi gia nhập vào đội bóng bàn của lớp; vì muốn theo đuổi sự nghiệp công ích, tôi gia nhập vào đội tình nguyện giảng dạy cho trẻ em có hoàn cảnh khó khăn. Học kỳ hai năm thứ nhất đại học, tôi còn nổi hứng tham gia câu lạc bộ trượt băng nghệ thuật và trở thành một thành viên cốt cán ở đó.

Từ từ nhé! Nếu bạn đang ngưỡng mộ cuộc sống đại học phong phú và tràn đầy màu sắc của tôi, vậy e là bạn mới chỉ nhìn thấy mặt tích cực của việc tham gia các hoạt động đoàn đội.

Kỳ thực các hoạt động thời đại học cũng là một con dao hai lưỡi. Khi tôi đăng ký liền một mạch 5-6 hoạt động mà chẳng buồn suy xét xem những hoạt động này sẽ chiếm mất bao nhiêu thời gian rảnh rỗi và ảnh hưởng như thế nào đến việc học tập của mình thì chỉ trong vòng vài tuần, vấn đề đã bắt đầu lộ rõ: đầu tiên là lịch luyện tập của đội bóng rổ và đội bóng bàn lúc nào cũng trùng nhau, mà tôi thì không muốn phải bỏ gần hết thời gian cuối tuần để chơi bóng, thế là sau khi cân nhắc, tôi đành âm thầm rút khỏi đội bóng bàn; tiếp sau đó, những hoạt động phỏng vấn viết bài liên tục của tờ báo mạng cũng tăng thêm không ít gánh nặng cho tôi, thế là tôi đành phải bỏ đi một số nhiệm vụ để dư ra một chút thời gian; chương trình “10 giọng ca xuất sắc nhất của trường Đại học Bắc Kinh” do Ban Văn nghệ tổ chức mỗi năm một lần lại càng quan trọng gấp bội, chiếm mất không ít thời gian dùng để học tập và nghỉ ngơi của tôi.

Trải qua một năm “lựa chọn và thải loại”, sang năm thứ hai tôi vẫn ở lại Ban Văn nghệ, báo mạng, đội bóng rổ nữ của khoa và câu lạc bộ trượt băng nghệ thuật, ngoài hoạt động giảng dạy tình nguyện nếu có thời gian tôi sẽ tham gia ra, những hoạt động còn lại đều hoàn toàn rút khỏi. Và trong 4 hoạt động còn lại này, ngoại trừ Ban văn nghệ thì thời gian của 3 hoạt động còn lại tương đối thoải mái và linh hoạt, có thể điều chỉnh tùy theo tình hình của bản thân và không tốn quá nhiều thời gian.

Bạn thấy đấy, mới đầu ào ào đăng ký bao nhiêu hoạt động như vậy, cuối cùng cũng chỉ thực sự trụ lại được vài cái. Lúc này tôi mới thực sự tin vào câu nói: “Sức người là có hạn”. Thế nhưng dù hơi mệt mỏi, việc tham gia các hoạt động đoàn đội lại có thể giúp chúng ta giao lưu với rất nhiều bạn thuộc những chuyên ngành khác nhau, đồng thời còn có thể rèn luyện các kỹ năng của bản thân. Chỉ cần lưu ý rằng đừng nên quá

tham lam, hãy lựa chọn những hoạt động mà mình cảm thấy hứng thú và có ý nghĩa. Nếu như biết cách trải nghiệm, lựa chọn một cách chậm rãi, dần dần cân bằng mối quan hệ giữa các hoạt động và việc học tập, nghỉ ngơi, chúng ta sẽ thu được rất nhiều điều bổ ích.

Đây chính là cuộc sống học tập mà tôi được chứng kiến và trải nghiệm ở thời đại học: tự do, phong phú và nhiều lựa chọn hơn so với thời trung học, nhưng cũng có rất nhiều thử thách và cám dỗ, nhìn chung là vô cùng thú vị. Không biết một ngôi trường đại học như thế này liệu có giống với sự tưởng tượng của các bạn không? Nhưng xét cho cùng đó cũng chỉ là góc nhìn của cá nhân tôi, cuộc sống đại học của mỗi người đều có những nét độc đáo của riêng mình, vì vậy muốn biết cuộc sống đại học thực sự sẽ ra sao, tốt nhất hãy tự mình trải nghiệm nhé!

Quan tâm và gánh vác trách nhiệm xã hội

Qua những hoạt động công ích, tôi có thể cảm nhận được niềm vui chân thực và bền lâu, đó là một sự hưởng thụ cho tâm hồn mà tất cả những hoạt động tinh thần và vật chất đều chẳng thể sánh bằng.

Trong một buổi tọa đàm tâm lý học, vị diễn giả đã trình bày một ví dụ liên quan đến hạnh phúc: “Trong một nhóm người với học vấn, thu nhập và mức sống tương đương nhau, chỉ số hạnh phúc cao nhất không thuộc về người có IQ cao nhất, cũng không thuộc về người kiếm được nhiều tiền nhất mà thuộc về những người hay giúp đỡ người khác, yêu thích công việc thiện nguyện.” Ví dụ này đã đem đến sự gợi mở rất lớn cho tôi, bởi vì trước nay tôi luôn nghĩ rằng hạnh phúc đến từ thoải mái trong cuộc sống của bản thân, sự thân mật trong mối quan hệ gia đình và sự hòa hợp khi chung sống cùng bạn bè, tóm gọn trong một câu là: “Bản thân hạnh phúc thì đó là hạnh phúc thực sự”. Thế nhưng ví dụ này lại nói với tôi rằng: niềm hạnh phúc thực sự không bắt nguồn từ việc bản thân sống an nhàn, vui vẻ mà chính việc gánh vác trách nhiệm xã hội, nỗ lực để người khác có được một cuộc sống tốt đẹp hơn sẽ giúp chúng ta hạnh phúc hơn gấp bội.

Tôi vẫn nhớ như in năm 10 tuổi, do hoàn cảnh khó khăn nên gia đình tôi về quê ngoại – một thôn nghèo với dân số ít ỏi nằm trên cao nguyên đất đỏ để xin học cho tôi. Ngôi trường tiểu học tiêu điều đó cũng là nơi mà mẹ đã học.

Bằng qua con đường núi gập ghềnh, nghe thấy tiếng đọc ê a vang lên phía xa xa, tôi liền biết sắp tới trường rồi. Tiếng đọc sách ngày càng rõ hơn, ở nơi vách tường đất bị đổ sụp vài mét chính là cổng trường. Tôi mang theo sự hồi hộp bước vào bên trong, cảnh tượng trước mắt là cả đám trẻ con trên người mặc những bộ đồ cũ sòn, lỗi thời, một số bạn thì đá cầu trong khoảng sân bay đầy bụi đất, một số thì chơi nhảy dây, số

khác thì đang ôm sách chăm chú đọc dưới mái hiên phòng học, một số khác thì đang chạy nhảy đùa giỡn.

Cảnh tượng này khiến cho tôi ngạc nhiên quá đỗi, bởi vì nơi đây thực sự khác một trời một vực so với ngôi trường tiểu học mà tôi từng học trước đây: ở đó có cả vòi phun nước giống như trong công viên, thảm cỏ xanh ngút tầm mắt, các trang thiết bị học tập mới tinh, phòng tập thể dục được lát sàn gỗ... Còn nơi này thì sao? Chỉ có một khoảng sân nhỏ và những gian phòng học thấp lè tè. Một số bạn nhìn tôi chằm chằm, thì thầm to nhỏ với nhau vài câu rồi lại tiếp tục làm việc của mình.

Tôi dè dặt bước đi, định đến phòng học để coi xem sao. Cho dù bên ngoài trời nắng chang chang nhưng do quá ít cửa sổ nên trong phòng vẫn tối mù. Phía trên bục giảng treo một tấm bảng đen, nhìn kỹ mới biết đó là một tấm bảng gỗ được sơn đen, chẳng chịt những vết vân lỗ chỗ, nom cực kỳ cũ nát. Rồi cả bàn ghế trong lớp nữa, đó đều là những bộ bàn ghế gỗ cũ kỹ, chỉ cần chạm nhẹ vào là lung lay cốt kết, dường như có thể bung ra bất cứ lúc nào. Trong phòng lác đác một vài bạn đang ngồi, thấy tôi bước vào bèn ngược khuôn mặt lăm lem lên nhìn. Trên những dãy bàn ghế trống là cặp sách của các bạn ấy – những chiếc túi đeo vô cùng giản dị được chắp vá bằng những miếng vải vụn, bên trong là những tập vở đã ngả vàng, quần góc do lật mở quá nhiều. Trong đầu tôi đột nhiên hiện lên căn phòng học rộng rãi, sáng sủa ở trường cũ, những cuốn sách ngoại khóa mới tinh được bọc dán cẩn thận trong thư viện... tại sao tất cả lại khác biệt đến vậy so với cảnh tượng tôi đang nhìn thấy nhỉ? Họ, có đúng là học sinh tiểu học không?

Một cô nhóc như tôi vẫn chưa thể hiểu được những vấn đề sâu xa như làm thế nào để giải quyết sự mất cân bằng của nền giáo dục hiện tại, cuộc sống nghèo khó của người dân nông thôn hay việc trẻ em vùng sâu vùng xa không được đến trường. Tôi chỉ nghĩ rằng tuy cùng độ tuổi nhưng chúng tôi lại được hưởng điều kiện học tập khác nhau đến vậy, trong lòng bất giác cảm thấy xót xa.

Sau khi tôi trưởng thành, ngôi trường tiểu học ở quê cũng không còn tồn tại vì đã được sáp nhập với ngôi trường khác. Nhưng những mảng ký ức liên quan đến nó vẫn bén sâu cội rễ trong tâm hồn tôi, khiến cho tôi trong lúc tận hưởng cuộc sống hiện đại nơi thành thị, lúc nào cũng gửi gắm nỗi lòng về những nơi biên viễn của tổ quốc, nơi đó có vô số những ngôi trường dột nát như ở quê tôi, thậm chí điều kiện còn gian khổ hơn thế, có vô vàn những đứa trẻ cũng khao khát học tập nhưng lại không có thầy cô để giảng bài, không có sách để mà đọc.

Từ trước đến nay, cha mẹ tôi luôn rất sẵn lòng giúp đỡ người khác, cho dù trong lúc hoàn cảnh khó khăn nhất cũng vẫn gửi quần áo và sách

vở cũ về quê. Tôi thì thi thoảng lại giúp cha mẹ sắp xếp đồng sách không còn đọc đến nữa, khi đi gửi cũng nhằng nhẵng đòi theo, bởi cảm thấy làm như vậy là tôi đã trao tặng một phần tình yêu thương của mình cho những bạn nhỏ ở quê. Đương nhiên trên thực tế, nỗ lực của cả nhà tôi vẫn chưa thấm thoát vào đâu, nhưng nếu rất nhiều gia đình sẵn lòng làm như vậy cho dù chỉ là một hành động “từ thiện” nhỏ bé nhất, vậy nó cũng sẽ trở thành cả một dòng sông yêu thương, mang đến sự ủng hộ cực lớn cho những người cần sự giúp đỡ.

Đồng thời, qua những hoạt động công ích, tôi có thể cảm nhận được niềm vui chân thực và bền lâu, đó là một sự hưởng thụ cho tâm hồn mà tất cả những hoạt động tinh thần và vật chất đều chẳng thể sánh nổi. Khi đó, tôi vẫn chưa từng nghe qua câu danh ngôn của Lỗ Tấn: “Ở những nơi xa xăm, có vô số người đều liên quan tới ta”, lại càng chưa thể lĩnh hội được thế nào là tinh thần “vai sát gánh đạo nghĩa”. Thế nhưng tôi thực sự ngạc nhiên khi phát hiện ra rằng, cứ mỗi lần tôi gửi đi một túi yêu thương, nghĩ đến khuôn mặt rạng rỡ của các bạn nhỏ thôn quê khi nhận được nó, khóe miệng tôi cũng nở một nụ cười, cảm thấy một niềm hạnh phúc tràn ngập trong tim.

Lên đến cấp 3 tôi vẫn nhớ như in cảm xúc đó, thế nên mỗi lần có hoạt động quyên góp gì là tôi lại tích cực tham gia và xông lên tuyến đầu, còn có dịp đến thăm trường trung học Hy Vọng và đón Giáng sinh cùng các bạn ở đó. Tôi và một bạn nam ngại ngùng trao nhau thiệp mừng và quà tặng, còn biểu diễn tiết mục ảo thuật chỉ vừa mới học lỏm ít hôm cho các bạn ấy, nhận được một tràng pháo tay nhiệt liệt. Khi ở đó tôi thực sự cảm thấy ngưỡng mộ, bởi cho dù không được đầy đủ như chúng tôi, nhưng các bạn ấy vẫn có một trái tim tươi trẻ, đầy hy vọng và tràn trề sức sống.

Năm thứ nhất đại học, tôi cũng gia nhập vào đội ngũ tình nguyện của khoa Trung văn, có vài lần tham gia hoạt động giảng dạy tình nguyện tại trường tiểu học Chấn Hoa. Các bạn trong đội tình nguyện đều vô cùng nhiệt tình và yêu thích công việc này, mặc dù mỗi chuyến đi đều rất gian nan: phải xuất phát sớm nên không thể ăn bữa trưa, hành trình trở về thì phải mất hơn 4 tiếng đồng hồ nhưng không một ai than vãn... Tôi vẫn nhớ hình ảnh một chị khóa trên do ngồi xe buýt xóc quá nên vô cùng mệt mỏi, mặt mày trắng bệch, thế nhưng khi vừa đứng trên bục giảng, tinh thần chị lại phấn chấn lạ thường, giảng bài một cách chăm chú và say mê, chúng tôi cũng như được truyền cảm hứng từ chị. Sợ rằng kinh nghiệm của mình không đủ nên tôi vẫn chưa từng chính thức đứng trên bục giảng, chỉ ngồi cùng các bạn nhỏ và ổn định trật tự. Thế nhưng cho dù như vậy, ánh mắt tin tưởng, mong đợi của các em vẫn để

lại cho tôi một ấn tượng vô cùng sâu đậm.

“Vai sắt gánh đạo nghĩa, diệu thủ viết văn chương” là lời huấn thị của khoa Trung văn trường Đại học Bắc Kinh, câu nói giàu sức hiệu triệu này được in trên áo đồng phục của khoa, và cũng khắc sâu trong tim chúng tôi.

Quan tâm và gánh vác một phần trách nhiệm xã hội là nghĩa vụ của những người trẻ chúng ta, cũng giống như câu nói của ngài Tiền Văn Trung⁽¹⁾ khi phát biểu tại lễ khai giảng lớp bồi dưỡng giáo viên tình nguyện của Quỹ từ thiện Thôi Vĩnh Nguyên⁽²⁾: “Dù đứng ở nơi sáng tỏ, chúng ta cũng không được quên rằng rất nhiều người vẫn đang phải sống trong bóng tối.”

Xin đừng quên mơ ước trong tim mình, cho dù hiện tại bất đắc dĩ phải tạm thời gác lại nó để lo toan bộn bề của cuộc sống. Có lẽ rồi sẽ đến một ngày, sau khi miệt mài tìm kiếm, chúng ta mới phát hiện ra lý tưởng ban đầu mới là chốn về hạnh phúc của bản thân.

hi còn nhỏ, hầu như ai cũng có những ước mơ muôn màu muôn vẻ: trở thành một nhà khoa học say mê với công việc nghiên cứu, cống hiến cho sự tiến bộ của loài người; trở thành một phi hành gia khoác trên mình bộ đồ thật oách, có thể tự do bay lượn trên bầu trời; trở thành một ngôi sao nổi tiếng, luôn xuất hiện rực rỡ và gọi cảm trên sân khấu; hoặc trở thành một nhà giáo nhân dân được người người tôn kính, chuyên tâm với sự nghiệp trồng người... Lý tưởng của tôi khi còn nhỏ là trở thành một nhân viên chăm sóc trong vườn thú, hoặc là được nuôi thật nhiều chú chó nhỏ, sau đó sẽ mở một trung tâm cứu hộ động vật kiêm tiệm đồ dùng dành cho thú cưng, còn ước mơ cao cả hơn là trở thành một “chiến sĩ bảo vệ môi trường”. Nói tóm lại, tất cả những mơ ước thuở nhỏ của tôi đều liên quan đến thế giới tự nhiên. Thế nhưng cùng với sự trưởng thành, tôi dần dần phát hiện ra hiện thực và lý tưởng có khoảng cách rất lớn. Nếu tôi theo đuổi lý tưởng và làm công tác bảo vệ môi trường thì thu nhập sẽ đến từ đâu? Làm thế nào để tiếp tục sinh tồn trong cái xã hội cạnh tranh khốc liệt này đây? Thế là trong những ngày tháng phấn đấu vì mục tiêu thi đỗ đại học, mộng ước ban đầu của tôi dần dần phai nhạt và ngày càng trở nên thực tế hơn.

Lên đến đại học, trong một tiết học ngoại khóa, câu chuyện kiên trì với lý tưởng bảo vệ môi trường của một cô giáo và bạn bè của mình đã làm sống dậy những hoài bão tưởng chừng đã bị chôn vùi trong quá khứ, đồng thời cũng nhóm lên ngọn lửa quyết tâm theo đuổi lý tưởng

của tôi.

Lần đầu gặp cô Lã Thực, điều tôi nhìn thấy không phải bản thân cô mà là hình ảnh cô cùng với thầy Văn Thạch trong bộ phim tài liệu nghiên cứu gấu trúc được chiếu trong buổi lên lớp đầu tiên của môn “Bảo vệ sinh vật học”.

Khi đó cô vẫn là một nghiên cứu sinh trẻ trung, sôi nổi. Với niềm đam mê động vật và thế giới tự nhiên, cô đã lựa chọn rời xa cuộc sống phồn hoa nơi thành thị để đến khu bảo tồn Tần Lãng nghiên cứu về gấu trúc. Điều kiện giữa núi rừng vô cùng gian khổ, nhưng hình ảnh cô trong bộ phim tài liệu với áo jacket, quần thể thao và giày leo núi vẫn bước đi thoăn thoắt giữa cây lá rậm rạp để theo dấu gấu trúc, thi thoảng lại ngoảnh lại cười một cái. Nụ cười của cô thực sự đã truyền cảm hứng cho tôi, khi được say mê làm công việc mà mình yêu thích, có lẽ nụ cười của chúng ta sẽ rạng rỡ như vậy? Một cô gái cũng đam mê động vật và thế giới tự nhiên như tôi cũng ngậm đắng lên lòng ngưỡng mộ với cô Lã Thực.

Sau khi video được phát xong, cô bước lên bục giảng và nói rằng: “Có rất nhiều thứ có thể dùng tiền bạc để đo đếm, nhưng những thứ không có giá trị về kinh tế lại thường quý giá hơn nhiều...” Thứ “quý giá hơn nhiều” ở đây là trạng thái chưa từng được khai phá, là sự nguyên thủy của thế giới tự nhiên, nhìn qua tưởng như chẳng có giá trị gì nhưng lại là một kho báu mà nếu bị phá hoại thì sẽ không bao giờ khôi phục lại được. Cô Lã Thực dùng câu nói của Henry Thoreau⁽¹⁾: “Nature’s a spiritual temple and should be preserved for its own sake and its spiritual value” để nói với chúng tôi rằng, mục đích của việc bảo vệ tự nhiên nên bắt nguồn từ sự trong sáng, không màng tư lợi, không phải bây giờ bảo tồn để ngày sau dùng tới, mà là muốn bảo vệ nó một cách vĩnh viễn, bởi chúng ta đã coi đó là một giá trị độc đáo của tâm hồn, không bao giờ muốn phá hoại trạng thái vốn có của nó.

Môn học này đã giúp tôi đã hiểu được thực trạng đáng lo ngại của lĩnh vực bảo vệ môi trường ở Trung Quốc cũng như trên thế giới, và nỗ lực của “Hiệp hội Sơn Thủy” – nơi mà cô Lã Thực đang công tác trong việc thúc đẩy ý thức bảo vệ môi trường của người dân, hòa hợp giữa lợi ích kinh tế và bảo vệ môi trường trong nước. Ngoài ra tôi càng hiểu rõ nỗi ưu tư đối với tương lai nhân loại, bầu nhiệt huyết đối với thế giới tự nhiên và sự quyết tâm dành trọn cuộc đời cho sự nghiệp bảo vệ môi trường của những nhân sĩ bảo vệ môi trường như cô Lã Thực.

Mỗi lần nghĩ đến đây, niềm đam mê đối với thế giới tự nhiên vốn đã lui tàn trong hiện thực cuộc sống, nay bỗng dâng trào trở lại nơi con

tim. Tôi còn nhớ ngày xưa xem bộ phim tài liệu nói rằng một diện tích lớn rừng của Trung Quốc đang bị khai thác cạn kiệt, dù còn nhỏ tuổi nhưng tôi đã quyết “thay trời hành đạo”, gọi thẳng đến Đài Truyền hình vừa nói vừa giàn giụa nước mắt; tôi còn nhớ lần đầu đi du lịch Nội Mông và trông thấy cả một vùng đất rộng lớn bị sa mạc hóa, tôi đã quyết định rằng mình phải tìm mọi cách để ngăn chặn tình trạng này tiếp diễn; tôi còn nhớ như in cảnh ngư dân cất vây cá mập khi nó vẫn còn sống rồi quăng thẳng xác xuống biển, mặc cho nó chảy máu đến chết, sau đó tôi đã đăng status tuyên bố rằng: “Ai ăn vây cá thì tờ thẻ sẽ không đội trời chung.”

Niềm hăng hái, sự phần nộ xen lẫn khát vọng thay đổi đó, đã bao lâu rồi chưa được sống lại trong tôi? Và thế là dù hiểu nỗi gian truân khi theo đuổi sự nghiệp bảo vệ môi trường, tôi vẫn ngẫm hạ quyết tâm sẽ có một ngày mình phải gia nhập đội ngũ những vệ sĩ bảo vệ môi trường, mang đến một sức mạnh mới cho sự nghiệp này.

Tìm lại được lý tưởng của mình, nhưng sự tàn khốc của hiện thực vẫn chẳng hề thay đổi. Vậy làm sao có thể cân bằng đây? Còn nhớ hồi cấp 3, tôi rất tâm đắc với câu chuyện của ông Trường La Hồng, Chủ tịch Hội đồng quản trị HollyLand⁽²⁾:

17 tuổi La Hồng đã bươn trải kiếm sống, ước mơ ban đầu của ông là trở thành một nhiếp ảnh gia. Trong những năm tháng cơm không đủ no, áo không đủ mặc đó, máy ảnh rõ ràng là một món đồ xa xỉ, thế nhưng với công việc là nhân viên rửa ảnh, ông đã dùng số tiền tiết kiệm đầu tiên của mình để mua một chiếc máy ảnh cơ. Ước mơ đâu có thể đem ra mà ăn được? Vậy nguồn sống của anh phó nháy này đến từ đâu? Thế là La Hồng đã nắm bắt nhu cầu của thị trường để tiến vào lĩnh vực làm bánh ngọt, sau đó mở rộng quy mô một cách bền vững. Thế nhưng khác với những người luôn “đau đầu vì tiền”, sự nghiệp càng thành công thì lại càng không thỏa mãn, sau khi HollyLand vận hành ổn định, La Hồng liền từ bỏ vinh hoa – giao công ty cho tập thể xử lý, còn bản thân thì mang theo chiếc máy ảnh yêu thích, tung hoành khắp nơi để tiếp tục giấc mơ nhiếp ảnh của mình. Giờ đây La Hồng là một doanh nhân kiêm nhiếp ảnh gia, hội viên Hiệp hội nhiếp ảnh Trung Quốc, là một người thực sự hạnh phúc khi bội thu cả “lý tưởng” lẫn “hiện thực”.

Ở tầng ý nghĩa này, La Hồng với “chiến thuật vu hồi” để theo đuổi mơ ước của mình là tấm gương sáng để tôi học tập.

Trên con đường theo đuổi mơ ước, nếu như bản thân lý tưởng đã là “bảo bối” để chiến thắng hiện thực: trong quá trình mang lại niềm say mê cho chúng ta, nó cũng có thể đem đến tiền bạc vật chất, vậy thì tốt

quá rồi! Nhưng nếu như lý tưởng và hiện thực xung đột với nhau, con đường theo đuổi lý tưởng quá đổi gian truân và chẳng thể nào đáp ứng được nhu cầu cuộc sống, vậy thì người dũng cảm sẽ tiếp tục kiên trì, không bao giờ lùi bước, mà cho dù không thể dốc hết sự dũng cảm của mình thì ít nhất cũng nên lưu lại một vùng đất màu mỡ, một chút thời gian cho lý tưởng, giữ lại khát vọng và đam mê để sau này có cơ hội sẽ thực hiện lý tưởng của mình.

Thực lòng mà nói, tôi không đủ dũng cảm để quảng bỏ những nhu cầu vật chất hay điều kiện sống của mình để ung dung đặt chân lên con đường bảo vệ môi trường. Chỉ khi đảm bảo rằng mình không còn phải lo lắng về cơm ăn áo mặc, tôi mới có thể nỗ lực tối đa để cống hiến cho sự nghiệp bảo vệ môi trường.

Có lẽ tôi sẽ trở thành một phóng viên, vậy thì tôi sẽ dùng những bài viết của mình để thúc đẩy ý thức của mọi người đối với công cuộc bảo vệ môi trường; có lẽ tôi sẽ trở thành một biên tập viên, vậy thì tôi sẽ biên tập ra những cuốn sách bảo vệ môi trường đầy sức hiệu triệu; có lẽ tôi sẽ trở thành một viên chức, vậy thì tôi sẽ lấy mình làm gương, cố gắng bảo vệ và gìn giữ môi trường từ những điều nhỏ nhoi nhất...

Che Guevara⁽³⁾ từng nói: “Hãy để chúng ta trung thành với lý tưởng, hãy để chúng ta đối diện với hiện thực.” Khi lý tưởng và hiện thực nảy sinh mâu thuẫn, chúng ta không thể trốn tránh hiện thực, bởi chúng ta còn phải gánh vác trách nhiệm gia đình và trách nhiệm xã hội. Thế nhưng chúng ta cũng không thể vứt bỏ lý tưởng của mình, bởi vì một cuộc sống không có lý tưởng, không có niềm hăng hái, không có sự theo đuổi sẽ thật trống rỗng và nhạt nhẽo biết bao.

Xin đừng quên mơ ước trong tim mình, cho dù hiện tại phải tạm thời gác lại nó để lo toan bộn bề của cuộc sống. Có lẽ rồi sẽ đến một ngày, sau khi miệt mài tìm kiếm, chúng ta mới phát hiện ra lý tưởng ban đầu mới là chốn về hạnh phúc của bản thân.

Hết!

“(1) Sinh thường là quá trình cả mẹ và bé đều phải nỗ lực hết sức. Người mẹ dùng lực nhờ cơ co tự nhiên của tử cung, trẻ cũng không ngừng điều chỉnh tư thế và phương hướng để tìm lối ra. Lúc ra đời, thai nhi ép cằm dưới vào ngực, cơ thể cuộn lại để đi xuống xương chậu. Vì đi qua một đường dài và hẹp, phần đầu của thai nhi sẽ căn cứ theo hình dáng xương chậu của mẹ để nhanh chóng thay đổi, và nỗ lực chui ra qua đường âm đạo của mẹ. Hiện tượng thần kì này được gọi là “sự đổi ngôi thai”. Có một số em bé mới sinh vùng đầu có những vết tụ máu, đó là vết thương do trong quá trình chuyển dạ đầu em bé va phải khung xương chậu của mẹ.”

“Khác với các dịch vụ chăm sóc khách hàng thụ động, cross-sell hay up-sell là cách chăm sóc và bán hàng thông qua việc xây dựng mối quan hệ với khách hàng, giới thiệu các sản phẩm mới và thực hiện các chiến dịch ưu đãi. Mục đích của những chiến lược này nhằm tăng doanh số bán hàng.”

“Audrey Hepburn (1929 – 1993): diễn viên điện ảnh huyền thoại Mỹ của thập niên 1950-1960.”

“Charlie Munger: Cựu giám đốc CapCities và Don Graham, Giám đốc điều hành của Washington Postco, phó chủ tịch Berkshire Hathaway”

“Alpha Books đã xuất bản bộ sách này gồm Để xây dựng doanh nghiệp hiệu quả và Để trở thành nhà quản lý hiệu quả, NXB Lao động - Xã hội, 2007.”

“TiVo: dịch vụ truyền hình kỹ thuật số cho video, có khả năng thu, tạm ngừng hay phát lại dễ dàng các chương trình trực tiếp trên ti-vi.”

“1. Tên đầy đủ là The Phi Beta Kappa Society: Hiệp hội học thuật được coi là danh giá nhất nước Mỹ thành lập năm 1776 tại trường Đại học William and Mary.”

“1. Thuật ngữ trong khúc côn cầu: cản đối phương bằng cách lấy thân mình đẩy ngã đối phương xuống mặt băng.”

“1. Wladziu Valentino Liberace (1919-1987) là một nghệ sĩ piano, đồng thời từng là ngôi sao giải trí có thu nhập cao nhất thế giới hồi những năm 1960-1970. Ông cũng là một trong những ngôi sao bị nghi ngờ về giới tính nhiều nhất.”

“2. RuPaul Andre Charles (sinh năm 1960) là một diễn viên, người mẫu, nhạc sĩ, người chuyên diễn vai phụ nữ nổi tiếng của Mỹ. Ông rất nổi tiếng, đặc biệt trong cộng đồng người đồng tính.”

“3. Đường có hàm lượng calo thấp, dành cho người cần giảm béo hoặc bị tiểu đường.”

“1. Haystack Rock là bãi đá nguyên khối cao 72 mét ở bờ biển Oregon, là bãi đá biển cao thứ ba trên thế giới.”

“2. Chất trong loạt truyện về Siêu nhân. Siêu nhân bị mất sức mạnh khi tới gần chất này.”

“3. Nhân vật trong loạt truyện trinh thám cho thiếu niên của nhà văn Mỹ Adward Stratemeyer (1862-1930).”

“1. Những so sánh dựa theo logo từng câu lạc bộ.”

“2. Nguyên văn: “Wanna ride the Zamboni” tên một bài hát mà fan khúc quần cầu nào cũng biết. Ở đây, John có ý giễu cợt Georgeanne vẫn thèm khát anh.”

“1. Kahlúa: Một loại rượu có hương cà phê nổi tiếng của Mexico.”

“1. Nguyên văn I love Hugh, nghe gần giống như I love you - Mình yêu cậu, nên Georgeanne mới đáp lại như vậy.”

“1. Chỉ Bob Ross, người dẫn chương trình The Joy of Painting (Niềm vui vẽ tranh) trên kênh PBS của Mỹ, nổi tiếng với chất giọng nhẹ nhàng và kiểu tóc xoắn xù.”

“2. Cầu thủ khúc côn cầu người Canada hiện đang chơi cho đội Phoenix Coyotes trong giải Khúc côn cầu Nhà nghề Quốc gia. Special Ed (Ed đặc biệt) là biệt danh của anh.”

“1. Một loại màn hình điện tử lớn của hãng Sony được lắp đặt chủ yếu ở các sân vận động thể thao hoặc các sân khấu biểu diễn ca nhạc.”

“1. Loại đồ bạc sang trọng với rất nhiều họa tiết trang trí cầu kỳ, thường là họa tiết hoa, lá, quả, đường diềm v.v. lấy cảm hứng từ nghệ thuật thời Phục Hưng.”

“2. Trong bộ phim này, Blanche DuBois là một cô gái miền Nam nuôi trong mình ảo tưởng lớn về cuộc sống và dục vọng. Chồng chết, cô qua lại với nhiều loại đàn ông, nhưng đằng sau những mối tình chớp nhoáng ấy là một Blanche mong manh và dễ bị tổn thương. .sup”

“3. Chồng của Stella, em gái của Blanche, là Stanley Kowalsky.”

“4. Tên đầy đủ là Los Angeles Kings, một trong các đội khúc côn cầu của giải NHL.”

“5. Nguyên bản món rượu whisky rẻ tiền ở ngay trước đó là redeye, từ tiếng lóng, vừa là rượu whisky rẻ tiền, vừa có nghĩa là chuyến bay đêm.”

“1. Mark Spitz (10/2/1950) là vận động viên bơi lội xuất sắc người Mỹ từng được trao danh hiệu Vận động viên bơi lội Thế giới của Năm trong các năm 1969, 1971 và 1972.”

“1. Fiesta San Antonio (hay còn được gọi là Fiesta) là lễ hội được tổ chức vào mùa xuân hàng năm tại San Antonio, Texas. Lễ hội tổ chức lần đầu vào cuối những năm 1800 để tưởng nhớ những vị anh hùng đấu tranh trong cuộc chiến Alamo và San Jacinto.”

“2. Tòa biệt thự là nhà của Hugh Hefner, người sáng lập ra tạp chí Playboy. Đây nổi tiếng là nơi diễn ra những bữa tiệc xa hoa do Hefner tổ chức.”

“1. Nguyên bản là meatballs (thịt viên) phát âm nghe hao hao my balls (tinh hoàn của tôi).”

“2. Nhân vật mục trộm chó độc ác trong Một trăm lẻ một chú chó đốm.”

“1. Một chương trình truyền hình hành động phiêu lưu của Mỹ.”

“1. Lễ trưởng thành của người Do Thái.”

“2. Kiểu váy liền thân có phần trên được giữ lại bằng dải vòng qua gáy, để lộ vai và lưng.”

“3. Tên gọi đầy đủ là National Organization for Women, Tổ chức Phụ nữ

Quốc gia. Tổ chức này được thành lập tại Mỹ năm 1966 với mục đích đưa phụ nữ Mỹ hòa nhập hoàn toàn vào đời sống xã hội chính yếu của nước Mỹ.”

“4. Tên gọi khác của thành phố Philadelphia.”

“1. Nguyên văn: Miss January. Tạp chí Playboy thường có cuộc bình chọn người đẹp theo từng tháng. Miss January là một danh hiệu như vậy, và thường được dùng để chỉ các cô gái đẹp một cách gợi cảm.”

“1 Kanji (cách gọi khác: chữ Hán Nhật) là chữ Hán được sử dụng trong tiếng Nhật.”

“1 Betsy Ross (1752 – 1836): Ông được nhiều người biết đến với vai trò là người thiết kế ra lá cờ đầu tiên của nước Mỹ nhưng chưa có bằng chứng lịch sử nào chứng minh điều này.”

“1 Pound: Đơn vị trọng lượng theo hệ thống đo lường Anh - Mỹ (1pound = 0,45 kg).”

“2 David Krech (1909 - 1977): Nhà tâm lý học thực nghiệm người Mỹ gốc Nga.”

“(1) Những người mẹ chuyên nghiệp toàn thời gian là những người mẹ có được may mắn dành toàn bộ thời gian chăm sóc con cái của mình và những người mẹ có mong muốn làm được điều đó.”

“(2) Xem chương Hàng triệu kết nối trong 30 giây để hiểu thêm về con số hơn ba triệu sáu trăm ngàn. Bạn không nên đọc ngay bây giờ, hãy đợi cho đến khi bạn đọc đến chương đó.”

“(1) Franklin Roosevelt (1882 - 1945): là tổng thống thứ 32 của Mỹ.”

“(2) Chỉ bốn vị Tổng thống có công lao to lớn trong việc khai sinh ra Hợp chủng quốc Hoa Kỳ là: George Washington, Thomas Jefferson, Theodore Roosevelt, Abraham Lincoln.”

“(1) Bowling (còn gọi là Bóng gỗ) là một trò chơi giải trí mà mỗi người chơi ném một quả bóng nặng cho chạy trên một đường băng dài, phẳng để làm đổ chai gỗ đứng ở cuối đường với mục đích làm sao chỉ ít lần ném nhất mà làm đổ tất cả chai gỗ.”

“Cách chơi chữ của tác giả “Dương lê” ở đây có nghĩa là những người hâm mộ Giang Hạo Dương.”

“Một nhân vật trong truyện Tây Du Ký, vốn là một sợi chỉ trong cái tim đèn nằm trên bàn của Phật tổ, một ngày kia trốn xuống trần thế. Nàng mang theo Tử Thanh Bảo Kiếm và tuyên bố ai mà rút được thanh kiếm khỏi bao thì nàng sẽ lấy làm chồng.”

“Xuất phát từ ý nghĩa “Mỗi một người đàn ông đều quen hai thiếu nữ Hồng và Bạch vốn xinh đẹp yêu kiều, lấy Hồng rồi lâu dần lâu dần Hồng biến thành nốt đỏ lưu lại khi bị muỗi đốt, còn Bạch vẫn là ánh trăng sáng ngời; lấy Bạch rồi, lâu dần lâu dần Bạch biến thành hạt cơm dính trên áo, còn Hồng lại như nốt ruồi son kiều sa trên ngực”.”

“Ương ca: Một điệu nhạc dân gian của Trung Quốc.”

“Trương Quốc Vinh: Diễn viên nổi tiếng Trung Quốc những năm 90, qua đời

từ khi còn trẻ, nổi tiếng với phim “Bá Vương biệt Cơ”.”

“Nữ huấn: một thể loại sách thuộc mảng giáo dục gia đình dành cho phụ nữ thời cổ.”

“Bốn đám cưới và một đám ma: Bộ phim của đạo diễn Mike Newell, kể về Charles cùng nhóm bạn chuyên làm phù dâu, phù rể cho các đám cưới. Anh gặp Carrie trong một đám cưới như thế và ngay lập tức phải lòng cô. Tuy nhiên, vì do dự, hoài nghi trước tình yêu sét đánh này mà anh bỏ lỡ cơ hội cưới Carrie - người mà sau này anh mới nhận ra là tình yêu đích thực bấy lâu nay anh tìm kiếm...”

“Lý Tầm Hoan là một nhân vật hiệp khách lãng tử do nhà văn Cổ Long xây dựng nên trong bộ truyện “Đa tình kiếm khách, vô tình kiếm” của ông. Lý Tầm Hoan dưới ngòi bút của Cổ Long là một gã thanh niên học rất giỏi, từng đỗ Thám hoa, tinh thông võ nghệ, nhất là tài phóng phi đao “không bao giờ trượt” (lệ bất hư phát) đã lấy mạng khá nhiều kẻ thù khiến cho các hảo thủ giang hồ có phần kiêng nể khi muốn giao chiến với chàng.”

“Chàng nổi tiếng trong giang hồ cũng vì thành thạo cả tửu và sắc. Đây cũng là một nhân vật gặp phải nhiều đau khổ trong cuộc sống, bắt đầu bằng việc nhường người mình yêu là Lâm Thi ỉm cho huynh đệ kết nghĩa Long Tiêu Vân, song chính điều này lại mang đến đau khổ cho cả ba người họ. Long Tiêu Vân vì hờn ghen mà sinh đổ kị, rắp tâm hãm hại Lý Tầm Hoan, Lâm Thi ỉm vì yêu Lý Tầm Hoan mà không bước ra thế giới bên ngoài, còn Lý Tầm Hoan vì nhớ thương nàng mà làm bạn với rượu và bệnh lao.”

“Xuất thủy phù dung: Một bộ phim Hồng Kông ra mắt năm 2010, nội dung chính kể về nhân vật La Kiều mồ côi cha mẹ từ nhỏ, cô được những người dân trên đảo Trường Châu nuôi dưỡng và hết lòng thương yêu, tuy vậy cô mang nặng mặc cảm và sống rất bi quan. Kiều bị phụ tình nên cô tuyệt vọng nhảy xuống biển định tự tử, may thay cô cho rằng mình đã nhìn thấy “Thủy Thượng Quan Âm” vốn là một vị thần trong truyền thuyết, Kiều tin rằng một khi nhìn thấy vị thần này thì cô đã có siêu năng lực.”

“Vì thế Kiều tự tin đăng ký tham gia giải bơi lội “Hoa sen hé nở” tổ chức tại Hồng Kông, thậm chí cô còn bắt cóc luôn chàng vận động viên vô địch về bơi lội của Hồng Kông là Quách Chí Viễn để về huấn luyện cho đội. Trong thời gian luyện tập, hai người đã phải lòng nhau.”

“Bộ phim nói về một phụ nữ nổi tiếng, Tracy Samantha Lord Haven, vương phải những rắc rối khi đang chuẩn bị kết hôn với một doanh nhân buồn tẻ thì cùng một lúc, người chồng cũ và một chàng phóng viên quyến rũ xuất hiện. Đây được xem như bộ phim kinh điển của thể loại hài kịch hôn nhân, một dòng phim khá thời thượng vào những thập niên ba mươi, bốn mươi, với mô típ một cặp đôi đã ly dị, có những mối quan hệ mới nhưng cuối cùng lại tái hôn và sống hạnh phúc.”

“Một món ăn nổi tiếng của Tứ Xuyên, ăn lạnh, bao gồm thịt bò và nội tạng bò thái mỏng. Món ăn này hiện tại được chế biến bao gồm tim, lưỡi và lòng bò

cùng rất nhiều loại gia vị khác nhau, tất nhiên có cả loại ớt đặc trưng của Tứ Xuyên. Khác với tên gọi của nó, món ăn này rất ít khi sử dụng phổi bò. “Phế” là phiên âm của phổi trong tiếng Hán.”

“Nguyên bản tiếng Trung “gợi dục” và “gợi tình” giống nhau, chỉ đảo vị trí chữ, vì thế Hạ Thu Nhận bị nhầm lẫn trong cách dùng từ.”

“Một bộ phim của Mỹ, tựa tiếng Việt là Dòng sông nhân chứng cuộc đời.”

“Rối loạn ám ảnh cưỡng chế (tiếng Anh: Obsessive-Compulsive Disorder - OCD) là một rối loạn tâm lý có tính chất mãn tính, dấu hiệu phổ biến của bệnh đó là ý nghĩ ám ảnh, lo lắng không có lý do chính đáng và phải thực hiện các hành vi có tính chất ép buộc để giảm bớt căng thẳng, đây là một dạng trong nhóm bệnh liên quan trực tiếp đến Stress.”

“Lúc yên tĩnh thì có sự trầm tĩnh bình ổn như con gái chưa xuất giá, lúc hành động lại nhanh nhẹn như con thỏ đào thoát khỏi kẻ thù.”

“Tứ hợp viện: Một kiểu nhà của Trung Quốc thời xưa, bao gồm một khối nhà bao quanh một khoảng sân phía trong thành một tổ hợp khép kín.”

“Tam Muội Chân Hoả: Hồng Hải Nhi có phép tạo lửa Tam Muội Chân Hỏa, nước thường không dập tắt được. Lửa này được sinh ra từ lửa từ lò luyện đan của Thái Thượng Lão Quân rơi xuống Hỏa Diệm Sơn khi Ngô Không đại náo thiên cung. Hồng Hải Nhi muốn tạo lửa phải tự đánh vào mũi.”

“Rượu Ngũ lương được chưng cất từ năm loại ngũ cốc: Cao lương đỏ, gạo, nếp, lúa mì và ngô. Loại rượu này được ca tụng là “ba chén tràn hứng khởi, một giọt cũng lưu hương”. Đây là một loại rượu rất đắt của Trung Quốc.”

“Ẩm thực nam nữ: một bộ phim của đạo diễn Lý An, là câu chuyện của một người đầu bếp già với ba người con gái chưa lập gia đình, xen giữa những rắc rối đời thường của họ là những cảnh phim về quá trình chuẩn bị, chế biến các món ăn của người đầu bếp.”

“Tên tiếng Anh: Attention-deficit hyperactivity disorder - ADHD, là một trong những rối loạn phát triển thường gặp ở trẻ em, đặc điểm chung của căn bệnh này là những hành vi hiếu động quá mức đi kèm với sự suy giảm khả năng chú ý, gây ảnh hưởng nghiêm trọng đến khả năng học tập và quan hệ với mọi người.”

“Ám chỉ não nhiệt, âm ỉ.”

“Tích về em gái của Dương Quý Phi thời Đường là phu nhân nước Quắc, thường không trang điểm lên diện kiến thiên tử.”

“Một trong mười bài hát được mệnh danh là “Trung Hoa thập đại cổ khúc”, gắn liền với điển tích Sở Bá Nha - Chung Tử Kỳ.”

“Hiệu ứng cánh bướm: Cái tên “hiệu ứng cánh bướm” đã được rất nhiều tác phẩm âm nhạc và điện ảnh sử dụng, tuy nhiên nó lại thường được dùng để mô tả nghịch lý thời gian và quan hệ nhân quả, đặc biệt là trong các tác phẩm có nhắc tới du hành thời gian.”

“Mã Lương là chính trị gia và là tướng lĩnh nhà Thục Hán.”

“Uyên Mộng Trùng Ôn : ôn lại giấc mộng uyên ương.”

“Tên một nhà soạn nhạc và nhạc sĩ biểu diễn đa nhạc cụ.”

“Từ này vừa có nghĩa là “Bình thản như không”, vừa có tên của An Nhược ở trong.”

“Cụm từ này có nghĩa là khói bếp bảng lảng.”

“Từ “Nghien” và “Yên” trong tiếng Trung có phiên âm phát âm gần giống nhau, “Sa Xá Tử Nghien Hồng” lại mang nghĩa rực rỡ, xinh đẹp.”

“Người Mosuo không có tục cưới gả mà vẫn duy trì phong tục “tẩu hôn” hay còn gọi là “thăm hôn” trong tiếng Mosuo là “sắc sắc”. Nam thanh niên đêm đêm sẽ cưỡi ngựa sang nhà cô gái ưng ý, leo lên chiếc thang mà cô gái bắc sẵn để vào căn gác của cô. Họ sẽ ở bên nhau suốt đêm nhưng người con trai phải lặng lẽ về nhà trước khi gà gáy sáng.”

“Hôn nhân cuối tuần là một kiểu hôn nhân thời kỳ mở cửa, đôi nam nữ tới đăng ký kết hôn, trên pháp luật là vợ chồng, nhưng ngày đi làm từ thứ Hai đến thứ Sáu thì vẫn ở riêng, sống cuộc sống độc thân, chỉ đến cuối tuần mới ở cùng nhau, tận hưởng cuộc sống cuối tuần.”

“Nguyên văn: Chúng lý tầm tha thiên bách độ, mạch nhiên hồi đầu, na nhân khước tại đăng hỏa lan san xứ (众里寻他千百度，蓦然回首，那人却在，灯火阑珊处) trích từ bài Thanh ngọc án - Nguyên tịch của Nam Tống Tân Khí Tật.”

“Tôn Nhị Nương, tên hiệu Mẫu dạ xoa, là một nhân vật hư cấu trong tiểu thuyết cổ điển Trung Quốc Thủy Hử. Bà là một trong 72 Địa Sát Tinh của 108 anh hùng Lương Sơn Bạc.”

“Theo phong tục tang ma của Trung Quốc, khi người chủ gia đình mất, họ thường đốt theo hình nhân giấy để thể hiện xuống âm phủ người đó vẫn có kẻ hầu người hạ. Còn ngưư quý, xà thần chính là quý đầu trâu, thần mình rắn đại diện cho người đưa đường dẫn lối, đồng thời cũng là thuật ngữ dùng trong Phật giáo, ý chỉ âm gian có quý tốt, thần nhân...”

“Nhân vật trong tiểu thuyết Cuốn theo chiều gió.”

“Tên gọi thân mật của Mã Cảnh Đào, một diễn viên nổi tiếng của Đài Loan.”

“Cái đe: Một vòng nhỏ bằng kim loại, trên có nhiều lỗ với các kích cỡ khác nhau, dùng để cài kim khi khâu vá. Thường được các nhà thiết kế thời trang sử dụng.”

“Tần Tử Yên đã tự đổi tên của mình, từ chữ “Yên” với nghĩa là “làn khói” thành chữ “Yên” với nghĩa là “xinh đẹp”, trong tiếng Trung, hai từ này đồng âm.”

“Tên tiếng Anh: Diamonds Are a Girl’s Best Friend.”

“Tên một bộ phim hoạt hình nổi tiếng của Nhật Bản những năm tám mươi.”

“Tên một bộ phim hoạt hình của Trung Quốc sản xuất năm 1984.”

“Ca sĩ người Nhật.”

“Tiếng Trung phổ thông.”

“Một bộ phim của đạo diễn Lý An, nói về một người đồng tính nam từ Đài Loan nhập cư đến Mỹ. Anh cưới một cô gái từ Trung Hoa đại lục để làm vui

lòng cha mẹ mình và để cho cô này có được một thẻ xanh.”

“Tên một trò chơi được lấy cảm hứng từ một chương trình truyền hình, trong trò chơi bạn sẽ quản lý một đội ngũ phục vụ, chuẩn bị âm nhạc, đồ ăn, bằng tốc độ và chất lượng nhanh nhất.”

“Hong Môn Yến chỉ bữa tiệc diễn ra ở Hong Môn ngoại ô thành Hàm Dương vào năm 206 trước công nguyên, tham dự bữa tiệc có Hạng Vũ và Lưu Bang. Đây là bữa tiệc bước ngoặt có ảnh hưởng rất lớn đến cuộc chiến Sở Hán. Người đời sau thường dùng cụm từ “Hong Môn Yến” để chỉ những bữa tiệc không có ý tốt lành.”

“Một loại giấy được làm từ tinh bột như khoai lang, lúa mì... dùng để gói các loại kẹo và bánh ngọt, ngăn ngừa đồ ăn dính ra lớp giấy bao ngoài.”

“Xuất phát từ thành ngữ “Chó cắn Lữ Động Tân”, có nghĩa là làm ơn mắc oán, ở đây Giang Hạo Dương đang mắng khéo Thẩm An Nhược.”

“Vị thánh tình yêu.”

“Hay còn được gọi là “Đại bi chú”, là bài chú căn bản để minh họa công đức nội chứng của Đức Quán Tự Tại Bồ Tát.”

“Lễ thành lập quốc gia.”

“Một loại bánh hình như quả trám, làm bằng gạo nếp và nhân đậu xanh, gần giống bánh chưng của Việt Nam, là món ăn truyền thống trong ngày tết Đoan Ngọ của Trung Quốc.”

“Nghĩa bóng ý chỉ ghen tuông. Xuất phát từ điển cố, thời Đường vua Đường Thái Tông muốn lung lạc lòng người đã bắt tể tướng đương thời Phòng Huyền Linh nạp thiếp, nhưng thê tử của ông này ngang ngược can thiệp, không đồng ý. Đường Thái Tông hạ lệnh cho thê tử của Phòng Huyền Linh giữa việc nạp thiếp và uống thuốc độc chỉ được chọn một.”

“Phòng phu nhân tính tính cương liệt liền cầm bát thuốc độc uống liền một hơi trước mặt Đường Thái Tông. Đến khi đó Phòng phu nhân mới biết thứ bà uống không phải rượu độc mà là giấm chua. Từ đó về sau “uống giấm, giấm chua” còn được dùng với nghĩa ghen tuông, đổ kỵ.”

“A Bát trong tiếng Trung nghĩa là gốc ghếch.”

“Tương kính như tân: Tôn trọng, coi nhau như khách.”

“(1). Almanach những nền văn minh thế giới - Nhiều tác giả - Tr.1197 - NXB Văn hóa - Thông tin - H.1996.”

“[1] Trong mười hai con giáp của Trung Quốc, con thỏ thay thế vị trí của con mèo.”

“[6] Thế giới quan, giá trị quan, nhân sinh quan.”

“[7] 120 là số gọi cứu thương, 110 là số gọi cảnh sát.”

“[2] Hà Tịch nghe nhầm Tây Tây thành Tịch Tịch vì hai từ này đều có âm đọc là xī xī.”

“[3] 419 là cách chơi chữ của dân mạng Trung Quốc, nghĩa là tình một đêm.”

“[8] Thảo nê mã: Một câu chửi được lưu hành trên mạng, phiên âm của nó giống câu “Đ.m mày”.”

“[9] Huyền quan: Khu vực tính từ cửa chính vào phòng khách.”

“[4] Thanh giả tự thanh: Người ngay thẳng, trong sạch thì không cần phải tự biện hộ cho mình.”

“[5] Làm tình tập thể.”

“25. Nguyên văn: public hangings – nghĩa gốc là các cuộc xét xử và treo cổ công khai trong những ngày đầu của nước Mỹ độc lập. Ở đây, tác giả ngụ ý nói đến quyết định loại bỏ các nhân vật quan trọng trong công ty và công bố cho toàn thể nhân viên cùng biết.”

“26. Vào đầu thế kỷ XX, tại thành phố New York, ngành kinh doanh ta-xi ngày một phát đạt do nhu cầu tăng cao. Trong đó, Yellow Cab & Hertz là hãng đầu tiên sơn xe ta-xi màu vàng, và đây liền trở thành một ý tưởng đột phá. Đến năm 1967, chính quyền New York quy định tất cả xe ta-xi trong thành phố đều phải sơn màu vàng.”

“27. Ở đây tác giả ngụ ý rằng các công ty thường hạ tiêu chí tuyển dụng xuống mức thấp nhất khi khát lao động (chỉ cần không quá vô dụng là được), bất chấp người được tuyển làm việc có hiệu quả không.”

“28. Park Avenue là đại lộ lớn tại thành phố New York, gói gọn tuyến giao thông bắc-nam của quận Manhattan. Đây là nơi tập trung nhiều cao ốc văn phòng và nhà ở sang trọng, đắt đỏ nhất New York cũng như cả nước Mỹ (ND).”

“29. Ernst & Young là công ty dịch vụ kiểm toán có trụ sở tại London, Anh Quốc, và là một thành viên của nhóm “Big 4”, tức bốn tập đoàn kiểm toán lớn và uy tín nhất thế giới (ba công ty còn lại là PwC, Deloitte và KPMG) (ND).”

“30. Nguyên văn: telecommuter (ND).”

“31. Nguyên văn: Federal Reserve System (viết tắt là FED) (ND).”

“32. Nguyên văn: Securities and Exchange Commission (SEC), là cơ quan thuộc Chính phủ Mỹ, được thành lập năm 1934 với chức năng quản lý thị trường chứng khoán và bảo vệ nhà đầu tư; SEC vốn được tổng thống Franklin D. Roosevelt thành lập để gây dựng lại lòng tin của thị trường sau sự đổ vỡ của thị trường chứng khoán và thời kỳ Đại Suy thoái năm 1929 (ND).”

“33. Merrill Lynch là một trong những ngân hàng lâu đời nhất tại Mỹ, thành lập từ năm 1914 và từng được xem là một trong những “đại gia” của nền tài chính. Tuy nhiên, họ cũng không thoát khỏi cuộc Đại khủng hoảng năm 2008. Trong khi Lehman Brothers, tập đoàn tài chính lớn thứ tư của Mỹ chính thức đệ đơn phá sản vào tháng 9 năm 2008, thì Merrill Lynch được Ngân hàng Hoa Kỳ (Bank of America) thỏa thuận mua lại với giá trị ước tính lên đến 50 tỉ đô-la (ND).”

“34. Viết tắt của câu hỏi Lý do kinh doanh chính đáng để làm điều này là gì?, nguyên gốc là WTGBRFDT, tức What’s the good business reason for doing this? (ND).”

“35. Nguyên văn: niche – thị trường hình thành khi có nhu cầu tiềm năng đối với một sản phẩm hoặc dịch vụ chưa được đáp ứng bởi các nhà cung cấp lớn

trên thị trường. Một thị trường ngách cũng có thể hình thành khi có một nhóm nhỏ các khách hàng tiềm năng. (ND).”

“36. Tiểu thuyết hư cấu ra đời năm 1859 của nhà văn nổi tiếng Charles Dickens, tái hiện cuộc sống và nét tương đồng của hai thành phố Paris và London (ND).”

“37. Madame Defarge là một nhân vật phản diện được đề cập đến trong tiểu thuyết A Tale of Two Cities. Điều đặc biệt ở nhân vật này là bà ta luôn đan và những mẫu đan mã hóa tên của những người sẽ bị giết hại (ND).”

“38. Nguyên văn: Why did the accountants cross the road? – câu hỏi bắt nguồn từ thành ngữ Why did the chicken cross the road?, tức “Vì sao con gà bước qua đường?”. Câu trả lời là: “Vì nó muốn sang bên kia đường”. Ở đây, tác giả muốn nêu lên một câu hỏi khiến người nghe tưởng như phải có một câu trả lời hóc búa, nhưng đáp án thực ra lại rất đơn giản và hiển nhiên (ND).”

“39. Polonius là một nhân vật trong vở kịch Hamlet của đại văn hào Shakespeare, được xây dựng với tính cách khá đặc trưng. Ông ta luôn tìm cách che đậy sự ngu xuẩn của bản thân bằng ngôn từ có vẻ sâu sắc và thông thái. Polonius tin vào sự cần trọng và sáng suốt của mình, cho rằng thế là khôn nhưng hóa ra rất dại, vì cuộc đời thông thái hơn ông ta. Polonius kết thúc cuộc đời với một kết cục bi thảm, chính ông là thủ phạm gây ra cái chết cho bản thân và cả gia đình. Không phải ngẫu nhiên mà Shakespeare đã để cho Hamlet gọi Polonius là “đồ khom già ngu xuẩn” (ND).”

“40. Rip Van Winkle là nhân vật trong truyện ngắn cùng tên của nhà văn Mỹ Washington Irving. Trong truyện, ông bị chuốc rượu và say đến mức ngủ quên; khi tỉnh dậy, ông phát hiện đã 20 năm trôi qua (ND).”

“41. MIT: viết tắt của Massachusetts Institute of Technology, tức Viện Công nghệ Massachusetts, một viện đại học nghiên cứu tư thục hàng đầu tại Mỹ. Được thành lập năm 1861 tại Cambridge, bang Massachusetts, MIT nổi tiếng nhờ hoạt động nghiên cứu và giáo dục trong các ngành khoa học vật lý, kỹ thuật, sinh học, kinh tế học, ngôn ngữ học và quản lý. MIT ban đầu nhấn mạnh đến các ngành công nghệ ứng dụng ở bậc đại học và sau đại học, và chính điều này giúp tạo nên sự hợp tác gần gũi giữa trường với các công ty công nghiệp (ND).”

“42. Nguyên văn: sacred cow, tức con bò thiêng, chỉ những thể chế hoặc cá nhân được bênh vực một cách vô lý, không ai dám động đến (liên tưởng đến hình ảnh con bò thiêng trong tín ngưỡng Hindu) (ND).”

“43. Nguyên văn: reinventing the wheel, tức sáng chế lại bánh xe, chỉ việc làm thừa thãi không cần thiết (ND).”

“44. Madwoman of Chaillot (tạm dịch: Người đàn bà điên ở Chaillot) là vở kịch châm biếm của soạn giả người Pháp Jean Giraudoux, được viết vào năm 1943. Câu chuyện kể về một người phụ nữ lập dị sống ở Paris và đấu tranh chống lại các thế lực cố áp đặt đạo đức giáo điều khắt khe lên cuộc sống của

bà (ND).”

“45. Một nhà sản xuất xe hơi Nhật Bản (ND).”

“46. Nguyên văn: Material Requirement Planning – hệ thống lên kế hoạch yêu cầu vật liệu (ND).”

“47. Nguyên văn: spaghetti diagram, tức kiểu sơ đồ kết nối nhiều giai đoạn hoặc bộ phận của một quy trình với nhau, nhằm xác định các điểm chong chéo trong quy trình và tìm ra cách cải thiện (ND).”

“48. Công ty dotcom là công ty thực hiện phần lớn việc kinh doanh trên mạng Internet, thường thông qua một trang web có sử dụng phổ biến tên miền cấp cao “.com” (ND).”

“49. Thung lũng Silicon trước đây ám chỉ đến độ tập trung cao độ của các ngành công nghiệp liên quan đến công nghệ bán dẫn và công nghệ vi tính ở khu vực thung lũng Santa Clara, nằm ở cực Nam của vịnh San Francisco, bang California. Sau này nó dần trở thành cái tên hoán dụ cho tất cả các công ty công nghệ cao trong khu vực này (ND).”

“50. Mad Hatter là nhân vật hư cấu trong tiểu thuyết Alice lạc vào xứ thần tiên của nhà văn Lewis Carroll. Tên gọi “Mad Hatter” có ý nghĩa là gã làm nón điên khùng. Thật vậy, nhân vật này được khắc họa với ngoại hình, tính cách lẫn lối suy nghĩ khá lập dị, cầu kỳ và không thuộc về thế giới này. Trong truyện, ông ta thường xuyên tổ chức những buổi tiệc trà mà ở đó ông thể hiện những điều điên rồ, đưa ra những câu đố rối rắm và khó hiểu (ND).”

“51. hyperlink là liên kết ẩn dưới một từ hoặc cụm từ nội dung trên Web, khi nhấp vào sẽ chuyển đến một địa chỉ mới (ND).”

“52. Tác giả dùng lối nói ẩn dụ, hàm ý rằng những lời ngụy biện trên đã khiến mọi người hoài nghi ngay cả những điều hiển nhiên nhất (ND).”

“53. Nguyên văn: The Godfather, bộ phim hình sự sản xuất năm 1972 dựa trên tiểu thuyết cùng tên của nhà văn Mario Puzo, do Francis Ford Coppola làm đạo diễn (ND).”

“54. Loại gậy golf có đầu gậy to và cứng nhất, chuyên được dùng để phát bóng (ND).”

“55. Iosif Vissarionovich Stalin (1878-1953) là nhà cách mạng Bolshevik, là lãnh đạo tối cao của Liên bang Xô Viết từ giữa thập niên 1920 đến 1953. Đây là một nhân vật lịch sử gây nhiều tranh cãi bởi cách đàn áp tàn bạo các phe đối lập của ông (ND).”

“56. Nguyên văn: “Scotty, beam me up” là câu nói đến từ loạt phim Star Trek. Scotty là một nhân vật phụ trách vận chuyển chuyên sử dụng phép dộn thổ để đi từ nơi này đến nơi khác trong tích tặc. Trong phim, cụm từ “Scotty, beam me up” được sử dụng để nhân vật bắt đầu thực hiện phép dộn thổ. Tác giả muốn nhấn mạnh rằng ông chỉ muốn rời khỏi nơi đó ngay lập tức (ND).”

“57. Nguyên văn: lean, có nghĩa là “thon gọn”, hay nghĩa bóng là “tinh gọn” (ND).”

“58. Theo Kinh Thánh, Goliath là một dũng sĩ người Philistines có thân hình

to lớn và sức mạnh phi thường. Không ai địch nổi Goliath. Nhưng David, một tráng sĩ trẻ người Israel đã xung phong đọ sức với Goliath. Trái với Goliath, David nhỏ bé nhưng lại rất nhanh trí và khéo léo. Anh đã dùng mưu để chặt đầu Goliath bằng chính thanh gươm của hắn (ND).”

“59. Cựu Thế Giới: bao gồm các lãnh thổ được người châu Âu biết đến trước khi Christopher Columbus phát hiện ra châu Mỹ vào năm 1492, bao gồm châu Âu, châu Á và châu Phi (gọi chung là đại lục Á-Phi-Âu) và các đảo, quần đảo xung quanh (ND).”

“1. Khu vực thuộc châu Đại Dương, bao gồm các nước Úc, New Zealand, New Guinea và các đảo khác ở nam Thái Bình Dương (ND).”

“2. S&P 500 (hay Standard & Poor 500): chỉ số cổ phiếu dựa trên cổ phiếu phổ thông của 500 công ty có vốn hóa thị trường lớn nhất được niêm yết trên sàn chứng khoán NYSE (Sở giao dịch chứng khoán New York) hoặc NASDAQ (Sàn chứng khoán Hoa Kỳ) (ND).”

“3. Nguyên văn: sex appeal – ở đây, tác giả có ý muốn nhấn mạnh tiêu chí hấp dẫn, lôi cuốn ở các công ty được chọn làm hình mẫu (ND).”

“4. Viết tắt của Return on Equity (ND).”

“5. Viết tắt của Return on Assets (ND).”

“6. Cuốn sách đã được Alpha Books xuất bản tại Việt Nam (ND).”

“7. Nguyên văn: North America Free Trade Agreement – Hiệp định này được ký kết ngày 12 tháng 8 năm 1992 giữa ba nước Canada, Hoa Kỳ và Mexico, với mục đích tạo điều kiện thương mại thuận lợi giữa ba quốc gia khối Bắc Mỹ này (ND).”

“8. Nguyên văn: railcar – một loại phương tiện chạy trên đường ray, có kích thước bằng một toa tàu hỏa, thường dùng để vận chuyển hàng hóa hay sửa chữa đường ray (ND).”

“9. Nguyên văn: B.S. meter – tiếng lóng xuất phát từ một ứng dụng giống như một chiếc máy đo gắn với các nội dung trên Internet. Người đọc dùng nó để nhận xét nội dung từ “chân thật” cho đến “hoàn toàn bịa đặt”. Ở đây, tác giả ngụ ý rằng ông đang đánh giá xem lời chia sẻ của Tindall có trung thực hay không.”

“10. Bảng xếp hạng 500 công ty lớn nhất Hoa Kỳ theo tổng thu nhập, do tạp chí Fortune bầu chọn (ND).”

“11. Nguyên văn: ...the last one with a load of doughnut or free tickets to a ballgame – ý ẩn dụ về những người đến xem thể thao trẻ, nhưng thường được miễn phí vé và có nhiều thức ăn nhẹ kèm thêm (ND).”

“12. Union Pacific và Santa Fe là các hãng đường sắt lớn tại Hoa Kỳ. Santa Fe có trụ sở tại bang New Mexico, còn Union khai thác các tuyến đường giữa thành phố Chicago (bang Illinois) và New Orleans (bang Louisiana) (ND).”

“13. Nguyên văn: angel capitalist – chỉ những cá nhân giàu có đủ khả năng cấp vốn thành lập cho một doanh nghiệp. Đối lại, họ sẽ có quyền sở hữu một phần công ty.”

“14. Krona: đơn vị tiền tệ của Thụy Điển; 1 krona tương đương khoảng 2.623 đồng Việt Nam (ND).”

“15. Nguyên văn: CYA, viết tắt của Cover Your Ass, chỉ tâm lý lo sợ và bưng bít mọi lỗi lầm của mình, hoặc chỉ biết lo cho bản thân khi có tình huống bất lợi (ND).”

“16. David Copperfield (1956-) là ảo thuật gia người Mỹ nổi tiếng với nhiều trò ảo thuật huyền bí và luôn gây bất ngờ cho khán giả. Ông là ảo thuật gia thành công nhất thế giới về mặt thương mại, với hơn 1 tỉ đô-la thu được từ biểu diễn. Những màn ảo thuật đặc sắc nhất của ông bao gồm làm biến mất cả đoàn tàu có người ngồi, đi xuyên qua Vạn Lý Trường Thành và đặc biệt là làm biến mất tượng Nữ thần Tự do vào năm 1983 (ND).”

“17. Roy Horn và Siegfried Fischbacher là thành viên của nhóm ảo thuật người Mỹ gốc Đức Siegfried & Roy, nổi tiếng với những màn ảo thuật cùng hổ trắng và sư tử trắng. Nhóm biểu diễn từ năm 1990 và ngừng hoạt động vào năm 2003 sau tai nạn của Roy Horn khi biểu diễn cùng một con hổ trắng (ND).”

“18. Standard & Poor’s là công ty dịch vụ tài chính Mỹ trực thuộc McGraw-Hill, đồng thời là một trong ba cơ quan xếp hạng tín dụng lớn và uy tín nhất thế giới (bên cạnh Moody’s và Fitch Ratings) (ND).”

“19. Super Bowl: trận chung kết giải Vô địch Bóng bầu dục Quốc gia Hoa Kỳ (National Football League – NFL), diễn ra hằng năm giữa hai đội vô địch giải miền Đông và miền Tây nước Mỹ. Trong nhiều năm, đây là chương trình được theo dõi nhiều nhất trên truyền hình Mỹ (ND).”

“20. Hiếm có điều gì khiến tôi căm ghét hơn có ai đó sử dụng tư liệu gốc của mình mà không thừa nhận nguồn. Từ lần đầu nghe câu chuyện này vài năm về trước, tôi đã bỏ ra hàng giờ cố gắng truy ra nguồn gốc, nhưng không có kết quả. Vì vậy, tôi xin gửi lời cảm ơn và cáo lỗi chân thành của mình đến tác giả.”

“21. Viết tắt của Management Information Systems.”

“22. Nguyên văn: bad apples, chỉ những người gây ảnh hưởng xấu trong nhóm, cần bị loại bỏ.”

“23. Taj Mahal là ngôi đền và lăng tẩm tại Ấn Độ, được xây dựng từ năm 1632. Đây là kiến trúc nguy nga được xem là hình mẫu và mang phong cách tổng hợp của kiến trúc Ba Tư, Thổ Nhĩ Kỳ, Ấn Độ và Hồi giáo. Đến năm 1983, đền được UNESCO công nhận là di sản thế giới.”

“24. Hercules là vị anh hùng trong thần thoại Hy Lạp cổ, là con trai của thần Zeus, vua của các vị thần ngự trị trên đỉnh Olympus. Tên tuổi của chàng gắn liền với 12 kỳ công hiển hách, tượng trưng cho sức mạnh chinh phục thiên nhiên của con người thời xưa. Trong số 12 kỳ công, Hercules phải dọn sạch chuồng gia súc của Augeas.”

“Nếu quan tâm đến việc khởi tạo một trang cá nhân hay bản tin định kỳ, hoặc đang không hài lòng với trang tin mà mình có, hãy tham khảo một người bạn của tôi, Marcus Sheridan, hay còn gọi là Sư tử kinh doanh

(www.thesaleslion.com). Bạn sẽ có những gì mình cần. Marcus sẽ không chỉ giúp bạn cách để chia sẻ thông tin hữu ích một cách hiệu quả mà còn thu hút thêm những khách hàng phù hợp hơn, lý tưởng hơn từ các nguồn có thể bạn không ngờ tới (như Google chẳng hạn)."

"Nếu bạn có thể sử dụng một vài ý tưởng để tổ chức một bữa tiệc tối với đông người tham dự như vậy, tôi khuyên bạn nên đọc cuốn (Host a Dinner Party That Gets Everyone Talking) Tổ chức một bữa tiệc tối mà ai cũng phải nhắc đến, một cuốn sách điện tử miễn phí của Michelle Welsh, người sáng lập của Project Exponential."

"Trong trường hợp của tôi, sự thành công từ nhóm khởi đầu này đã dẫn tới việc thành lập một cộng đồng kết nối hẹp ở Washington, DC, gọi là lực lượng nòng cốt, do tôi và vợ, Melanie, đồng sáng lập. Tại thời điểm viết cuốn sách này, cộng đồng có hơn 100 giám đốc điều hành và chủ doanh nghiệp là thành viên và bắt đầu mở rộng tới các thành phố khác."

"Đây là một thuật ngữ do bậc thầy kết nối Chris Brogan đưa ra. Ông đã nêu nó ra trong một bài viết trên trang cá nhân, "Tạo ra khả năng tiếp cận cũng quan trọng như học tập và kiếm sống vậy." Chris luôn có những lời khuyên chí lý về kết nối và xây dựng những mối quan hệ. Hiện nay ông chủ yếu viết cho tờ Owner Magazine (do ông sáng lập)."

"Người muốn cho đi (Go-giver) là một thuật ngữ do Bob Burg và John Mann đưa ra trong cuốn sách kinh điển The Go-Giver: A Little Story about a Powerful Business Idea - Người muốn cho đi: Một câu chuyện nhỏ về một ý tưởng kinh doanh mạnh mẽ - . Nó có nghĩa là gia tăng giá trị cho người khác bằng cách giúp họ một cách có ý nghĩa, đồng thời giúp bạn cảm thấy hạnh phúc hơn và cải thiện cuộc sống của bạn."

"Cuốn sách yêu thích của tôi về gặp gỡ mọi người và mở rộng quan hệ trên Twitter là The Tao of Twitter - Đạo Twitter - của tác giả Mark Schaefer. Dù bạn mới thử nghiệm với Twitter lần đầu tiên hay đã dùng nó nhiều năm qua, cuốn sách này vẫn là một tài liệu tham khảo vô giá."

"(*) Tác giả muốn nhắc đến các danh nhân: nhà thơ, nhà soạn kịch William Shakespeare (1564-1616); nhạc sĩ Ludwig van Beethoven (1770-1827); nhà vật lý, toán học và thiên văn học Isaac Newton (1642-1727)."

"(1) Đây là một lễ của Thiên Chúa giáo, tổ chức hàng năm vào Chủ nhật sau lễ Phục sinh."

"(*) Pierre-Auguste Renoir (1841-1919): Họa sĩ người Pháp, là một trong những họa sĩ hàng đầu của trường phái Ấn tượng. Với 60 năm sáng tác, ông để lại 6.000 tác phẩm và thành quả này được coi là rất phong phú, chỉ đứng sau các công trình của Pablo Picasso."

"(*) Paul Cézanne (1839-1906): Họa sĩ người Pháp, được coi là cha đẻ của hội họa hiện đại, có tác động sâu sắc đến nhiều họa sĩ tài năng khác ở thế kỷ XX."

"(**) Richard Cory: Tên một nhân vật trong tác phẩm cùng tên của Edwin

Arlington Robinson (1869-1935), nhà thơ xuất sắc nhất thế kỷ XIX của Mỹ. Richard Cory là chân dung điển hình và ám đạm về một người giàu có nhưng bế tắc, cuối cùng phải tự kết liễu đời mình.”

“(*) Thằn lằn ngón cánh: Một loài bò sát biết bay thuộc kỷ Jura đã bị tuyệt chủng.”

“(*) George Washington (1732-1799): Tổng thống đầu tiên của Hoa Kỳ, nắm quyền từ 1789 đến 1797.”

“(*) Paul Gauguin (1848-1903): Danh họa Pháp, sống ở Tahiti từ năm 1891 đến 1901, thời gian ông sáng tác sung sức nhất và để lại nhiều kiệt tác hội họa.”

“(*) G. O’Keeffe: Nữ họa sĩ rất nổi tiếng với những họa phẩm mô tả về hoa và những phong cảnh thuộc vùng đất sa mạc Tây Nam nước Mỹ.”

“Thích Nhất Hạnh: Thiền sư người Việt Nam đang sinh sống ở Pháp, tên thật là Nguyễn Xuân Bảo, sinh năm 1926 tại Thừa Thiên - Huế. Ông xuất gia vào phái Thiền tông năm 16 tuổi. Ông đã xuất bản trên 100 cuốn sách, trong đó có khoảng 40 cuốn bằng tiếng Anh, từng được đề cử giải Nobel Hòa bình năm 1967.”

“Henry Bergson (1859-1941): Nhà văn, nhà triết học người Pháp. Ông là một trong những nhà triết học lớn của thế giới, đoạt giải thưởng Nobel Văn học năm 1927.”

“(*) Cá pecca: Một loại cá thuộc họ cá rô, sinh trưởng ở hầu hết các loại sông suối.”

“(**) Chim chồi chồi: Một loài chim có chân dài, đuôi ngắn, sống ở vùng đầm lầy gần biển.”

“(1) Ulysses S. Grant: Vị tổng thống thứ 18 trong lịch sử nước Mỹ, nhiệm kỳ 1869-1877.”

“(2) Little Bighorn: Trận chiến giữa chính quyền Mỹ và các thổ dân da đỏ, diễn ra vào năm 1876.”

“(3) Loch Ness: Một hồ lớn và sâu tại cao nguyên Scotland, có bề mặt cao hơn mực nước biển 15,8 m. Hồ này nổi tiếng về huyền thoại của a “Quái vật hồ Loch Ness”.”

“1. Trong bài luyện tập với giáo cụ chuông này, số lần luyện tập được lặp đi lặp lại nhiều nhất là 200 lần .”

“2. Không khí yên tĩnh kiểu này là một ưu điểm nổi bật nhất trong phương pháp dạy học của bà Maria Montessori, đã được rất nhiều trường học áp dụng và cũng là một trong số những thành công tiêu biểu cho tinh thần Maria Montessori. Thông qua ảnh hưởng của bà, “sự yên lặng cố định” đã thấm nhuần vào những biểu hiện của công chúng trong trật tự chính trị và xã hội.”

“1. G. Ferreri, Dạy viết chữ: cách dạy của giáo sư Maria Montessori, thông báo cách điều trị bằng dạy học – y học liên quan đến trẻ em khiếm khuyết của Hội liên hiệp Rome, 1.4 (Rome, tháng 10 năm 1907).”

“2. Tổng kết tọa đàm về dạy học của giáo sư Montessori, năm 1900, công ty

in Rome, P. 46, số nhà 62, đại lộ ...: (Độc viết mang tính tự phát).”

“1. Trong “ngôi nhà trẻ thơ” đầu tiên có rất nhiều đồ chơi, nhưng hiện tại, mỗi quan tâm đến đồ chơi của chúng tôi đã giảm đi nhiều, bởi vì kinh nghiệm cho thấy, trẻ em không hề tìm kiếm đồ chơi.”

“2. Tại những nơi có xây dựng “ngôi nhà trẻ thơ”, cũng đã xây dựng được trường tiểu học sử dụng phương pháp dạy học của Maria Montessori. Mấy cuốn sách tôi viết đã tiến hành mô tả phương pháp giáo dục của những trường học này, đặc biệt là bộ sách gồm hai cuốn mang tên Phương pháp dạy học Montessori cao cấp.”

“1. Leopoldo Fregoli: Diễn viên người Ý, trong một buổi diễn đã từng thay tới 60 lần trang phục. Hội chứng Fregoli là một hiện tượng hiếm gặp của não bộ con người, khiến người bệnh bị ảo giác và tin rằng những người xung quanh mình đang mang khuôn mặt của một người luôn thay đổi đáng vẻ hoặc đang cải trang.”

“1. Tức giáo dục một cách khoa học, phát triển giáo dục trên nền tảng khoa học.”

“2. Thuyết cơ giới: quan điểm triết học quy tất cả các hình thức vận động phức tạp khác nhau về chất của thế giới về một hình thức vận động đơn giản nhất - vận động cơ học.”

“3. Đề cập đến khen thưởng và trừng phạt, chúng ta không muốn làm giảm giá trị ý nghĩa cơ bản của nó đối với giáo dục. Đây là một phần trong bản chất của con người, nhưng phải kiểm tra tình trạng nó bị lạm dụng và xuyên tạc, và không để chúng trở thành một phương tiện để phá huỷ. Trong thực tế, những hiểu biết thông thường cho chúng ta thấy rằng, khi tâm hồn được sự đam mê soi sáng thì khen thưởng và trừng phạt gần như trở thành một phương tiện để tìm hiểu một công việc là tốt hay xấu, đáng được sự khen ngợi hoặc là đáng bị khiển trách. Vì vậy, về mặt ý nghĩa nhất định mà nói, thưởng phạt và công việc là hai vấn đề không thể tách rời, giống như nhân và quả không thể tách rời, đạo đức cao thượng hay thấp hèn không thể tách rời với hành vi của con người.”

“1. Hiện nay, phương pháp này đã được phát triển rộng và phổ biến, được áp dụng thử nghiệm đối với lứa tuổi tiểu học, được miêu tả thành phương pháp “tự giáo dục trong trường tiểu học”. Gần đây, nó lại được mở rộng đến giáo dục cho trẻ từ sơ sinh đến 9 tuổi. Thậm chí một số học sinh năm đầu trung học cơ sở cũng sử dụng phương pháp của bà Maria Montessori, và nhận được sự tán thành của công chúng.”

“2. Pestalozzi: Nhà giáo dục học Thụy Sĩ, sáng lập cô nhi viện, trường tiểu học...”

“3. Édouard Séguin: Nhà giáo dục người Pháp.”

“4. Ezekiel là người vốn có sức tưởng tượng phong phú và lòng tin kiên định. Khá nhiều những hiểu biết sâu sắc của ông đều mượn sự tưởng tượng khác thường để biểu đạt. Thông tin của ông thường lấy hành động mang tính tượng

trưng để thể hiện. Ezekiel coi trọng sự đổi mới của nội tâm và tâm hồn, nhấn mạnh mỗi một người phải có trách nhiệm đối phó với hành vi tội lỗi của bản thân, đồng thời tuyên bố ông luôn ấp ủ hi vọng quốc gia phục hưng trở lại. Ông gánh vác hai nhiệm vụ tiên tri và điều khiển, cho nên ông đặc biệt quan tâm đến việc thiêng liêng, trong sạch.”

“5. Preyer: Nhà Sinh lí học và Tâm lí học thực nghiệm người Đức.”

“1. Émile Jaques-Dalcroze: Nhạc sĩ xuất chúng nửa đầu thế kỉ XX, sinh ra tại Áo, bố mẹ là người Thụy Sĩ. Ông đã cùng với các cộng sự của mình hình thành nên một số ý tưởng về giáo dục âm nhạc mà sau này trở thành phương pháp Dalcroze.”

“2. Lucius Quinctius Cincinnatus: Nhà chính trị Rome cổ đại, từng là quan chấp chính của Rome cổ, là thánh nhân trong truyền thuyết – hoá thân của phẩm đức và ý chí. Theo truyền thuyết lịch sử, Cincinnatus bị đẩy đi làm quan chấp chính, cứu viện cho quân đội Rome bị người Aequy vây khốn ở núi Mt. Algidus. Khi nhận được mệnh lệnh này, ông đang canh tác trên nông trang nhỏ của mình. Sau đó, trong một ngày, Cincinnatus đã đánh bại quân địch. Khi Rome ca khúc khải hoàn, Cincinnatus chỉ cho phép mình nắm quyền lãnh đạo thời kì Rome chiến đấu để vượt qua nguy hiểm, nguy hiểm vừa được giải quyết xong, ông bèn từ chức để trở về với nông trang của mình.”

“1. Sau khi những người khác đều đã thử và thất bại trước câu đố này, Columbus bèn đập giập phần đáy của quả trứng gà rồi xếp nó dựng lên, như vậy quả trứng có thể dễ dàng xếp đứng một cách vững chắc.”

“2. 1 inch = 2.54 cm”

“3. 1 ounce = 28,3 gam”

“1 Itarard (1774-1838): Bác sĩ người Pháp, được biết đến như nhà giáo dục của những người bị câm điếc. Ông có nhiều thành tựu trong việc nghiên cứu về thính giác của những người câm điếc.”

“1 Jean-Jacques Rousseau (1712 – 1778), sinh tại Geneva, là một nhà triết học thuộc trào lưu Khai sáng có ảnh hưởng lớn tới Cách mạng Pháp 1789, sự phát triển của lý thuyết xã hội, và sự phát triển của chủ nghĩa dân tộc. Johann Heinrich Pestalozzi (1746 - 1827), là nhà cải cách giáo dục người Thụy Sĩ. Ông thành lập một số tổ chức giáo dục trong cả hai khu vực nói tiếng Pháp và tiếng Đức của Thụy Sĩ. Friedrich Wilhelm Fröbel (hoặc Froebel) (1782 - 1852), người Đức, là học trò của Pestalozzi người đã đặt nền tảng cho giáo dục hiện đại dựa trên sự thừa nhận rằng trẻ em có nhu cầu đặc biệt và khả năng. Ông đã tạo ra khái niệm về “mẫu giáo”. Ông cũng phát triển các đồ chơi giáo dục được gọi là Quà tặng Froebel.”

“1 Ở đây ý nói đến lớp học Montessori”

“1 Dante (1265-1321): Nhà thơ, nhà thần học người Ý, tác giả của hai kiệt tác La Divina Commedia (Thần khúc) và La Vita Nuova (Cuộc đời mới).”

“1 Colombo phát hiện ra lục địa mới và trở thành người anh hùng của Tây

Ban Nha. Nhưng có những kẻ không phục ông và nói rằng, đó chẳng phải điều gì mới mẻ. Ông bèn cầm một quả trứng gà luộc lên và thách mọi người xem ai có thể làm cho quả trứng đứng thẳng. Không ai làm được. Colombo cầm quả trứng lên và gõ nhẹ một đầu, đặt phần lõm xuống bàn và quả trứng đứng thẳng. Đó là một việc đơn giản, vấn đề là không ai nghĩ ra điều đó.”

“Người Cro–Magnon là tên gọi từng được sử dụng để chỉ những con người hiện đại đầu tiên, sống vào cuối thời đại đồ đá cũ ở châu Âu, khoảng 50.000 cho đến 10.000 năm trước đây.”

“Một cuốn sách nổi tiếng khác của tiến sĩ Maria Montessori: Những năm thơ ấu và bí mật.”

“Hiệp hội Montessori Rome thiết kế giáo trình riêng dành cho những “người giúp đỡ” trẻ trong giai đoạn 1 tuổi.”

“Ví dụ chứng minh rằng trước khi có thể nói được, trẻ đã có thể nghe hiểu những lời nói của người lớn, có thể tham khảo cuốn sách Bí mật của trẻ.”

“Trong cuốn Bí mật thời thơ ấu, độc giả có thể tìm thấy rất nhiều ví dụ có liên quan đến phương diện này.”

“1 Dạy trẻ biết đọc sớm được dịch ra 19 thứ tiếng đã được Thái Hà Books mua bản quyền và xuất bản tại Việt Nam.”

“1 Dạy trẻ về thế giới xung quanh đã được Thái Hà Books mua bản quyền và xuất bản.”

“1 Con người theo phân loại học là Homo Sapiens. Tiếng Latinh nghĩa là ‘người thông thái’ hay ‘người thông minh’.”

“1 Trong cuốn này BTV sẽ Việt hóa một số phần để phù hợp với phụ huynh và trẻ em Việt Nam.”

“Nguyên văn: $A \times M = P$ (“Ability” x “Motivation” = “Performance”) (ND).”

“Nguyên văn: managerial grid - còn gọi là lưới quản lý Blake-Mouton do Robert Blake và Jane Mouton phát triển vào thập niên 1960. Ma trận này dựa trên hai tiêu chí là “coi trọng mong muốn của nhân viên” và “đề cao kết quả công việc” với mức độ cao hoặc thấp, từ đó hình thành bốn phong cách quản lý thể hiện trên bốn góc phần tư (ND).”

“Viết tắt của continuous and never-ending improvement (ND).”

“Nguyên văn: Just do it - khẩu hiệu của hãng thể thao Mỹ Nike (ND).”

“1 ao-xơ (ounce) = 28,35 gram (ND).”

“Vince Lombardi (1913-1970) là cầu thủ, huấn luyện viên kiêm giám đốc bóng bầu dục huyền thoại người Mỹ. Ông nổi tiếng với cương vị huấn luyện viên của đội Green Bay Packers vào thập niên 1960, khi dẫn dắt đội này giành năm chức vô địch quốc gia trong vòng bảy năm, trong đó có ba chức vô địch liên tiếp, thêm vào đó là hai chức vô địch Super Bowl vào các năm 1966, 1967 (ND).”

“Peter Ferdinand Drucker (1909-2005) là chuyên gia tư vấn quản trị hàng đầu thế giới. Ông được coi là cha đẻ của ngành quản trị kinh doanh hiện đại, là tác giả nhiều cuốn sách quản lý nổi tiếng. Tạp chí Financial Times đã bình chọn

ông là một trong 4 nhà quản lý bậc thầy của mọi thời đại (cùng với Jack Welch, Philip Kotler và Bill Gates) (ND).”

“Một món ăn vùng Nam Ấn, gồm khoai tây luộc, hành tây chiên và gia vị.”

“Một kiểu câu cửa miệng của người Ấn Độ, giống như “anh bạn”. ”

“Trong hệ thống số đếm của Ấn Độ, Pakistan, Bangladesh, Nepal và Sri Lanka, lakh dùng để đếm đơn vị hàng 100.000, chẳng hạn 150.000 rupee thì được gọi là 1,5 lakh rupee, được viết là 1,50,000. 1 lakh xấp xỉ 2.250 USD.”

“Cuốn sách đã được Alpha Books phát hành năm 2011.”

“Học viện Kinh tế London.”

“Danh từ chỉ những thứ liên quan đến trường học.”

“Những chữ cổ tình để sai cho phù hợp với cách nói trong nguyên văn.”

“Chơi chữ. Trong nguyên văn là “Stag”, nghĩa là một bữa tiệc chỉ có đàn ông đi với nhau, không dẫn theo phụ nữ. Ngoài ra, từ này còn có nghĩa là hươu, nai đực. Đối với loài hươu xạ, những con đực có thể tiết ra mùi xạ hương nhằm thu hút những con cái.”

“Một bộ phim của Ấn Độ, phát hành năm 2009, đạo diễn Anurag Kashyap.”

“Môn cricket, phổ biến tại nhiều quốc gia trong cộng đồng khối Thịnh vượng chung Anh.”

“Những trận đấu cricket giữa Ấn Độ và Pakistan.”

“ICQ LLC là một chương trình nhắn tin khẩn cấp trên máy tính, được công ty Mirabilis của Israel phát triển và phổ biến lần đầu tiên, sau được America Online (AOL) mua lại, và kể từ 4/2010 thuộc sở hữu của Mail.Ru Group.”

“Mohammad Azharuddin sinh ngày 08/2/1963, là một chính trị gia Ấn Độ kiêm cựu cầu thủ cricket. Ông là một cầu thủ cricket tài năng và là đội trưởng đội cricket Ấn Độ trong những năm 1990.”

“Test Matches: Loạt trận đấu thử nghiệm giữa các đội đại diện quốc gia theo quyết định của Hội đồng Cricket Quốc tế (ICC).”

“Một loại bánh như su kem.”

“Chakra: Từ nguyên thủy trong tiếng Sanskrit cakra mang ý nghĩa là “bánh xe” hay “vòng tròn”, đôi khi được dùng để chỉ “bánh xe của luân hồi”, đôi khi còn được gọi là Luân xa theo âm Hán Việt.”

“Chữ “thiếu số” ở đây được dùng với nghĩa “dành cho một nhóm nhỏ” đối tượng nào đó; cụ thể ở đây, Alma Mater kinh doanh những sản phẩm dành cho trường học nói chung.”

“Trong nguyên văn là FCD (First Class with Distinction).”

“Một thứ lễ vật qua đó gửi lời cầu nguyện tới các vị thánh thần.”

“Một nghi lễ tôn giáo Hindu.”

“Một diễn viên điện ảnh Ấn Độ (sinh năm 1938).”

“Mã pin dành cho những người sử dụng Blackberry để add vào danh bạ.”

“Rickshaw: Loại xe nhẹ, hai bánh, có mui, dùng ở Ấn Độ và vùng Viễn Đông, do một hoặc nhiều người kéo.”

“Nguyên gốc Enthu cutlet: một từ đặc trưng của Bangalore, chỉ một người

quá sôi nổi, bận tâm đến quá nhiều thứ, kiểu như đến một nhà hàng trước bất cứ ai khác, làm một bữa tiệc chẳng vì cái gì hay nhân bất cứ dịp gì, hay thậm chí là cách 2 giờ lại cập nhật status trên Facebook một lần. Ở đây người dịch chọn cách gọi “mõ làng” cho gần gũi và dễ hiểu với bạn đọc Việt Nam.”

“Permanent Account Number – Số tài khoản vĩnh viễn.”

“Gulab jamun: Món bánh sữa kiểu Ấn Độ.”

“Thường được dùng để ám chỉ những người đến từ Kerala, Ấn Độ.”

““Buck” trong nguyên văn, tiếng lóng nghĩa là đồng đô la.”

“Cách gọi “dì” thể hiện mối quan hệ thân thiết như chị em giữa mẹ và một người bạn gái của mẹ.”

“Tập chí đàn ông, gồm các bài viết về lối sống đô thị, tranh ảnh khiêu dâm thậm chí ở mức nặng hơn cả tờ Playboy.”

“G.I.Joe là tên một trò chơi chiến thuật theo lối chơi turn-based trên điện thoại di động.”

“Lấy từ nhan đề bài hát Why This Kolaveri Di ? (tiếng Anh: Why This Muderous Rage, Girl?) Đây là ca khúc chủ đề trong bộ phim tâm lý tội phạm của Ấn Độ năm 2012.”

“Front-end và back-end là các thuật ngữ thường sử dụng trong lĩnh vực phát triển phần mềm, chỉ các giai đoạn bắt đầu và kết thúc của một quá trình xử lý. Front-end là phần tương tác trực tiếp với người sử dụng, cụ thể là hệ thống các giao diện người dùng (GUI). Back-end gồm có các thành phần để xử lý các thông tin từ Front-end, thông tin chỉ việc tương tác với DBMS (hệ quản trị dữ liệu).”

“Chơi chữ “Mater” (trong tên công ty) với chữ “matters” (với nghĩa: việc có ý nghĩa, chuyện quan trọng).”

“Graduate Management Admission Test: một bài đánh giá tiêu chuẩn được sử dụng như một bài kiểm tra đầu vào cho các chương trình học MBA hay các chương trình quản trị khác trên đại học.”

“Thủ phủ của bang Tamil Nadu và là thành phố lớn thứ 4 của Ấn Độ.”

“Một trong những nhà cung cấp dịch vụ nghề nghiệp lớn nhất thế giới và là một trong Bốn ông lớn ngành kiểm toán, cùng với PricewaterhouseCoopers (PwC), Ernst & Young và Deloitte Touche Tohmatsu (Deloitte). Trụ sở chính của công ty được đặt tại Amstelveen, Hà Lan. KPMG có hơn 136.500 nhân viên trên toàn thế giới và cung cấp dịch vụ nghề nghiệp tại hơn 140 quốc gia. KPMG có 3 kênh dịch vụ chính: Kiểm toán, Thuế và Tư vấn quản lý.”

“Phân tích SWOT là một trong 5 bước hình thành chiến lược sản xuất kinh doanh của một doanh nghiệp, bao gồm: xác lập tôn chỉ của doanh nghiệp, phân tích SWOT, xác định mục tiêu chiến lược, hình thành các mục tiêu và kế hoạch chiến lược, xác định cơ chế kiểm soát chiến lược. SWOT là tập hợp viết tắt những chữ cái đầu tiên của các từ tiếng Anh: Strengths (Điểm mạnh), Weaknesses (Điểm yếu), Opportunities (Cơ hội) và Threats (Thách thức) - là một mô hình nổi tiếng trong phân tích kinh doanh của doanh nghiệp.”

“Diễn viên Ấn Độ đã xuất hiện trong hơn 180 bộ phim với sự nghiệp kéo dài hơn 4 thập kỷ.”

“Diễn viên, nhà sản xuất phim nổi tiếng của Ấn Độ.”

“Roadside Romeos là một bộ phim hoạt hình được Mỹ và Ấn Độ hợp tác sản xuất năm 2008.”

“Tên một bộ phim âm nhạc Bollywood được sản xuất năm 2010.”

“Anna Hazare là một nhà hoạt động xã hội người Ấn Độ. Ngày 5 tháng 4 năm 2011, Hazare bắt đầu tuyệt thực để gây áp lực nhằm ép chính phủ Ấn Độ phải có động thái mạnh mẽ trong việc chống tham nhũng, dẫn đến cuộc biểu tình ủng hộ ông trên toàn quốc. Việc tuyệt thực kết thúc vào ngày 09/ 4/ 2011 với hai trong số những yêu sách quan trọng nhất của phong trào được chính phủ Ấn Độ đáp ứng.”

“Nam diễn viên, nhà sản xuất và đạo diễn phim Ấn Độ.”

“Bộ phim của Ấn Độ sản xuất năm 1995.”

“Một món ăn được làm từ gạo, gia vị và thịt cừu.”

“Tác giả chú thích: Đạo giáo là chính giáo sản sinh ở Trung Quốc, có các giáo điều và lễ nghi rất nghiêm khắc, khi chính thức lập đàn làm phép bày trận, bắt buộc pháp sư phải mặc đạo bào. Ví dụ như trong trận Xích Bích thời Tam Quốc, Gia Cát Khổng Minh lập đàn mượn gió Đông cũng phải mặc đạo bào, không phải để trêu tức Chu Du hay làm màu mè, mà chỉ là nghiêm khắc chấp hành lễ nghi lập đàn. Hôm nay Lục Hưu là chủ trận, vì vậy y cũng không ngoại lệ phải mặc đạo bào màu vàng.”

“Bùa chú trời rồng.”

“Nguyên thần tách ra khỏi cơ thể.”

“Tiềm năng bẩm sinh, đã có sẵn từ trong phôi thai.”

“Nguyên thần này là một vị tôn thần để thờ phụng, không phải nguyên thần của người tu luyện vẫn được nhắc tới ở trên.”

“Mùi vị ấy vô cùng vô tận.”

“Hay còn gọi là Chiếu Đại Quyền Hiện (Tōshō Dai-Gongen, 東照大権現), tước hiệu thần thánh được phong cho Tokugawa Ieyasu sau khi ông qua đời.”

“Tokugawa Ieyasu (1543-1616) là một nhân vật nổi tiếng trong lịch sử Nhật Bản. Ông là người sáng lập và cũng là vị Shōgun (Tướng quân) đầu tiên của Mạc Phủ Tokugawa, nắm quyền từ sau trận Sekigahara năm 1600 cho đến Minh Trị Duy Tân năm 1868.”

“Văn Thiên Tường (1236-1282) tự Tống Thụy, hiệu Văn Sơn, tên Văn Tôn. Thiên Tường là tên bạn đặt cho lúc ông 20 tuổi đến Giang Tây thi cống sĩ. Ông sống vào thời nhà Tống bị Mông Cổ xâm lấn. Năm 1271, Hốt Tất Liệt cử binh đánh Nam Tống. Hai thành Tương Dương và Phàn Thành bị vây chặt, thủ đô Lâm An bị uy hiếp. Ông mộ binh được vạn người, kéo về bảo vệ Lâm An. Khi quân Mông Cổ đến đánh Lâm An, quan quân triều đình bỏ chạy, ông đảm nhận chức sứ giả đến trại quân Nguyên đàm phán. Không ngờ ông bị bắt, nhưng sau trốn được chạy về Nam mộ binh đánh tiếp cùng với Trương Thế

Kiệt, Lục Tú Phu. Sau cùng lực lượng không đối chọi nổi, ông bị bắt đem về Đại Đô (Bắc Kinh). Hốt Tất Liệt đã chiêu hàng nhưng ông quyết không đầu hàng, cuối cùng bị xử trảm tại đây năm 47 tuổi.”

“Tác giả chú thích: Kể cả ngày nay, đạo sĩ trên toàn thế giới cũng đều phải đăng ký tại phủ Thiên Sư ở núi Long Hồ thì mới được thừa nhận là đạo sĩ chân chính, nói theo ngôn ngữ hiện đại, thì phủ Thiên Sư này là nơi duy nhất được chỉ định phát giấy chứng nhận đạo sĩ trên toàn cầu.”

“Đây là một khái niệm trong mệnh lý học, dụng thần là mấu chốt của bát tự, là một hoặc hai loại trong Ngũ hành có thể gây nên các tác động đến bát tự, khiến cho Ngũ hành của bát tự được cân bằng.”

“Bốn trong tám nỗi khổ theo quan niệm Phật giáo. Lỡ lượt là khổ vì không được toại nguyện, khổ vì yêu mà phải chia lìa điều mình yêu, khổ vì phải tiếp xúc với những thứ mình oán ghét, khổ vì sự hội tụ và xung đột của ngũ uẩn.”

“Jack nói “đủ” (够), tiếng Trung đọc là “câu”, nghe gần giống như “go” trong tiếng Anh.”

“Một khắc tương đương với mười lăm phút.”

“Một kiểu chữ Hán, hơi giống chữ Lệ.”

“回”

“Tức là lưng hướng Tuất (Tây Bắc), mặt hướng Thìn (Đông Nam).”

“Khách Gia, hay Hakka, còn gọi là người Hẹ, là một tộc người Hán được cho là gốc gác ở khu vực các tỉnh Hà Nam và Sơn Tây, miền Bắc Trung Quốc cách đây 2700 năm.”

“Tam Nguyên Cửu Vận là một chu kỳ thời gian dài 180 năm. Mỗi một chu kỳ này được chia ra làm ba giai đoạn, mỗi giai đoạn dài 60 năm gọi là Nguyên. Tam Nguyên gồm có Thượng Nguyên, Trung Nguyên và Hạ Nguyên. Mỗi Nguyên lại được chia thành ba Vận, mỗi Vận dài 20 năm. Vận 1, 2, 3 thuộc về Thượng Nguyên. Vận 4, 5, 6 thuộc về Trung Nguyên. Vận 7, 8, 9 thuộc về Hạ Nguyên. Gọi chung là Cửu Vận.”

“Một vị thần trong truyền thuyết, dân gian cho rằng thần Thái Tuế ở dưới đất, chuyển động tương ứng với sao Thái Tuế (sao Mộc) trên trời, khi đào đất động thổ, phải tránh phương vị Thái Tuế, bằng không sẽ chuốc họa.”

“Một chức quan thời Thanh, hàm tòng lục phẩm, thấp hơn tri châu, nhưng cao hơn châu phán.”

“Trong quan niệm của Đạo gia, tiểu chu thiên và đại chu thiên là đường đi chuẩn tắc của khí qua các huyệt vị trong cơ thể.”

“Một dạng kiến trúc tương tự như ban công của Trung Quốc.”

“Một loại binh khí thời xưa, lưỡi dài và hẹp.”

“Một dạng vũ khí cổ, như quả chùy có gắn dây.”

“Trăm hay không bằng tay quen. Ở đây để nguyên âm Hán Việt của câu thành ngữ cổ để diễn tả sự khó hiểu của nó đối với người nước ngoài là Jack.”

“Cụm từ này có nghĩa là quyết đoán, gặp thời cơ liền lập tức đưa ra quyết định ngay; nhưng giải thích theo nghĩa đen của từng từ, thì là gặp thời liền

gãy. Trong trường hợp này, độc giả có thể coi đây như một dạng “đuối hình bắt chữ” vậy.”

“Lục Kiều Kiều phát âm sai.”

“Trong biên chế của Hồng môn, các anh em thu thập và truyền tin tức gọi là nhị ngũ. (Chú thích của tác giả)”

“Tác giả chú: phong thủy cục trên núi Kê Đề là câu chuyện trong tập một; sơn đường là cách gọi các nhánh quân đội độc lập trong Hồng môn, đường chủ là lãnh đạo tối cao của sơn đường, Bạch chỉ phiên (quạt giấy trắng) là mặt hiệu của quân sư.”

“Một loại bát vẽ hoa văn gà trống đặc biệt của vùng Quảng Đông, Phúc Kiến.”

“Chỉ dòng sông nằm gọn trong lãnh thổ.”

“Đây là một khái niệm trong phong thủy, muốn tìm ra long mạch, thì phải xác định được tinh thể, chân long phát mạch, lạc mạch, kết huyệt... đều có tinh tú hiển lộ ra.”

“Tác giả sử dụng hiện tượng đồng âm, chữ “khai đường” (mở minh đường trong phong thủy) và “khai đường” (mổ bụng) đọc giống nhau nhưng là hai chữ khác nhau.”

“Tác giả chú thích: Thượng Đế hội chịu ảnh hưởng của Hồng môn, cũng sử dụng rất nhiều ám ngữ nội bộ của Hồng môn, vân trung tuyết là đao, phi là động từ, nghĩa cả câu là dùng đao chém đầu.”

“Bát Môn, tức là tám cửa. Tám cửa gồm có Hưu môn, Sinh môn, Thương môn, Đỗ môn, Cảnh môn, Tử môn, Kinh môn và Khai môn. Tám cửa này là từ tám phương vị của Bát quái mà ra.”

“Tác giả chú thích: theo biên chế của quân Thái Bình, hai mươi lăm người là một lượng, quan quân đứng đầu lượng gọi là Tư mã.”

“Từ tập này, An Long Nhi đã trở thành một chàng trai 17 tuổi, nên cách xưng hô sẽ thay đổi theo cho phù hợp.”

“Nhà lớn kiểu Tây Quan, hay còn gọi là nhà kiểu cổ, là loại nhà dân truyền thống mang đậm nét đặc sắc của vùng Lĩnh Nam, được xây dựng nhiều ở vùng Tây Quan, Quảng Châu, Trung Quốc.”

“Cách cách: là lối xưng hô đối với các cô gái chưa chồng trong tiếng Mãn, dịch thẳng sang tiếng Hán là “cô nương”, sau khi triều Thanh thành lập, cách cách liền trở thành một phần trong phong hiệu chính thức của các phụ nữ quý tộc người Mãn, kết cấu và cách dùng tương đương với “phu nhân”. Đối với người Mãn, bất luận thân phận cao quý sang hèn, chỉ cần là con gái chưa lấy chồng, đều có thể gọi là cách cách, nhưng khi sử dụng làm phong hiệu và khi người Hán sử dụng, thì đa phần đều chỉ các phụ nữ trẻ có thân phận tôn quý. Trong văn hóa hiện đại, do chịu ảnh hưởng của các tác phẩm điện ảnh và truyền hình, ý nghĩa của từ này lại tương đương với “công chúa”, có khác biệt tương đối xa với cách dùng trong lịch sử.”

“Nguyên văn: “不斯文” (bất tư văn), nghĩa là vô văn hóa. Ở đây Sái Nguyệt

chơi chữ để mắng Cổ Tư Văn.”

“Một loại cháo đặc sản của Quảng Đông, gồm có cháo, cá, tôm, thịt băm, đậu phộng, quẩy và hành lá.”

“Tác giả chú: trong hệ thống âm ngữ của Hồng môn, ngồi nhà khách tức là chỉ việc ngồi đại lao, nhưng từ rất lâu cách nói này đã trở thành tục ngữ thông dụng ở Quảng Châu.”

“Lời giải nghĩa quẻ bói.”

“Tiền thân của ngân hàng Phương Đông (Oriental Bank Corporation).”

“Chỉ chung các vị tổng đốc, tuần phủ thời Minh, Thanh.”

“Tổ chức vũ trang cấp địa phương của giai cấp địa chủ dùng để trấn áp khởi nghĩa nông dân thời xưa.”

“洪: chữ “hồng” này nghĩa là nước lớn, lũ lụt, hồng thủy.”

“Mười đục một trong.”

“Hai câu này của Lý Thanh Chiếu, nữ tác gia nổi tiếng đời Tống, được xếp vào hàng những nữ thi nhân bậc nhất Trung Hoa.”

“Một dạng tổ chức vũ trang địa phương thời xưa ở Trung Quốc.”

“Bản tên kiểu châu châu.”

“Chỉ nơi đồng bằng có sông suối.”

“Tác giả chú thích: Thái Bình thiên quốc gọi trinh nữ là nguyên nữ, khi tuyển vương nương cũng chỉ nguyên nữ mới có thể dự tuyển.”

“Đội trưởng đội 10 người.”

“Một loại kịch địa phương lưu hành ở Hà Bắc, Hồ Nam, An Huy... phát triển từ điệu múa Hoa Cỗ mà thành.”

“Mười đối tượng mà thầy phong thủy không được dùng thuật phong thủy để an táng cho.”

“Nguyên văn: hữu thủy tả đảo (右水左倒), có nghĩa là nước chảy từ bên phải sang bên trái, theo nguyên lý nước chảy từ nơi cao xuống nơi thấp, thì có nghĩa bên phải cao bên trái thấp.”

“Tác giả chú thích: “Hải đế” là ám hiệu trong Hồng môn, chỉ điều luật và danh sách Hồng môn.”

“Cá hổ kình hay cá voi sát thủ là loài cá voi lớn nhất và cũng là loài động vật có vú ăn thịt hung dữ nhất đại dương, còn có một số tên gọi ít phổ biến hơn như cá đen hay sói biển.”

“Kính lục phân là dụng cụ hàng hải cơ bản được sử dụng để đo góc kẹp giữa thiên thể và đường chân trời, góc kẹp đo được cùng với thời điểm đo cho ta vị trí tàu tại thời điểm quan trắc. Do tỷ lệ góc của nó nhỏ hơn 60° (1/6 của 360°) nên gọi là kính lục phân.”

“Tác giả chú thích: Sâm phiếu là giấy phép triều đình cấp cho những người chuyên đào sâm.”

“Giai đoạn cuối thời Thanh đầu thời Dân Quốc, hàng loạt dân chúng ở vùng Trung Nguyên và Giang Bắc, vì các nguyên nhân như thiên tai, loạn lạc, phải vượt qua Sơn Hải quan, vượt Bột Hải, lang bạt đến vùng Đông Bắc khai

hoang kiếm sống và định cư, gọi là “lang bạt Quan Đông”.”

“Quan viên nhà Thanh đội mũ lông công, nhưng lại phân ra theo cấp bậc, đội mũ lan linh trường là quan võ hàm lục phẩm.”

“Theo chiết tự, chữ 𨾏 nghĩa là quan lại, có hai chữ 口 (miệng) bên trong, ý nói người làm quan có thể ăn nói dối trắng thay đen.”

“Một trong tám cửa sông chính đổ ra biển thuộc hệ thống sông Châu Giang, nằm ở Đông Quán, tỉnh Quảng Đông. Nước sông Châu Giang từ Hồ Môn đổ ra biển Linh Đình.”

“Tác giả chú thích: Ngân hàng Oriental Anh quốc là ngân hàng ngoại quốc đầu tiên vào Trung Quốc, trong những năm từ 1845-1850 lần lượt xây dựng các chi nhánh tại Quảng Châu, Hương Cảng, Thượng Hải, năm 1850 lần đầu tiên phát hành tiền giấy tại Hương Cảng”

“Tác giả chú thích: Theo tiếng lóng trên giang hồ, người bị trúng kế đám lừa bịp gọi là “ông thọ”.”

“Tác giả chú thích: “Lão điểm” là ám ngữ Hồng môn, ý chỉ lừa gạt.”

“Tứ thần đắc vị, thủy nhiều minh đường: Tứ thần gồm Thanh Long, Bạch Hổ, Chu Tước, Huyền Vũ, trong bố cục một ngôi nhà, thì Thanh Long là hướng bên trái, Bạch Hổ là hướng bên phải, Chu Tước là phía trước mặt và Huyền Vũ là phía sau lưng. Đồng thời Huyền Vũ cũng tượng trưng cho phương Bắc, Chu Tước phương Nam, Thanh Long phương Đông và Bạch Hổ phương Tây. Nếu hướng và vị trí của tứ thần trùng nhau, thì gọi là tứ thần đắc vị. Như vậy một ngôi nhà được gọi là “tứ thần đắc vị, thủy nhiều minh đường” phải quay mặt về hướng Nam, quay lưng về hướng Bắc, trước mặt có sông suối chảy qua.”

“Tác giả chú thích: Thành vải là khí giới thường dùng khi tác chiến thời cổ đại, dùng tre gỗ dựng thành bốn bức tường, bên ngoài quây một lớp vải dày vẽ hoa văn như gạch xây thành, nhìn từ xa trông như tường thành thật vậy, có tác dụng mê hoặc kẻ địch ở xa, khi cận chiến cũng có thể chắn tên, đặt phục binh hoặc dùng làm trướng trung quân.”

“Một loại dụng cụ dùng để hút thuốc phiện.”

“Theo lý thuyết phong thủy, mộ phần phải đặt dựa lưng vào núi, ngọn núi ấy được gọi là kháo sơn.”

“Loan phượng hòa chung tiếng hót.”

“Tên gọi khác của Giang Tây.”

“Tác giả chú thích: Lang tiễn là loại binh khí lớn, dùng tre dài chế thành, dài hơn một trượng, phía trước còn để nguyên mười mấy chạc tre xòe ra, trên chạc tre cắm đầy mũi thương nhỏ, có thể kẹp kẻ địch vào giữa rồi dùng thương dài đâm chết, cũng có thể biến thành ô bảo vệ bên sườn cho toàn đội.”

“Xem chú thích ở tập 3.”

“Tổ sư Thiền tông Phật giáo khi tiếp nhận đệ tử đến xin học, thường không dùng lời lẽ hỏi han mà sẽ đánh vào đầu một gậy hoặc quát lớn một tiếng, để khảo nghiệm căn cơ của đệ tử, kẻ nào thông minh và có tuệ căn, có khi chỉ

một gậy hoặc một tiếng quát mà ngộ được, gọi là “bổng hát đồn ngộ”.”

“Ở đây tác giả chơi chữ, dùng từ “破瓜” (dưa vỡ), vừa có ý chỉ thiếu nữ đến tuổi mười sáu, vừa chỉ việc thiếu nữ lần đầu “phá thân”, có quan hệ tình dục. Nên Lục Kiều Kiều mới nói “đập vỡ dưa của cậu”, để trêu Cổ Tư Văn.”

“Lưỡi dao giấu trong tay áo.”

“Thuật ngữ trong mệnh lý bát tự, nếu trong mệnh có Dịch Mã, chứng tỏ người này phải di chuyển nhiều.”

“Hồng Quốc Du mặc quan phục nhưng không phải là quan viên. Vốn đời nhà Thanh, nhà nào có chút tiền bạc, khi người thân qua đời, nam sẽ cho mặc quan phục giống quan viên, nữ sẽ cho đội mũ phượng khăn quàng giống phi tần, sau đó mới nhập thổ yên nghỉ. Điều này giống như chúng ta ngày nay thấy các vị tổ tiên đa phần đều mặc vest hoặc bộ đồ Tôn Trung Sơn ở nhà tang lễ.”

““Bát tự” là “tám chữ”, đó là: Can, chi của năm sinh Can, chi của tháng sinh Can, chi của ngày sinh Can, chi của giờ sinh.”

“Loạn An Sử (chữ Hán: 安史之亂: An Sử chi loạn) là cuộc biến loạn xảy ra giữa thời nhà Đường trong lịch sử Trung Quốc, kéo dài từ năm 755 đến năm 763, do họ An và họ Sử cầm đầu. Cả họ An và họ Sử đều xưng là Yên Đế trong thời gian nổi dậy.”

“Tường hoặc bình phong đặt trước cổng lớn trong kiến trúc nhà có sân vườn ở Trung Quốc. Theo quan niệm phong thủy, có tác dụng ngăn luồng khí xấu vào nhà, cản luồng khí tốt thoát ra.”

“La bàn phong thủy.”

“Tam nguyên cửu vận là cách người xưa chia các khoảng thời gian lớn, trong đó cứ 20 năm chia làm một vận, ba lần 20 năm hình thành một nguyên.”

“Một phương pháp ngoại trị của Trung y, dùng giấy bông cuốn sợi ngải cứu thành một que tròn dài, sau khi đốt đặt vào dụng cụ giác (ôn cứu khí), lăn qua kinh lạc, hoặc quanh chỗ bị đau, giúp ôn thông kinh lạc, ôn bổ nguyên khí, điều hòa khí huyết...”

“Tam công: ba chức quan đứng đầu triều đình phong kiến, gồm Thái sư, Thái phó, Thái bảo.”

“洪.”

“共.”

“甘.”

“Nằm ở Trung Nam tỉnh Quảng Đông, đầu phía Bắc vùng châu thổ Chu Giang.”

“Mỗi khắc bằng mười lăm phút.”

“Loại binh khí tiêu biểu của Thiếu Lâm.”

“Cấp thứ mười sáu trong mười tám bậc cửu phẩm phân cấp quan lại xã hội phong kiến.”

“Say trăng mò vàng.”

“Yêu tôi, yêu luôn cả chú chó của tôi. Ý chỉ khi đã yêu một người, chúng ta

thường yêu luôn những gì thuộc về họ.”

“Những người học cao hiểu rộng thì phong thái tự khắc sẽ đỉnh đạc, thăng hoa.”

“Sốc văn hóa: một thuật ngữ được sử dụng để chỉ sự lo lắng và những cảm xúc như ngạc nhiên, mất phương hướng, bối rối... mà một người cảm thấy khi phải hoạt động trong một nền văn hóa hay môi trường xã hội hoàn toàn khác.”

“Aristotle là một nhà triết học và bác học thời Hy Lạp cổ đại, học trò của Platon và thầy dạy của Alexandros Đại Đế.”

“Luận Ngữ là một tác phẩm do Khổng Tử và những đệ tử của mình biên soạn, được viết từ đời Tiền Hán tới Hậu Hán, là một chủ đề học vấn chủ yếu trong kỳ thi Khoa bảng của triều đình Trung Hoa.”

“Ngày anh bước ra đi.”

“Trang mạng xã hội phổ biến nhất Trung Quốc.”

“Con mắt London (London Eye) là một vòng quay quan sát khổng lồ cao 135 mét nằm bên bờ sông Thames, London, Anh.”

“Chỉ những người đàn ông có xu hướng thích bao bọc, nâng niu hoặc thậm chí là yêu đương với những cô gái nhỏ tuổi hơn mình rất nhiều (thậm chí là mới 13-14 tuổi).”

“Chỉ những cô gái có xu hướng thích yêu đương, qua lại với những người đàn ông lớn tuổi hơn mình rất nhiều.”

“Hãng giày dép giá rẻ của Trung Quốc.”

“Tuân Tử (313 TCN – 238 TCN) là một nhà nho, nhà tư tưởng của Trung Hoa vào cuối thời Chiến Quốc.”

“FA là từ viết tắt của “Forever Alone”: độc thân mãi mãi.”

“Một diễn giả nổi tiếng của Trung Quốc.”

“Một người dẫn chương trình, diễn viên nổi tiếng của Trung Quốc.”

“Henry David Thoreau (12/7/1817-6/5/1862) là nhà văn, nhà thơ, nhà tự nhiên học, nhà sử học, nhà triết học, nhà địa hình học mẫu mực người Mỹ. Ông là một trong những người đi tiên phong theo thuyết Tiên nghiêm và là một nhà hoạt động tích cực tham gia phong trào kháng thuế, bãi nô.”

“Một doanh nghiệp sản xuất bánh ngọt rất nổi tiếng tại Trung Quốc.”

“Che Guevara (1928-1967) là một nhà cách mạng Mác-xít nổi tiếng người Argentina, người tạo ra học thuyết quân đội, nhà lãnh đạo quân du kích và phong trào cách mạng Cuba.”

“Ý chỉ những học sinh chỉ học khá một vài môn nào đó.”

“Nhân vật nữ chính trong tiểu thuyết Harry Potter.”

“Tên gọi khác của loài gián.”

“Điện tích trong Tam quốc diễn nghĩa, ý chỉ thiệt hại khôn lường, tổn thất vô cùng.”

“(1) Shota: Từ ngữ có xuất xứ từ Nhật Bản, chỉ những bé trai có ngoại hình đẹp, dễ thương.”

“(1) Ý nói Giai Hòa lại mê man chìm vào giấc ngủ.”

“(1) Trạch nữ: những cô gái không thích chốn đông người, chỉ thích ạch nữ: những cô gái không thích chốn đông người, chỉ thích ngồi ở nhà lên mạng, lướt web, chơi game và các trò tiêu khiển, thường không có công việc ổn định, hoặc nếu có thì tính chất công việc cũng không yêu cầu phải ra ngoài nhiều.”

“(2) Weibo: trang mạng xã hội phổ biến của Trung Quốc.”

“(3) Casual: Trang phục đơn giản, năng động, nhưng không xuề xòa.”

“(1) Câu trên trích trong bài Niệm nô kiều - Xích Bích hoài cổ của Tô Đông Pha, (bản dịch của Nguyễn Chí Viễn - Tuyển tập từ Trung Hoa - Nhật Bản, NXB Văn hóa Thông tin, 1996), nguyên văn chữ Hán là: Vũ phiến luân cân, đàm tiểu gian, cường lỗ hôi phi yên diệt.”

“(2) Những câu tiếp theo trong bài ững câu tiếp theo trong bài Niệm nô kiều - Xích Bích hoài cổ của Tô Đông Pha, (bản dịch của Nguyễn Chí Viễn - Tuyển tập từ Trung Hoa - Nhật Bản, NXB Văn hóa Thông tin, 1996), nguyên văn chữ Hán là: Cố quốc thần du, đa tình ứng tiểu ngã, tảo sinh hoa phát. Nhân sinh như mộng, nhất tôn hoàn lỗi giang nguyệt.”

“(1) Jiahe là phiên âm tên Giai Hòa trong tiếng Trung.”

“(1) Khoa Hồi sức tích cực - chống độc.”

“(1) Giai Hòa (佳禾/jiā hé) có âm đọc giống từ “gia hòa (家和/jiā hé)” trong cụm từ “gia hòa vạn sự hưng” (gia đình hòa thuận thì vạn sự thành).”

“(1) Nghệ danh của Chung Hân Đồng, một ca sĩ, diễn viên, người mẫu; tên thật của cô là Chung Gia Lệ, sinh ngày 21/01/1981 tại Hồng Kông.”

“(2) Một loại mì của hãng Nissin.”

“(1) Nguyên văn ti ếng Hán là 秒杀 (miǎo sát), nghĩa là giết trong chớp mắt. Thuật ngữ này vốn bắt nguồn từ game online, là một phương thức chiến đấu vô cùng lợi hại, tiêu diệt đối thủ chỉ trong một thời gian rất ngắn.”

“(2) Tên ti ếng Anh là: Beijing No.4 High School.”

“(3) Một câu ngạn ngữ của Trung Quốc, vốn là khi xưa, dòng chảy Hoàng Hà không cố định, một nơi vốn nằm phía đông dòng sông thì năm sau, Hoàng Hà đổi dòng, nơi ấy lại trở thành nằm ở phía tây dòng sông. Về sau câu nói này được dùng để ví với sự thịnh suy, biến hóa khôn lường của người của vật, nhưng cũng có lúc sự biến đổi ấy lại tiêu cực, không thể dự liệu được.”

“(4) Câu này xuất hiện từ điển tích: Triều Tống có một ông quan châu (châu: đơn vị hành chính ngày xưa) tên là Điền Đăng, rất kị việc người khác gọi tên của mình. Vì “Đăng” (登) trong “Điền Đăng” đồng âm với “đăng” (灯) nghĩa là “đèn”, cho nên không cho dân dùng từ đăng (đèn), mà phải dùng từ “hỏa” để thay thế. Nếu người nào vô ý mạo phạm, Điền Đăng sẽ vô cùng tức giận. Tới tết Nguyên Tiêu ngày 15/1, theo lệ có lễ thả đèn hoa đăng. Lúc quan phủ dán cáo thị, vì phải kị từ “đăng” (đèn) nên viết lên cáo thị rằng “Châu ta y lệnh phóng hỏa ba ngày”. Không ít người ở nơi khác khi đọc được cáo thị này đều kinh ngạc, sau khi hỏi rõ nguyên do thì có câu trào phúng: “Chỉ cho quan

châu phóng hỏa, không cho bách tính thấp đèn”. Từ đó, câu “quan châu phóng hỏa” ám chỉ người trên thì có thể làm xằng làm bậy, còn người dưới thì luôn phải chịu áp bức.”

“(1) Khi phơi kính lúp dưới ánh nắng mặt trời, nó sẽ đóng vai trò như một thấu kính hội tụ, tập trung năng lượng của tia sáng và có thể đốt cháy những thứ ở điểm hội tụ.”

“(1) Tiếng Bắc Kinh chuẩn phải uốn lưỡi rất nhiều.”

“(1) Một diễn đàn có sức ảnh hưởng lớn ở Trung Quốc.”

“(2) Ý nói về sự khác biệt về tư duy, hành vi giữa hai thế hệ, chỉ cách năm tuổi là đã thấy sự khác biệt rõ ràng rồi chứ chưa nói đến là cách nhau mười tuổi.”

“(1) Giai Hòa gọi đùa Tiêu Dư là Tiểu Tiểu.”

“(2) Đường dây nóng phục vụ khách hàng của nhà mạng.”

“(1) Văn Khúc là ngôi sao năm giữ công danh và văn vận của thế nhân.”

“(1) Chữ “ngải” trong tên Ngải Giai, Ngải Hòa có cách phát âm giống từ “yêu”.”

“(1) Nguyên văn là “tính phúc” (性福), có âm đọc giống “hạnh phúc” (幸福), đây là cách chơi chữ, ám chỉ hạnh phúc trong chuyện chăn gối.”

“(2) Kiêu Kiêu ám chỉ chồng mình hay ghen.”

“Show diễn, em trai Thanh Duy là Trần Phương, cũng là ca sĩ.”

“*(Hi hi, là say máy bay í mà!)*”

Table of Contents

Mục lục

Trung thành với lý tưởng, đối diện với hiện thực

Chương 1. Học tập - Mọi con đường đều dẫn tới Roma

Lên núi tri thức cũng có thể “đi tắt đón đầu”

Mỗi siêu nhân đều là “ốc sên”

Vắt nước từ tấm bọt biển thời gian

Định sẵn mục tiêu – Nhẹ nhàng dẫn đầu trên đường chạy marathon của cuộc đời

Trở thành Tiểu Cường(1) – Người bạn không bao giờ bị thất bại quật ngã

Học lệch ư? Đừng từ bỏ nhé!

Yêu người, yêu cả sách mang theo

Phân khối tự nhiên và xã hội – không có tốt hơn, chỉ có thích hợp

Tự chủ tuyển sinh, là “mất” hay là “được”

Học đại học trong nước hay là ra nước ngoài?

Đăng ký nguyện vọng đại học, hãy lắng nghe tiếng nói từ trái tim

Chương 2. Giao tiếp xã hội - Dùng trái tim dệt yêu thương

Thực ra, các thầy cô chẳng hề đáng sợ chút nào!

Ai cũng có thể được “vạn người mê”

Yêu sớm – Món quà lưu niệm của tuổi thanh xuân

Cha mẹ cũng có thể trở thành “quân sư tình yêu” đáng tin cậy

Thất tình cũng có thể rất đẹp

Sống cùng cha mẹ: giao tiếp là vàng, thấu hiểu là ngọc!

Thoát khỏi sự can thiệp – hãy dùng hành động để chứng minh sự trưởng thành

Muốn báo hiếu, hãy tranh thủ khi cha mẹ vẫn còn

Cáo biệt ỷ lại, hướng đến tự lập

Chương 3. Cuộc sống - Trưởng thành bằng trải nghiệm mới thực sự thú vị

Nỗ lực phấn đấu mới có thể giành chiến thắng

Tìm thấy dải ruy băng xanh của chính mình

Quan tâm đến người khác = thành công cho chính mình

Tự mình “động thủ” thích hơn nhiều!

Cuộc sống vui vẻ khi có thú cưng

Đi trên đường cũng nên ngắm cảnh

Ý nghĩa của du lịch

Càng vận động, càng khỏe mạnh, càng vui vẻ!

Cầm nang khỏe mạnh dành tặng bạn!

Tiết kiệm là quốc sách!

Đua đòi chẳng có ý nghĩa gì cả

Chương 4. Tương lai - Bước chân theo đuổi mơ ước không ngừng nghỉ

Học tập thời đại học sẽ ra sao?

Cuộc sống thời đại học sẽ ra sao?

Quan tâm và gánh vác trách nhiệm xã hội

Trung thành với lý tưởng, đối diện với hiện thực